

150.
net

Incomparable at Briceia.

1486

33

BIBLIOTECA

Pere Marés Oriol

R. 478538

Auctoris Epistola. pro cōpen
dij Virginei honoris Auctorita
re: Et defensionis Innocentissi
me Conceptionis firmitate.

Reuerendissimo in
christo patri. Bño
B. Sabrieli vere
nēsi diuina prouidē
tia Epō agriēsi: ac
Sacrosancte Ecclie Roāne. Sā
ctoꝝ Sergij ⁊ bacchi dignissimo
Cardinali. Frater Ludouicus a
Turri d̄ Verona: ordinis minorꝝ
obseruātie minimus: Reuerētā et
Comēdationez in domino debitā
⁊ deuotā. **E**xcellsa iam p̄deꝝ
diuinarū scripturarum fastigia p̄
scrutātez: ea p̄sertim: que de illi
bate virginis candida conceptioe
cōmemorant: dum sinceram pijsi
māq; veritatē purgatissimo cerne
rem intuitu mentali: eandem p̄
publica scripta in lucem prodere:
obnoxium semper atq; deuictum
me fore diiudicaui. Ad qđ pagē
dū dū tardiusculus icederē: Inue
ctiuaz libellus: Comiti petro de
gābara directus ad manꝝ meas p̄
uenit: Cuius insanis: pestiferisq;
suasionibus Candidate virginis:
niueam denigrantibus conceptio
nē: uelut acutissimis sedulisq; cō

motus aculeis: infixis quoq; cal
caribus stimulatus gressus p̄pe
raui. Et quod iā mente peruolue
ram ad optatū finem celesti comi
tante suffragio perduxi. Ipsaz nā
q; veritatē sub trium punctozum
expositione enucleatam tradidit:
Cunctaq; tante huic catholice de
cisioni aduersantia: spirituali ma
leo: diuinaq; virtute conterens ad
nihilum plane redegit: quando
quidem que scripturarum capito
sa prodeunt interpretatione diu
subsistere altissimus veritatis do
ctoꝝ minime p̄mittit. Accipe igit
Reuerendissime. B. qui semper
immaculate Conceptionis preci
puus extitisti zellatoꝝ: tractatū vir
ginei honoris Cōpendiū intitula
tū: correctionem pariter: atq; au
toritatem. A. B. L. Flagitantē
vt tali tantoq; cōmunitus appro
batoꝝ: deuotissimis: atq; ad celi
gloriosissimam Imperatricē affe
ctionatissimis mentibꝝ: ad medul
larem cordis exultationem tutissi
mūq; refugiū cedat. Valeat tua
Reuerendissima Bñatio Quaz
Jesus ⁊ Maria: filius videlicet
⁊ Mater ubiq; cōseruent: ⁊ cu
stodiant. Cōmendatā eideꝝ domi
nationi reddo seruitutem ⁊ pau
pertatem meam. a ij

*fr̄ Ludouicus a Turri, de Verona, Ord. Minorum;
pro virgines honore, ⁊ innocentia, ⁊ pro
defensione innocentissime conceptiois M̄. Brixia,
per Dominū de Boninis ⁊ Regessia. 1486.*

Carthusia Iesu An Nazareni

Eiufdez Auctoris: et pro eadē
firmitate Carmen.

Accepe iocundo presul dignissi-
me vultu:

Quod tanto ardenti virigo cor-
de viro:

Hoc opus exili tentatum roboze
mentis

Perfectum creuit finis ad usq̄
diem.

Virginis excelsę forti certamine
laudes:

Et stricto lucem protegit ense
pīam.

Sed cui me studij cogit dilectio
feruens

Tradere primitias: o reueren-
de mei

Hoc tua non magnum felix domi-
natio munus

Clementi haud spernens cor-
gat oro manu.

Virginis exornant librum pre-
conia sanctę

Sed tua firmabit dextera sacra
pater.

Prenominati. B. Cardinalis:
Eld Vicarium Generalem ordi-
nis minorum: Fratres Videlicet
Angelum de Clauasio: p̄ operis
correctione: sed magis approba-
tione Epistola.

Venerāde p̄: salutē: bisce tē-
poribus: dū varijs mirū i mo-
dum curis detentus sedulisq̄ ac
diuinis vexarer anxietatib⁹ pre-
sentis operis munuscula: ex hono-
rabili fratre Ludouico a Turri-
letus admodū suscepi. cuius cum
sentētijs omni ex parte fundatis/
simas modū quoq̄: et scribēdi or-
dinē tacitus cōspicerē: veritates
quoq̄ ipsa luce clariozes admira-
rer. p̄fecto opus nō humanū: sed
celesti potius famine depromptū
fateri cōpulsus suz. Verū qz ipse
idē libellus a me approbandus:
et ex Auctoris humilitate emen-
dandus traditus ē: et ego multis
implicitus curis: vndiq̄ hinc in-
de emergentibus diligentius cun-
cta p̄currere nequui: Ne tale ac-
tū per incuriā depereat opus: id
p̄. tue quā plenius in his edoctā
certo scio destinādūz censui: vt ab
ipsa correctus: pariter et emēda-
tus: si huiusmodi indigebit robo-
ris pleniorē obtineat firmitatez:
et taliter communitus: sub sanctę
obedientie vinculis imprimēdus
auctori reddatur. vale.

Ad p̄fatum. S. Ludouicū Vi-
carij Generalis Epistola operis
approbatua: et impressiōis libri
p̄ceptua.

Venerabilis pater : Salutē :
a Reverendissimo Dño. B.
Gabrieli veronēsi dignissimo Car
dinali Supiorib' dieb' opus a. t.
p. editū maximo cū gaudio susce
pti: qđ ouz tota mētis qete diligēti
qz indagine pscrutarer: exiliēs di
xi: flozes apparuerūt in terra ne
stra: tēpus publicationis aduenit:
Nō enī (vt vez fatear) emēdatione
opus hz qn potius tāqz celeste mu
nus mēti tue ab ipsius imaculat
sime virginis filio zelatoreqz qz
maximo diuinitus impressū sūmis
est laudibus atqz pzeconijs efferē
dū: si tamē mortalis tāto cōpēdio
qcqz pōt auctoritatis tribuei ipz
laudo cōfirmo: r oī ex pte appro
batum trado: Orās obnixe: imo
p̄cipiens vt qz totū pitissimis tra
dat ipressoribus quo p ipm largi
fluā cōmunicationē ampliores bō
eiusqz illibate genitrici laudes ac
crescant: ad cui' gloriā cuncta te
de pmissis dubiū nō ē: vale: r ora
pro me.

Prologus i cōpendiū virginei
honoris: Sive in tractatum: ima
culate cōceptionis.

Ostare nunc Cōdeuotissimi
virginee innocētie r singula
res bñdicte cōceptionis zelatores

Ad facundie r ingentij mibi p̄star
ri: Quod doctissimo Augustino i
oibus suis libris non defuisse co
gnouimus: p̄fertiz cū psuadere co
natur Corpus Sāctissime matris
dei post cōem gustatā mortē iterū
aie Reunitū: r nūc in celis p̄fecte
glorificatū in toto. n. illo tractatu
satis dolet: qz tātā christi genitri
cē cōibus penis r vniuersali sñte
subiectā aliqui credāt. Et nō ma
gis erga eā aliquā ab his fuisse ex
ceptionē: qz erga simplicē puri ho
minis matrē. Licet. n. lege sortis
humane: mortez subiisse tēporalē
dicere nō metuat: metuit tamē as
serere: illud bñdictissimū corpus
Corruptionē pulueris hūisse. Ex
cipitur itaqz ab illa Sñia generali
virgo Maria. puluis es r in pul
uerē reuerteris: Sicut ē a multis
alijs q̄ q̄uis ei vt humane nature
indiuidū nō cōgruant congruunt
tamen sibi respectu filij quem ge
nuit. Quorsuz aut̄ he premitran
tur exprimere vtile fore nō dubi
to. Jam diu Certatum fuit. Et ad
huc sub iudice lis est: an Sanctissi
ma super sanctos: r Immaculata
Virgo benedicta in sua cōceptio
ne originalis peccati aliquam ad
miserit maculam: cuius rei veri
tas: aliquibus non modo bacte
nus occulta remansit: immo sub

credulitate: veritati opposita ad-
huc multi persistunt: Et hoc non ni-
si: quia hanc singularē genitricē ma-
ledicto cōis legis penitus subijci
dixerūt in eundē quasi coinciden-
tes errorē cōtra quē in p̄nominis
nato tractatu arguit Augustin⁹.
Quia sicut illi. B. virginē morti:
et eius sequelis submiserunt. Ita
hi Natiuitatem primā cū omni-
bus suis sequelis eidez virgini at-
tribunt. Quod quante sit imperfe-
ctionis ipsi viderint. Maxime
argumentis deuotissimi Augusti-
ni inspectis. Que non minus con-
tra male sentientes de virginis cō-
ceptione militant: quā cōtra illos
qui eius corpus pulueribus reso-
lutum attestantur: immo pace eo-
rum dixerit maiorem videtur pa-
ti calumniaz hec falso credita opi-
nio: quā prima opinata credulitas
cum illorum error respectu corpo-
ris sit: horū vero defensa falsitas
in benedictę virginis completam
personā non quam ut infra declara-
bitur attestetur infamiam: vti nam
saltem huic adherentes opinioni
solis sibi ip̄s errarent: soli in hec
deciperentur: soli inq̄ ipsi tantā ma-
cularent. Reginas. vti nam vti nam bo-
ne fidei possessores ad hanc eorū
viam non deducerent. Numirum

sufficiebat eis: posse sine peccato
pro hac credita falsitate publica
declamatione apparentia expone-
re argumenta omnibus significa-
re: quo ordine ad hanc peruene-
rit opinionē excusatos se toti red-
dere ecclesie de Jamdiu confessa
virginea macula. Longa tamen
nimis lōga fuit: impudica illa lin-
gua que opposituz sue opinionis
confitentes hereticos peccatores
et indeuotos proclamauit: Inde
uotus est qui deuotissimam super
deuotos defendit: peccator erit q̄
peccatorum aduocatā immunem
a peccato predicat: hereticus re-
putabitur qui scripture sacre et s̄c-
torum patrum dicta pie catholi-
ce: et secunduz q̄ spiritus sanctus
suggerit interpretatur. Maxime
immortalium deuotorum confessio
apud deum et fidos tante Ma-
tris amicos: catholica: piissima: et
deuota iudicat: Sed longior ma-
gis: Et longissima multum fuit il-
la temeraria manus: que scripture
tradere presumpsit huius inno-
centissime cōceptionis zelatores
vento plenos: Scaletatos et sapia
vacuos fore. Ne ueniat iterum heu
ad quam perducitur procacitatez
lingua et manus: non modo chri-
stian: immo professione et habi-

tu saltem religiosi: qui Scalciatos ita Scurriliter exprimit ac si Scalciari ridiculosus esset: Sed si scalciari stulticiam denotat qualiter Apostolos: immo et Christus benedictum ab hac excludemus stulticia qui scalciari licet cum Sandalibus hieronymo et Chrysostomo testibus incedebant: videat queso talis Scalciatorum obiurgator Sanctum et Seraphicum. **B.** Bonaventuram super capitulo secundo Regule fratrum minorum: quomodo euangelico telo Scalciatione pauperrimam in hac sancta Regula defendat unde postea quod exposuit quod Christus docuit sine calciamentis incedere et quod ipse hoc seruauit: Et quod hieronymus et sui monachi nudis incedebant pedibus infert. Si Christus nudis pedibus minime incessisset qualiter rationabiliter de phariseo questus fuisset dicens Aquas pedibus meis non dedisti: hec autem ex quo intraui: non cessauit lacrimis rigare pedes meos. Sed hic quidam sensui suo iuuuantes: et ipsum christi sensui preferentes dicunt melius esse pro doctrina veritatis calciatum esse: quam discalcium ne impediatur verbum dei.

Sed attendant illi quod nulla forma est aptior euangelizandi: quam illa in qua toti orbi fuit euangelium predicatum hoc autem factum est nudis pedibus unde hieronymus. In epistola ad gerundiam dicit: Discipuli toto orbe peregrini non es zona non caligas habere in pedibus hec ille fateor asperam esse pedum nuditatem. In hyeme quidem asperior propter frigiditatem: in estate grauiorem propter duritiem maiorem: quia calor plus opprimit terre glebas quam frigus calor etiam scindit et grauius frangit pedes nudos et tamen ipsi fratres gaudentes cum apostolo in frigore et nuditate: nec algoribus hyemis nec ardoribus estatis hactenus dimiserunt quin nudis pedibus adiuerint remotissimas partes mundi. testes sunt Tartari Barbari Pagani et Saraceni Catholici et Scismatici in multiplici parte mundi non est ergo eis impedimento pedum nuditas maxime cum ut regula manifeste dicit possint necessitate exigente calciamenta portare: hec sanctus bonaventura: Apostolicus ergo ordo nescit calceis vti quod principes apostolice perfectionis et paupertatis

calciamenta minime habuisse nō
ignorat: moysi quoq; ad Secreta
dei misteria p̄serutanda: celitus
inuitato: mādarū fuit vt calciamē
ta solueret nudisq; plantis: nudā
et aptā interioribus oculis cōspi
ceret veritatē et tñ tātorū imitato
res scalciatorū ita turpiter tanq;
gravi laborante insania ab ami
co calūniātur. Sz mirum non est.
Si apostolice detrahens p̄fectio
ni ēt in huius ordinis filios. In
uectiuā Cōponere ausus est In
christū enī malus: in christi quoq;
seruū malus fore facile cōuincitur.
M̄eritus est ergo pauper iste in
caput suū obloquēdo de scalciatio
ne: sed nō minus in alia sua oblo
cutione: qua huius ordinis filios:
uēto plenos uocat: hi nāq; ut uerā
et apostolicā addiscāt humilitatē:
ad humilis Fr̄act̄sci scholas uene
rūt. quō ergo uento hoc est super
bte spū pleni esse poterūt. Pau
perū collegiū super oīa beatitudi
nē paupertatis āplectitur: que et tē
poralibus renuntiat. Et supbie
spūm oīo extinguit: Et tñ Amicus
iste: in sua inuectiuā hos supbia
plenos accusat: M̄epe liuor et pas
sio hoc sibi suaserūt: licet et cōce
di vere posset qđ tñ ip̄e maliciose
cōposuit: ut de eo dicat: qđ ē Lay
pha christi dilectus iobes testat.

p̄fetauit. n. inquit cūm esset pon
tifer anni illius Sic iste in libel
lo p̄phetauit cum inter dilectos
filios magni confessoris et patris
alterius religionis habitu saltem
annumerat^r sit: p̄phetauit ergo
cōpositor iste quia Apostolici or
dinis filij vere scalciati sūt cū eoz
affectus p̄ pedes in diuina scriptu
ra significati: Nā tēporalibus nu
dati solū ad diuinū tendāt amorē.
qui ergo omnino re et voto omni
bus renūciauerūt vt perfectionis
euangelice vestigia sequi possint
non solū sine calceis imo penitus
nudi ab huiusmodi mūdialib^r re
manserunt: Specialiter tamē hec
benedicta Religio scalciatiōe de
coratur pp̄ amorem honestatis: vt
exteriori habitu significant qđ in
terius cōseruant: Nōlūt itaq; pel
libus bestiarum pedibus cooperiri
quia eozū desideria nullo carnali
et paruo fantasmate comquinan
tur: Pelles igitur bestiarum sunt
voluptates et appetitus cānales.
Et quibus ap̄lici viri sic se abstra
xerunt qđ de illis illud Apoc. .14.
dici possit: hi sequūtur agnum quo
cunq; ierit: P̄fetauit etiaz ami
cus dicēs hos uento plenos: Quo
modo .n. vacui esse possūt i quos
ex alto ab eo qui uentis et mari
imperat: insufflatum ē et dictum:

Accipite spūz scūm. Nempe ple
ni sunt vento. i. flatu bñdicto spūs
sancti: ad eoz patris similitudi
nē: cuius semel insufflatio in sonū
facta tante fuit efficacie: vt eius
mentē ⁊ corpus realiter a terra
subleuaret. Insufflauit ergo eozū
pater: insufflauit ⁊ ipse christus in
ipsozum affectibus: cuius flatus
fuit ignitus ventus: vrens ⁊ non
destruens: accēdēs ⁊ nō cōsumēs
O felix flatus. O suavis ven
tus: Utinā semp insufflaret i ani
ma mea: Et cuiuscūq; delectata uir
gie bene sētietis. O facta calūniā
Et salutifera iūria: de pfectione
accusari. Nulla uos: sancti p̄ris fi
lij teneat prop̄ hoc tristitia. Nul
lus cōterat dolor: hec .n. que sūt
vobis p̄ defēsāda uitate illata co
ronā nō penā p̄sentāt: Illi illi soli
q̄ oblocut⁹ ē i christū dñi sit timor:
Contremiscat sibi cor ⁊ lingua ve
recundet uita: abscōdat faciē su
am a cōspectu fidelīū: q̄a nō dubi
tauit iuectiuā: i tātū ordiez publi
ce tradere: presūpsit turpia loqui
de filiis a christo sp̄aliter dilectis:
amicis i Regine celi: audacter ni
mis nimis detraxit. Ioanes ba
ptista: quo inter natos mulieram
nullus maior: contremiscit tan
gere verticem calciamentozū chri
sti pro calciamentis tamen ad
caligas

modum declaratur a doctoribus
intelligendo: ⁊ pauper iste cecus
⁊ plusquam dici possit mendicus
nō dubitat detrabere religiōi be
nedictissime: pfectioni apostolice
⁊ giniq; electe ⁊ p̄electe calūniā:
Inferre. Sibi queso videat. Si
bi consideret: Culpam agnoscat
Emendamq; proponat. Quia nō
in filios hominuz hec tanta illata
est blasfemia: sed in ipsum super
homines stigmatizatum ⁊ Jesu
christi vulneribus insignitum frā
ciscum: Scalciatorum (Ita dixit
r) patriarcham Quin Immo in
ipsum benedictū Jesum: in ipsam
deniq; hominum ⁊ Angelozum
Reginam: Cuius honorem ⁊ In
nocentiam sp̄cialiter Seraficus
ordo zelat: Timeat timeat homo
iste diuinam ultionem: Timeat
virgineam vindictam ⁊ sanctorū
iram: ne si diu voluntariam distu
lerit subire satisfactionez cito aut
subito cogatur. Inutilem ⁊ tamē
terribilem pati sententiam. Nos
autem o condeuotissimi matere
puritatis: ueritati Annuentes: nō
timeamus tante Matris laudes
proclamare describere ⁊ expo
nere: cum totiens deum miro mo
do benedicamus quotiens de vir
gineis pfectionibus recte sen
tim⁹. de ea igitur loqui: aut scri

pture tradere leticia inenarra-
bilis: Eius innocentiam defende-
re. Salus est animarum. Quare
repellere falsa adducta argumen-
ta: specialiter in inuectiua illius
non modo bonum: sed et sanctus
iustumque fore censeo: ut intelli-
gant omnes eiusdem virginis fa-
miliares: quod huic confesse veritati
non tantum suffragatur pietas:
seu deuotio: verum etiam maxi-
ma reuellata ratio et ratioabilis
probatio: cuius virtute quecumque
falso opposite interpretatiões re-
pelluntur et omnino annullantur:
vobis itaque amicis Sancte Ma-
rie: quibus de eius Immaculata
Conceptione: pie et catholice sen-
tire semper placuit: Opus presens
de innocentia virginea trado: et
dono: ut et credita veritas magis
firma et stabilis in animo perseue-
ret: et si (quod absit) fuisset aliqua
do persuasa falsitas: fideli hac atque
reuellata opinione: possit vnus-
quisque illam repellere: illius pal-
liata soluere argumenta: et fictas
percipere interpretationes. An-
te autem propositi laboris execu-
tionem: ad hanc maximam mise-
rorum fiduciam: dei sanctam ge-
nitricem omnes recurramus: ipsa
namque teste Augustino post filium
singulare nostrum est refugium:

Ipsa Spes et salus: Ipsa nostra
protectio: Et licet sepe non ces-
set pro omnibus ad deum interce-
dere: pro illis tamen qui ab ea
Innocentie decus non auferunt
speciale prestat suffragium: Ad te
itaque. O innocentissima super in-
nocentes: et o benedicta mater et
virgo: recurramus omnes genti-
bus prouolutis: Suspirijs et ge-
mitibus: immo affectu supplican-
tes: non voce: ut miseris nobis
misereris: Miseri enim sumus:
et super miseros miserissimi: Si li-
belli contra innocentissime tue co-
ceptionis veritatem editi calum-
nia non repellimus: Ipsius ergo
o misericordie plena in hoc tracta-
tu manum dirigas ad tuas defen-
sandas perfectiones: cuius iam
diu affectum accendisti.

Ad Conuocatos virginis: pro
opusculo Carmen:

Accipite oblatum sincero corde
libellum

O quos virginei Zelus hono-
ris habet

Possit ut insignem celi sine labe
creatam

Reginam stabili quisque tenere
fide.

Crandibus et varijs cingens mu-
ralibus urbem

Perspicias imprimis tradere
curo viam.

Adijcio inuictum flammis crepi-
tantibus ignem

Augustum in cineres quo redi-
gatur opus.

Gaudete si mentes spargo dulce-
dine vestras.

Sed me vos precibus: queso iu-
uate pijs.

Incipit Tractatus: de Imma-
culata Conceptione Benedictis-
sime Virginis: siue Compendium
virginis honoris;

Scripturus: Domestico: et
Theologico Stilo: de Sa-
cte Marie Immaculata Con-
ceptione: prius volui de originali
peccati quidditate et eius calitate
siue contrahibilitate nonnulla pre-
mittere: quod quasi operis radi-
cem figere fuit: post hanc enim fa-
miliarem expositionem: tuta: at-
que catholica: conclusio illata: que
a virginis antecis creditur faci-
lius intelligi poterit: Et quia ut
ante declaratum fuit parum esset
opinionem huic negative adhe-
re: nisi aliorum soluerentur oppo-

sita argumenta: Ideo originali
peccati macula: et Innocentia vir-
ginea expositis: ad omnia ad-
uersariorum euacuanda dicta sta-
tim manum dirigam: Ita que in
hoc virginis honoris compendio
Tres principales Articuli: ad-
modum Scoti quem semper Au-
rigam in hac materia habere pro-
pono: formabuntur. Quorum pri-
mus tenet preambulam declara-
tionem Illorum: que necessario
premitti debent antequam conclusio
intenta proponatur. Secundus
erit: conclusionis principalis cum
concomitantibus: pia deuota:
et catholica expositio. Tertius
erit Argumentorum: et Auctori-
tatum aliquam apparentia: huic
fidei conclusioni contrariantium:
generalis et theologica solutio.
Quia vero aliquorum studia. Ita
contra istam piam opinionem vel
melius creditam veritatem ho-
diernis temporibus tendunt: ut
quicquid de hac scribitur repre-
hendendum putet: Ideo hos pri-
mus moneo et obtestor: ut sic ex-
emplaria ista quieto et tranquillo a-
nimo omni scilicet deposita pas-
sione legant: que magis inuente ve-
ritatis dulcedine repleantur: quam
quod falso accusare possint impudice

negligēt. Testis. n. ē mibi de^o: te/
stis ⁊ scia: q̄ nulla ad hoc opus
impulit passio: null^o accessit iordina
tus amor: s; solū bñdictissime ma
rie puritas: ⁊ ad ei^o inocētiā intē/
sissim^o zelus: cui^o continuus mor/
sus nullū: aut saltē parū p̄stabat
refrigeriū: si q̄d spūs scūs sugge/
rebat: calamo nō expressisset. nō
potui ergo q̄ ex alto audiui: ⁊ vi/
di nō loqui: cū deo magis obedi
re oporteat magis q̄ hoib^o: Qua
re: vt vrbis vtar hieronymi: opu/
sculū hoc legāt qui volūt: q̄ nolunt
abijciāt: euētilēt apices: lras calū
niē: magis tñ deuotoꝝ charitate
p̄uocaboz ad virginis defensandā
inocētiā: q̄ aliquoꝝ detractōe: si
ue odio detereboz. Nūc igitur ad
primi articuli executionem descē
dendum est.

Primus articulus. In quo pec
cati originalis. quiditas. contra
ctio: ⁊ deletio declaratur.

Arcu primū articulū ordina
te p̄cedēdo occurrūt tria pū
cta declarāda. Juxta trium cōclu
sionū numer^o: nā q; s; Aristo. p^o
poste. de subiecto p̄supponit: qd
⁊ q; iō declarat p^o peccatū origi
nale: quātū ad suū: qd ē: sñ quātū
ad suā q̄ditatē. 2° quātū ad suā cō

trahibilitatē. 3° quātū ad eiusde
delebitatē. P̄ 2° p̄fectiori autez
deklaratiōe primi puncti siue con
clusiōis: decē p̄mittunt verita
tes: p̄eue ⁊ vald̄ opportune: ad
ipsius qd est peccati originalis in
telligētiā: vt tandē diffinitio eius
inferat: Et hic modus per totum
processum semper seruabitur.

Veritates. x. p̄eue prime con
clusioni primi articuli principal^o.

p^o Veritas: Non est inconue
niens peccati originalis suum qd
est assignare. patet. Ista veritas.
per Sco. in. 4° di. p^o q. 2° ar. p^o de/
clarantem: cuius potest esse diffi
nitio: ⁊ cuius non. Ubi de hoc po
nit generalem regulam dicens.
Quiscunq; siue entis sine non en
tis: quod potest concipi: ⁊ signari
potest esse aliqua ratio nominis:
que. s. explicet distincte illd̄ quod
nomen importat confuse ⁊ impli
cite. patet. de chimera: cui^o esse ē
ficticiū ab intellectu formatum
et tamē potest formari aliqua ra
tio distincta ⁊ explicita: que ipoz/
tet id quod implicite denotat illd̄
nomen vnde pōt dici: q̄ chimera
est vnū tale ens fictū cuius pedes
essent sic: ⁊ caput sic: modo queli
bet talis ratio: potest dici diffi

ratio: extendēdo tñ nomē diffinitio-
nis. Quia diffinitio proprie dicta
nō est nisi oīo significās verū. p.
Abopi. Ideo nō ē quecūq; ratio
nois: sed ratio p quā distincte in-
dicatur verū: qd est esse rei: nō est
ergo pprie nō entis sicut nec illi
us: qd nec ē p se unū. p. 7. **Abeta.**
ta. Nec ēt ē entis rōnis: vt alias
dices. Quia aut dicit. q diffinitio
īpropria pōt dari de nō ente. no-
ta vt ipse exponit se infra: Non
ens pōt summi dupliciter. p. pro
puro impossibili: qd est illud cui
ratio in se est falsa: eo modo quo
loquit. **Aristo.** 5. **Abeta.** c. de fal-
so: et hoc est qñ particule alicuius
rationis declarantis nomen ali-
cuius non entis inter se contradi-
cūt: modo quo loquitur idem **Sco.**
p. di. 2. q. 3. in solutione secundi
argūmī principalis: qñ pbat: q
licet ista sit in se vera: deus est. qz
subiectū istud singulare includit
predicatū sub modo cōcipiēdi cō-
uenienti ipsi concepto. Et sic in-
cludit rationē quasi ī se verā. Et
tñ ista: **Dijsunt** non ē vera: immo
falsa: qz illud subiectum dijs in plu-
rali conceptū includit cōtradictio-
nē: qz modus concipiēdi. s. plura-
litas repugnat ei qd cōcipit: Et
ita plurale hoc quasi includit ra-
tionē in se falsam. Et quia de eo

cutus ratio est in se falsa nihil ē
verū: ideo dicendo: dijsunt ē falsa
propositio. Alio aut modo pōt su-
mi nō ens p priuatōe: ad modū
infra declarandum de peccato:
Abodo ad prepositum quando.
Sco. dicit q non entis est aliqua
ratio indifferēter intelligit de nō
ente utroq; mō sūpto. Applican-
do tñ dicta eius quantum spectat
ad presens. **Dico** q cū peccatū
sit non ens. 2. mō: et non primo:
vt p. 3: ipsius poterit assignari suū
qd est: vt dicit hec veritas. patet.
Quia pōt formari aliqua ratio
distincta et explicita qua decla-
retur id q implicite et cōfuse no-
mine peccati īportat: vt patebit.
2. Veritas. **Abodo** quo de
ente negatiuo presupponitur: qd
ē: sic de eo: suū si ē p̄supponere: nō
est incōueniens. Ad cuius decla-
rōez: nota s̄m **Aristo.** 2. poste. q
cognitio si ē p̄cedit nāliter cogni-
tōez qd ē. Que qdē cognitio si ē:
nō itelligit de actuali existentia.
p. 3 qd aliter demonstratio cui me-
diū ē diffinitio nō posset h̄ri d nō
existēte. cui oppositū vult idem.
Aristo. p. poste. Intelligit ergo
si ē s̄m **Sco.** 4. di. p. q. 2. ar. 2. de
ente cui nō repugnat esse existe-
re. i. esse in effectū. Et licet entia
quibus nō repugnat existētia sint

sola Entia' positiua : Cuiusmodi
nō est peccatū vt dicetur: Tamen
modo quo tale Ens hz suum qd.
Ita suū. Si ē: pōt assignari: pbat.
Quia in essentialiter ordinatis si
est assignare posterius: ē assigna-
re prius: vt patet p Sco. p. 1. 2.
q. 1. ar. 1. quasi in principio. Sz Co-
gnitio. Si ē. Et qd est: sunt ordi-
nata essentialiter in genere cog-
nitōis. vt patet ergo vbi est dare
2° 3. necessario datur prima. Et
sic intentū veritatis. **C** 3° veritas.
Ad Cognitiōē si est: de peccato
originali: pōt Intellect^o fide for-
mat^o puenire. pbat. Licet. n. nāli-
ter pbari nō possit tāq̄ a priori q̄
i natura humana necessario sit ta-
lis originalis macula: quia hoc ē
Impossibile: Luz non sint aliqua
media naturaliter cognita ad istū
cōcludēdū immo oppositū fides
p̄dicat: vt infra patebit. Et ēt ra-
tio inuit: qz nā'r discurredo res-
pectū. s. hñdo ad cās Inferiores nū-
q̄ possemus cōcludere istā nām:
Aliquē lapsus a sua perfectiōe ⁊
prima institutione passam fuisse:
Eadē tamē ratio lumine fidei ad-
iuta ad hanc catholicā veritatem
perueniet: q̄ v3 natura humana
a statu Institutiōis prime ⁊ pfe-
ctionis. Casus ⁊ lapsus ex preua-
ricatione primoz parentuz susce-

pit. Quoz demerito tot penalita-
tes: ⁊ tentationes: Lota eadē na-
tura sustinet: Ita q̄ ex penalitati-
bus: ⁊ Imperfectiōibus: Ut pu-
ta Ignorantia. Lōcupiscentia in
ordinata: ⁊ huiusmodi: tāq̄ a po-
steriori p effectus. s. deuenimus i
cognitiōē alicui^o culpe: cōsequē-
tis totā naturā humanā: Non ta-
men naturaliter: qz nō sic institu-
tā: Sz ex primozū parentū pecca-
to: tāq̄ ex causa demeritoria: vt ēt
melius in dicēdis patebit: Et qa
hoc nō pōt naturali lumine cōclu-
di q̄. s. ois penalitas pro statu vie
cōsequatur ad culpā originalem:
Ita q̄ si nō fuisset culpa nulla fuisset
pena: Ideo bene dicit hec ve-
ritas. q̄ ratio Inquisitiua lumine
fidei adiuta hoc tandē cognoscet:
Hanc aut culpam qua tot penali-
tatibus subiaceamus: voco pecca-
tum originale: quo ad nos: lz Ele-
ctuale quo ad primū parentē: Ex
quibus oibus patere pōt: quid in-
telligendū sit p originalis pecca-
ti: Si ē: Cognitiōe: Quia. s. p̄sup-
ponendū est. anteq̄ ipsius qd ē:
declaretur: ab origine unūquodq̄
Individuū humanuz: qd ex semi-
nali rōne accipit eē q̄tum ē de se
maculā ⁊ culpā cōtrahere i Alia
qua ⁊ p̄missis passiōibus subest:
et patrie celestis exul efficitur.

Hac itaq; culpam Theologi sub
noie lapsus nature humane deno-
minant: Ut pote In tali macula
ipsa natura nullo mō cōdita uel
creata: Patet et Alterum ex di-
ctis: de quo solet dubitari: Quare
s. Ista Culpa original' dicatur.
Hoc. n. ē: q̄a ab origine sui eē: ab
vno quoq; hoie de comuni lege
cōtrahit. Unde Anselm^o. p^o. Cur
deus hō: dicit. Originale qdē ab
origine denoiari dubiū nō est. Si
ergo originale peccatū nō ē nisi i
hoie: videt̄ dici ab origine huma-
ne nature: eo q̄ ab ipsa humane
nature origie trahat. Quamuis
si q̄s dicat peccatū vocari origina-
le: eo q̄ ab illis descēdat in singu-
los: a q̄bus hnt originez nāe: non
cōtradica: hec ille. 4°. Veritas ē
q̄ Corruptio hec culpabilis na-
ture humane: de qua ē fmo: nō in
est ei a primordio cōditōis sue:
et Institutiōis a deo: s; ex pecca-
ti demerito. Hāc pbant theologi
multi: Maxie Bonarcha theo-
logie: Alexāder de Ales i. 3° par-
te tractatu de icarnatiōe. q. 1. Et
sanctus Bonauētura. 2°. di. 30. q.
1. ar. 1. Ego quoq; d Castro nouo
ibidē. Ad cuius Intellectionem
notat ipse Alex. tres status huma-
ne nature. Ut et hētur a magistro
in. 2°. di. 19. Primus quoq; ē nāe

humane a deo Condite: In quo
habuit hō posse peccare: et posse
nō peccare Et hec fuit prima ar-
bitrij libertas: Et i eodē statu ha-
buit posse mori: et posse nō mori:
Et hec fuit prima humani corpo-
ris immortalitas. Scds status est
nature lapsē In quo h; posse mō-
ri: et nō posse non mori. Sicut et
posse peccare: et nō posse nō pec-
care: Qm̄ in hoc statu ē moriēdi
et peccandi necessitas. Tertius
status: ē nature beate. In quo ha-
bebit posse nō mori: et non posse
mori: Sicut et posse nō peccare:
et nō posse peccare: Qm̄ ad hūc
statū ptinet moriēdi: et peccandi
impossibilitas. fm̄ hoc ergo dicē-
dum est: q̄ sicut nō est ponere cō-
ueniēs bonitati diuine et sūme q̄
pdiderit naturā in statu necessita-
tis peccādi: Ita nec i statu necessi-
tatē patiēdi Qm̄ sicut ad Impossi-
bilitatē peccandi: sequit̄ Impossi-
bilitas patiēdi in statu. 3°. Ita ad
possibilitatē peccādi et nō peccā-
di. Possibilitas patiēdi et nō pa-
tiēdi: Sicut fuit in statu p^o. Ita
in Statu moderno: Ad impossibi-
litatē nō peccandi sequit̄ Impos-
sibilitas nō moriēdi. Quare pa-
ret naturā hois esse lapsam. Hec
Alex. formaliter. Ex cuius sentē-
tia p; qualiter natura hec hūana

non fuit instituta talibus subiecta
passiōibus. Et hoc .qa nō pgruit
bōitati diuine. Tñ quia deductio
huius veritatis est satis generalis
nec p eā ad humani lapsus notici
am bene puenire possumus. Ideo
ad meliorē ipsi' declarationē: po
no duas sequētes veritates qbus
pleni' ista materia dilucidabit.
C 5° Veritas est natura huma
na i statu sub quo cōdita fuit erat
ordinata ad beatitudinē hoc pa
tet saltē catholice pcedēdo. Non
enim credo q naturaliter hoc pro
bari posset vt colligit a . Sco. p^o.
q. i. plo. In solutione Argumēti
facti cōtra improbationē vie pho
ruz. vbi vult. q potentia intellecti
ua nostra non est cognoscibilis a
nobis p statu isto sub ratione pro
pria r spali sub qua ordinatur ad
talem finem beatitudinis: Et sub
qua capax ē gratie cōsumate: Et
sub qua habet deum p obō pfectis
simo. Sz ad talē cognitionē opoz
tet intellectum supnaturaliter ele
uari puta lumine fidei: videatur
ibi Scotus. **M**odo in nostro p
posito. pbatur veritas hec. suppo
sita fide p **M**agistrū i 20. di. i. di
centē. Fecit deus creaturā ratiōa
lem q sumū bonū intelligēt: intel
ligendo amaret: r amādo possi
deret r possidēdo fruere. Et in

fra. Si querit' inqt quā sit creat'
homo vel Angelus breui sermōe
responderi potest pp bōitatē dei:
vñ Aug. libro de **D**oc. chri. quia
Bonus est Deus sumus r in quā
tū sumus boni sumus. Et si queri
tur. Ad quā creatura sit ratiōalis
creatura. **R**espōdetur: ad laudā
dum deū ad seruiendū ei: ad fru
endū eo: hec **M**agi. Quasi uelit
ponere duplicē cāz creationis ho
minis: vnā efficiētē puta bonitatē
dei: aliā finalē .vt. s. fruamur eo.
C 6° Veritas est. q nullus ppa
gatus ex stirpe **A**dā p rationē se
minales admittitur ad celestē pa
triā nisi mundatus sorde vel rena
tus sacro baptismo. patet snia sal
uatoris. Jo. 3°. Nisi qs renatus
fuerit ex **A**qua: r spū scō nō pōt
introyre in regū dei. Et. Aug. de
fi. ad pe. 20. c. 27. ait firmissime te
ne r nullaten' dubites: exceptis
illis q p christi noie baptizāt suo
sanguine nullū hōinem acceptu
rum vitā eternā q nō hic a malis
suis fuit p pñiam fidēz conuer
sus. **P**aruulis uero q nec ppria
uoluntate credēs nec penitētiāz
p peccato. qō originaliter trahūt
agere possūt sacramentū fidei r
penitētie. qō est sanctū baptisma
q diu rationis etas eozuz capax
esse nō pōt sufficere ad salutē. hec

13
Ibi. Cōfirmat p. sco. 2. di. 33. q. 1.
sz de hoc melius in p̄tro ultimo
hui⁹ articuli dicit. His itaq; dua
bus p̄cedētibus veritatibus p̄
missis: nunc sp̄aliter ⁊ clare p̄bat
veritas illa. 4. Sicut fuit p̄posi
tū Sic Arguēdo. Nullus repellit
a fine ad quez ex diuina bonitate
cōditus est nisi in ipso sit aliquod
repugnans tali fini: patet: Quia
aliter sequeretur frustratio Cōdito
ris ordinantis .s. aliqd ad aliud
immo ad se ⁊ tñ repellentis Qd
nō poneret de artifice quocūq; vi
lissimo; dummodo ratiōabiliter agē
te. Cū ḡo. homo sit cōditus ad bea
titudinē vt patet veritate quinta:
et ip̄o remanente in statu: in quo
ḡnat nullo alio sup addito repel
lat a tali b̄titudine: vt patet sexta
veritate. ergo oportet in ip̄o pone
re aliqd repugnans tali b̄titudini
Ad aut solū est culpa ⁊ Macula
vt patet Apoc. 21. Nihil coinqui
natū intrabit in illud: Et p. Sco.
4. di. 14. 8. in homie est culpa ⁊
deformitas quedā qua fit inhabi
lis pro fine cōsequendo. Quero
itaq; an talis deformitas insit ei
a primo statu sue cōditionis: si nō
hētur intentum: q. s. talis corru
ptio nō insit humanē nāe a sua pri
ma institutione: si sic cōtra. Nihil
debet poni in vniuerso quod repu

gnet diuine p̄fectioni: Et maxime
respectu nobilissime sp̄etiei qua
lis ē species humana: sz illa posi
tio de natura ista instituta cuz his
corruptionibus repugnat diuine
p̄fectioni: probatur: A sūma boni
tate nihil debet egredi qd sit ma
gis inclinatum ad malitiāz q̄ ad
bonitatem: Natura aut humana
vt nūc est: est magis inclinata ad
malitiā quia Bñ. 8. Sensus hoīs
⁊ cogitatio prona sunt ad malum
ḡo. nō est cōueniens: q̄ ita cōdita
fuerit. Cōfirmat. Sūma cōcordia
siue summa pax qualis est boni
tas diuina non debet esse causa di
scordie vel rebellionis: sed huma
na natura p̄ statu isto est in rebel
lione ⁊ discordia s̄m Aposto. ad.
20. 7. dicētē. Video aliam legē in
memb̄is meis repugnantēz legi
mentis mee ⁊ captiuantē me in
lege peccati vbi loquitur de lege
fomitis ⁊ inclinationis ad maluz
⁊ rebellionis ad bonum: Que in
clinatio ad malum repugnabat le
gi mētis idest legi naturali ip̄res
se in mēte. Ideo loquendo de tali
inclinatioe supradixerat. Scio
q̄ nō habitat in me: hoc est in car
ne mea bonum .i. Inclinatio ad
bonum: Immo magis inclinatio
ad malum: Et tamen naturale di
ctamen dirigebat ad bonum ergo

rebellio ⁊ pugna cuius nō est di-
cendū tantā bonitatē esse causā .
Cōfirmatur quoq; sic: positue dis-
currendo . Quis credere possit q̄
humana ista natura paulominus
ab Angelis minorata cū talibus
cōdita sit vulneribus: vt puta cum
tanta ignorātia in intellectu: cū ma-
litia in vo ūtate ⁊ in firmitate ad
bene agendū: cū impotētia in ira-
scibili in qua debebat fortitudo in-
esse ad huiusmodi opposita: cū cō-
cupiscentia inordinata: puta p̄ni-
tate ad mala desideria in ipsa vi
cōcupiscibili: Que ī tantū his vul-
neribus est oppressa: q̄ ē vas ele-
ctionis vbi supra clamare cogat̄ .
Infelix ego homo. Quis me libe-
rabit de corpore mortū hui⁹ vbi vo-
cat se infelicē pp̄ tot Corruptiōes
maxime illas quas ānumeravit:
vt pp̄ dñiū tirāni vel fomiti: quo
nō poterat p̄ficere bonū ex repu-
gnantia sensualitatis qđ tñ vole-
bat s; rōnem: Et ideo dicit: Non
eniz qđ volo bonū hoc facio s; qđ
nolo malū hoc ago. hāc ē rebel-
lionē carnis ad spūz expressit idē
Apostolus ad galla. s. dicēs caro
cōcupiscit aduersus spūm: ⁊ spūs
aduersus carnē: hec. n. sibi inuicē
aduersant̄. Vbi exprimit cōtinuā
pugnā viriū inferiorū cū supio: ib⁹.
Quare cōcludēdū est saltē ex pre-

missis fide cognitīs: q̄ talis lāgor
vel tirān⁹ nō sit in nā humana: vt
sic: a deo glorioso cōdita: Ne tāte
sapiētie vel bonitati derogare ve-
limus: s; superuenerūt corrupti-
bilia hec tanq; stipendia peccati .
Cōfirmant̄ predicta a Magis:
2. di. 32. dicente. Nō est talis aīa
qualis a deo creat̄: creat̄. n. a deo
innocēs ⁊ sine vitio ⁊ bonitatē si-
ne corruptiōe Deus indidit. hoc
Idē dr. di. 35. vbi ponit similitudi-
nez illius q̄ incidit ī latrōes. Simi-
liter Anselmus. p. cur deus hō. c.
9. Idē dicit suadens disciplo iRa-
tionalē nām iustā factā esse: Et in-
fert. Nequaquā existimabis cōueni-
re deo: vt creaturā quā fecit iustā
ad beatitudinem miserā esse sine
culpa cogat hominem aures inui-
tum mori miserū ē. hec ille: Simi-
liter. li. 2. c. 1. dicit: iRationalē na-
turā a deo factam esse iustā: vt illo
fruendo beata esset dubitari non
debet. hec ille. Idē dicit. Aug. 2.
de fide ad pe. in. c. 22. Firmissime
tene primos homines . i. Adam
⁊ mulierem eius bonos creatos
⁊ sine peccato: creatos cum bono
arbitrio quo possent si vellet hu-
mili ⁊ bona voluntate deo serui-
re atq; obedire: Quo arbitrio ē
possent si vellet propria volunta-
te peccare: eosq; non necessitate

sed propria voluntate peccasse: il-
loq; peccato sic i veterius immu-
tata natura: vt non solum in ipsis
hōibus per peccatū mors obtine-
ret regnum: sed et in omnes ho-
mines transfiret peccati mortisq;
dominium. hec ille: istam conclu-
sionem optime pertractat idem
Aug. 14. de ciui. dei quasi per to-
tus. Unde in. 12. c. dicit. Neq; n.
quicq; mali deus in illo tante feli-
citate paradiso crearet: atq; pla-
taret: et in. 21. c. dicit. Post pecca-
tum hec libido exorta ē: post pec-
catum eam natura ammissa po-
testate: cui corpus ex omni parte
seruiebat sensit attendit: erubuit
operuit. Et tandem concludit: qd
homo in statu innocētie vixisset se-
cundū deū et corpore et spiritu: et
fuisset liber a passiōibus ad malū
inclinantibus et a bono retrahen-
tibus: Ex qb' dōibus iā dictis. p. 3.
4. veritas probanda. Et patet.
etiam: quid per peccati origina-
lis: Si ē: itelligi debeat: Et qua-
liter per ipsum originale: et suas
sequelas in cognitionem lapsus
humane nature bene institute si-
de preuia deuenimus.

7. Veritas. Peccatū sumptuz
pro actu substrato est quid posi-
tuum: et sic quid bonū. Pro quo

nota. Quia generalia pcedūt spe-
tialia. p. phisicorum. Ideo ante
q; quid est. peccati originalis ex-
ponā: aliqua generalia de pecca-
to pmitto. Nota et quātū spectat
ad pns qd peccatū pot dupliciter
psiderari. s. p actu substrato defor-
mitati. puta māliter. qd idē ē: Et
pōt capi p ipsa deformitate et ca-
rētia tāq; ipsius peccati formali-
tate. Capiēdo igit peccatū primo
mō. veritas pmissa. p. 3. et primo
qd sit qd posituum: qd peccatū sum-
ptum p actu: aut sit actus simpli-
citer elicitus: aut sit imperatus
cum vterq; possit affirmatiue si-
gnari: ita qd ipso demonstrato: vix
est dicere. hoc est aliquid: erit qd
posituum. p. 3. Quia non videtur
aliud reperiri ad esse positui qd
illud. Et et qd sit qd bonū. p. 3. per
Magis. 2. di. 38. Ubi probat: qd
omnis actus in quātū talis bonū
est: Et si dicat. ergo sequeret: qd
homicidiū adulteriū et huiusmodi
essent bona: Rndet Magis. qd
homicidij et adulterij actus: p vt
actus sūt boni sūt: lz si talia pside-
rant vt vitia sūt mala sint. Unde
et Aug. i Enchiri. 17. Omnis nā
et si vitiosa sit: i quātū nā ē bona:
in quātū vitiosa ē mala ē. hec ibi.
Infra et meli' patebit hec vitas.

8. Veritas. Peccatū sumptuz p

deformitate nō est qd positiuū pz
per *Magistrum*. vbi probat q
malum nihil est qa priuatio boni
Et cū peccatū sit malū .g°. ēt pec
catum nihil est. Itz ēt ista veri
tas rōne: Quia si peccatū sic sum
ptū eēt ens positiuū: oporteret as
signare in quo pdicamēto repone
retur. cū esset ens limitatum: Et
nec esset materia prima nec for
ma pura. Cum ergo ex diuisione
Entis nō sit substātia nec quanti
tas nec alterū vecē predicamētoz
ergo nō est ponēdū q sit de gene
re entū positiuoz istum modum
h̄t *Scotus*. ad probādū q intellectio
z volitio nō sunt substātie: nec re
lationes: nec vbi: nec passio. zc.
sz in genere qualitatis vide ipsū
in p°. di. 3. Patet ēt veritas ista
Si attēdas qd nomine deformati
tis intelligi debeat. Nam deformati
tas dicit in peccato carentiā circū
stantie debite in esse fm dictamen
recte rationis saltē loquendo de
peccato actuali vnde sicut in na
turalibus aīal est deforme qñ ca
ret mēbro cōuenienti aut h̄t mē
brum indecēs: Ita i moralibus si
actui deficit Circūstantia reqsita
vel aliqua indecenter applicatur:
In tali actu est ratio deformatatis
ergo sicut deformitas in naturali
bus dicit carentiā z priuationē:

Sic erit i moralibus: quā pecca
tum in sua formalitate cōsideratū
dicit quandā Negationē: Qd cō
firmat. *Scotus*. di. 35. 2. dicens q
ille actus positiu⁹ volēdi creaturā
nō est formaliter peccatū: sz carē
tia debiti ordinis in actu illo: in
quo illa debuit amari pp sūmū bo
nuz: a quo ordine volūtas deficit
gescēs in bono creato. et iste de
fectus est formaliter peccatū: vt ēt
patet p *Aug.* .12. de ciui. dei. c. 8.
Cōfirmātur hec oīa pulcherrime
ab *Ansel.* in de casu dia. Et in de
cōcep. Virginali. plurib⁹ capitul.
Et maxime. 5. c. vbi probat: nullā
actionem p se iniustā dici nisi pp
iniustā voluntatē. Et in. c. 6. dicit
q talis iniusticia q peccatū facit
nihil est. Sicut cecitas q nihil aliū
ē nisi absētia visus: vbi debet ēe:
Et q peccatū qd iniustitiam dicit
nō sit aliqđ positiuū pbat ibi or
dinate dicēs. *Mo. n.* iniustitia est
talis res qua inficial z corrupat
aīa velut corpus veneno. Et q fa
ciat aliqđ Sicut videt qñ malicio
sus homo mala facit opa: Nam
quē admodū i: cū indomita fera ru
ptis vinculis discurrendo sceuit:
Et cū *Naui* si gubernator dimis
so gubernaculo dimittat eā vēris
z moribus maris vagatur z inue
hitur in quelibet picula dicimus:

ga hoc facit absentia cathene aut
gubernaculi: Nō q̄ absentia eoz
aliquid sit aut q̄ faciat: sed qm̄ si
adesset faceret ne fera sentiret aut
Hauis p̄iret: Ita cum malus hō
seuit et in quelibet aie sue picula
que sunt mala opa pellit clama-
mus: ga hoc opas iniustitia: nō q̄
ipsa vlla essentia sit aut faciat ali-
quid: sed qm̄ voluntas cui subditi
sunt omnes volūtarij motus totū
hominis absente iustitia diuersis
appetitibus impulsa: se et oia si-
bi subdita in multa mala leuis et
effrenata et sine rectore p̄cipitat:
Quod totū iustitia si adesset p̄hi-
beret ne fieret. Ex his. g°. facile
cognoscitur: ga iniustitia nullā h̄t
eēntiā. h̄ ille. Quas patet q̄ pecca-
tus sumptū p̄ deformitate dicit ne-
gationē: licet nō simpliciter: quia
aliter in quocūq̄ in quo non esset
rectitudo inesset peccatū qd̄ non
est verū: vt patet de ligno et lapi-
de. Dicit. g°. peccatū negationem
iusticie cū debito habendi: ad qd̄
melius declarandū ponitur veri-
tas sequens.

Veritas: peccatum nihil
aliud est q̄ priuatio boni debiti:
Intelligendo de peccato formali-
ter sūpro. Que veritas p̄bat s̄m.
Sco. i. 2. di. 35. presupponēdo s̄m
eū. p°. q̄ Agens inferius tenetur i-

agēdo cōformare se agenti supio-
ri. patet hoc et p̄ *Alz. 3. d. aia in*
sine: vbi vult q̄ naturali ordine in-
feriora regunt a supioribus et eis
subdunt qm̄ loquitur de appetitu sē-
sitiuo vincēte intellectuū. 2. pre-
supponit q̄ si in potestate alicuius
est cōformare se agenti supiori et
non cōformare: si nō conformat
qm̄ debet peccat. Patet. ga comit-
tit inordinationez naturalē quaz
peccatū moraliter loquēdo voca-
mus. Ex his ergo presuppositis
p̄batur veritas s̄m. Sco. sic dedu-
cendo. Accipiat aliquis actus ali-
cuius agentis liberi obligati con-
formare se supiori agēti: et nō cō-
formantis immo discordātis: Et
quero in quo formaliter consistat
peccatū ipm̄: Nō in actu q̄ fuit in
potestate discordātis: vt actus p̄z.
ex dictis supra veritate septima.
et et ex alio patet: ga si ille actus
fuiſset cōformis et cōcoris regule
supiori nō eēt peccatū. ergo preci-
sa ratio peccati in illo actu est pri-
uatio illius cōformitatis debite.
Confirmatur per eundem. Sco.
Quia omne peccatū ē in cōsciētia
formaliter: Et tale peccatū ē talis i-
iustitia: et p̄ p̄sequēs priuatio tal-
iusticie. g°. peccatum formalr ē pri-
uatio. Quod cōfirmat Ansel. ubi
supra di. iniustitia que est peccatū

nō est aliud q̄ absentia debiti bo-
ni ⁊ nulli essentie est aliud malaz
esse q̄ deesse illi bonum quod de-
bet habere deesse ergo bonuz q̄
debet adesse non est aliquid esse.
hec ille. Idem habetur ab eodez
de casu diaboli. c. 8. vsq; ad. 12. c.
Concordat Augustinus Enche.
14. c. vi. Quid est autem aliud q̄
malum dicitur nisi priuatio boni:
Nam sicut corporibus animalū
nihil est aliud morbus ⁊ vulneri-
bus affici q̄ sanitate priuari neq;
id agitur: cum adhibetur curatio:
vt mala que inerant .i. morbi ac
vulnera recedāt hinc: ⁊ alibi sint:
sed utiq; vt non sint. Non enim
vlla substātia sed carnalis substā-
tie vitium est vulnus aut morbus:
Cum enim caro ipsa sit substātia
perfecto aliquod bonum est. Cui
accidunt ista mala. i. priuationes
eius boni quod dicitur sanitas.
Itaq; ⁊ animozum quecunq; sūt
vitia naturalium sunt priuatiōes
bonozum: que cū sanant non alio
transferuntur: sed ea que ibi ine-
rant prius nusq; erunt quando in
illa sanitate nō erant. hec ille. ⁊
sic patet. intentum.

Veritas. licet peccatum ni-
hil sit tamen puniri pro peccato:
est puniri pro aliquo: Que proba-
tur ab Ansel. contra nimis alte in

uestigantes iudicia dei. *De Con-*
cep. Virgi. c. 7. di. Quāuis pec-
catū nō sit nisi absentia iustitie vbi
debet eē: tñ deus nō punit p nubi-
lo: s; ppter aliquid. Idumēdo. n.
peccatorē debitū sibi honorē quē
sponde reddere noluit exigit: Et
ne qd sit inordinatū i regno eius
eum separatiz a iustis ordine cō-
petēti disponit. hec ille. Pro cla-
riori aut solutiōe tam huius veri-
tatis q̄ verboz Anselmi oportet
recurrere ad aliqua sua dicta ali-
bi: maxime ad libzū per ipsum fa-
ctum de veritate. vbi in. c. 12. de-
clarat qd sit iustitia: ⁊ per conse-
quens quid iniustitia: Et tandem
concludit voluntatē dupliciter in-
iustam effici. v3. Considerādo qd
velit ⁊ cur velit: Non enim vt ipse
dicit debet voluntas esse magis
recta volendo quod debet: q̄ vo-
lendo propter quod debet. Quia
igitur omnis volūtas habet qd: ⁊
cur. Sicut fit iniusta in primo ita
in secundo modo inordinato. Si-
militer oportet recurrere ad libzū
de Ca. Dia. Unde ibi in. c. 16. po-
nit ppter qd aliqua persona red-
datur vituperabilis vel laudabi-
lis: ⁊ concludit qd hīc vel debere
hīc iusticiā mōstrat naturalem di-
gnitatē: Et non hīc ⁊ debere hīc
facit psonalē inonestatē: debere

.n. factum est ab eo q dedit. Nō
hīe factū est ab ipso qui deseruit.
Ideo nāq; debet: q; accepit: ideo
vero nō h; q; dereliquit: Et infert:
q; ipsa voluntas que nō h; iusti-
tiā quā debet hīe: iudicanda ē in-
iusta: que si nō sic esset iniusta nō
esset in illa qd reprehēdi posset
hec ille. Et in p: cur Deus hō. c.
xj. Concludit q; peccare non sit a-
liud q; nō reddere deo debitum:
quod consistit in subijci voluntati
diuine in tātum q; in hoc consistit
totus honor quem deo debemus:
Et a nobis exigit deus: Et hec ē
illa sola iusticia siue rectitudo vo-
luntatis que iustos facit siue re-
ctos corde. hec ibi. Ex quib; suis
dictis. p; 3. facilliter q; deus nō pu-
nit pro nihilo absolute. licet pu-
niat pro peccato quia cuz hoc. qd
est in peccatore carentia boni ⁊
iusticie est etiam debitum haben-
di eam: ita q; debuit quia accepit:
Et si accepit conseruare debuit:
Et tamen non habet quia volun-
tarie perdidit. Abstulit ergo deo
quod sibi non reddidit ⁊ tamen
debuit. ergo puniendus merito ē
non pro illa simplici negatione:
sed pro carentia. Et tū conside-
ratur in peccatore debitum respe-
ctu illius iusticie quaz talis priua-
tio denotat: Unde si creaturas in

quibus iusticia nō debet eē puni-
ret deus p absentia iusticie tūc p
nihilō puniret: q; nō eēt aliqd in
eis qd ab illis exigat: q; .s. nō de-
bitū. g. cū i rōnali creatura: i qua
nō ē iusticia ⁊ ē debitū habēdi sit
punitio nō fiet p nihilō solum: vt
falso ē aliquoz imaginatio: immo
p aliquo eo mō quo deductum ē:
Et si queras ad qd peccati puni-
tio a deo infligit. Cū peccator pp
hoc dō nō soluat qd abstulit. s. ho-
norē: ad qd Rñdet idē Ansel. p:
Cur de' hō. c. 14. vi. Qd deū ipos-
sibile ē pdere honorē suū: aut enī
peccator spōte soluat qd dber sub-
eundo penaz quā meref: aut de-
eū inuitū sibi torquēduz subijciat
semp de' dñz ei' se esse oñdit. Et
iō p'siderādū ē q; sicut hō peccan-
do rapit qd dī ē: ita de' puniēdo
aufert qd hoīs ē: nō solū .n. id ali-
cuius eē dicif: qd iam possidet: s;
qd in eius potāte ē vt hēat. Qm
g. homo ita factus ē vt britudinez
hīe posset si nō peccass;: cū ppter
peccatū britudine ⁊ oī bono pri-
uatur tāq; de suo aliqd inuitus sol-
uit: q; licet deus hoc ad vsum sui
comodi nō trāfferat qd aufert: sic
ut homo pecuniā quā alij aufert
in suā puerit vilitatez: hoc tū qd
aufert vñt ipse deus ad suuz ho-
norē: Quia auferēdo hoc pecca-

torē ⁊ que illius sūt sibi subiectū
esse pbat. hec ibi: Et sic p3. veri-
tas vltima: immo omnes decem
quare ⁊ c.

Conclusio prima primi Arti-
culi p. incipalis declarans. qd sit
peccatum originale.

His. g. p̄suppositis vitanibus
tāq̄ fundamētis p̄ noticia:
qd noīs: ipsi? peccati originalis:
Restat vt tandem talis priuatiui
entis ratio exprimat: qd ē princi-
pale hui? p̄cti. Dico itaq̄ d̄ mē-
te Sco. i. 2. i. solutione. 30. ⁊ 31. ⁊
32. distinctionū: Et d̄ mēte. B. pe-
tri d̄ Lan. or. m. i. suo de Cōcep.
Virginali alias. B. Alex. pape
gnti. Qd peccatū origiale ē carē-
tia iustitie original' debite: q̄ i p̄-
parēte accepte: ⁊ ex ipsi? crimine
depdite: cui correspōdet obliga-
tio ad penā dāni: Que qdē diffini-
tio v' ratio: qd noīs: original' pec-
cati. p3. p̄ Ansel. de Cōcep. virgi-
nali. c. 27. di. Hoc peccatū qd ori-
ginale dico aliud intelligere ne-
queo in eisdē infantibus: nisi ipsā
factam p̄ inobedientiam adē iusti-
cie debite nuditatē: p̄ quā omnes
filij sūt ire. Pro clariori aut̄ noti-
cia huius rōnis: declaro singulas
partes generali saltē declaratio

ne: q̄ p̄fecta declaratio eaz̄ depē-
det ex his que supradicta sunt: ⁊
que in sequentibus dicētur: Dico
ergo p̄ q̄ peccatū originale. ē ca-
rentia vbi carētia ponitur loco ge-
neris tāq̄ magis comune illo qd
diffinit: Et hoc large sumēdo ge-
nus modo. s. quo priuatiua suum
habent genus: Sed cum supradi-
ctum sit. q̄ peccatū formaliter: est
quedam iniustitia. ergo sicut pec-
catū est iniustitia ita tale peccatū
talis est iniusticia. ergo sicut pec-
catum actuale dicit iniustitiam ac-
tualem qualis fuit in primo pa-
rente vt dicit Ansel. vbi supra. c.
21. ita peccatum originale dicit in-
iusticiam originalem: Iniusticia
autem dicit carentiam iustitie de-
bite vt dicit Idē Ansel. de. Cas.
Dia. c. 16. Et etiam supra. p3. ve-
ritate. s. nona. ergo bene dictū est
q̄ peccatum originale est caren-
tia iustitie non vtcunq̄ sed origi-
nalis sed nō simpliciter. Quia si
nunc aliquis impuris naturalib?
p̄duceretur: nō descendens p̄ ra-
tionem seminalem ab ipso Adā
nō haberet iustitiā originalez ⁊
tū nō priuaretur ipsa. Et sic non
hēret originale peccatuz: Et hoc
nō nisi q̄ ipse nō hēret debitū sic
ut nos. Vndē Sco. in. 3. di. 4. vbi
querit. quare x̄ps nō cōtraxit ori

ginalis peccatū. Rñdet sicut et in
2º. vbi. s. Et Anse. vbi. s. c. 19. q.
nō cōtraxit qz nō fuit nālis filius
ade. i. ppagatus p rōnez semina/
lem. Recte ergo in diffinitōe ad
ditur. *Debite*. sed quare *debite*:
Ideo subiungit: Quia in pº. parē/
te accepte: Et hoc. n. quilibet sic
ppagatus carētiā huius iustitie hz:
qz qlibz est debitor illius iustitie:
qđ debitū accepit in primo parē/
te: vt in. 3º. sequenti puncto dicit.
S3 queres quare sic ppagatº nō
accipit iustitiā illā: Ideo sequitº r
ex ipsiº crimine depdite. qz sicut
dicit. Acceperat Adā istam iusti/
tiā p se r p oibus suis posteris. q
depdendo: r p se r p eisdē poste/
ris pdidit. vltimo autē ponit alia
differētia. cuz dicit. Cui correspō
det pena damni pueniens tamē
ex transgressione premissa qđ po
nitur ad differētiā peccatorū moz/
talium vel venialium: quia mortali
vltima penaz dāni que ē perpetua
carentia visionis dei correspōdet
pena sensus: Et veniali: nō cor/
respōdet pena perpetua: Tamē
correspondet aliqua pena tēpora/
lis sententiā tamē: qđ nō est i his
qui carent solū iustitiā originali:
r gratia Baptismali vt infra di/
cetur: Hac declaratione sic gene/
raliter posita ipsius quid est pec-

cati originalis: cuius clarior notf
cia habebit si precedentia r que
sequunt recte cōsiderantur: pate/
re pōt veritas aliquaruz propo/
tionū negativaz quas ponit grā.
de *Baro. Et. B. Pet. de Lan*
dia in. 3º. in Istā. q. Qñ reprobāt
opinionēs male sententiū d qui/
ditate peccati originalis. pº. quaz
est q peccatū originale nō ē ali/
quis actus malus. p3. quia nullū
actum hz anima qñ ipiuz contra/
bit: cum peccatū originale prece/
dat omnē actū liberi arbitrij quo
de comuni lege nullus i vtero ma/
tris vtitur. **¶** 2º. ppositio ē. q peccatū
originale nō est aliquis ha/
bitus vitiosus. p3. quia si sic tunc
i pri meref sibi a deo cuz nullus a
pripio sui esse possit habere ali/
quem habitū nisi supernaliter sibi
infūdat. Talis autē cū sit vitiosus
non infundit a deo. **¶** 3º. ppositio
est. q tale peccatū nō ē solū caren/
tia iustitie originalis. p3. hic. ē. q
requirit debitū. **¶** 4º. est. q pecca/
tū originale non est formaliter in/
fectio morbida i carne: quia pec/
catum formaliter ponitur: vbi vir/
tus est apta nata esse: Et hec non
ponitur in carne: ergo nec pecca/
tū **¶** 5º. ppositio est. q tale pecca/
tū non est aliqua macula positua
in anima ipsam infuens. patet.

Quia cuiuslibet positiui quod nō
est deus ē aliqua causa effectiua .
ergo ipsius talis peccati esset ali/
qua causa effectiua. Vel ergo est
ipse deus: et hoc non: cuz non pos
sit esse immediata causa effectiua
peccati: vel est ipsa voluntas ha
bens illud peccatum: Et hoc etiā
non: cum nondum habeat ratio
nis usum: vel est primus parens
et hoc non: quia ipso non existen
te non minus haberetur talis ori
ginalis defo: mitas i paruulis vt
p3. de se: vel essent parentes pro
ximi: Et hoc etiam non per eādē
rationez que dicif de p. parente.
Cum ergo ipsius non inueniatur
effectiua causa et non est primuz
ens: sequitur q ipsa nō est aliqua
entitas formalr positiua. **U**lti
ma propositio est. q peccatus ori
ginale non habet similitudinem
cum alijs peccatis in duobus. pri
mo quia contrahitur inuolunta
rie: alia vero voluntarie. 2. Quia
prouenit a parentibus: licet non
effectiue vt dictum est: et amplius
dicetur: sed propter defectū: Trāf
gressionis eorum: alia vero non:
Omnes iste propositiones pa
tent ex probationibus proprijs:
et ex superioribus dictis et infra
dicēdis licet potuissent pro ipsis

alie adduci rationes quod tamē
fuisset contra primarium intentū
quo breuitatem amplecti propo
sui. Ex his igitur omnibus supra
dictis patet qd eat p. in isto ar
ticulo declarandum. Nunc ad se
cundum pūctum eiusdem articu
li descendo: in cuius expositione
adiuuet: et faueat Benedictus
Iesus peccati mortisq; dstructoz
et pijsima Virgo eiusdem fi
lij sui preuise mortis merito a ta
li originali peccato decentissime
preseruata: Sue enī immaculatif
sime Cōceptionis gratia hec oīa
premittuntur. Ideo qui virginei
honoris zelo accenditur: hec at
tēdat: Et ex intimo cordis pseru
tescui nāq; peccati originalis ra
tio manifesta est huic ad ueritatē
preseruacionis articuli sequentis
facillimus est aditus.

Secundus punctus primi arti
culi pūcipalis in quo premittū
tur decē ueritates pūte cōclusiōi
secunde.

QUARTA secundū punctū
huius articuli primi: In
quo pūcipaliter declarandū est
qualiter originale peccatū cōtra
hatur. **M**odū precedēns pūcti

seruabo: Et ideo premittetur .x.
veritates valde necessarie vt tãdẽ
id qđ queritur inferatur.

¶ 1ª Veritas: ad pfectã noticiã tã
peccati originalis q̃z modi quo cõ
trahit: declarare oportet quid sit
iustitia originalis .p^a pars huius
veritatis patet: q̃a sicut tota diffini
tio debz eẽ notioz diffinitio: vt per
ip̃am diffinitũ cognoscat: Sic eẽ q̃
libet pars diffinitionis: Cũ .g^o iu
stitia original' ponat' i diffinitioe
peccati original': saltẽ in obliquo.
g^o .7. c.: Reductio patet: instructis
in dialectica **¶** 2^a eẽ ps veritatis
similiter patet. Sicut .n. nō pōt in
telligi: quomō infirmitas pp de
fectũ pportiois humorũ 7 quali
tatũ catur in aiali: 7 mors tandẽ
sequatur: nisi cognoscẽdo qđ sint
humores 7 qualitates. Ita nō pōt
deueniri ad verã noticiã qualiter
originale peccatũ ppter carẽtiã
iustitiẽ original' cõtrahat' 7 tandẽ
spiritualis mors ptingat: nisi pri^o
cognito qđ sit iustitia originalis.
Similitudo de se satis patet: 7 sic
veritas tota.

¶ 2ª Veritas iustitia originalis
erat quedam humane nẽ rectitu
do p quam corpus erat subdituz
aie: Et inferiores vires rationi
q̃z diu aia subdita esset suo creato
ri: hec veritas ponitur a Nicbo

lao de ly. sup. c. gntum ad . Ro.
vbi diffinit ipsam iustitiam origi
nalem: quaz recte diffinit p recti
tudinem: q̃a vt hẽtur ab Ansel. li.
de veritate. c. xij. iustitia nihil aliđ
eẽ q̃z rectitudo: vñ dicit ibi q̃ iustuz
7 rectum videtur eẽ: Sicut ignem
7 calidũ esse. Ita q̃ inuicẽ sese cõ
sequuntur: q̃a rectitudo est iustitia
7 iustitia est rectitudo quaz tñ cõ
plete diffiniendo in eo. c. dicit q̃
iustitia est rectitudo volũtatis pp
se seruata: Sed p nũc sufficit ha
bere q̃ est rectitudo vt eẽ ponitur
de concep. virgi. c. 4. ista . ergo iu
stitia originalis dicitur rectitudo
humane nature non q̃ fuisset ali
qd de essentia ipsius nature: Sed
q̃a ipsa humana natura recta fuisset
ad modũ infra declarandum.

¶ 3^a Veritas iustitia originalis
erat donũ supnaturale excedens
totam virtutez naturalem ipsius
anime. p̃ro quo nota quod licet
omnes docto. in hoc conueniant
q̃ iustitia originalis erat aliquod
accidens hominis in statu primo
tamen in hoc disconueniũt. Quia
aliqui crediderunt q̃ esset natura
le donum. Et ideo ponitur ista ve
ritas contra falsam opinionem il
lam de naturalitate illius iustitiẽ
Et probatur veritas ista: q̃a fm
Bioni. 4. de. diui. no. Naturalia

homine remāserūt integra ēt post
lapsū et tñ non remansit iustitia
originalis vt patet. g°. 7c. Itē si
fuisset pprietas naturalis. Tunc
pbi potuissent naturaliter puenire
ad cognittonē lapsus nature hu-
mane cuius tñ oppositū cōclusum
est supra veritate tertia puncti pri-
mi. Itē esset querēdū a sic opināti-
bus qd intelligūt p naturalitatez
talīs iustitie. Si. n. dicūt qd fuisset
naturalis sic qd esset substātia hoc
falsuz est: qd erat accidēs: vt pre-
suppono fm oppinionē oīuz theo-
logorū si dicūt qd erat passio fluēs
a natura hoc falsuz est: qd nūc eēt
miraculū qd deus faceret istā natu-
raz sine illa passione: Si dicant qd
erat naturalis: qd creata ex prin-
cipijs indiuidui sicut albedo ī isto
homie tūc nō fuisse cōmunis omni-
bus hominib⁹. Cū. g°. nō sit aliud
mod⁹ quo naturalis dici debuissz
cōcludendū est qd fuisset supnatu-
ralis. Et sic patet veritas. Que
tñ adhuc clarius pbatur de mēte.
Sco. in. 2. di. 29. q. 1. Cuius pba-
tio presupponit duo fundamenta.
primū est qd iustitia originalis pfe-
ctā tranquillitatē in aīa fecisset quā-
tum ad omnes potentias: puta se-
sitiuas: et rationales. Ita qd natu-
ra inferior. s. sensitiva: non fuisset

inclinata contra iudiciū superioris
idest rationis: aut si inclinaretur
quantū erat in se: tamen ordinari
et regulari potuisset sic difficulta-
te superioris et sine tristitia infe-
rioris: vt in sequentibus patebit:
Hec est sententia. Augu. 14. de ci-
ui. dei in pluribus capitulis maxi-
me in .c. 24. vbi cōcludit: qd etiā
mēbris genitalibus homo potuis-
set vt recte: et ad nutum sicut in
motu pedum. Sans exemplū de
quibusdā animalibus quibus na-
turaliter insitum est vt solū ea par-
te corporis pelles qua vestiuntur
moueant vbi senserint muscas re-
sidētes nulla alia parte corporis
mota: sicut etiā herentes aristas
cutis tremore discutiūt: Et infert
Sic et ipse homo potuit obediē-
tiaz etiā inferiorum habere mem-
brorum quam sua inobedientia
perdidit. Neqz enim Deo diffici-
le fuit sic illum condere: vt in eius
carne illud non nisi eius uolunta-
te moueretur: quod nunc nisi libi-
dine non mouetur: Et in .c. prece-
denti dicit. voluntati membra illa
genitalia: sicut cetera cūcta seruif-
sent: hec ille. Idez dicit Magi-
ster in. 2. di. 20. ca. primo Et ale-
gat Augustinum super Genesiz.
Similiter Anselmus de Cōcep.

Virg. e. 9. dicit. Cum deus fecit
Adā fecit nāz ppagādi quā sub,
iecit ei? potāti v: ea vteref p sua
volūtate: qz diu ipse vellet subdit?
eē dō. Nā nulla vteref bestiali r
irrationabili voluntate: sed huma
na rationali volūtate: Quia sicut
Bestiarum ē nihil velle cū rōne:
ita hominū esset nihil velle absqz
rōne. hec ille. fm fūdāmētū ē: qz
Ita se. hz. volūtas respectu appe
titus sensitui: sicut itellect? respe
ctu sensuū: ergo. Sicut itellect? cō
iunctus sensui natus ē intelligere
sensibilia: ut p3. istructi scia nā
li: Ita volūtas p iuncta appetitui
sensituo nata ē p delectari sibi: et
magis si ē p iuncta multū appetiti
bus sensituis: qz nata ē p delecta
ri illis oibus. Unde magis cōde/
lectaret volūtas p iuncta cū sensu
visus tendēte i pulchrū coloratuz
Et cū sensu tactus p cipientē pro
portionatā qualitātē tangibilē: qz
si cū altero illo solū: Et si sic ergo
ralis volūtas non solum non pos/
set retrahere illū appetitum sensi
tiuuz a suo delectabili sine aliqua
cōtraria inclinatiōe ex parte illi?
appetitus: r difficultate: Immo
nec se ipsam videt posse retrahere
sine difficultate a cōdelectādo
illi appetitui: Ex his igit fūda/
mentis Sco. pbatur veritas. Sic

arguēdo a posteriori: In primo
hoie erat perfecta trāquillitas vi
rium inferiorum r superiorū que
erat effectus iusticie originalis.
ergo illa iustitia fuit donuz super
naturale: antecedens. p3. ex p2/
mo fundamento pbo consequen/
tiā. Nam voluntas nūqz posset se
retrahere delectabiliter uel sine
difficultate ab omni iordinata de
lectatione cuz aliqua vi inferiori:
nisi sibi inesset aliqd ex se delecta
bilis qz delectabile illius vis in
ferioris: Hoc. p3. exēplo domesti/
co. Quia ad hoc vt delectabiliter
retrahas aliquem vel saltem sine
contradictiōe ab inordinato ama
bili oportet: vt offeras sibi aliqd
delectabili? cui plus cōdelecta/
ret: si illō iordinatū amabile nō
esset. Adodo ad propositum: vo
luntas est apta nata condelecta/
ri virtutibus inferioribus: vt. p3.
in secūdo fundamento: Et nihil
enē ex parte voluntatis: in quan
tum voluntas: quod posset ipsam
coniunctam viribus inferioribus
ab illis retrahere cum delectatio
ne: r tamē fuisset retracta. p3. qz
aliter non fuisset perfecta illa trā
quillitas: quā dicit primū funda/
mentū: Et nō nisi p iustitiā origi
nalē: ergo oportet illam fuisse in
volūtate donū supernaturale quo

finis. i. Deus fieret sibi delectabili-
or q̄ aliq̄ delectabile alicuius
appetitus sensitui: propter q̄ nō
solum sine difficultate: immo dele-
ctabilr ⁊ citius retraxisset se a cō-
delectādo appetitui sensitui: q̄
recedere ab illo sine delectabili.
Quare dicatur q̄ iustitia origina-
lis erat donū supernaturale non
transfusum apparētibus: sed infu-
sum a deo. Unde Ansel. de Con-
cep. Virgi. c. 3. dicit. Ergo Adā
⁊ Eua: si iustitiā seruassent origi-
nalem: qui de illis nascerent illaz
habuissent: nō q̄ parentes trans-
funderent iustitiā in posteros: sed
quia transfunderent semen incor-
ruptū: ⁊ de^o infunderet aīaz mūdā
originalr. Et sic ut illi iusti esset:
Et in. c. sequenti dicit: in Adā
nō fuisse iustitiā priusq̄ fieret ho-
mo rationalis: Et infert. Nam si
Adā ⁊ Eua genuissent sine pre-
cedēti peccato: nō tū eēt in semi-
ne iustitia nec eē posset. hec ille:
Ex quo apparet q̄ tal' iustitia nō
erat seminario modo infandēda:
nec naturali ordine: s; hoīe com-
pleto a deo cōdopanda: Propo-
suerat enim Deus vsq; quo non
ponerent obicez p̄ peccatū coope-
rari nature regulariter dādo iu-
stitiā propagato: Sicut modo ani-
mā intellectuam creat corpore

perfecte organizato: unde Ansel-
mus: vbi supra. c. 9. dicit. Eadem
quippe ratione: qua monstratur
rationalem naturam iustam esse
creataz. Probatur etiā: q̄ qui ex
humana natura propagarent nō
precedente peccato ex necessitatē
iustitiam pariter haberent cuz
ratiōalitate. Omnis igitur homo
si peccatum nō precessisset eēt iu-
stus sicut ⁊ rōnalis. hec ille. Ex
quibus. p. 3. pbatio veritatis pre-
misse.

U 4. Veritas loquendo de possi-
bili: non esset incōueniens pone-
re q̄ vires inferiores in illo statu
p̄ se retraxissent a delectatiōe p̄-
prij obiecti delectabilr: vt obedis-
sent viribus superiorib; ⁊ tamē
non delectabiliter: immo forte cū
aliquali rebellōe se retraxissent.
hec veritas est de mēte Sco. vbi.
s. Contra quam si arguas. ergo
homo cū iustitia originali: ⁊ statu
innocentie habuisset tristitiā. Re-
spondet idem Sco. Negādo con-
sequentiā istam. Fuisse aliqualis
rebellio. ergo tristitia in toto ho-
mine: voluntas. n. si abstinet dele-
ctabiliter a cōdelectando poten-
tie inferiori: totus homo delecta-
biliter abstinet a delectabili ap-
petitus sensitui inferioris: s; non
sequit: si appetitus inferior absti-

net cū tristitia: q̄ p̄pter hoc totus
homo cū tristitia abstineat. illud
enim p̄uenit homini simpliciter:
q̄ ei cōuenit s̄m potentiam supe-
riorem: et si nō conueniat ei secū-
dum inferiorem potentiā: Si vi-
ces: saltem non fuisset tranquilli-
tas quia rebellio: dico q̄ non se-
quitur: Tranquillitas. n. de qua nunc
loquimur: satis completa esset cū
inferiores vires obedirent supio-
ri: et superior delectabiliter retra-
beretur a condelectando ipsis vi-
ribus inferioribus: ut tenderet ī
obiectū delectabilius: puta ipsum
deū: hoc tñ ut dixi intelligatur de
possibili.

C 5ª Veritas. 13. ita sit ut prece-
denti veritate cōcludit: tñ tutius
est dicere q̄ p̄ iustitiā originalem
potētia inferior delectabiliter obe-
diret rōni: hoc p̄z. p̄ id qd̄ dictū ē
in 3ª veritate de perfecta subiectio-
ne potētiarū inferiorū ad superiorem:
et ex hac veritate ēt meli⁹ appa-
ret supnālitās illius doni: Nam q̄
appetitus inferior nō ferat̄ in ob-
iectū suū delectabile et p̄sens: sed
expectet motū appetitus superio-
ris hoc nō potest nisi per aliquod
donum supernāle. p̄z. oportet. n.
assignare aliqd̄ quo ipsa inferior
potētia nō feratur in suū obiectū:

Immo delectabiliter retrabatur:
illud non potest poni ex natura
illius potentie inferioris etiā in-
quantū est inferior voluntate: q̄
post lapsum in talibus inferiori-
bus potētijs est seruata eadem
naturalitas est subiectio ad ratio-
nez: vel inferioritas naturalis sic
ut añ lapsum. Et tamē nunc non
est talis delectatio in retractione
istarū potentiā a proprio obie-
cto delectabili. ergo nec etiā tñ
fuisse ex natura propria. ergo p̄
aliqd̄ supadditū: Et sic illud fuis-
set secūdū vnā viā iustitia origina-
lis in voluntate existens: qua p̄ se
et sine alio fuisset facta ista trāq̄-
litas viriū inferiorū ad debitam
obiam rationis vel s̄m aliam viā
hoc fuisset p̄ quandā qualitātē po-
sitam in singulis potētijs sensiti-
uis et supnaturaliter datā: Non
tamen dicta fuisset iustitia origi-
nalis: Cū iustitia sensitiue poten-
tie non competat: sed soli volun-
tati: sed quicquid illud fuisset: pu-
ta aut iustitia: aut donum datum
sensibus: hoc saltem verum est q̄
in illo statu innocentie voluntas
delectationes quasdam appetitus
sensitiui p̄uenisset ne vnquā appe-
titui illi infuisset: puta adulterādi
cū pulchra aliēa: quasdam et impe-

rasset et bene eis fuisset usus homo:
puta cognoscendi suam obediendo
precepto diuino illi. s. Crescite et
multiplicamini: unde Aug. ubi su-
pra. c. 21. dicit. Illa vero benedictio
nuptiarum: ut coniugati crescerent et
multiplicarentur et implerent terram:
quibus et indelinquentibus manserit:
tamen antequam delinquerent data est: ut
cognosceretur per creationem filiorum
ad gloriam nubij non ad penam per-
tinere peccati. hec ibi. non est ergo
absolute negandum quod voluntas in il-
lo tranquillo statu non fuisset aliquan-
do codelectata potentibus inferiori-
bus: quia istas est licitas delectatio-
nes habuisset. l. 3. pro tunc quando in fuissent
non habuisset voluntas eas pro fine
sed ad debitum finem retulisset:
In quocumque autem istorum actuum. v. 3.
voluntatem et inferiorum potentiarum: pu-
ta bene uti delectabilibus vel auer-
ti ab illicitis: voluntas delectabili-
ter fecisset pro donum illud super naturale
quo delectabilibus fuisset sibi inhere-
re ultimo fini quam ab illo separari
per codelectationem alicuius delectabi-
lis non ordinati ad istum finem: et sic.
pro. veritas promissa: De hac autem tran-
quillitate harum potentiarum et usu ge-
neratiue vtrum plura dicenda occur-
ret: sed breuitati quam pollicitus sum
intendens: diligenter inspectorem
remitto ad Aug. ubi supra ordi-

nate pertractantem: qualiter primi
homines si non peccassent generas-
sent: et qualiter illa membra nunc
libidini dedita: potuissent volun-
tati: sicut manus et pedes fuisse.
¶ 6. Veritas: Stante Innocen-
tia primorum parentum potuissent ho-
mines non mori: et de facto ita fuisset.
quod non coniugisset mors. pro. hec
veritas per Augustinum. ubi supra: Et
probatur ratione. per Scotum. di. 19. sic. Qui
libet in illo statu fuisset translatus
in paradysum antequam fuisset alteratus
alteratione causante mortem. quod con-
clusio huius veritatis est vera: saltem
quantum ad secundam partem. s. quod de fa-
cto non coniugisset mors: consequentia de
se. pro. antecedens autem probatur sic Et
quero: aut. non illi pariter semper et
continue meruissent: aut non. Si
sic. ergo primus natus fuisset ma-
ioris meriti quam posterius natus.
pro. propter maiorem cumulatum meri-
torum: et tamen consequens est
falsum: Quia etiam stante innocen-
tia. Beata Virgo: et multi poste-
riores fuissent beatiore: quam mul-
ti prius nati: Si dicas quod non sem-
per meruissent: sed usque ad certum
terminum vite habeo intentum:
quia tunc fuissent translati ad glo-
riam. pro. aliter. non. deus fecisset eis
iniustitiam differendo dare pre-
mium post completionem merito

ram. Ad ampliorem autem intelligentiam imaginationis. Secundo est notandum quod iste doctor imaginatur quod ab eterno gratia exempli Deus vult dare beatitudinem. Adeo puta ut octo. Quando igitur Adā uixisset tantum quod acquisiisset per opera sua meritoria illos octo gradus fuisset ipse translatus. patet: quia nulla fuit causa dilationis: quia dato quod remanisset adhuc postquam illos gradus acquisiisset nunquam postea meruisset intentionem illorum. 8. graduum scilicet solum meruisset idem multiplicius: Et ideo ad veniēte termino vite in quo habet illos. 8. gradus quos deus vult sibi dare pro sua beatitudine finali nulla videtur causa dilationis translationis in paradysum. Et ita tunc fuisset facta translatio in corpore et anima in paradysum. Hec ratio satis persuasiva est licet de hoc Augustinus. Aliquando dubitauerit ut recitat Augustinus ubi supra. di. incertum nobis relinquitur utrum omnes simul transferendi essent si non fuisset peccatum an per successiones hec ibi confirmatur veritas hec quantum ad id quod nunquam mors contigisset presupponendo secundum. Secundo. ubi supra quod cause mortis per lapsum sunt due in genere. scilicet ab intrinseco vel ab extrinseco ab intrinseco autem dupliciter. primo per actionem caloris naturalis in humidum radicale corrumpendo et consumendo ipsum

humidum ad cuius consumptionem sequitur corruptio propria ipsius caloris et per consequens animalis ut per exemplo ignis consumens oleum. Adhuc in statu illo per hanc causam non fuisset mors: patet quia licet tale humidum paulatim fuisset consumatum nec potuisset reparari per quodcumque alimentum: Tamen fuit data virtus specialis cuidam ligno: quod dictum est lignum vite: per cuius summationem repararetur ipsum humidum: saltem usque quo fuisset homines translati. 2. modo accidit nunc mors ab intrinseco propter subtractionem vel non ministracionem nutrimenti convenientis: Et tamen nec propter hoc fuisset corruptio in illo statu quia licet paulatim et in tali innocentia non haberet usum membrorum et sic non potuisset assumere cibum propria potentia tamen non fuisset defectus. Quia pariter sufficeret providisset filiis suis. per quod aliter fuisset nocentes: nec etiam adultus innocens fuisset passus talem defectum ab alio propter eandem rationem: quia. scilicet. inferens nocentibus non fuisset innocens: Si autem loquamur de causa extrinseca corruptiva illa potest dici duplex vel. scilicet. per dispositionem pirariam proveniunt vel per violentiam illatam ab aliquo extrinseco per dispositionem continens potest fieri dupliciter. Nam uno modo proveniens corrumpit prout directe ut ignis corrumpit

corpus: Aliud est continēs qđ coz/
rūpit nō directe s; phibet illđ qđ
ē necessariū ad vitā q; phibet inspi
rationē: r; respirationē: et ab istis
cozzūpētibus fuisset in statu ino
centie imunes: stante inuocentia
i oibus qa nō exposuisset se picul
aliter fuissent nocentes. Non enī
posuissent se in igne vel i mari ali
as essent sōmersi r; peccasset: vn
eriā nō intulisset alteri violētiā
nec fuisset ēt cozzuptio ab aere in
tēpato qa in paradiso terrestri aer
tēpatissimus ē: Cozzuptio quoq;
p violētiā a bestiis ibi minime fuisset:
qa oia aialia fuissent boi mitia
r; amicabilia vel saltē nō inimica
nec ab Angelo malo: qa deus eū
pseruasset. Potuisset tñ corpus i
nocētis diuidi v; scindi ab Ange
lo: cui hec isferiora obediūt: et cui
nlla potētia isferior valet pparari
nisi eū dñs pseruasset a malo. p; .
ergo veritas: que ē fidei mltū cō
sōa r; ratiōi. Nā sicut diua iustitia
nō patit malū remanere ipunitū
vt habet ab Ansel. li. Cur de^o bō
c. 12. r. 16. Ita nō pmisisset inocē
tē puniri: vel mori. Confirmatur
hec veritas p Aug. 13. de ciui. dei
.c. 23. di. Corpus primi homis qđ
cibo ac potu egebat ne fame affi
ceret ac sui: r; nō immortalitate il
la absoluta atq; indissolubili s; li

gno vite a mortis necessitate phi
bebat atq; in iuuetutis flore reti
nebat nō spūale s; aiale fuisse nō
dubiū ē: Nequaquā tñ mortuū ni
si i dei pcedētis minātisq; sētēriā
delinquēdo cozzuisset. Et alimētū
qđ ēt extra paradisu nō negatis
a ligno tñ vite phibitus tardi^o eēt
tempore vetustateq; finiendus in
ea dumtaxat vita quā in corpore
licet aiali donec spūale obie meri
to fieret posset i paradiso nisi pec
casset habere ppetuā. hec ille. idē
dicit Ansel. li. p. cur deus bō. c. 9.
r. c. 15. Et i. 2. li. c. 2. dicit q; autez
sit factus homo vt necessitate nō
moreret: hinc facile pbatur quia
sapientie r; iustitie dei repugnat
vt cogeret mortez pati sine culpa
quē iustū ad eternā fecit britudinē
Et in. xi. c. dicit nō puto mortali
tatē ad purā: s; cozzuptaz homis
nāz ptinere. Quippe si nūq; pec
casset bō immortalitas ipius imuta
biliter firmata eēt: hec ille.

C 7. Veritas stante tali innocen
tia primorum parentum. Fuit ni
bilominus possibilitas ad mori
licet nunq; fuisset reducta ad actū
probatur secundum. Sco. vbi su
pra presupponendo p. q; corpus
ade erat simpliciter cozzupibile
qđ patet p mag. vbi supra. di. 19.
vñ i statu illo hūit corpus mortale

et ab intra et ab extra. Et indiguit cibo. **A**ltū. n. differt dicere q̄ p̄ illo statu corp̄ illud nūq̄ fuisse corruptū: et dicere q̄ fuerit simpliciter incorruptibile: primū. n. pōt dari et d̄ facto ita ponit nō tñ secūdū. Et ideo magis. vbi supra dicit q̄ lz corp̄ sit factū mortuū pp̄ peccatū nō tñ mortale: qz et ante peccatū mortale erat lz et fuisset immortale. put̄ immortalitas negat actuz moriendi patet ḡ. p̄suppositū. 2. p̄suppono q̄ tam diu homo pōt p̄seruari in esse q̄ diu pōt nutriri hoc satis clare patet p̄ **A**p̄. 2. et 3. d̄ aia hīs p̄suppositis p̄bo veritate. Et ponat̄ p̄ casū q̄ hō nō fuisset trāslatus in paradysū p̄ terminum suoz meritorū ad modū supra declaratū veritate p̄cedēti p̄bo q̄ hūit potētiā ad mori. Immo vt sic tādēz mortuū fuisset. Et arguo sic hō nō fuisset trāslat̄ et fuisset continua depditio humidi radicalis. Ergo p̄uigisset mors: antecedēs p̄z p̄ primū p̄suppositū: q̄ corp̄ tale erat corruptibile. ḡ. alterabile. Et sic suū hūidū erat cōsumptibile: lz p̄bo nūc p̄sequētiā. **M**ā si illa n̄ valet hoc erit p̄ quāto p̄ esū ligni vite fuisset facta restauratio tāta et tā diu quāta et quādiu fuisset facta depditio: vt cōiter d̄ lz istō nō obuiat q̄n illa p̄sequētia valeat p̄bo

sic hō nō potuisset semp nutriri. ḡ nec sēp restaurari. Et sic nec p̄seruari: p̄sequētia. p̄z: p̄ secūdū p̄suppositum: assumptuz probatur. **T**am diu quis pōt nutriri q̄ diu potest per virtutem nutritiūz cōvertere nutrimentū: lz non semp potuisset hoc: ergo non semp potuisset nutriri: cōsequētia nota cū maior: quia illa est de intētiōe **A**p̄. 2. de anima minor aut̄ ista p̄batur sic. **O**mne agens p̄bificum in agēdo repatitur: et repatiendo debilitat̄: S3 talis virtus: p̄ quā d̄beret p̄uerti nutrimentū eēt agēs p̄bificuz. ḡ. in agendo repateretur et sic debilitaret̄: Et ita tandem: q̄ nō possz ampli' p̄uerrere. **N**ec valet tūc recurrere ad esum ligni vite: q̄a omnino oportet sēp dare p̄icipiū actiū in boie: quo fieret restauratio p̄ talē esū et q̄cqd sit illō oportet q̄ agat in nutrimentū conuertēdo illō in nāz alii. Et sic nūc q̄ poterit dari aliqd qd sēp ita cōtinuet actionē q̄n aliquādo debilitet̄. **A**modo **E**sto q̄ nāz huius bois eēt debilitata et sumeret de fructu non potuisset sustentari per istum fructū nisi cōuertēdo ipsum in substantiā et naturā suā: illud autem cōuersum nō potuit esse nobilius q̄ cōuertēs: ergo sicut natura cōuertēs fuit prius debilitata

et in convertendo nutrimentum illius fructus debilitatur magis: patet: quia non est maior ratio quod debilitetur in una actione et non in altera. 8.º quanto magis agit convertendo sepe magis debilitatur: in tantum quod quandoque deficiet. Exemplum est de aqua mixta vino quod per conversionem aquam in se et tamen toties potest apponi aqua quod virtus vini deficiet: nec erit sufficiens convertere amplius aquam in se sic precise diceretur de virtute naturali per cuius actionem converteretur nutrimentum in ipsum alium. Et sic patet declaratio huius veritatis.

U 8.º Veritas. state innocentia tres fuisset effectus iustitie originalis. per 13. dicta. Quia et voluntas sine impedimento tenderet in deum ipsum amando delectabiliter: et potentiarum inferiorum et superiorum fuisset tranquillitas et ipsius hominis immortalitas ut tibi negatur actus moriendi ad intellectum declaratum. Sed 13. ita sit. Et secundum communem viam theologorum assignentur isti tres effectus tali iustitie: Tamem subtilius procedendo non est incongruum sed. d. petrum de cardina ubi supra dicere quod unus est tantum effectus principalis ipsius iustitie originalis scilicet ordinatio voluntatis in deum regulando ipsam voluntatem ad taliter tendendum in ipsum summum bonum ut nullum aliud bonum eam impe-

diret: Et alij effectus singulariter illi innocentie attributi essent secundario ab ipsa iustitia originali intelligendo secundario per non totaliter unde tranquillitas virium inferiorum et superiorum immortalitas corporis preservatio a passione famis et sitis et huiusmodi: Quia non essent precise a tali iustitia sed ab ipsa: percurrentibus alijs particularibus causis diceretur secundarij effectus talis iustitie quia partialiter ab ipsa quod non posset dici de regulatissimo amore quo in deum potuisset tendere. Sed quomodo cumque sit de ordine horum effectuum respectu illius doni supernaturalis non est mirum insistendum. in hoc saltem veritas premissa locum habet quod illi tres effectus tanquam principales in statu innocentie recte assignati sunt ad quos quocumque alij tali innocentie attributi reducuntur. Et si aliquis afficeretur intelligere a quibus passionibus ante peccatum homines fuisset liberi videat Aug. 14. de civi. dei quod per totum. Et maxime in medio et ultra. Hic autem sufficiat istud breviter sic inserere. Pro quo notandum quod omnium passionum aie quodam ordinantur ad bonum: ut amor et gaudium. Quedam ad malum ut dolor et timor: et quia in primo statu nullum malum aderat: nec aliquod bonum aberat quod cupet bona vo-

litas p tpe illo hndum : vt patet
tibi p Aug . omēs ille passiones q
respiciunt malū in Adā nō erāt :
vt timor ⁊ dolor ⁊ huiusmodi. Si
militer: nec passiones que respi-
ciunt bonum: nec habituz: nec ha-
bendum: vt cupiditas estuans. Il-
le vero passiones que respiciūt bo-
num presens: vt gaudiū ⁊ amor:
vel que sunt futuri boni suo tem-
pore habendi. Sicut desideriu ⁊
spes non affligens: tamen fuerunt
in statu innocentie : s; aliter q̄ in
nobis: quia in nobis appetitus sē-
sitius in quo sunt passiōes subie-
ctiue nō totāl'r subest rationi. Qu-
m̄ totiens passiones iste in nobis
preueniunt vsum rationis in statu
autem innocentie non fuissent in
homie tales anime passiōes nisi a
iudicio rationis pcedentes: patet
pp subiectionē appetit' inferioris
rationi: vnde sicut corpus huma-
num in statu illo fuisset impassibi-
le quantū ad passiones q̄ remouēt
dispositionē naturalē. vt dictū est:
ita aia fuisset impassibilis quātum
ad passiones que impediūt ratio-
nē. De oibus his satis: ⁊ valde suf-
fragatur nobis sententia: ⁊ aucto-
ritas Aug. vbi supra i plurib' ca-
pitulis pferim antez in. c. 26. vbi
sic dicit: viuebat homo in paradi-
so sicut volebat q̄ diu hoc volebat

q̄ deus iusserat: viuebat fruens
deo ex quo bono erat bonus: viue-
bat sine vlla egestate: ita semper
viuere habens in potestate: Lib'⁹
aderat ne esuriret: Potus ne sui-
ret: lignum vite ne illum senecta
dissolueret. Nihil corruptionis in
corpore vel ex corpore vllas mole-
stias vllis ei' sensibus ingerebat:
Nullus intrinsecus morb': Null'⁹
ictus metuebat extrinsecus: Sum-
ma in carne sanitas: in aio tota
trāqllitas. Sicut in paradiso: nul-
lus est'⁹: aut frigus: sic in eius ha-
bitatoze. Nulla est cupiditate vel
timore accedebat bone volunta-
tis offensio: nihil omnino triste: ni-
hil erat inaniter letum. Gaudiuz
verum perpetuebatur ex deo: in-
quez flagrabat charitas ex corde
puro: ⁊ conscia bona ⁊ fide non
ficta: atq; inter se coniugū fida ex
honesto amore societas: concors
mētis corporisq; vigilia ⁊ manda-
ti sine labore custodia. Non lassitudo
fatigabat onosū. Non somn'⁹
pmebat inuttū. hec ille. Et in eo-
dem libro. c. x. dicit. Quid autem
timere vel dolere poterāt illi ho-
mines in tātoꝝ tāta affluētia bo-
noꝝ: vbi nec mors metuebat nec
vlla corporis mala valitudo: nec a-
berat qcq; q̄ bōa volūtas adipi-
sceret: nec inerat q̄ carneꝝ aium

ve hoīs feliciter viuētis offēderet.
Amor erat impurbatus in deum
atq; inter se coniugū fida ⁊ sine
ra societate uiuentium. Et ex hoc
amore grande gaudium nō desi
stente quod amabat ad fruendū.
Erat deuotio tranquilla peccati :
qua manēte nllū oīo aliūde malū
qđ pstristaret irruerat . Et infra.
Quā igitur felices erant ⁊ nullis
agitabant purbationibus aīozū
nullis corporū ledebantur icomo
dis : taz felix vniuersa societas eēt
humana : si nec illi malū qđ etiaz
in posteros traicerent : nec quisq;
ex eozum stirpe iniquitatez cōmit
teret que damnationem recipe
ret : hec ille. Quia igitur in superi
ozibus veritatibus multa quibus
sparsim de originali iustitia di
cta sunt. Hic tandem sub epiloga
tionis forma quid de ipsa sit tenē
dū sic breuiter inferre libet . Ori
ginal iustitia nō fuit liberū arbi
triū . patet : qa nūc de facto i nobis
ē liberū arbitriū . vt docz scola the
ologoz i. 2. di. 24. Et tū in nobis
nō est illa iustitia originalis . ergo :
⁊ c. Nec erat etiam talis iustitia
originalis gratia gratum faciēs .
patet : p cōmunē viā theologozū
in. 2. sētentiāz ponentiū : qđ homo
non fuit creatus in gratia gratum
faciente : licet ante lapsum ipsam

habuerit . Et tamē fuit cōditus in
originali iustitia : patet etiam ex
alio : qa grā gratū fatiens respicit
pīmo psonā ⁊ nō nām : Originalis
iustitia autē e cōuerso . similiter
vna recuperatur alia non . ergo . ⁊ c.
Nec erat quoq; talis iustitia aliqd
qđ ex puris nālibus hīi posset siue
ab aliqua creatura dari : patet cuz
a solo deo vt dictū est supra danda
eēt : non merito parentum : s; ex
mera liberalitate diuina : ita pli
sicut parētibz cōdonāda : in qua
quisq; confirmatus fuisset saltem
post primā tētationis victoriam :
vt dicit Sco. 2. di. 20. licet nō oib;
placeat : vnde ad istud propositūz
theologie monarcha Alex. 3. Al
les i. 2. parte sue sūme in questio
ne illa que incipit . vtrum genti in
statu innocentie essent heredes iu
sticie originalis pcludit . qđ talis iu
sticia non descenderet ad eos he
reditarie : quia scilicet filij nō ha
buisset a pīe vt a dño siue vt a pos
sessore ipsam iustitiam : s; potius
a gratia cōditoris . Quare cōclu
datur qđ iustitia originalis fuisset
donūz dei distinctū a naturalibus
⁊ supernaturaliter homini comu
nicatum : qđ qdem donū vt clarius
intelligat fuisset quedaz quālitaz
i prima specie qualitatē ponēda :
nō vt dispositio de factū tollenda

sz vt hitus de difficili amouēdus :
iquātū videlicz si Adā nō peccas-
set semp eam hūisset. Et quia ista
qualitas siue donum quedā erat
iustitia: iō patet q̄ erat i volūtate
tāq̄ i s̄bo sz. Scotizatiū viā. licet
Petro aureoli n̄ placeat. Et ex
quo iustitia est virt^{us} ad alterū vt pa-
tet: d̄ se: ideo p̄ hāc originalē iusti-
tiā hō p̄cipaliter ordinabat̄ ad
deū a q̄ r̄ ad quē erat p̄ditus: vt
eēt i plena sui creatoris obia: ordi-
nabat̄ ēt respectu sui vel i se ipso
vt p̄fecte faceret potētiās inferio-
res seq̄ dictamē ratiōis recte: r̄
volūtatē. Ita q̄ s̄m petrū Aureo-
li in tractatu de p̄ceptione btē vir-
gis: Appetit^{us} sensitiv^{us} nō p̄uenie-
bat rōnem: vt ratio appetitū seq̄-
ret imo e cōtra. Qz ratio appeti-
tū sensitivū p̄ueniebat r̄ dictabat
qd agēdū priusq̄ appetit^{us} sensitiv^{us}
aliquid appeteret. Et nūq̄ iter ap-
petitū sensitivū r̄ rōnem fuisse ali-
qua rebelio sz sūma p̄cordia. Ex
quo ēt seq̄tur: q̄ fuisse homī difficul-
tas ad malū stāte tū illa iustitia ori-
ginali sicut eidē grādus fuisse p̄ni-
tas ad bonū. Et h̄ dicta sufficiāt d̄
iustitia originali.

L 9°. Veritas Intelligētia p̄po-
sitionū imediate sequētū est virt^{us}
valde ad cognitiōez itēti p̄marij
huius p̄cti: hoc patet in earum

p̄bationib^{us}. Sicut. n. in nālīb^{us} nō
introducitur vna forma in subiecto:
nisi alia sibi contraria expellatur.
Ita in intellectualibus quia non
potest intellectus iformari aliquo
vero nisi remoueant̄ false opinio-
nes: cum ḡ sic fiat p̄ p̄positiones se-
quētes p̄ quas reouet̄ falsa oppio-
p̄traria veritati p̄cludēde: vt pate-
bit. g^o r̄ c. Prima ergo p̄positio ē
q̄ peccati original^{is} n̄lla ē assignāda
causa effectiua: ad notitiā cui^{us} no-
ta sz. B. Pe. d̄ Lan. vbi. s̄. q̄ cā
effectiua pōt̄ intelligi duplici^{ter}: vno
mō p̄ cā qua reali actione attingit̄
d̄terminat^{ur} effect^{us}. Et sic p̄prie di-
citur cā: alio modo dicitur causa sine
qua non. Et isto modo cōceditur: q̄
fames est causa mortis: ad hūc inte-
lectus qz si nō fuisse fames mors
nō fuisse subsecuta. Isti modi sumū-
tur ab Arist^{otele}. 2° p̄bificoz: vnde p̄ se-
cūdo mō dat exēplū. ipe q̄ absentia
naute ē cā s̄bmersiōis nauis: r̄ p̄p-
b. Docto. theologi maḡ p̄prie di-
stinguēt̄ dicūt q̄ cā: quāq̄ dicitur ef-
fectiua: quāq̄ d̄fectiua. Intelligit̄
ḡ. p̄pō d̄ cā effectiua nō assignabi-
li originali peccatō. Que r̄ p̄bat sic
sz. Sco. i. 2° di. 30. Illū formalit̄
p̄riuativū h̄z cām effectiuā. Pec-
catū origiale formalit̄ ē qd̄ p̄riua-
tivū. g^o r̄ c. tota d̄ductio p̄z p̄ d̄cā.
Cōfirmat̄ p̄pō p̄ Au. 12. d̄ ci. d̄i.

c. 7. Ubi querit de cā peccati An-
geloz quā cōcludit fuisse malā vo-
lūtate: Et postea ifert dicēs. Huius
porro male volūtati cā efficiens. si
querat nihil iuenit. Quid ē. n. qd
facit volūtate malā cū ipsa faciat
opus malū: Ac p hoc mala volū-
tas efficiēs ē operis mali. Male
aut volūtati efficiēs nihil ē. Et i.
c. sequēti dī. Nemo igitur querat
cām efficiēte male volūtati. nō. n.
ē efficiēs: s; dēficiēs: q; nec illa effe-
ctio s; defectio ē: deficiē nāq; ab
eo qd sūme ē ad id qd min⁹: ē hoc
ē icipē hīe volūtate malā: Cā por-
ro defectio istaz cū efficiēs nō
sunt: vt dixi s; deficiēs velle iue-
nire tale ē: ac si qsq; vellet videre
tenebras: vel audire silētiuz: Qd
tū vtrūq; nobis notū ē: neq; illud
nisi p oculos: neq; hoc nisi p aures
nō sane in spē s; i spēi priuatiōe.
hec ille. 2.º ppositio. Anima nō cō-
trahit peccatum originale ex hoc
q; paminef pp vniōē ad carnez
infectā. Hāc ponit. Sco. vbi. s. p
opinionē aliquoz dicētiū: q; ē cāta
i carne quedaz qualitas morbida
psequēs curuitatē volūtati peccā-
tis primi parētis: Que caro mor-
bida dicitur fomes: Tirānus: lex
mēbroz: ex qua qualitate excita-
bant mot⁹ sensuales r inclinabat
aīa ad pdelectandū carni r retar

dabat a delectatiōib⁹ supiorib⁹:
Et q; in instāti creatiōis aīa ipsa
vnitur carni infecte: quare r aīa
inficit. Exemplificāt aliq; de po-
mo dato mundo r sedato a manu
recipiētis. Sed p hoc arguit tam
Sco. q; B. Petrus vbi. s. Nam
qualitas corporal nō pōt pami-
nare nām spiritualem. p; exēplo
radij solis nō infecti pp feces cor-
porales: Quāto g; minus inficiet
qualitas corporal nām oīo spūa-
lem r indiuisibile. 3.º ppositio est:
Anima nō ptrahit originale pec-
catū ex hoc q; vnū corpori in qua-
to p cōcupiscētiā parētū: vt aliqui
voluerūt: pbat fm Grā. i 3.º vbi. s.
Q; tūc aīa sensitua magis ptra-
heret: cū magis depēdeat ab ipō
corpore q; itellectua q; tū nullus
cōcedit: Ultimo ppositio ē. Aīa
ex vniōe sui ad carnē nō cōtrahit
pecūz origiale p hoc q; pdelectef
carni pbat s; B. Petrū vbi. s.
q; aīa nō pri⁹ vult: q; cognoscat.
p; 3.º de Aīa nec pri⁹ delectaf q;
velit: Cū velle pcedat delectatio-
nem: q; igit ipsa in primordio sue
creationis nullā h; cognitionē cū
sit sicut tabula rasa. 3.º d aīa: seq; q;
nec aliquā h; p tūc delectationē:
Et sic p; ppositio.

Ux. Acritas. r vltia. Male est
dicē peccatū origiale eē i toto cō

posito vñ in p̄stituto ex corpore ⁊
aia intellectua: q̄z q̄ sit i aia vñ cor
pore solū: Hec v̄itas p̄oif d̄ mēte
·B· Petri d̄ Lan. vbi. ē. p̄ cuius
declaratiōe nota. q̄ peccatū origi
nale. Cū sit qd̄ priuatiū nō ē i ali
quo subiecto inherēte: sicut. p̄z. de
alijs priuatijs: ⁊ tñ n̄ icōuenit as
signare subiectū ei⁹ pp̄ p̄notationē
quā hñt oia priuatiā respectu suo
rū subiectoz sicut nō icōuenit assi
gnare s̄b̄m cecitati: cui⁹ tñ eē nō ē
positiuū. Hoc p̄supposito p̄bat ve
ritas sic: De illo p̄p̄rie dicit pecca
tū origiale p̄dicatiue saltē: d̄ q̄ ve
re dici p̄t. q̄ ē fili⁹ nāl̄ Ade ⁊ de
bitoz iustitie original: aia aut solū
aut corpus nō sūt filij nāles Ade
nec debitores iustitie original: s̄z
ip̄m totū p̄positū puta: hec p̄sona:
ḡ. d̄ Aia: aut corpore solū nō dicit
peccatū origiale: s̄z d̄ toto p̄stitu
to. p̄z. p̄sequētia cū minori. Quia
nūq̄z ip̄onit peccatū origiale cor
p̄ri nō iformato aia: nec aie nō
iformati vñ q̄ n̄ iformassz corp⁹. vt
ē i dicēdis meli⁹ patebit. maior
aut apparet. qz priuatiōes non di
cūt simplicē negationē. p̄z. Aliter
·n̄. ista eēt vera. lapis ē cecus: p̄di
cant. ḡ tales priuatiōes cōcreto
saltē d̄ subiectū i qb⁹ ē aptitudo ad
formā ⁊ negatio illi⁹: Et sic ista ē
vera oculus ē cecus nō tñ ista. la.

pis ē cecus. vt p̄z. Adō ad p̄posi
tū. peccūz origiale dicit priuatio/
nē vt paruit. ḡ debz dici p̄dicatiue
de illo i q̄ ē debitū ad iustitiā quā
ip̄m negat: Et cū solus fili⁹ nāl̄
Ade sit huiusmōi iustitie d̄bitoz. ḡ
peccūz origiale tñ d̄ ip̄o dicit. s̄z
statz dices. q̄ ista v̄itas p̄dicat: tā
Sco. q̄z Ansel. Qui volūt q̄ pec
catū origiale sit i volūtate tāq̄z in
s̄bo. vñ ip̄e Ansel. d̄ Lōc. v̄gi. c. 13
dicit. Nā quēadmōz cecitas nō ē
i aliqua pte hoīs: q̄zuis hō dicat
cecus nisi i oculo. vbi debz eē visus
ita massa ḡnis hūani: s̄z peccatrix
noief: n̄ tñ i vlla pte ei⁹ ē peccūz:
nisi i volūtate. hec ibi. Et i 4. c. di
cit. Quā ḡ nō ē origiale peccūz. iō
nec i Angelo nō ē nisi i hoīs aia
rōnali. hec ibi. Et i 5. c. p̄bat q̄ so
la volūtate punit qz ip̄i soli ip̄urat
carēna iustitie. ḡ ⁊ c. Ad hoc dico
breuiter. q̄ p̄missa v̄itas nō cōtra
riat Ansel. aut Sco. In ip̄a. n. lo
cut⁹ sū de peccō origiali: In quā
tū ē termin⁹ p̄notatiuus q. s. signi
ficat aliquod totū priuatiū aliqua
forma debita sibi inesse: Et qz vo
lūtate vt volūtate nō est id priuatiū
ista forma sibi debita: Sed volun
tas vt potētia huius aie que ē for
ma huius corporis p̄pagati semi
naliter dicit eē illud priuatiū: s̄z. ḡ
i mediatiū subiectū iustitie sit volū

tas et per consequens priuatio eiusdem
iustitie videatur potest dici de voluntate
saltem loquendo de tali priuatione et
subiecto cum precisio: tunc capiuntur pec-
catum originale et notatiue. sic dicitur de
toto et partibus sicut est iustitia origi-
nalis et notatiue supra significat quod
dam accidens supernale: cuius nec solum
corpus nec sola voluntas fuerat debi-
trix: sed magis totus et completus homo: qui
est hec persona et naturalis filius Adae
quod non potest dici de altero solum ipsius
et partibus. per quod veritas sine tradi-
tione. quod peccatum originale dicitur
priuatiue de toto et non de parte.

Conclusio secunda primi Arti-
culi principalis: declarans quomodo
contrahatur peccatum originale.

His veritatibus sic appendiose ex-
positis ponenda est tandem conclusio
principalis in hoc puncto. scilicet.
Quomodo probatur ipsum originale pec-
catum in ipsis filiis naturalibus Adae: Ad
quod intelligendum pono hanc conclusio-
nem de mente Franciscus ubi dicitur. quod peccatum
originale contrahitur per diuinum statu-
tum. Que quidem facilius patere potest: si
ita dicta bene considerentur: Nam cum pecca-
tum originale non sit a patre: nec a matre
generante et concipiente: nec a carne
ingnante. ut probatur in veritatibus pre-
missis. ergo debet poni quod infigitur ab

ipso iure regulante. Unde statuitur:
Deus. quod quecumque anima rationalis unius
corpori propagato ex semine Adae
in qua sit careria originalis iustitie:
intelligatur macula hanc hanc originale:
Et per huius conclusionis noticia in-
ducit Idem Franciscus quattuor exempla
per quorum similitudinem facilius modus
huiusmodi tractionis peccati haberi
potest. Primum est. quod sicut probatur Irre-
gularitas in bigamo per ecclesie sta-
tutum: quod dicitur quod quicumque contrahet cum dua-
bus uxoribus sit irregularis. 33. di. c.
Maritum: vel quicumque contrahit cum vi-
dua ab alio marito cognita est et
irregularis. 32. di. c. Seriatim: Ita
deus instituit: ut quicumque spiritus desponsa-
tus fuerit carni propagato ab Adae
obligetur ad penam damnationis. que est pena
peccati originalis et sic ipsum peccatum con-
trahat. secundum exemplum est. Sicut irregu-
laritas probatur in spurio per eiusdem
ecclesie statutum. ut. ex. de elec. c. In-
notuit et ex. quod filij sint. legi. c. per ve-
nerabilem et melius extra eo. quasi
per totum: Ita institutum est a deo: ut qui sic
concipitur seminaliter priuatur eterna
beatitudine nisi superueniat dispensatio:
et sic probatur originale. 3. exemplum est. quod
nati ex parentibus suis suis et hoc
ex solo imperatoris mandato. h. 2.
l. et suorum. §. 1. ff. de statu. ho. quod se-
quuntur conditionem veritatis. l. Ne diu-
tius. §. a simili: et nati ex parentibus

fuis peccati nascuntur sui eiusdem peccati
respectu. 4. exemplum est. quod sicut prohibetur
quodam nota in privationibus: puta in illis
quod nascuntur per aliquem modum ab ecclesia
prohibentur: quod privatur dignitate ecclesia
stica: ut patet. 3. de filiis presbiterorum. et
maxime in spuris. id est in sacerdotio ge
nitris: quod non possunt esse canonici in
ecclesiis priorum suorum: ut habetur extra
eo cum decorum. et c. ad abolendam: et si
secus presumptum fuerit non valet nisi
cum talibus sit dispensatum. ut extra. eo. c.
1. sic ex privatione huius originalis in
stitue prohibetur nota culpe: quod fit in ha
bitis quod ministrare altari ecclesie trium
phantis: nisi fuerit dispensatum secum per
lauacrum sacri baptismi: Ex his ita
quod exemplis potest patere veritas conclu
sionis: quod sicut per irregularitatem qua est
aliquis inhabilis ad suspensionem et
executionem ordinum: et per parietes
suos nascitur quod suus: quod tamen solum ex
voluntate principis: aut statuti prin
cipis: Et eodem modo in proposito non
dicendum de anima unita corpori sic per
pagato: quod prohibetur peccatum originale
solum ex diuino statuto: Quod valde
est notandum ab amatoribus innocentie
virginis: cum multum deseruiat per intel
lectionem parte conclusionis articuli sequen
tis: in quo concluditur possibilitas pre
seruationis virginis a tali contractione
principaliter per hoc: quod sicut diuino
statuto omnis ab Adama propagatur tali

de comuni lege inficitur macula: sic
potuit deus gloriosus dispensare cum
hac benedicta anima virginis unita tali
corpori: et seminaliter propagato: quod
non prohiberet talem maculam. patet. quod li
bere fecit illam legem. quod potuit illam
mutare magis aut suspendere: Et
si quod istam possibilitatem in deo negat:
altera videtur culpa accusandi: aut
scilicet ignorantia: qua modum con
tractionis talem peccati minime cogno
scunt: aut impietate qua dei et virginis
meritis excellentibus contristantur: Sed de
his ibi diffusius. Licet autem ita sit
Et procedens conclusio dicit: tamen ma
gis dilatanda est materia ista: ut
clarius intelligatur: Et maxime propter
verba Magistri: et aliorum Theo
logorum in 2. di. 30. et 31. conclusionem.
quod peccatum originale transit in poste
ros propagabilem generatos: Et quod
ipsum per carnem traducitur: Quod igitur
hoc verum sit declaro premittendo tamen
propter istud quattuor propositiones
satis manifestas apud theologos.
prima est: quod tota natura humana fuit in
Adama originaliter. patet. per Tho.
di. 30. Et per Aug. 13. de Ciuitate dei.
c. 4. di. In primo homine per feminam
in progeniem transiunt vniuersum
genus humanum fuit: quoniam illa coniu
gium copula diuinam sententiam exce
pit: Et in c. 14. ibidem dicit omnes
enim fuimus in illo vno: quoniam omnes

Ille vnus corrupit. q per feminaz
lapsus ē in peccatū. q̄ de illo facta
ē añ peccatū: hec ille. Et Ansel.
de Cōcep. Virgi. c. 3. dicit: q̄a to-
ta humana nā i illis erat ⁊ extra
illos de illa nihil erat: tota ifirma-
ta ⁊ corrupta ē: Et i. c. 20. Idē di-
cit: Equidē negari nequit infan-
tes in Adā fuisse cū peccauit. Sz
i illo causalr siue materialr. Undē
i illo fuerūt ille: i se sūt ipsi: fuerūt
ḡ. i illo: sz nō ipi qz nōdū erāt ipi:
hec ille: Ex hac ppositiōe seqtur.
2° s. q̄ Adā accepit iustitiā ⁊ p se
⁊ p tota sua posteritate. p3. qz ipe
p̄siderat nō tm̄ vt iste hō: sz vt p̄i-
cipiū ⁊ stipes totius hūane nē. g^o
q̄cqd fuit sibi collatū fuit collatum
oib² suis posteris: In quātum sta-
tuerat deus talē iustitiā originalē
dare ppagatis ab ipso si nō pone-
rēt obicē: Ex hac. 2° seqtur. 3° pro-
positio. s. q̄ quilibz ē debitor hui²
iustitie. p3. p̄ Sco. vbi. s. q̄a Adā
acceptate iustitiā deus voluntate
antecedēte. i. quātū erat ex parte
sua et sine sp̄ali dono dedit illam
cuilibet filio ei². g^o sicut ex illa col-
latiōe est Adā factus debitor illi²
iustitie sic quilibz filius ei² nālis.
Ad hoc. n. q̄ tale donū collatū sit
debitū i recipiēte sufficit q̄ detur
voluntate antecedēte vel sit datio
virtualis. lz. non formalis: Et q̄a

q̄n facta ē datio hui² iustitie a deo
volūtati Adē facta ē tali modo q̄
quasi eadē datioe quantū erat ex
parte dei dabat sifr oī volūtate cu-
iuscūqz filij nisi pōeret obex. g^o ex
tali datioe fit volūtas cuiuscūqz fi-
lij debitor: Et iō dicit Ansel. vbi.
s. c. 7. q̄ humana nā nascit in in-
fantibus cum debito satisfaciendū
pro peccato Adē. Et i. c. 9. dicit.
Subiū nō est vñ vnusqz alligef
debito de q^o agit. non. n. inde: q̄a
hō nec q̄a persona ē. Nā si idcir-
co vnusqz hui² debiti reus esset
q̄a est hō. aut p̄sona necesse erat
Adā priusqz peccasset hoc debi-
to astrictū esse q̄d ē absurdū: Re-
stat. g^o q̄ per hoc tm̄ sit debitor: q̄a
ē Adā sed nō simpliciter: sz q̄a ē
Adā peccator. hec ille. Et ex hac
seqtur. 4° pposito q̄. s. qlibet sic
ppagat² de lege comuni caret ta-
li iustitia. p3. qz quilibet perdidit
illā in p^o parēte sicut dicit Ansel.
vbi. s. c. 21. In hoc ḡ. sūt oēs pari-
ter iniusti: qz nullā hūt quam oīs
hō debet habere iustitiā. Hec nu-
ditas iusticie descendit ad oēs ab
Adā: in q^o hūana nā se spoliavit
eadem iustitia. hec ille. Et notan-
ter dixi in ppositiōe q̄ quilibet sic
ppagatus. vt excluderē xpm̄ bñ-
dictum q̄a non contraxit origina-
le peccatum: cum ab Adā semi

naliter nō descēderit. p3. q2 sicut
dicit Ansel. vbi. ē. c. x. Certū qdē
ē qd Adā nō accepit nāz ppagā
di nisi p vīz simul ⁊ mulierez. Si
qdē humana nā nō hz ⁊ ipossibi
le cognoscit vt sola mulier hoīem
generet. hec ille. g. q2 chūstus nō
fuit generatus ex viro ⁊ muliere:
iō nō dicit ppagat⁹ ab Adā: Et
sic nō p̄traxit peccatuz: imo idem
Ansel. cōcludit. j. c. 13. qd et si non
fuisse deus. iste hō xps nō nātr fi
li⁹ Adē cōcept⁹. tñ de spū sc̄to ad
huc nō h̄ret originale. Ista tñ ali
bi h̄nt locū: Dixi et in p̄positiōe
qd de comuni lege ⁊ hoc pp id qd
dicit in. 2.º articulo principali de
virgine gl̄iosa. His g. p̄missis ar
guat ad p̄positū p̄missuz sic. Qui
libz debitor iustitie original⁹ ⁊ ca
rēs ea p̄trahit peccatū originale.
S3 quilibz fili⁹ nālis Adē ē debi
tor iustitie original⁹ ⁊ caret ea. g.
qlibz talis cōtrahit peccatū origi
nale: p̄sequētia nota cū maiori p
dicta in p̄cedēti p̄icto minor autē
p3. p p̄positiōes p̄missas: Ex hac
aut rōne patēt duo: primū: qb⁹ in
ē peccatū originale: q2 de lege co
muni oībz ppagatis ab Adā: fm
qd p3. ē. quomō pōt verificari co
mune dictū theologoz. s. qd aīa cō
trahit originale mediante carne:
Hoc. n. h3 v̄itatē f3. Sco. i. 2.º vbi.

43
s. Nō admodū illoz q ponūt ip̄z
originale causari p qualitātē illi⁹
morbid⁹ carnis ificiētē aīaz. s3 ma
gis ex hoc q2 n̄llus p̄trahit nisi sit
fili⁹ nālis Adē: ⁊ hec p̄sōa. p3. q2
nullus ali⁹ ē debitor iustitie origi
nal⁹ nec ab aliq⁹ altero exigit de⁹
hāc iustitiā: non ē aut hec p̄sōa q
sit fili⁹ nālis Adē: nisi aīa iformet
corpus ppagatū ab eo: Et q2 ca
ro illa quā iformat aīa ⁊ ex qua
formaf corpus cōcupiscibil⁹ semi
nal⁹: iō solet dici. qd p̄trahit mediā
te ifectiōe carnis ppagate seial⁹:
cū tñ i eo semine nulla sit macula
sicut nec i carne: vñ Ansel. de Cō
cep. Virgi. c. 7. exponēs illd iob.
Quis pōt facē mūdū de immūdo
p̄ceptū semine: ⁊ illd. ps. Ecce. n.
i iniqui. cō. sū. dicit de imūdo semi
ne in iniquitatib⁹: ⁊ i peccatū cōcupi
pōt hō: nō itelligit qd i semine sit
imūditia peccati aut peccatū siue
iniquitas: s3 q2 ab ip̄o semine ⁊ ip̄a
cōceptiōe ex qua icipit hō eē ac
cipit hō necessitatē: vt cū habebit
aīaz rōnalē hēbit peccati imūdi
tia: que nō ē aliud q̄ peccatum ⁊
iniquitas: nā ⁊ si vitiosa cōcupiscen
tia generet infans: Nō tñ magis
ē in semine culpa q̄ i sputo v̄ san
guine: si q̄s mala volūtate expuit.
Aut d̄ sanguine suo aliqd emitit.
Nō. n. sputū: aut sanguis s3 mala

Voluntas arguitur. hec ille. Et sic
p3. quō dicitur cōmune de infectiōe
originalis peccati ex carne infecta
intelligi debeat: Et hec sufficiāt
quātū ad illud quō erat declarādū
de mō cōtrahendi originale pec-
catū. Ex oib⁹ aut dictis videntur
seq duo Correlaria. Prīmū q̄ lz
peccatū originale: nō sit a dō effe-
ctiue: nec a primo parēte: nec ab
ipsis paruulis: tñ ē a parētib⁹ pri-
mis demeritorie: p̄ia pars corze-
larij patuit. s. i p. ppositiōe none
veritatē. 2. pars ē. p3. ex iā dictis.
Tñ ad maiorē ipsi⁹ declaratiōez
ē notādū fm Sco. in 2. di. 32. q̄ in
peccato originali ē vnū positiuū.
v3. q̄ sit debitor: Et istius positiuū
De⁹ est cā dedit. n. ipse deus iusti-
tiā istā Ade: Et quātū fuit ex par-
te sua eadē dationē dedit oib⁹ filiis
nālīb⁹ ipsius Ade: vt hic. s. dictū
est Alterū quō ē in originali pec-
cato ē priuatiuū. s. carētia iustitie
et isti⁹ cā demeritoria ē Adā: vñ si
querat Q̄r nō hēo ego iustitiā ori-
ginale dices q̄ de⁹ nō dedit: Sed
quare de⁹ nō dedit. Quia Adāz
demeruit. vt. n. dixi i precedētī pū-
cto et tāgit ABagis. i 2. di. 31. Hā
humana nō ē dei ope a principio
instituta Luz vitio: s3 ex demerito
primoz parētū sautiata: fm Cor-
relariuz quō seqtur ex dictū ē q̄ par

uults carētib⁹ iustitia originali fit
a deo iusta imputatio. Qd Corze-
lariū ē p̄ stultos arguētes deū exi-
gētē a paruulis quō nō acceperūt:
de quō meminit Aug. et p̄ Julia-
nū et li. de baptismo paruulorū vt
ēt aliqua r tangā in terciō hoc pū-
cto sequētī. p3 g. q̄ nō recte dicūt.
vt. n. cōcludit Sco. vbi. s. q̄ aliquis
sit debitor iustitie pōt eē: aut q̄ il-
lā accepit in se: et sic erat debitor
Adā: aut q̄ accepit illā in alio: et
sic sum⁹ debitores nos: Hoc ē hē-
tur a ABag. i 2. di. 30. Et alegat
Aug. de nā et grā dicētē. Qēs vt
ait A plus peccauerūt vtiq̄ vel i
se ipsis vel in Adā q̄ sine pecca-
to nō sūt vel quō originali attraxe-
rūt: vel quō malis morib⁹ addide-
rūt. Peccatū. n. primi hoīs nō so-
lū ipsuz s3 oē nocuit gen⁹ hūanuz
ga ex eo dānationē simul et culpā
suscepim⁹: Et infra idē Augu. vt
alegat ABag. Rndet argumēto
Juliani querētis. Si peccatū ori-
ginale erat ex volūtate et dicit ori-
ginale peccatū p̄sus ex volūtate
eē: q̄ hoc ex volūtate primi hoīs
seminatū ē. vt i illo eēt et i oēs trā-
siret. hec ille. Breuit itaq̄ epilo-
gādo. p3. mod⁹ p̄tractiōis pecca-
ti originali: cū multū valde notan-
dis vitatib⁹. lz p̄ eaz expositione
potuissent alia mltā adduci: Qd

tū nolui. vt pmissē breuitatē iura
fuent: sit g. finis hui' scđi pūcti.
Ad terciū expositionē breuē: gres
sū dirrigo: festinās ⁊ ardēs inocē/
tiā v̄ginis m̄ris deuotē ei' demon/
strare. Totū. n. hoc negotiū id p̄ci/
pialr intēdit: ⁊ illi' cā ago: q̄cqd
ago ī hoc p̄pēdio. Adiuuet igitur
queso B̄ndict' Iesus tāte m̄ris fi
lius: ⁊ pro virgineo honore labo
rantis dirigat manum cuius iam
accendit affectum.

Tercius punctus p̄imi articu
li p̄ncipalis: in quo p̄mittūtur
decē veritates p̄uie conclusioni
butc tertie.

CIRCA tertiū pūctū hui'
articuli: In quo d̄ original'
peccati delectiōe loquēdū ē mōz
p̄missū fuādo. decē exponēnt ve/
ritates. ⁊ tādē vltimo itētum p̄ci/
pialr p̄cludā: Quaz p̄ia ē hec.
Paruul' cū solo originali decedē
tib' iuste infligit pena damni. hec
v̄itas ē valde opportuna ad noti/
ciā dicēdoz in isto puncto: Et est
quoddā sequēs ex correlarijs ime/
diate p̄cedētib': posita q̄dez. p̄p̄
male sentiētes de iudicijs d̄i. visū
est. n. aliqñ talib' satis ouz. qualr
cōcludat talis obligatio ad penā
iā dictā: Cū in ipsis paruulis nul

la sit mali cōmissio: Et maxie cū
pena dāni sit grauissima: ⁊ acer/
ba trāscēdēs oēs alias penas pp
p̄riuationē diuine visiōis. vt dicit
in. 3. cōclusiōe sequētis articuli:
Nobis autē catholice sentiētib'us
d̄ deo istud nō videbit' mix ⁊ ma
xime si attēdātur dicta. ē. in. 2. pū
cto. s. qualr vnusq̄qz p̄pagatus
ab Adam ē debitor illius iustitiē
⁊ tū caret ea: Ad huiusmodi autē
clarā itelligētiā ē notādum breui
ter: q̄ p̄imi parētes iustitiā origi
nalē p̄ se ⁊ sua posteritate accepe
rūt: Et iō comuniter dicit' q̄ ipsa
iustitia original' fuit donū a d̄o da
tū p̄sonis p̄imoz parētū ⁊ nē: q̄
. n. fuerit donū dei paruit supra se
pius ī veritatib' p̄cedētib': q̄ ēt
fuerit collata p̄imis parētib': p̄z.
de se Sz q̄ sit donū nature. p̄z. sic
Intelligēdo q̄ ad quē via p̄paga
tiōis nā fuissz transmissa humana
p̄imis parētibus non peccātib'.
talis inuisset iustitia: Ex quo se
quitur q̄ respectu iustitiē original'
tam p̄sone p̄imoz parētū q̄z tota
nā humana via p̄pagatiōis in lū/
bis eoz existēs fuerit obligata: se
quitur etiam ex hoc q̄ p̄imi pa
rentes peccādo Iustitiā origina
lē pro se ⁊ posteris ab ipsis pro
pagandis amiserunt vt in conclu
siōe p̄missa est declaratū: Et si sic

sequit. q. tales ab ipso descendentes iuste puniri possunt p carētia illius doni cuius debitores iuste sunt & erāt punitione saltē pporcionata eorū culpa: Unde lz tales in quibus nullus fuit malus p̄sensus v̄ mala operatio nō possent puniri aliqua pena positiua: puta pena sensus qn eis fieret iniustitia: tamen puniri possunt pena priuatiua. s. pena dāni. quod pōt patere exēplo tali. Quis furat cui nō cōsentit vxor: aut filij: aut nepotes & iusta lege suspēdit: Et tñ vxor & filij ppter tale furtū cui nō fuerūt cōscij puniūt pena priuatiua: in quātū vxor priuat marito & filij patre: & hñt magnū dānum ex eius morte: p qd dānū non fit eis aliqua iniustitia. p̄. et hoc clartus p humanas leges. q. s. aliqs etiā iustus pena damni puniat: in quibus exprimit. q. pena p delictis caput sequit: & Auctore suuz. l. si heredis seruus. §. si. d. lege. l. sancimus. l. de penis & hec sūt verba textus: Sancimus ibi esse penā: vbi & noxa est: p̄p̄inques notos familiares procul a calumnia submouemus quos reos sceleris societatis nō facit: nec .n. affinitas vel amicitia nephariū crimen admittūt. Peccata igit suos teneāt auctores. hec ibi. Licet. g. ita sit.

q. pena positiua sequat caput delinquentis: tñ in aliquo delicto puniunt aliqui immunes illius delicti pena priuatiua & dāni. p̄. i crimine lese MAiestatis. vñ. glo. in d. l. in si. dicit Sp̄ale esse in crimine lese maiestatis: quasi velit dicē. q. in tali peccato illd nō h̄z locū. s. q. pena p̄tise sequat suū auctore: qz et p̄tedit in filios: Sicut h̄etur. 6. q. l. c. si qs cuz militib. vbi ponit pena delinquentis in Crimine lese MAiestat. lz illd sit excerptū ex l. Quisqs. l. ad le. int. maies. vt i rubrica eiusdē capli. p̄. Dicit g. textus: Ipse qdē MAiestat̄ reus gladio feriet: bonis ei. oib. fisco nōo addictis filij vero eius quib. vitam imperatoria sp̄aliter lenitate cōcedimus. Paterno. n. deberēt perire supplicio: In qb. p̄ni hoc est hereditarij criminis exempla metuūt a materna & a successione oīuz primoz h̄eant alieni: Testamentis extraneoz nihil capiāt sint p̄petuo egētes & pauperes inphamia eos semp cōmittetur ad n̄llos vnq̄ honores ad nulla penitus sacramēta perueniāt: Sint postremo tales vt his p̄petua egestate sordētib. & sit mors solatiū & vita suppliciu. Veniqz iubemus et notabiles esse inphamia sine venia qui p talib. vnq̄

apud nos interuenire tētauerint.
hec ibi. Ecce q̄ magnā patiūtur
penā filij imūes tñ a delicto p̄no.
Idez hēt de filiis p̄is heretici q̄
ob heresiz patris pdūt bona p̄is
Sicut filius cōmittētis crimē lese
Māestatis vt in.c. vergētis r.c.
Excōunicam^o de hereticis: r glo.
6. q. 1. Sigis r.c. Lū f̄z de hereti.
l. 6. r. Cardi. In Cle. j. §. fi. vlti
ma. q. de. vsuris. Mōdo in p̄po
sito n̄o. Lū ade peccatū fuerit cri
men lese Māestatis iustus de^o
punit filios suos hac damni pena.
r iuste punit. vt patet. p̄ pdicta.
Mō. n. fit huic sic morienti in solo
originali peccato aliqua iniusti
tia pp̄ priuationē diuie uisiōis: qz
respectu illi^o uisionis n̄luz hēbat
Ius: r deus n̄lla obligatiōe obli
gabaf sibi illā dare. lz deditet si
nō fuisset tale originale peccatuz
vel aliqd̄ actuale. De tali aut̄ pe
na ampli^o infra dices. Hec volui p̄
mitterē: tñ qz sequebāt̄ correlarie
ex dictis immediate. s. tū: qz ē d̄
feruūt dicēdis. Ad argumētū. g.
qd̄ cōtra hoc solet fieri. s. sola ma
la volūtas punit qz nō fuit in pue
ris sic decedētibus. Dicaf qz licet
de mēte. Aug. li. d̄ vera religione
oē peccatuz sit volūtariū s̄iectiue
saltē in quātū omē peccatū dicitur
eē in volūate p̄ qd̄ ip̄a noīaf ma

la: nō tñ omē peccatū ē volūtariū
.i. ellicitū a volūate illa in quo ē.
ad hoc. g. qz volūtas sit mala suffi
cit qz hēat p̄fuz: ita qz careat iusti
tia debita: s̄z nō requir̄ qz hoc sit p̄
pp̄riū actū inordinatū a tali volun
tate elicitū. Ad p̄positū ergo. pu
nitio est respectu voluntatis iniu
ste. voluntas puerorū sic deceden
tium est iniusta. g. sibi cōpetit pu
nitio priuatiua saltē. Bene verū
est. qz punitio positiua est solus vo
lūtat̄is p̄ pp̄riū actū inordinatū
fctē iniuste. Similr dices ad illud
Aug. 3. de. li. arbi. qz n̄luz peccat
in eo qz vitare nō pōt. hoc. n. h̄z
veritatē a volūate d̄ peccato elici
to. Et sic p̄cedit. qz cū paruuli nō
possint vitare illā cōtractionē cul
pe originalis qz nō peccāt p̄ctō
actuali r p̄sequēter d̄ tali n̄ possūt
puniri. Mō tñ peccatū originale i
eis inest illo puniunt. S̄z de his
hec pauca nūc sufficiant. videātur
diffasius alibi.

¶ 2ª Veritas. Decedētes cū so
lo originali p̄ctō puniunt̄ sola p̄ea
dāni: hec veritas est de mēte diuin
Theo. i. 2° di. 33. Et maxie. Seco.
ibidē. Pro cuius declaratione p̄
supponitur: qz omnis pena corre
spondens peccato: aut est dolor
aut tristitia: aut pena damni. Et
differūt dolor r tristitia s̄m. Seco.

in. 3. di. 15. q. 1. Quia dolor iē aīe
ex carne: ⁊ p. s. ptem sensitiuam
Et tristitia inē aīe fm se ⁊ primo
fm ptem intellectiuā. lz mltoties
vnuz capiat p altero. Et fūdat se
Sco. i. sētētia. Aug. i. 14. 3. Cui.
dei. c. 15. Ibi videat text. Pena
aūt Damni dicit respectu priua
tionis alicuius boni. qđ aliquis
erat aptus cōsequi: licet etiā hec
pena capiatur dupliciter. Nam
pena damni que est in damnatis:
nō dicit simplicem negationē illi
boni: s. dicit negationem boni p
pinqui. i. qđ potuissent faciliter a
dipisci. et dicit nolitionem respe
ctu illi priuatiōis. vt p. 3. p. Sco.
i. 4. di. vlti. s. pena damni in par
uulis nō cōnotat tot ⁊ tanta. vt iā
patebit. Posset dari distinctio bre
uior: ⁊ dici q. omnis pena p pec
cato aut est pena sensus: aut pena
dāni. Tādē esset eadē que supra.
Presupponitur secundo. q. pena
debet correspondere culpe. fm il
lud deuter. 25. Secundū mensu
ram delicti erit ⁊ plagarū mod.
⁊ Augus. li. Enche. vt recitat.
Magi. in. 2. di. 33. dicit. Tāto qđ
q. tollerabiliorē habebit dānatio
nem: quanto hic minorem habuit
iniquitatē. Presupponitur. 3. q.
paruulorum culpa nō est ex eorū
actu cōtracta: s. alieno demerito:

patuit supra pūcto pcedēti. hnt
ergo tantū vnam culpā ⁊ sic non
plurib. peccatis obligati sunt. vt
dicit Magi. vbi supra. Ex his p.
suppositis sic patet veritas ista:
Paruuli cum solo originali dece
dentes nullum actum inordina
tum habuerūt. ergo nullam actua
lem penam sustinebunt. Antece
dens. patet ex. 3. presupposito ⁊
cōsequētia ex. 2. Tunc vltra omis
pena correspondens peccato: aut
est pena sensus: aut damni. vt pa
tet. in primo presupposito ⁊ non
sustinebunt paruuli aliquam penā
sensus. p. 3. q. illa est pro solo pec
cato actuali quo illi carent. ergo a
sufficienti diuisione cum destru
ctione prium super alteram sequi
tur. q. solum habebunt penā da
mni: ita q. nō puniētur: neq. igne
neq. dolore: neq. tristitia. De do
lore p. 3. de se. quia ibi vbi erunt a
nullo ponitur ignis. De tristitia
probat a. Sco. vbi supra. quia
si tristarentur de statu suo. Luz tri
stitia s. 3. Aug. vbi supra: sit d. his
que nobis inuitis accidunt. ergo
involuntarie sustinerent illum sta
tū: ⁊ sic uellēt oppōitū: ⁊ ita mur
murarēt. contra dispositionē diui
nam: sic haberent in ordinatam
voluntatem. qđ satis videtur ab
surdum. Cōfirmatur. Si tristare u

tur pro carētia beatitudinis et vi-
sionis diuine cum desperent illaz
cōseq. igit haberēt penā grauissi-
mā iter pēas oīuz dānatoꝝ. s. tristi-
tiā et d̄spationē. videt. ḡ. 13. Sco.
q̄ i eis nō sit ali qua tristiitia ponē-
da. Cui videt p̄cordat dictū. aug.
in Ench. vt recitat Magi. vbi su-
pra di. q̄ mitissima pena eoz erit
q̄ p̄ter peccatū qd̄ originaliter tra-
xerūt nullū insup addiderūt et in-
fert Magi. Ecce hec apte dicit.
Aug. paruuloꝝ penā oīum alia-
rum penarū esse leuissimā. Et hec
oppinio. Sco. videtur multum ca-
tholica: et cōformis determinatio-
ni ecclesie. Cum de hoc sit q̄dam
decretalis ex. de bap. et ei⁹ effec.
in. c. Maiores. vbi habetur sic.
Pena originalis peccati est carē-
tia visionis dei pena vero actua-
lis gehēne p̄petuus cruciatus. hec
ibi. Multa alia possent adduci
de ista materia: s̄z nō faciunt pro
presenti opusculo. Et si aliquan-
do inueniātur aliquę auctoritates
cōtrarie sonare: debent sane expo-
ni. De quibus infra in veritatib⁹
. 3. Articuli aliquid dicam.

C 3°. Veritas est. Debitū dissolui
siue dimitti quantū spectat ad p̄-
sens: pōt intelligi altero triuz mo-
doꝝ. Primo modo propter de-
bitoris dissolutionem. et sic solui-

tur mulier a debito mariti iterue-
niente morte mariti: et e cōtra vt
dicit pau. p̄ie. cor. 7. Mulier ē
alligata legi quanto tempore vir
eius viuit. q̄ si dormierit vir eius
liberata est a lege. hec ibi. Qd̄ no-
tas exēplū de secun. nup. in. c. su-
per questione: et c. sequen. Secun-
do modo soluitur debituz propter
ipsius satisfactionez: sicut cum qs
debet decem et soluit totidem: vt
enim dicitur instit. quibus modis
tol. obli. in principio: Solutione
eius quod debetur omnis tollitur
obligatio. Et de Consec. di. 4. c.
Queris in glosa dicitur obligatio
semel extincta amplius non rena-
scitur hec ibi. 3. modo soluit obli-
gatio ad debitum per voluntariā
remissionem. Sicut si debes mi-
hi centuz et libere tibi dimitto ab-
solut⁹ es ab illo debito iure remis-
sionis libalis. patet hoc. qz cū s̄z
leges solutio sit qd̄ ab obligatōe
libatio. ḡ. q̄sqz libat⁹ ab obligatōe
debiti idē ē ac si soluat. et huic sile-
hnt oīi iuriste instit. vbi. ē. §. itē p̄
acceptilatiōe. vbi int̄ alios modos
qb⁹ tollit obligatio ponit. q̄ p̄ ac-
ceptilatiōez q̄ ē qd̄ imaginaria so-
lutio vt puta si debitor stipulatiōe
obligat⁹ interrogat creditore suū
dicēs. qd̄ ego tibi p̄ stipulatiōez p̄-
misi hēs ne acceptum: et creditor

respōdeat hō acceptū: p hoc libe-
ratur debitor ab obligatione. qz p
verba creditoris. Idē innuit ac
si creditor a debitore accepisset ve-
ram solutionem.

U 4^a Veritas. Be^o p statu quo-
cunqz nē lapsē puidit de remedio
p deletionē original' peccati. Hec
veritas ē: Sco. i. 4° di. i. cui^o pbatio
stat i duob' fūdamētis. Prīuz qz oēs
seminaliter ppagati de lege cōmū
nascūt filij ire. patet p dicta supra
i pūcto pcedētī secūdū fūdamētūz
ē. qz nō pōt quis attingere salutē et
nā nisi purgat^o a culpa original'.
p3. p. Ansel. de. Concep. virgi. c.
penul. Dis q saluat^o ad regnū ce-
loz admittit: et sic puebitur ad si-
militudinē Angeloz in qbus nllū
vnqz fuit aut erit peccūz. Qd fieri
neqz: qz diu in eo ē aliqua macula
peccati. Impossibile ē itaqz aliquē
hoīez cuz aliquo qzuis puo peccō
saluari. b. ibi. Et i pzio Cur deus
hō. c. 21. dicit. Nullus iniustus ad-
mittet^o ad bñitudinē. qm quēadmo-
dū bñtudo est sufficiētia i qua nul-
la ē indigētia. Sic nlli puenit nisi
i quo ē ita pura iustitia. vt nlla sit
in eo iniustitia. b. ille. Ex bis. g. fun-
damētis arguo sic. Sēp p lapsū
fuit culpa. ergo semper fuit aliqd
remediū a deo institutum ad dele-
tionē illius culpe. Antecedens.

p3. p primū fundamētū cōsequen-
tia pbaf: qz quicunqz est morbus
debit esse medicina: qz si nō tūc
nllus potuisset saluari p3. qz non
eēt aliqd remouēs ipedi mētū sa-
luis. s. Culpā et sic nll' saluaret.
patet p secūdū fundamētū. Et tūc
sequeret^o qz deus i vanū fecisset istā
nām humanā capacē rōnis vt ipz
sūmū bonū amaret et tādē frue-
ret vt dicit Ansel. cur deus hō. li.
2° c. 4. i principio. Cōfirmatur ista
veritas p hugo. li. p^o de Sacramētū
parte. 8. c. penul. di. Ex quo hō a
statu pñe icorruptionis lapsus in
Corpore p mortalitatē et in Aīa
p iniquitatē egrotare cepit Cōtinuo
deus reparādo sacramētis suis me-
dicinā pparauit. que qdē p vt rō
postulabat et cā diuersis tēporib^o
et locis ad curationez illius exhi-
buit aliqua ante legez aliqua sub
lege aliqua sub gratia. hec ille.

U 5^a Veritas. In statu innocentie
nō fuit pgruū aliqd tale remediū
sicut nec i statu patrie. Hec ponit
a. Sco. vbi. ē. q. 3. cui^o pbatio stat
ē i duob' fūdamētis: Prīmū: qz ta-
lia remedia de qbus nūc fit mētio
sunt quedā medicine spirituales:
vt p3 p hugo. p^o de. Sacramētis
parte. 9. c. 5. di. Sacramenta dei
medicine sunt spirituales que fo-
ris corporibus adhibētur per vi-

sibilē spetiē s; int^o aīas sanāt p in
visibilē veritatē : hec ille . 2. funda
mentū est . q̄ sicut in p̄ia nulla ē
culpa : ita nec in statu innocētie li
cet aliter ⁊ aliter : quia in patria
nec est nec pōt eē in statu innocē
tie nō fuit : vt patuit supra in p̄io
puncto : s; potuit esse : vt patet . de
facto : Ex q̄bus Arguat sic vbi n̄
la culpa vel languor ibi nō est op^o
alicuius remedij vel medicine : s; in
patria ⁊ cū innocētia vie nulla
fuisset culpa ergo . ⁊c.

6° Veritas est. Tātū sunt tria
remedia a deo collata hūane nē
lapse ad deletionē originalis pec
cati p̄z . veritas p̄supponēdo vnuz
s. q̄ omne t̄ps post casū Adē cu
currit : aut sub lege nē q̄d fuit vsq̄
ad Moyse : aut s̄b lege scripture
q̄d fuit vsq̄ ad aduentum xp̄i vel
vsq̄ ad pmulgationē legis . Euā
gelice : vt dicit in nona sequēti ve
ritate : aut sub lege grē q̄d est t̄ps
p̄ns duratur vsq̄ ad finē mundi .
Cū nulla alia lex amplius istituē
da sit : vt dixit xp̄us Benedictus .
Mathei . 26 . Hic Calix noui . ⁊
eterni . i . post q̄d nullum aliud fu
turuz vt exponit . Sco . 4° di . 2° q . i .
Quo p̄supposito arguatur sic .
Tot sunt remedia instituta cōtra
originale q̄d sūt differentie t̄p̄is
p^o lapsū Adē : s; differentie t̄p̄is

p^o lapsū sūt tres . g . ⁊ remedia erūt
tū tria . Tota deductio patet . p̄ iā
dicta . Cōfirmat ratio p̄ bug . p^o l . de
sacram̄tis p̄z . 9 . c . p^o di . sacram̄ta
ab initio ad restitutionē ⁊ curatio
nē hoīs instituta sunt : alia sub na
turali lege : alia sub lege scripta : a
lia sub gratia . hec ille .

7° Veritas . t̄pe legis nē fuit ali
q̄d remediū a deo institutū p̄ dele
tione peccati originalis : p̄bat . p̄
mittēdo duo . primū q̄ deus nō so
lum adultis cultoribus suis p̄ui
dit d̄ remedio necessario ad salu
tē s; ēt paruulis . De quo reme
dio ēt parētes possent eē certi q̄
paruulis eoz eēt deleta illa ma
cula ⁊ curatus morbus . hoc po
nit . Sco . p̄ fundamēto iouitabi
li in . 4 . di . i . q . vlti . 2 . p̄missuz ē
illud q̄ dicit in . 4° veritate hic . s .
Ex his arguo sic . p̄ n̄lo t̄pe deus
reliq̄t morbū s̄ . ne remedio . g . t̄p̄e
legis nē fuit aliq̄d remediuz quo
originale posset deleri : illud aut
nō eēt sufficiens ad deletionē nisi a
dō institutū . p̄bat q̄z vt dicit . Sco .
vbi . s . licet in Adultis potuiss; de
leri p̄ aliquēz bonū actū elicitū ⁊
relatū in dō nō tū hoc fuis; possi
bile in paruulis a q̄bus talis act^o
om̄io negatur p̄ defectū vsus li
beri arbitrij .oportuit . ergo . q̄ si
deleteretur fieret per aliorum actū

relatum tamen ad ipsorum salutem .
et quicumque sit talis actus necessa-
rio sequitur : quod esset institutus a deo .
propter quia aliter non potuissent certi-
ficari parentes . quod ille fuisset suffi-
ciens ad deletionem peccati filiorum :
cum nullus sit certus : quod per aliquem
actum attingat ad salutem anime nisi
sit certus . quod deus illum actum acce-
perit tanquam sufficientem ad tale finem
puta salutis . Maiorem autem cer-
titudinem per tali acceptione non potest
quis habere : nisi per hoc quod cogno-
scat illum actum a deo fuisse institutum
ad finem tale . Reductio satis nota
est per precedentia : et per fundamenta . quod se-
quitur quod tempore illius legis nature
esset aliquod remedium per originale ma-
cula : quod erat perbandum . Et si quod
quod remedium erat illud . 2. quod Grego-
rius . Ad Romam . 4 . et ponitur de conse-
cratione . 4 . c . quod apud nos . videtur dicere
quod pro originali : tempore legis nature
delendo sola fides pariter sufficie-
bat per pueros et per maioribus vir-
tus sacrificij . Tamem quicquid sit dico
propter opinionem . Sco . quod tale remedium
institutum per tunc ut ipse probabiliter
credit magis fuit signum sensibile : quam
intelligibile . quia pro toto tempore natu-
re lapsa congruunt homini talia signa
sensibilia respectu spiritualium unde
Augustinus . de sacra . per litteras . 6 . c . i . dicit .
Non quod visibilia nouerat et inuisibi-

lia non nouerat : diuina cognoscere nul-
latenus possit nisi humanis . i . se-
sibilibus excitatur . hec ille . Ergo ratio-
nabile est . quod et aliquid tale sensibile
fuerit institutum contra originale in tempore
legis nature et non nisi a deo ut dictum
est . 2 . c . ad Gregorij autem auctorita-
tem quod huic videtur propria . Respondit . Sco .
ubi . 5 . quod Grego . non intelligit ibi
solam fidem per solo hitu : nec forte in
per actu interiori sed per actu exteriori
sensibili prestante fide interiori : ita
quod distinguit fides sola . i . fides so-
litaria contra fidem in sacrificio presta-
tam : ibi vide Sco .

L 8. Veritas . tempore legis scri-
pture fuit remedium a deo institutum
contra originale : probatur per Sco . vi . 5 .
sic arguendo deus nullo tempore reliquit
genus humanum sine remedio neces-
sario ad salutem . quod nec in tempore legis
scripte . antecedens propter . et consequentia
probat . quia non videtur . quod collata fuerit
eis lex nisi ut per eius obseruationem per-
tingerent ad salutem . frustra autem fuis-
set data lex per cuius obseruationem fie-
rent virtuosiores : nisi prius fuerit
institutum aliquod remedium per deletio-
ne peccati originale . quod necessarium
est ponere quod deus instituerit aliquod
tale tempore illius legis non autem videtur
aliud remedium institutum contra tale
morbum nisi circuncisio . iuxta illud genus .
17 . Circumcidet ex vobis omne ma-

sculinū. ꝛc. q̄ in illo statu fuit reme-
diū cōtra originale. Qd̄ cōfirmat
s̄ Magi. in littera hui⁹ dis. c. 4.
ꝛ ponit d̄ ꝑsecra. di. 4. c. Ex quo.
Et sūptuz est ab Aug. i. li. de nu-
ptijs ꝛ cōcupiscētia. vbi dicit. Ex
quo instituta fuit circōcisio i ꝑꝑo
d̄i ad purgationē valebat magnis
ꝛ puulis originalis veterisq; pec-
cati. Sicut baptism⁹ ex illo cepit
valere ad inouationē hōis ex quo
institutus ē. hec ille.

U 9. Veritas. Remediū contra
originale institutz pro tpe legis
scripte. adueniente lege gr̄e oio e-
uacuatū est. Ad cuius declaratio-
nē breuiter ꝑ nunc. qz soluz quātū
ad presēs spectat ꝑmitto duo no-
tabilia: primū q̄ oia illa sacramē-
ta antiquoz fuerūt ꝑmissiua futu-
roz in lege noua. ꝑz ꝑ Aug. 19. ꝑ.
Sausū di. ꝑꝑiora sacramenta q̄
antiq̄ obseruabāt ꝛ celebrabāt ꝑ
nūtiatua erāt xpi v̄turi. hec ille.
Nā cū post ꝑctūz nullus potuerit
saluari. nec ꝑ se a peccato liberari
decreuit diuina maiestas ꝑmittē
redēptozē: ad quā ꝑmissionē fi-
gurādā ab initio: puta immediate
post lapsum instituta sunt. Quedā
sacrificia que sacramēta large tñ
dici possūt. vñd̄ comuniter dicit q̄
oia talia figuratiue fiebāt in quā-
tum. s. ꝑꝑordinabant̄ ad verita-

tem futuram. De hoc aliquid dicā
in sequenti articulo cōclusionē. 2.º
veritate. x.º Sbz. notabile ē q̄ oia
illa sacramēta veteris legis cōpa-
rata noue legi erāt impfecta. hoc
ꝑz. ex ꝑꝑmissio notabili. Nūq; n.
signum vt sic: est ita ꝑfectum. sicut
signatū. Et illa fuerūt signa. hec
autem sunt tanq; signata. vt dicit
bug. de sacra. ꝑ. li. parte. 12. c. 8.
ꝑꝑima illa sacramenta que sub
naturali lege ꝑꝑcesserāt: q̄i q̄dā
vmbre veritatis fuerūt: Illa vero
que postea sub lege scripta secuta
sunt: q̄i quedam imago vel figura
veritat̄ fuerunt. hec ille. Et ad he-
bre. x. ꝑꝑlus. sacrificia veteris le-
gis vocat sub noie vmbre ꝛ sacri-
ficia noue legis sub noie imagis.
Et hoc. qz ꝑꝑima illa sacrificia nō
ꝑꝑmittebāt bona glorie expresse
s; sub velamine ꝑꝑꝑeritatis terre-
ne. Et sic sub similitudine satis lō-
ginqua. qd̄ est ꝑꝑꝑrium vmbre.
Sacrificiū vero noue legis imedi-
ate inducit ad hōa glorie celestis
ꝛ sic est expressa similitudo ꝛ ꝑꝑ-
ꝑinqua illi boni qd̄ est ꝑꝑꝑrium ima-
ginis. ꝑz ē impfectio talū sacra-
mētoꝝ. qz nō conferebant gratiā
quā significabāt. Siue. n. teneat.
q̄ circūcisio cōferret gratiā siue
nō. qd̄ alibi videatur. hoc tñ verū
est. q̄ inquantū talis nō iustificat.

bat sicut nec cetera sacramēta ve-
teris legis: vñ si ēt in tali circunci-
sione cōferebat gr̃a. hoc nō erat
in virtute illius sacramēti. Sz ex
fide xp̃i ṽturi quē p̃testabat ille
q̃ circūcidebat si adultus erat: vel
alius pro eo si paruulus erat. Et
hoc ē: q̃ comunit dicit. q̃ valebat
ex fide suscipientū nō aut̃ ex ope
opato: p̃ quē modū valēt sac̃ra no-
ue legis. Et hoc est q̃ dicit pau.
ad hebre. 7. q̃ ad p̃fectū nō ducit
lex. Et hoc nō nisi p̃ defectū iu-
stificatiōis modo declarato. His
p̃missis: arguo sic: ad probatiōez
veritatis. Quēcūq̃ promissio ali-
cui⁹ futuri euacuat illo futuro exi-
stēte presente. Sz oīa sacramēta
āntique legis sonabāt ⁊ figurabāt
quandā promissionez xp̃i futuri.
g̃. oīa talia debent euacuari chri-
sto presente: consequentia. p̃z. cū
minori per primum notabile. ma-
ior etiam. p̃z. quia si illa ponerē-
tur manere poneret falsitas. q̃a
poneretur promissio rei venture
que nunq̃ ventret cum iam adue-
nisset: Confirmatur: Imperfectū
debet euacuari in aduentu perfe-
cti. Sed omnia illa Sacramenta
erāt imperfecta. vt dictum ē. ergo
debebant euacuari sub tempore
noue legis perfecte. Et ideo dice-
bat pau. prime cor. 13. de hac eua-

cuatione: Cum venerit q̃d perfe-
ctum est euacuabitur quod ex par-
te est. Et ad hebre. 9. Transla-
to sacerdotio necesse est vt legis
translatio fiat: ⁊ ideo q̃a erat eua-
cuata lex circuncisiōis dicebat ad
Bala. 5. Si circuncidimini Chri-
stus nihil vobis p̃derit. De hoc
etiam loquitur Aug. 19. lib. con-
tra fau. ⁊ dicit. q̃ cuz christus suo
aduentu sacramenta noue legis
impleuisset ablata sunt ⁊ alia in-
stituta: ṽtute maiora: ṽtilitate me-
liora: actu facilioza: numero pau-
ciora tāq̃ iustitia fidei reuellata
⁊ in libertatem vocatis filijs dei
iugo seruitutis ablato. q̃ duro ⁊
carni dedito populo cōgruebat.
hec ille. Si autem queras. An
precise vno ⁊ eodez tempore fue-
rit circuncisio euacuata: quo bap-
tismi susceptio simplici fuerit ne-
cessaria. Dico. q̃ de hoc varie in-
uente sunt opiniones. Vix duob⁹
inuicem consentientibus: Ego au-
tem vt in ceteris feci singulorum
opinionēs non recito. Sed breui-
ter quid sentiat Sco. in hoc decla-
ro. Ex toto igitur processu suo qui
est satis longus in. 4. dis. 3. q. 4.
Colligo sex dicta ad quesiti decla-
rationem. Primum. Est assigna-
re aliquod tempus in quo bap-
tismus solum fuit sub consilio. patz.

quia a principio ex quo predica-
batur Euāgelium. vel baptismus
per christum. vel per Apostolos:
vsq; ad predicationem solemnez
erat solum sub consilio: Ita q; nō
fit differentia quantum ad hoc p
mortem christi sicut probat ibi in
arguendo contra vna; opinionē.
Secūdum. Est assignare aliquod
tempus sub quo baptismus fuit
sub precepto. patet. quia post so-
lemnem predicationem factaz in
die pentecostes quando misso. sp.
s. baptizati sunt circiter tria milia
Act. 2. cucurrit obligatio bap-
tismi: Et quia nullus tenetur ad ali-
quod preceptum diuinū: nisi per
aliquem idoneum et authenticū
sibi promulgetur: vel per phamā
veridicam: aut testimoniū bonū:
cui debet quilibet rationabiliter
credere. Et ista promulgatio nō
fuit facta simul apud quoscunq;
ideo tempus huius obligationis
non simul incepit apud omnes. s;
quibusdam fuit ad mensem post
pentecosten: aliquibus ad annū.
aliquibus ad .x. annos. sicut eis pre-
dicabatur. Tertium. Est assigna-
re aliquod tempus in quo circun-
cisio fuit omnino necessaria. patz.
per dicta supra. quia illud fuit tē-
pus quod precessit vtrunq; tem-
pus baptismi. Quartum. Est assi-

gnare tempus: quo circūcisio fuit
utilis et nō necessaria: et hoc tem-
pus fuit concomitans primū tem-
pus baptismi. Ex quo enī primo
consulebatur baptismus non fuit
circūcisio necessaria volenti ba-
ptizari: sed tunc cucurrit vtrunq;
sub disiunctione. Et iudeus elige-
ret quodcunq; vellet: ita q; licitū
et profuit sibi circumcidi si voluit
licitū etiam sibi: immo laudabile
fuit baptizari. Quintum pōt assi-
gnari tempus sub quo circūcisio:
nec fuit utilis: nec necessaria tñ li-
cita: et hoc fuit simul cum secundo
tempore baptismi saltem quātuz
ad Iudeos: vsq; ad illud tempus
quo paulus ascendit Ierusalem et
ibi purificatus secūdū legē ascen-
dit templū et obtulit p se sacrifi-
cium. vt habet Act. 21. Et nō so-
luz vsq; ad illud tēpus s; et ultra.
quia tempore purificatiōis pauli
videbant fratres in Ierosolimis
approbare obseruantia legis et d
ea consulere paulo: et tñ solēniter
ante fuerat euangeliū publicatū.
p. Act. 21. quia ibidem dixit Ia-
cobus. Vide quot milia hominū
in iudea crediderūt. Sextum po-
test assignari tempus quo circun-
cisio oīo illicita fuit et hoc tēpus
licet nō fuerit statim a principio.
secūdi temporis baptismi. vt p. 3.

per Sco. ibi tñ post perfectã pro-
mulgationẽ. vt nunc ⁊ iaz multus
annis fuit esset mortifera circun-
cisio: Sed de his nec plura. Qui
cupit completum sensum harum
propositionũ habere legat Sco.
ibi.

Ux. ⁊ vltima Veritas ẽ. Tempo-
re legis gratie est aliquod reme-
diũ ⁊ originale. Cuius probatio
stat in duobus fundamentis: primũ
quorũ ẽ. qd lex euãgelica ẽ pfectis-
sima. p. ex fine. Nã sicut finis le-
gis humane est felicitas politica:
ita finis legis diuine est felicitas
eterna. Unde Ap. ad. ro. x. fi-
nis legis christus in quo. s. p. s. sit
beatitudo obiectiue ⁊ dicitur.
Jo. 17. Hec ẽ vita etna vt cogno-
scant te solum deum ⁊ quẽ misisti
Iesum xpm. p. ergo perfectio le-
gis noue vt arguat sic. Illa lex ẽ
pfectissima que p. t. imediate intro-
ducere ad finem vltimũ. qui est vi-
ta eterna. Lex euãgelica ẽ huius-
modi. q. ẽ pfectissima consequen-
tia nota cũ maiori ⁊ minor p. ba-
tur: quia talis finis adipiscitur p
gratiam ad Ro. 6. Gratia dei est
vita eterna. Gratia autem maxi-
me confertur in lege euangelica.
Jo. 1. Gratia ⁊ veritas per Iesum
christum. patet. etiam fundamen-
tum hoc: ex alio secũdum Sco. in

4. di. 2. q. 1. quia quandocunq; sit
processus ab imperfecto ad perfe-
ctum posteriora sunt perfectiora.
Sed ita ẽ in cõparatione veteris
legis ⁊ noue. q. ⁊ c. fm fundamẽ-
tum ẽ. qd christus fuit pfectissima
causa meritoria grẽ quaz trinitas
beata disposuit dare generi hũa-
no. p. ⁊ omnes theologos in 4.
concludentes. qd licet solus deus
sit causa effectiue gratie: tñ chri-
stus fuit causa meritoria vt dicam
etiam hic infra: Ex his fundamẽ-
tis Arguo sic: Congruum fuit qd
deus pro quocunq; tempore natu-
re lapsẽ subueniret ei de remedio
⁊ originale. q. ⁊ in tẽpore legis euã-
gelicẽ que est perfectissima: fuit cõ-
gruum. qd prouideret de remedio
pfectissimo: sed baptismũ ẽ reme-
diũ pfectissimũ pro originali. p.
Quia est sacramentũ deletiuũ ipsi-
peccati: ⁊ collatiuũ gratie: imo ẽ
illud. p. qd intrat in obseruantiaz
legis euangelicẽ ⁊ introducens
ad finem q. est vita eterna. q. con-
gruum fuit qd tale institueretur in
hac lege que erat adornanda per
pfectissimis sacramentis. Tota de-
ductio est manifesta si attendatur
que sunt dicta supra. Confirma-
tur. quia vbi perfectior causa me-
ritoria grẽ ibi maior collatio gra-
tie: sed in lege euangelica est per

fectior causa meritoria gratie. g^o
ibi est collatio maioris gratie con
sequencia nota cum maiori quia
causa meritoria iuste inclinatur deū
ad conferendum bonum illi pro
quo talis causa mereatur: minor p
bat: quia licet christi passio vtro
biq. i. tam in veteri q̄ in noua le
ge sit causa meritoria tamen est
maior et efficacior in noua. quia ex
hibita et non solum preuisa. Et in
lege veteri. ergo conferri debuit
post christi aduentum maior gra
tia: Et sic sacramentum aliquod
perfectū debuit institui quo origi
nale deleatur. Hūc processus s̄ lon
giore valdē fecit Sco. i. 4. di. 2. q. 1.

Conclusio tertia primi Articuli
principalis: declarās quā de
leatur peccatū originale.

His q̄ veritatib⁹ p̄missis qui
bus patere potest: qd̄ princi
palit̄ in isto puncto requirebatur.
Tamen vt consuetus seruet mo
dus post tot dicta pono hanc con
clusionē responsiuā questio princi
pali huius partis et puncti que ē
Sco. in. 2. di. 32. Peccatum ori
ginale regulariter nunc remittit:
et deleatur per positiuū oppositū
priuatiuo illi: qd̄ est formale istū
peccati. p. 3. Conclusio de se: Cum

30
enī Deletio talis peccati debeat
fieri respectu formalis in eo puta
respectu carentie iustitie: nūq̄ au
tem bene tollitur carētia: nisi po
nendo in subiecto de quo illa dici
tur positiuū oppositū illi carē
tie. q̄ per eam priuabatur. patet.
exemplo oculi ceci a quo non tolli
tur cecitas nisi ponēdo visionem
vel potentiā visiuā cuius remotio
nē cōnotabat ipsa cecitas. ḡ nun
q̄ tollitur peccatū originale nisi
ponendo iustitiam originālē cui
us priuationem connotabat tale
peccatū: illa autē nūq̄ recuperatur in
se q̄ fuit amissa irrecuperabili
ter. Cū autē nō possit deleari tale
peccatū p̄ positiuū p̄priū opposi
tū illi peccato formalit̄ sumpto. ḡ
oportet q̄ deleatur p̄ aliqd̄ quod sit
virtualit̄ includēs illū oppositū
peccatū: nihil autē ē tale: qd̄ virtualit̄ in
cludat oppositū peccati origināl̄ ni
si gratia. ḡ remedium ordinatum
ad talem deletionē debet eē col
latiuū gratie: In nullo autē statu
est ita congruū. p̄ per medicinas
spūales p̄ferat gratia sicut in sta
tu legis euāgelice. que est lex gra
tie. Jo. 1. Gratia et vitas p̄ Iesū
xpm facta ē et ē lex data ab illo in
quo deus gratie plenitudine p̄
suerat. ḡ et cōgruum erat. q̄ in ta
li statu gratie talia facta ab ipso

gratia plenissimo instituerent quod
essent virtutis tate et efficacie. quod
per eorum susceptionem nobis conferri
posset tanta gratia. quod ex diaboli-
ca seruitute liberaremur. Et si ali-
cui sacramentorum noue legis fuit
conuenienter data virtus per gratie
acquisitione debuit hoc esse in sa-
cramento primo primitate origi-
nis per quod de inimicis dei ad amici-
tiam eius restitueremur. Illud autem
credimus esse baptismum: per quem confe-
rimur in anima tantam gratiam conferri.
quod equaleat iustitie originali quantum
ad hoc saltem. quod sit opposita pecca-
to et ita quod deleat illam maculam.
unde licet remaneat carentia illius
iustitie originalis etiam post bap-
tismum. non tamen remanet culpa:
quod in existente gratia talis iustitia
non est amplius debita soluitur nam
quod debitum habendi iustitiam origi-
nalem et commutatur in debituus ha-
bendi iustitiam actuales. Hoc autem
quod hic supponitur. scilicet quod in bap-
tismo conferatur gratia habetur a Magi-
stro in. 4. di. 1. c. 3. q. concludit. quod sa-
cramenta noue legis dant salutem
Et allegat Augustinus super psalmum. et habetur
ab eodem Augustino. in enchiridion. dicente
A paruulo recenter nato usque ad
decrepitu: sicut nullus prohibetur a
Baptismo: ita nullus est qui non mo-
riatur peccato in baptismo. hec il-

le. sed nullus moritur peccato: nisi
recipiat gratiam. q. 2. c. Et ex hoc
patet differentia sacramentorum le-
gis Euangelice et veteris. Quando
.n. secundum communem viam theologorum licet
usus sacramentorum in antiqua lege va-
leret ad meritum et gratie augmen-
tum: si habebant gratiam et si non habebant
ad congruam dispositionem ad illam non
quod tamen vi talis Sacramentum: in quantum
sacramentum conferrebat gratiam. sicut
de sacramentis noue legis dicitur. Et
hoc. quod illa erant magis instituta ad
prefigurandum habet sacramenta gratiam conferre
tia quam ad conferendum gratiam ut est dictum
est. Et notate dicitur quod gratia collata in
baptismo equaleat iustitie origina-
li: saltem quantum ad deletionem. quod
non est precise equalitas virtutumque. ut
tamen infra articulo sequenti conclusioe
prima veritate nona. Immo dicitur. Sco-
1. 2. di. 29. in solutione. 4. argumti. quod
iustitia originalis et gratia gratum facies
habent se per modum excedendi et exces-
si. Nam iustitia originalis excedit gratiam
quod fini ultimo iuxta firmiter voluntate
quam gratia. Gratia. n. iuxta. quod facilius et de-
lectabilius erat ei pati ab aliquo tri-
stina inferiori quam alicui delectationi i-
feriori acquiescere recedendo a delecta-
tione finis: hac facilitate non facit gratia
cum quod stat prout ad malum et difficul-
tas ad bonum: tamen gratia quod est principium
meriti excedit in hoc: quod ipsa iungit

fini ut bono supernali pata p me
 ritu attingedo tale bonu: No sic
 aut iustitia original: qz tm puge
 bat illi bono vt convenien z dele
 ctabili: hec Sco. Et si queras: an
 iueniat aliqd remediū ad deletio
 ne peccati origial: vltra id qd di
 ctū ē de baptismo i lege euāgeli
 ca: 1°. p de lege coi nullus saluat
 vel nulli remittit tale peccatū nisi
 p collationē hui⁹ sacri. Quia vero
 diuina pcepta sūt rōnabilia z sic
 nō obligāt ad impossibile. Ideo
 vbi in aliquo eēt impedimētum vel
 impossibilitas ad susceptionē ba
 ptismi sacramētalis: huic sufficēt
 baptismus cōtritiōis vt hētur ab
 Aug. li. 4. d. baptismo. p donatū.
 Et pōif. d. Lō .di. 4. z a Mag.
 in. 4. di. 4. c. 3. i qb⁹ locis dicit: q
 Cōtritio cordis supplet vicē ba
 ptismi qn baptismi misteriu nō cō
 tēptus religiōis. s3 Articulus ne
 cessitatē excludit. hec ille. Hoc idē
 habetur in glosa sup illud Jo. 3°.
 Nisi quis renat⁹ fuerit: ibi glosa
 dicit: Si necessitas impedit volū
 tas sufficit. Inuenit ēt baptismus
 alius ab his duob⁹. s. baptismus
 sanguis q supplet vicez baptismi
 Aquē: vt hētur a Mag. vbi. s. z
 sunt verba Aug. 13. de ci. dei. c. 7.
 q dicit: Quicūqz nō pcepto rege
 generatiōis lauacro p xpi pfectio

ne moriunt: tm eis valet ad remit
 tēda peccata quātū si abluerent
 sacro fonte baptisma. Qui. n. di
 xit: si qs nō renat⁹ fuerit ex aqua
 z spū scō nō intrabit regnū celo
 rū: Alia sentētia istos fecit exce
 ptos vbi nō minus generalr ait.
 Qui me pfectus fuerit corā hoib⁹
 cōfitebor z ego corā pte meo qui
 i celis est: Et alio loco q pdiderit
 aīaz suā ppter me iueniet eā: hic
 est qd scriptū est: Preciosa in cō
 spectu dñi mors sanctorum eius.
 Quid. n. preciosius qz mors per
 quā fit vt ēt delicta oīa dimittan
 tur: z merita cumulatiu augeāt.
 hec ille. Et hec sufficiāt quātū ad
 id qd erat declarādū d modo quo
 originale peccatū deleri pōt. Am
 plioza tm occurrerēt notabilia ni
 brenitati itenderē z ad virgineā
 defensionē **A**rticuli sequētis festi
 narem. **E**x determinatiōe autē
 supradictoz sequitur hoc correla
 riū. q peccatū origiale nō dimitti
 tur homini p ppriā satisfactionez
 nec p mortis pprie dissolutionez:
 S3 p largā z solā diuinā misera
 tionē cuius correlarij veritas. p3.
 si attendat q dictū ē in. 3° veritate
 huius pūcti de mō quo dimittitur
 aliqd debitū. vt tm clari⁹ itelligat
 pbo primā partē correlarij sic ar
 guēdo: Nullus pōt cōdigne sans/

facere pro mortali nisi sit in gratia. quod
nec dum est in originali peccato poterit
pro tali peccato originali satisfacere: antequam
cedens. pro theologos quod aliter ali-
quis possit ex propriis meritis acquirere
sibi primam gratiam. quod est in erro-
re pellagii. Si enim gratia ex meritis ha-
beret iam non esset gratia: ad Romanos. 9. pro-
sequitur illa. pro. de se cum ita pro origina-
le peccatum excludat gratiam: sic pro mor-
tale. quod sic in mortali non potest satisfa-
cere: ita nec in originali. 2. pars cor-
relarij. pro. pro predicta: Cum enim in homine
sit aliquid inmortale post eius mortem
remanens vivum: cui imputatur carceris
iustitie originalis. quod pro morte illius ho-
minis non tollit talis macula peccati
originalis: Hinc videtur. quod si anima intel-
lectiva esset mortalis quod pro ipsius morte
tolleretur ab homine obligatio peccati
originalis: ut pro. Hinc probatur. 3. pars
correlarij: Nam si omne quod dimittitur:
dimittitur aut pro mortis dissolutione:
aut pro debiti plenariam satisfactio-
ne: aut pro liberali remissione: Et
peccatum originale non dimittitur duo-
bus primis modis. quod remittitur per
tercium modum. scilicet pro liberali remissio-
ne. pro. et ex alio. Nam remissio ori-
ginalis de comuni lege fit per susce-
ptionem baptismi. ut. s. dictum est.
Quomodo quod in collatione talis sacramen-
ti committitur gratia iustificans. hoc
habet a deo tamquam a causa principali efficien-

te ipsius gratie et a christo tamquam a causa meri-
toria et sic pro divina liberalitate et
misericordia. Que enim maior libera-
litas aut misericordia: quam ut dicit
Scolasticus. ubi. s. homini inimico concedere tam-
ta remedia. quibus amicus dei pos-
sit tuas: et tanta gratia proferat qua finem
suum. i. vitam eternam adipisci possit:
De hac gratuita salvatione loquitur
Paulus ad Romanos. i. principio in multis
capitulis. ubi. 3. c. dicit. Iustificati
gratis pro gratia ipsius pro redemptione.
quod in. x. Iesu quem proposuit deus pro pro-
pitiatione pro fide in sanguine ipsius ad
ostensionem iustitie sue pro remissionem
predecessorum delictorum in sustentatione dei
ad ostensionem iustitie sue in hoc tempore
ut sit ipse iustus et iustificans eum quod ex
fide est Iesu christi. ubi. Et pro. Jo.
4. dicit. Ipse prior dilexit nos et mi-
sit filium suum pro propitiationem pro peccatis
nostris. Hoc quippe correlativum est ita
theologicum et catholicum. quod non indi-
get probatione. In sequenti est Articulus
conclusionis. 3. veritate. 6. aliquid tam-
quam putat de salute collata omnibus qui
salvi facti sunt merito mediatoris
christi. De hoc quod ad prius nec plura.
Ex omnibus itaque dictis. s. pro totum et
completum processum huius primi ar-
ticuli principalis: in quo quantum specta-
bat ad prius negotium declaravi ipsius
peccati originalis: Si est: Et est eiusdem
suum: quod est: ex cuius notificatione pa-

tuit suū tādē pp qd qz. s. ex dmeri
to. pziōz pētū: Et d̄ eo ēt patē po
tuit: q̄a ē: Mā ꝑcupiscētia iordina
ta: Ignorātia: ꝑuatio diuine vi
siois: sunt quasi quedā passiones
z ꝑꝑrietates huic peccato attri
buēde. Declarauī insup: peccatū
origiale cōtrahi ex diuino statuto
z deleri ꝑ grām equalētē iustitie
originali q̄ remissio largisue pie
tati diuine attribuēda ē: Fateor ta
men q̄ tot veritates. z cōclusiōes
exposite longiorē requisissent ꝑo
cessum quē tamen breuitatis ꝑo
testatio facta omnino ꝑobibuit.
Nunc Ad secundum Articulum
manum extendo. Faueat glorio
sus Deus: Annuat benedictus
Jesus Adsit intercessio pijsime
virgis defensande: ꝑ cuius laude
z imaculata Cōcep. Ap̄licus mi
noz ordo fidelr in dies laborat:
Attēdat igi deuotus lector ꝑstet
auditū virginis amicus nec falsis
opiniōibꝫ corrupat affectū: Quis
quis hec catholica plegerit vt ve
ritatem de tante virginis ꝑseŕ
uatione percipere possit.

C Secūdus Articulus principa
lis. In quo declaratur. Possibili
tas. Cōgruitas. z actualitas ꝑe
seruationis: Benedictissime Ma
rie a peccato originali.

CIRCA secundum Articulu
lum principalem. Seruabo
ordinem ꝑcedentis. ponendo
tria puncta secundum numerum
trium cōclusionum. ꝑ. cōclusio:
Deus glorioſus potuit ꝑseŕua
re virginem benedictissimā a ma
cula peccati originalis. 2. cōclu
sio: Coniugium fuit vt ista que est
electa z ꝑelecteda: nulla origiali
macula ꝑtaminaretur. 3. cōclusio:
Benedictissima vgo a deo ꝑelecteda:
origiale peccatū minime ꝑtraxit.
Ad euidentiā aut ꝑie cōclusiōis
possibilitatē ꝑtinetis. ꝑmittūt de
cē vitates: qbꝫ nullus catholice fi
dei filius ꝑradicere ꝑsumet.

Veritates. x. ꝑeue ꝑime cō
clusioni secūdi articuli principal̄.

Prima ē hec. q̄ theologi lo
quētes de oī potētia dei: nō
accipiunt oī potētiā ad modū ꝑhi
losophoz. ꝑz. ista veritas ꝑ Sco.
in ꝑ. di. 42. dicentem. q̄ oī potētia
ꝑhifice sumpta. est qua ꝑimum
agēs ꝑōt in oē possibile. q̄d ex se
nō est necessariū mediate vel ime
diate. Ad mediate dixi. i. median
tibꝫ causis secūdis: z sic Deꝫ ē oī
potēs: ad mōz ꝑhilosophorū. Sz
oī potētia theologice sūpta: ē qua
ꝑz. agēs. ꝑōt imediate sine scōis

causis: in quibus agere: et sic confitentur christiani deum esse omnipotentem. Et ideo ut vult ibi Scotus. Sed melius in quodlibet. q. 7. ar. 2. Deum esse omnipotentem et omnipotentia immediate respiciente quodlibet possibile. Id est sit verum: non tamen est demonstrabile nobis: immo est pure creditum. Et notant dicitur. quod omnipotens potest in omni possibile distinctum. Sed necesse est esse: quia quantum ad primum spectat possibile potest dupliciter sumi. scilicet ut distinguitur a impossibile: vel a necessario ex se. Impossibile primum modo dicitur est de diuinis personis: sed non homo: ut habetur a Scotus. di. 20. primi sententiarum volente ibi. quod terminus omnipotentie sumpte theologice: non est possibile contra sumptum ut. scilicet opponitur impossibili: quia tunc deus esset terminus potentie active: et sue omnipotentie: quod non est verum. Et ideo ut ipse dicit in primo di. 2. q. 3. omnipotentia credita respicit possibile: ut distinguitur a necessario esse: quod dictum exponit in quodlibet. q. 7. ar. primo dicens: quod potentia: quam connotat omnipotentia est respectu possibile: prout possibile idem est quod creabile. Unde in. 20. di. primi. improbat quedam theologum concedere: quod omnipotentia in patre est principium producendi filium. in quantum. scilicet in omnipotentia patris includitur potentia generandi: Et propter hoc asserit ille Theologus: quod omnipotentia filij

non est equalis: quantum ad hoc omnipotentie patris: cum in omnipotentia ipsius filij: non includatur potentia generandi: sicut in omnipotentia patris. Sed de his nec plura cum ad aliud negotium spectent.

2. Veritas est. quod deus gloriosus nihil agit ad extra naturaliter: aut necessario. per Theologos. Maxime Scotus. in primo di. 8. q. ultima: et di. 2. concludente: quod ad extra agit libere: et contingenter. Immo vult ipse Scotus. quod diuina voluntas sit prima causa trinitatis. Sed philosophorum stulticiam. Maxime si agit libere. quod non naturaliter. Id est. libertas stet cum necessitate in diuis: saltem in productione ad intra: quia pater: et filius: spirant spiritum. scilicet necessario cum ita spiraret. quod non possunt non spirare et tamen libere spirant: ut per Scotus. in primo di. 11. et per Augustinum. de tri. libertas tamen nunquam stat cum naturalitate cum sint duo modi oppositi. per quod principia de quibus dicitur sunt omnia opposita non coincidentia ad inuicem. scilicet principium productiuum naturale et liberum. quod ad oppositum nostrum: deus nihil producit naturaliter ad extra. et sic libere producit et contingenter.

3. Veritas est. quod modus agendi ad extra. est ita in libertate dei sicut et ipsum agere. per quod est sequens ex precedenti veritate. et per Scotus. in primo di. 3. q. 1. et disti. 4. q. 1. volente. quod in

cuius libertate est agere in eius li-
bertate sit modus agendi . pro-
batur a simili d hñte potētiā legē
di i cuius ēr potestate ē legere sic
vel sic. Cū . g̃ deus gl'osus q̃cqd fa-
cit ad extra: libere ⁊ cōtingenter
faciat in ei' potestate erit facē isto
mō: vel illo. sic placz sue volūtati.

4. Veritas ē. q̃ Aliquā legē ab
ip̃o statutā pōt oīo reuocare. pro-
bat. qz ea auctoritate pōt statutuz
vel lex tolli: qua ⁊ institui. Cū oīs
res p quascunqz cās nascit p eas-
dez dissoluat. patet ēr p id qd̃ dī
. ff. de. Constit. . p̃i. l. i. v. 3. qd̃ prin-
cipi placuit legis hz vigorē. vt pa-
tet cū lege regia. q̃ de impio eius
lata ē populus ei ⁊ in eū oē suum
impium : ⁊ potatē cōferat. Adem
dicit textus institut. de iure natu.
. §. Sed qd̃ p̃cipi. ⁊ hinc dī ma-
gistratiter licet non textualiter . q̃
nulla lex hz vim nisi ab institutio-
ne p̃cipis . qz qd̃ ei placet. lex ē
qd̃ intelligit glosa in dicta. l. j. sup
verbo. placuit: si ei placet vt sit lex
vel ius cōe. al's nō : ne dicam' ēr
eē legē si p̃cipi placet comedē.
Cū g̃ de' gl'os' sit impator sūm'.
patet q̃ ei maxime cōpenit ⁊ le-
ges cōdere : ⁊ conditas ad libi-
tum reuocare .

5. Veritas est. q̃ sicut p̃iceps
pōt aliquā legez totāl'r reuocare.

ita pōt suspendere ⁊ p̃uilegia p̃
ipsam cōcedere. patet p̃ dños Ju-
ristas dicētes. q̃ p̃inceps pōt p̃i-
uilegiū p̃cedere p̃ iura ⁊ p̃ leges
comunes: tā ab ip̃sōz a p̃cede-
cessore cōditas . Et hoc ēr tenet.
Cardi. floren. in. Cle. j. de testi. ⁊
Anno. in. c. que in eccl'az de cōsti-
tut. . Rō est. qz impator est su-
pra ius ciuile . c. p̃posuit d̃ cōcess.
preben. Et ideo solus pōt tollere
appellationē . nō autē deffesionē.
⁊ alia iura naturalia. vt tenet idē
cardi. in. Cle. ij. §. Ceterū de re .
iudi. Et intellige p̃diciā cōclu-
sionē eē verā. si p̃inceps in p̃ui-
legio suo cōtra ius apponat clau-
sulā . Nō obstante aliqua lege in
cōtrariū faciente. Itē clausulā nō
obstāte lege: nec damnosa . Pro-
bis tñ sufficit clausula ex certa scia
fm aliquos. Sed de istis. nec plu-
ra . Relinquantur talia legistis .
In nro p̃posito sufficit . q̃ ex dñis
sequit' corzelarie . q̃ ēr deus glo-
riosus possit suas leges suspende-
re: ⁊ cōtra eas p̃uilegia cōcede-
re. quod erat intēū p̃p̃iū: ⁊ ha-
rum duaz veritatū testimoniū ha-
beri pōt a scriptura sacra. vñd̃ de
oīmoda reuocatione legis diuine.
patet in euacuatione p̃cepti cir-
cōcisionis. vñd̃ ad Galath. 6. di-
citur . In christo enim Jesu neqz

circuncisio aliquid valet: neq; pre-
putium. s; noua creatura. Et ibi
dem ego paulus dico vobis: si cir-
cūcidimini xp̄s nihil vobis p̄dest.
et tñ circuncisio aliquando fuit sub
precepto: sine qua salus h̄ri non
poterat genesis. i. 7. circuncidetur
ex vobis oē masculinā. Et iteruz
ibidē. Masculus cuius prepucij
caro nō fuerit circūcisa delebitur
aīa illa de pp̄o suo. Sicut de suspē-
sione legis diuine. p. 3. q. 2. deus or-
dinavit legē matrimonij quātum
ad inseparabilitatez. vnde deuter. 22.
dicit Si dormierit vir cū vxore
alteri: vterq; morietur. s. adulter
et adultera. et tñ istam legem su-
spendere potuit. p. 3. deuter. 24.
vbi dicitur. Si acceperit hō vxorē
et habuerit eā et nō inuenerit gra-
tiā aīa oculos eius: pp̄ aliquā fe-
ditatez: scribet libellum repudij et
dabit i manu illius: et dimittet eā
de domo sua. hec ibi. p. 3. et de lege
circūcisiois suspēsa i deserto. iosue
5. qualiter et in sua lege dispensa-
uerit. p. 3. exodi. xi. et xij. de expo-
sitione egipti. Sed et lege ma-
nēte quomodo cōtra ip̄az priuile-
gium sp̄etiale alicui cōmiserit. p. 3.
de immortalitate Joānis euangeli-
ste. vt creditur: nec mirū. q; nihil
eū ligat. nisi suū bene placitū. De
bac autē suspensione vel reuocatio

ne possibili fieri p̄ ipsum deū glo-
riosuz. amplius infra hic dicitur. i
quarta rōne p̄ncipali huius arti-
culi et puncti. ibi videatur.

¶ 6° Veritas est. q; deo est omne
possibile. qd nō includit euidēt
cōtradictionē: et ad qd nō sequitur
necessario cōtradictio. p. 3. p. sco.
in. 4. di. x. q. 2. Vbi dicit se habe-
re istā p̄positionē. p̄ vna maxima
certissima. Similiter in quodli. q.
xi. Et notāter dixit. qd nō icludit
contradictionē. q; vbi eēt manife-
sta ex terminis p̄tradictio. tunc ta-
le nō r̄spicēt ab oīpotētia dei: oportet
enī intellectū posse cōponere
terminos ad iuicē: cū nō repugnā-
tia ip̄oz: ad hoc qd illud nō inclu-
dat cōtradictionē. vt ipse. sco. di-
cit in. p. di. 20. Similr requiritur. q;
ad ip̄z nō sequat̄ p̄tradictio. vndē.
q; ad posse currere: comedere: pec-
care: et huiusmodi sequitur cōtradi-
ctio in eo: puta: q; sit deus: et nō de-
us. q; ista nō cadunt sub eius oīpo-
tentia. p. 3. hoc antecedens. q; si ē
deus est vbiq;. q; nō potest moueri
ad locū: et sic nec currē. Similr si
pōt currere nō est vbiq;. q; non est
deus. Eodem modo posse peccare:
est posse obliquari a propria re-
ctitudine. et sic nō esset deus. non
posse autē ista nllā dicit impfecio-
nem potētie sue. vnde Aug. 5. de.

34
cl. dei. c. io. dicit. Neq̄ enim vitā dī
et presciētā dei sub necessitate po-
nimus. si dicamus necesse est deū
semp̄ viuere: et cūcta prescire: sic/
ut nec potestas eius minuitur:
cum dicitur. mori falliq̄ nō posse.
Sic enim hoc non potest. vt pot̄
si posset minoris esset vtiq̄ pote-
statis. Recte quippe op̄s dicitur.
qui tamen mori et falli nō potest.
dicitur enim oīpotēs faciendo qd̄
vult. nō patiēdo quod non vult.
quod si ei accideret nequaquā op̄s
esset: vnde propterea quedā nō
potest qz omnipotēs est. hec ille.
¶ 7^a Veritas ē. q̄ prius et poste-
rius quantū ad presens ptinet du-
pliciter accipi possunt: vel secūdu
ordinem eminentie: vel s̄m ordi-
nem depēdentie. primo modo pri-
us ē qcquid p̄fectius ē et nobili⁹:
s̄m essentiā. Et isto modo priori-
tatis probat. Aris. 9° metha. actū
ē priorē potentia. vbi ibidē illud
prius vocat. s̄m substantiā et spe-
ciē. dicēs: q̄ quecūq̄ generatione
sunt posteriora sp̄tie et s̄ba sunt
priora. Secūdo modo dicitur ali-
qd̄ prius: a quo aliquid depēdet:
et posterius quod dependet ab il-
lo: cuius prioritatis rationem ita
intelligo. q̄ licet prius necessario

causet posterius: et sic sine ipso na-
turaliter esse non possit: hoc tamē
non est. qz ad esse suum egeat po-
steriori. s̄ e cōuerso. quia si ponatur
non esse posterius: nō minus
prius erit. non autem sic e cōuer-
so. quia posterius eget priori: quā
indigentiam possumus dependē-
tiam appellare.

¶ 8^a Veritas est. q̄ quodlibet: qd̄
est prius naturaliter alio. potest
dei omnipotentia absq̄ postero-
ris p̄ntia cōseruari. p̄. per. Sco.
i. 4° et quodli. vbi supra. Ubi loq̄-
tur de possibilitate vnius corpo-
ris in pluribus locis. Hec tamē ve-
ritas probatur de mēte. B. petri
de Landia in tractatu de concep-
tū virginali. Nam dei omnipoten-
tia potest facere quicquid fieri non
implicat cōtradictionē. Sed pri-
us existere sine suo posteriori: non
includit aliquam cōtradictionē. ergo.
et c. cōsequentia et maior pa-
tent. minor probatur per septimā
veritatem: quoniam posterius est
extrinsecum priori patet exem-
plo. nam extrinsecum est anima-
li. q̄ sit homo. et ideo non videtur
p̄dictio: aīal p̄seruari sine hōine.
igit nec p̄dictio erit aliqd̄ pri⁹ si-
ne suo postēiori p̄seruari. Cōfirmat

ista veritas. qz posterius cōserua-
tur sine priori diuina potētia. q̄ ma-
gis prius poterit cōseruari sine
posteriori cōsequētia. patet. ⁊ ēt
antecedēs pater. per fidē in sacra-
mēto alterius. q̄. ⁊ c. Que oīa li-
cet sufficienter pateant. tñ confir-
mantur p̄ Aug. 21. de. ci. dei. c. 7.
loquentē de cruciatu corporū dā-
natorum in igne: ⁊ tñ dei potētia
nō cōbustoz ⁊ dicētem. Sd̄ cū de-
us sit auctor omniū naturaz cur
volunt fornozes nos reddere ra-
tionē: quādo aliquid velut impos-
sibile nolunt credere eisqz reddi-
tionez poscētibus respondemus:
hanc eē voluntatē omnipotentis
dei: qui certe nō ob aliud vocatur
oīpotens: nisi quoniaz qcqd vult
pōt. q̄ potuit creare tam multa q̄
si nō ostenderētur aut a credēdis
hodieqz testibus dicerentur: p̄se-
cto impossibilia crederent. hec ille.
¶ 9ª Veritas est. qz gratia equa-
let iustitiē originali: saltē quo ad
acceptationē diuinā. qz alias p̄-
ualet. qz habēs iustitiā originālē
sine gratia nūqz cōsequeretur bea-
tudinē. ⁊ tamen habēs gratiaz
sine iustitiā originali: illam acqui-
rit. Scitur q̄ equiuale pp hoc.
qz sicut hñti iustitiā originālē: n̄ i-
erat pctūz originālē: qd̄ est caren-
tia istius iustitiē. patet in Adam

ante lapsum: ita hñti gratiā gratū
faciētem: nō inest originālē pctūz.
patet in baptizatis.

¶ 10ª Veritas est. qz postqz aīa hz
gratiā gratū faciētem nō amplius
obligatur ad iustitiā originālē: s̄z
potius ad iustitiā actualē: ideo
āmissa gratia tali nō cadit in pec-
catū originālē: s̄z in pctūm actua-
le. patet totum p̄ ea que dicta sunt
in precedenti cap. de pena corre-
spondente pctō originālī: que tñ
pena: non correspondet actuali
mortali. sed maior.

¶ Rationes quatuor pbātes primā
cōclusionē secūdi articli p̄cipal.

His itaqz p̄missis veritati-
bus. tanqz fundamētis ne-
cessarijs pro declaratione cōclu-
sionis. Nūc p̄ eadem p̄ncipali-
ter formantur quatuor rōnes. Ar-
guo igif̄ primo sic: Deus glorio-
sus est omnipotēs. q̄ pōt in omne
possibile: vel creabile: ad modum
declaratū i p̄: veritate. q̄ pōt crea-
tantaz grām in aīa alicuius: puta
virginis bñdicte: qz faciat illā ac-
ceptā i cōspectu suo. patet. qz grā
ē qd̄dā possibile. vt possibile disti-
guif̄ cōtra necesse ēē. ⁊ sic potest
ēē termin⁹ oīpotētie dei. q̄ potuit
p̄duct i ēē ab ip̄o deo. Dices: p̄ce

do totuz. Tūc vltra arguitur fm.
Sco. in. 3. di. 3. g. in p̄rio istāti aie
virgis: deus potuit sibi infundere
tantā gratiā: quantā alteri aie in
baptismo: in circōcisione: et sic po
tuit eā p̄seruare. p̄z. ista p̄sequē
tia vltia et assūptū hoc q̄d. s. i p̄rio
instāti potuerit. et c. probat̄ multi
pliciter pp̄ aduersarios. p̄rio eniz
p̄bat̄ ex. 2. et 3. v̄itate. qz sic i p̄tate
sua ē agere et nō agere: ita et agere
in hoc instāti: vel in illo. Et ideo
si nūc nō agit: vel in hoc instāti: pu
ta: quādo alteri aie nō infudit gra
tiā in p̄. instāti ēē illi? illud nō ē qz
nō possit: v̄l qz sic necessariū ip̄uz
expectare alterū instās. verbi grā
baptismi t̄ps: s̄z magis qz nō vult.
Similr̄ l̄z nō infūdat aliquā grāz
aie petri: in p̄rio instanti sui ēē: s̄z
solū in baptismo nō est necesse. q̄
hoc mō sit in aia virgis. qz libere
et p̄tingēter opat̄ circa v̄trāqz aiaz
g. potuit infūdere gratiā i aia t̄pi?
virgis in p̄. instāti. 2. p̄z. idē assum
ptū sic. Nō minus potēs fuit de?
quādo creauit aiam virgis: q̄z sit ti
bi vel alteri in baptismo: vel abra
am in circōcisione. S̄z in colatiōe
hoz sacramētoz p̄t̄ infūdere gra
tiā gratū faciētē. g. et in creatiōe
aie virgis. Tota deductio. p̄z. per
fideles. Cōfirmat̄. qz nō minus ē
potens deus in creando grāz et eā

35
infundēdo aie: q̄z in creādo aiam
et eā infūdendo corpori organiza
to. p̄z. Sed. 2. p̄t̄. vt p̄z. p̄ fidē g.
p̄t̄ et primū. 3. p̄bat̄ idē assūptuz
sic. Nō magis fuit potēs deus in
infūdendo grām aie xp̄i: q̄z aie vir
ginis. S̄z i. p̄. instāti aie xp̄i infudit
in eo plenitudinē grē. vt hētur in
3. a. Sco. di. 13. g. in p̄rio istāti aie
virginis potuit ei infundere grāz.
Ex his oibus p̄t̄ formari vnica
ratio pro declaratiōe istius assum
pti. sic. pro quocūqz instā. i est gra
tia gratū faciēns possibilis a deo
creari: et inesse aie capaci illius:
p̄ illo instanti est simpliciter possibi
le. q̄ nō fuerit talis aia in pctō ori
ginali. Sed deus potuit gratiam
gratū faciētē dare aie virginis in
p̄. instanti sui esse g. et c. p̄z. cōquē
tia cū maiori: et minor p̄bat̄. De
us potuit dare gratiā aie virginis
in. 3. vel in. 4. instanti etiā p̄ ad
uersarios g. et in. p̄. instanti g. po
tuit facere beatā virginē nūqz fuis
se i originali peccato. p̄z cōsequē
tia sicut in baptismo in quo confer
tur gratia: illa anima non habet
amplius originale. ita si in primo
instanti ista benedictissima anima
virginis habuit gratiā equalentē
gratie baptismali non habuit ori
ginale: non enim stat gratia cum
originali. sicut nec cū mortali. p̄z.

et ista consequentia ex nona veritate.
Nam anima in qua fuisset iustitia ori-
ginalis non habuisset peccatum originale.
ergo nec anima in qua fuisset gratia gratum
faciens. per. cum equaleat quantum ad
hoc. per. et ultimo: ex decima veri-
tate. quod ad subtractionem peccati ori-
ginalis requiritur carentia et debi-
tum. ut patuit in primo articulo prin-
cipali. Sed quocumque anima et per quocumque
quod in ista huius gratia non obligatur
amplius ad iustitiam originale. ergo. si
in primo instanti deus potuit infun-
dere gratia in animam virginis benedi-
cte. potuit facere. quod non obligaret
ad iustitiam originale. et sic quod non
haberet peccatum originale: quod erat
probandum. 2. Ad principale arguitur
sic. Deus gloriosus nihil agit ad ex-
tra naturaliter aut necessario. sed li-
bere et contingenter. ergo. potuit pre-
servare virginem benedictam a pecca-
to originali. antecedens. per. ex. 2.
veritate. et probatur consequentia. secundum
magister per. et. Franciscus de. Baro. sic.
Omnem legem quam instituit legislator
mere libere: potest dispensare. et cir-
ca aliquam personam mutare. Sed de-
us statuit mere libere: puta sine a-
liqua necessitate ex parte sui. ut que-
cumque anima uniret corpori propagato
per rationem seialem a primo parente. con-
traheret peccatum originale. ergo. talem
legem potuit dispensare: commutare

vel reuocare: circa aliquam personam.
ergo. circa virginem gloriosam. per. conse-
quentia cum minori: ex his que supra
dixi in primo articulo. de modo habendi
peccatum originale: maior. per.
ex. 4. et. 5. veritate. quibus enim condi-
tionibus lex statuit. eisdem potest
dissolui. Confirmatur. quod non fuit
minus potens deus in creando animam
virginis: quam fuerit vel sit tempore euan-
gelij. et in lege evangelica adue-
niente: omnino reuocavit aliqua pre-
cepta legis scripture. ut per. de circum-
cisione. ergo. et potuit suspendere istam
conem legem de contrahendo origina-
le. in creatione tante anime. et sic ista
prima consequentia. per. imo et tota
hec. 2. ratio. 3. Ad principale ar-
guo sic. Deus gloriosus potest conservare
illud quod est naturaliter prius alio: sine priva-
tione posterioris. ergo. potuit conservare
animam beatissime virginis a macu-
la originali. antecedens. per. per.
8. veritatem: probatur consequentiam. pro-
cuius noticia premitto duo dicta.
primus est. quod positiva conditio es-
sentialiter antecedit privationem
sibi oppositam. hoc probatur per. o.
petrus ubi supra sic. Pars defini-
tionis est essentialiter prior defini-
to: sed positiva conditio est pars dif-
finitionis privationis sibi opposite.
ergo. est prior consequentia nota cum
maiori. quod aliter non haberemus

quomodo quelibet pars diffinitio
nis esset magis comunis diffinitio
si nō esset prior illo: vnde ex hoc
dicim⁹. q^o animal est prius q̄ ho/
mo: cum ponatur in diffinitione
eius. Semper enim diffinitus p̄
supponit partes diffinitōis. ⁊ nō
e cōtra minor apparet de se. Nam
si diffinita cecitas: diffinita p̄ visio
nē: saltē i obliq^o. vñ dices: q^o cecitas
ē carētia visionis: sic i pposito nō
q̄redo: quid est peccatum origina
le: dicitur. q^o est carētia iusti
tie originalis. 2. dictum est. q^o in
fusio anime in corpore. p̄cedit na
turaliter cōtractionez peccati ori
ginalis. probatur. Nam illud est
prius a quo nō conuertit subsistē
di cōsequētia. vt hētur in postp̄/
dicamentis ab Aristotele. Ado/
do sequitur: hoc est in peccato ori
ginali. q̄ hoc ē aiatū anima intel
lectiua. sed nō e contra. vt p̄3. de
x^o aiatō anima intellectiua tamē
cū nullo peccato. Similiter. p̄3. s̄
primis parentibus: qui nō habue
runt originale: sed actuale pecca
tum. antecedens autē. p̄3. per di
cta in p^o articulo principali. cum
nō possit cōtrahi originale pecca
tum: nisi anima infundatur corpo
ri ex his. q̄. duobus p̄missis. pro
batur illa prima cōsequētia ad
principale facta. Nam preserua

re animaz ab originali est facere.
q^o pro quocunq^z esse illius i fuerit
sibi iustitia originalis: aut gratia
equiualens: ⁊ nunq^z fuerit sub a
ctuali priuatione. Sed deus hoc
potest. p̄3. q^o pro quacunq^z men
sura potest conseruare. potest ⁊
creare. cum ad eandem pertineāt
potentiam. q̄. pro quocunq^z instan
ti potest conseruare animam. po
test etiaz gratiam: cū sint quedam
positiua: ita q^o priuatio nūq^z insit.
q̄. ⁊ pro eodez potest creare. ⁊ sic
potuit in primo instāti anime vir
ginis creare gratiam equiuale
tē iustitie originali. Cōfirmatur.
Nam infusio anime virginis in
corpore. p̄intelligitur contractio
ni peccati. q̄. deus potuit facere il
lam infusionē anime. puta crea
do illam animam non permiten
do. q^o posterius scilicet. cōtractio
nalis fiat. ⁊ sic potuit eam preser
uare ab originali macula. Tota
deductio. p̄3. ex vitatibus. ⁊ duo
bus dictis. Sed statim obijcies.
q^o primū dictum cōtradicit. Sco.
qui in. 3. di. 3. q. 1. ⁊ in. 2. di. 1. q. 2.
videtur expresse cōcludere. q^o pri
uatio prius natura inest subiecto:
q̄ forma. ita q^o materia pri^o itelli
git priuata q̄ formata. idē p̄cludit
in. 2. vbi. ē: quādo distinguit d̄ prior
ri positue. ⁊ priuatiue dicto. q̄.

negādo. q̄ dictū. **B.** **¶** **De.** **¶** dicat.
Sco. p̄ quo nota: q̄ priuatiue op/
posita possunt inuicē cōparari s̄z
ordinē nature: absolute tñ: z pos/
sunt cōparari ad idē subiectuz: ēt
s̄m ordinē nature. Si cōsideran/
tur secūdo modo: sic h̄z veritatem
dictū Sco. ita q̄ priuatio pri^o na/
tura inest subiecto q̄z forma: nō q̄
semp prius inest priuatio q̄z for/
ma: s̄z q̄ quantum est de se inest:
nisi id subiectū recipet formā ab
aliquo agente. p̄z. de materia cui
pri^o natura inest priuatio: q̄z for/
ma ad modū declaratū. Si autē cō/
siderat̄ priuatiue opposita p^o mō
.s. absolute z in se. nō p̄ respectū
ad subiectuz. sic dictum. **B.** **¶** **De.**
habet veritatē p̄ rōnez ab ip̄o ad/
ductaz. q̄ zc. Instat tñ p̄ hanc re/
sponzionem vt veritas principalr
intēta clarior fiat. Videt̄. n. q̄ ex
ista respōsione sequatur. q̄ virgo
maria habuit originale peccatū.
p̄batur. Quia p̄ aliquo instāti ca/
rebat iusticia originali z grā sibi
equalēte: z tñ p̄ illo instanti obli/
gabaf ad istā iusticiam. q̄ habuit
peccatuz originale. p̄z. cōsequen/
tia ex dictis. z antecedens p̄bat̄:
p̄ respōsionem. qz priuatio prius
nā inest subiecto q̄z forma de mē
te Sco. q̄ in illo priori quādo fuit
priuata: habuit origiale peccatū.

Ad hoc respōdeo cōcedēdo cōse/
quentiam. z negādo antecedēs.
¶ Pro quo nota. s̄m doctoz. q̄ lz
ita sit. q̄ in subiecto: puta in mate/
ria. pri^o nāliter priuatio sit: q̄z for/
ma. nūq̄z tamē materia ē priuata
forma. Sic a simili de aīa. **B.** vir/
ginis que: vt supradixi. or̄ prius
nā esse priuata. qz quantum ē de se
remaneret priuata: nisi ab extrin/
seco informaret sicut p̄cise de ma/
teria prima. Ad formā autē argu/
menti qñ dicit. prius nā erat pri/
uata grā gratū faciēte q̄z hēret il/
lam. Cōcedo. Et qñ dicit. q̄ erat
nō habēs grām. nego p̄sequentiā.
Sicut nō valet: **M**ateria prima
est prius nā priuata q̄z formata.
q̄ est non habens formā. negat̄.
Tales. n. p̄positiōes cōcedūt so/
lū ad intelleccū datū. Et sic ad p/
positū. q̄ si tūc nō inuisset grā ab
agēte extrinseco aīe. q̄ aīa rema/
neret priuata. p̄z. q̄ non sequit̄
id quod inferebat̄: q̄. s. fuerit pro
aliquo instanti aīa. **B.** Virginis
priuata grā quare zc. 4°. Ad p̄i/
cipale arguitur sic: **D**eus glorio/
sus potest quicquid non implicat
cōtradictionem. q̄ potuit preser/
uare virginem benedictā a pecca/
to originali. Antecedens. p̄z. ex/
6. veritate p̄batur autē cōsequen/
tia cuius probatio stat in uno pre

supposito et vnica distinctione. pre-
suppositum est quod cuiuslibet repugnat
fieri respectu diuine potentie. Aut
hoc est respectu talis potentie ab-
solute sumpte Aut respectu eius-
dem ordinate considerate. per. cum
non sit assignare alium modum repu-
gnantie. Distinctio autem est respectu
istorum terminorum potentia absoluta:
et ordinata quam ponit Scotus in p.
di. 44. q. 1. ubi concludit: quod poten-
tia absoluta dei est respectu omnium
possibilium non includentium con-
tradictionem formatam: et sic hac po-
tentia ipse deus potest agere aliquid
quod non sit secundum suas leges: scilicet pre-
fixas et ordinatas: potentia vero
ordinata dicitur respectu omnium pos-
sibilium non includentium contradictionem
secundum conformitatem ad leges pre-
fixas et determinatas a sua diui-
na sapientia: et ex his. per. veritas
consequente premissis: nam virginem
preseruari non dicitur sue potentie
absolue considerate. per. per quos-
cumque recte sentientes de deo et in-
telligentes terminos. Nec dicitur
sue potentie ordinate: Non enim ma-
gis est contra legem diuine sapientie:
matrem benedictissimi Iesu preser-
uari a macula: quam nunc aliquos non
circocidi. per. quia vtrumque fuit sta-
tutum diuinum ordinatum et prefixum
a sapientia sua infinita et tamen

37
nullus asserit repugnare diuine
potentie ordinate circocisionem esse
euacuatam. ergo nec presumptuose
debet asseri quod potuisse preserua-
re matrem siue de facto preseruas-
se sit repugnans eidem potentie. Be-
ductio tota. per. a catholicis et iam
iam satis melius patebit. Sed sta-
tim dices quicquid sit de circocisione
non curo. Quero nunc de hoc statu-
to facto a deo. quod scilicet quecumque aia
vniuersi corpori sic propagato habeat
originale peccatum aut fuit lex recta
aut non. Si sic: ut concedi debet: et
deus agit per istam. quod agit per seipsum
quod est summa rectitudo: et causa omnis
alterius rectitudinis. Consequens
est impossibile. quod et id ex quo sequitur. Se-
quitur autem ex hoc quod virgo sit preserua-
ta ab originali. quod illud est impossi-
bile. quod est per conclusionem hanc prin-
cipalem. Ad hoc posset et forte de-
berem non respondere cum talia sint
extra presens negocium et perti-
neant ad materiam de potentia dei
profundissime perscrutanda. Cuius
nunc non est locus nec officium:
tamen ne subter fugere videar ali-
qualis solutio hinc obiectioni assi-
gnabitur aque ut clarius expona-
tur aliquantulum egrediendo a prin-
cipali proposito seruabitur iste mo-
dus: quia ponam duo notabilia:
ex quibus inferam: duas conclu-

fiones correlarias: atq; tãdẽ respõ
debo ad formã argumenti facti.
Quantũ ad primum horũ: est no/
tãdum: q; licet distinguatur poten/
tia absoluta ⁊ ordinata in deo. ñ
est ita precise talis distinctio po/
nẽda in ipso: quin etiaz alijs cõpe/
tere possit. immo necessario ẽ po/
nẽda in omni agẽte per intellectũ
⁊ volũtatem: potẽte agere cõfor/
miter legi recte: ⁊ ñ necessario a/
gente cõformiter tali legi. ita: q; ñ
solum in deo: s; d etia in angelo ⁊
homine ponitur. p̄batur s̄m Sco.
ubi sup̄. Nã tale agẽs potẽs age/
re cõformiter legi recte: si sic agit
agit s̄m potẽtiam ordinatã. vide/
licet s̄m ordinem prefixũ a tali le/
ge. Sed ex quo nõ necessario con/
formiter agit legi recte. ergo pot̄
agere p̄ter ista ⁊ cõtra istaz. pa/
tet. quia alii necessario ageret cõ/
formiter. Quãdo ergo ita agit. s;
p̄ter uel cõtra: agit de potentia
absoluta: que ut sic excedit potẽti/
am ordinatã. patet: quoniam plu/
ra quis potest secundum potenti/
am absolutam: qua potest agere:
⁊ conformiter ⁊ non conformiter
legi recte: q̄ ordinatam: qua so/
lum potest facere conformiter ei/
dem legi. Ideo dicũt domini Iur/
riste: q; quis hoc potest facere de
facto. hoc ẽ de potẽtia sua absolu

ta: uel de iure: hoc est de potentia
ordinata s̄m iura. 2.º notãduz est:
s̄m Sco. ubi sup̄. q; lex recta s̄m
quã recte est agendũ. aliquãdo ẽ
in p̄fate agẽtis. ⁊ tũc rectitudo e/
ius. ẽ etia in p̄fate agẽtis. patet:
quia lex nõ ẽ recta: nisi quia statu/
ta uel ordinata a tali agẽte: p̄ta
a deo i p̄posito nostro. Aliquãdo
autem talis lex non est in potesta/
te agẽtis: sicut in ãgelo ⁊ in hoie.
Nã lex s̄m quaz moraliter ⁊ s̄m
legẽ diuinaz ẽ uiuendũ. nõ est in
potestate ãgeli uel hois. His no/
tatis. ponitur ista cõclusio de mẽ/
te Sco. tanq; correlarie sequẽs.
Dẽs actiones ⁊ opationes illius
in cuius potestate nõ ẽ lex recta:
nõ sunt recte nisi p̄formes legi re/
cte: ⁊ in talibus potẽtia absoluta
ñ excedit potẽtiam ordinatã: nisi
actio sit inordinata. p̄batur cõclu/
sio. Omne agẽs: quod subest legi
tenetur agere p̄formiter illi legi.
patet ista maior: q; ex opposito p̄/
dicati sequitur oppositũ subiecti.
Sed oẽ agẽs in cuius potestate nõ
ẽ lex recta. subẽ legi. patet ista mi/
nor: eodẽ mō. ergo tale agens te/
netur p̄formiter agere illi legi. Si/
igitur agit p̄ter istã: inordinate
agit. Cum igitur omnes ãgeli et
homines subijctantur legi diuine
si agũt p̄ter istã legẽ: agũt inordina

te. qz. n. neciūm ē istā legē stare i
cōparatiōe ad tale agēs: i cui? po
testate nō ē lex: puta hōie: neciō
actio ei? erit iordinata: si nō sit
pformis tali legi. Secus de actiōe
diuina: qz de? nō s̄bicit tali legi.
Et ideo pōit secūda p̄cto. s. bec.
Nō oēs actiōes illius agētis i cu
ius pōtate est lex recta si nō sunt
pformes p̄iori legi recte nō sunt
iordinate. p̄z. bec cōclusio. Nā
talez legē stare licet sit necessariū
in cōparatiōe ad agēs in cui? po
testate nō est lex. nō tñ est simpli
citer necessariū i cōparatiōe ad qd/
cunq; agēs. Tale. n. agēs in cui?
pōtate ē lex recta. pōt statuere ali
am legem. et tunc statuendo non
agit iordinate: s; ordinate non
s̄m legē p̄iorē s; posteriorē. Exē
plū: Deus statuit. q̄ oīs gl̄ificād?
sit p̄ius gratificādus. et deus h̄z
pōtatē cōdēdi aliā legē. vbi igif
nō agat p̄formiter tali legi p̄iori
nō agit iordinate. qz agit s; ali
quā aliā legē ab eo p̄ditā. Nam
ideo leges sūt recte. qz a deo sunt
ordiate: q̄ 2. et c. Ex his infert. Sco.
dicēs. q̄ potētia absoluta i dō nō
excedit potētia ordinatā. p̄z. qz si
agat s; potētia absolutā: adhuc
ordinate agat. qz s̄m legē poste
riorē ab ip̄o ordinatā. et sic cōfor
miter legi recte. s; dicat agere s; z

38
potētia absolutā in p̄paratiōe ad
p̄iorē legē. Exēplū de rege fa
ciente vnā legē postea aliā. Tunc
eniz agēs s; legē posteriorē agat
potētia ordinata. et ēt agat potē
tia absoluta in p̄paratiōe ad p̄i
orē legē. Sic p̄cise i nostro p̄posi
to. p̄z. q̄. qd dicendū ad argumē
tum. quia est negāda ista p̄seque
tia Deus agit cōtra istam legem.
ergo agit contra se ipsum. quia
in eius potestate fuit ip̄a lex. et sic
potuit statuere aliam legem et a
gere p̄formiter legi recte. s. poste
riori. quare nō agat iordinate. vt
pōt patere p̄ iā dicta. q̄. et c. Hanc
solutionē hic volui inferere. q̄ licz
p̄ aspectu videatur magis curiosa
q̄ vtilis. tñ p̄o infra in. 3. articulo
dicēdis erit satis oportuna: et ma
xime ibi in. 2. puncto p̄p euacuan
dā quandā rōnez posuā in libello
et inuectiua amici. qua tenet deū
nō potuisse preseruare virginē be
nedictam ab originali. nisi de po
tentia absoluta. ibi videatur. Nūc
ad propositum magis in spetia
li redeūdum est. Confirmatur ita
qz conclusio p̄ncipalis huius pū
cti. s. de possibilitate preseruatō
nis sic arguendo. Deus potest fa
cere: in vna spetie duo indiui
dua vel plura participantia plus
vel min? de substāiali bōitate. q̄.

pōt facere in vna specie duo indi-
uidua participantia pl's vel min²
de accidentali bonitate. Antece-
dens probat . qz non est maioris
repugnātie vel impossibilitatis re-
spectu dei . qz faciat duo individua
eiusdē spei distincta tñ aliquali sū-
stantiali bonitate: qz qz faciat duo i-
diuidua diuersarū specierū distin-
cta tali bonitate substantiali. Sed
ultimū pōt . p3. in hoīe et angelo
asino et leone . g. et primū poterit:
immo qz negaret hoc antecedens:
esset suspectus de heresi: cū illud
sit vnū de determinatis a doctori-
bus p̄sidentibus ita qz oppositū mi-
nime sentire licet. Adodo conse-
quentia prima p̄batur. Nā plus
repugnante videt attribui in fieri
duoz indiuiduoz eiusdē spei et tñ
distinctoz substantiali bonitate qz
accidentali . p3. qz hoc vltimū . s.
de differentia accidentali eozū de fa-
cto ita esse concessum est ab oībus
tā p̄bis qz theologis. Et tamē pri-
mum nō est concessum ab omni-
bus vniuersaliter saltem g. et c. tūc
vltro: de² potest facere duo indivi-
dua eiusdē speciei distincta tamē
quadā naturali accidentali . g.
potest facere duo individua eius-
dem speciei distincta quadā super-
naturali accidentalitate: patet: qz
nō est maior repugnātia ipsi deo

in vno qz in alio g. potuit facere qz
hoc indiuiduū: puta persona . B.
virginis et aliterum . puta persona
petri essent eiusdem speciei et di-
stincta supernaturali accidentalitate.
Et hoc p̄o quocunqz instan-
ti esse eorum et sic potuit . qz hec
persona virginis Marie esset sē-
per in gratia et sic nunqz cum ca-
rentia illius et p̄ consequens nun-
qz i peccato originali. Et si dicas
talē distinctionē duoz indiuiduo-
rum eiusdem speciei qualem po-
sui non inueniri in natura g. esse
negandam. Respondeat tibi san-
ctus: Aug. 21. de ci. dei. c. 8. vbi cō-
cludit: non omne qd̄ apparet p̄tra
naturā: esse cōtra naturā. et sic nō
negāciū id posse deū dicēs oīa qz
pe portēta p̄ naturā dicim² esse s3
non sunt quomodo ē . n. p̄ naturā
quod dei sit voluntate cum volun-
tas tanti vniqz condito . is cōdite
rei natura cuiusqz sit . portētū g.
fit non cōtra naturam: sed contra
quem est nota natura: hec ibi. Et
et infra: qd̄ ita dispositū ē ab aucto-
re nate celi et terre quēadmoduz
cur² ordiatissim² syderū: qd̄ tā ra-
tis legib² fixisqz firmatū: et tñ quā-
do ille voluit . qz sūmo regit impio-
ac p̄tate que p̄didit stella p̄ cete-
ris magnitudie ac splēdor² notissia

colorē: magnitudinē: figurā: et quod est
mirabilis sui cursus ordinē legē,
quod mutauit. hec ibi. Et. j. Nos au
tē in diuinis libris legimus et solem
ipsum et stetisse cum hoc a domino deo pe
tuisset vir sanctus Iesus nane donec
ceptum plium victoria terminaret: et
retorsu redisse. ut regi Ezechie
xv. anni ad viuendum additi. hoc est
prodigio pmissioni dei signaret ad
iuncto: hec ille. Concludat. q. tade
conclusio principalis huius articuli.
s. q. de? potuit sine aliqua p̄dictio
ne p̄seruare a macula originali sua
benedictissimā matrē ut satis p̄ p̄ba
tas rōnes ē iā iā declaratū: Qua
re caueāt oppositum obloquētes
ne p̄teruis alius eoz iducat eos
in sensus reprobos. Nolint queso
limites ponē tāte oipotētie: p̄ser
tim vbi agit de honore et excellē
tia regie celi. Sint memores Ric
cardi de. tri. 4. q. de? pōt p̄la facē
q̄ n̄ intellectus itelligē: Nō itelli
gūt modū p̄seruatiōis: ascribāt in
becillitati nō p̄clament impossibili
tatē. Alioqn si p̄teruēdo passerūt
impossibilitatē vidēt coincidē in ma
nicheoz erro: ē. q. fantasma credi
derūt xpm̄ b̄ndictū femineo posse
nasci ex vtero: ut dicit Aug. in li. 3.
q. q. hereses in p̄cipio: 3. quas in
p̄sona filij di: loquitur ibi Aug. qua
si in medio lib: dicēs. Si potui inq

39
nari cum eā facerē potui inq̄nari cū
ex ea nascerer. hec ibi: Nūc igitur
hac possibilitate tanq̄m tori? vitatū
p̄scrutāde fundamento p̄missa ad
alia manū sine timore extēdo cer
tus existēs: q. q. icepit p̄ficiet. cāz
.n. iustā suscepti: inocētia defendit
Culpā in dñi m̄rez illatā: in Reginā
celi in mariā b̄ndictissimā repello:
Quare faueāt deuoti ipsi? marie:
ad hos. n. p̄mo dirigat. Artēdant
adiuuēt: pias p̄stēt aures: vbi enī
agit de honore tāte v̄ginis nulla
moza longa ē.

Veritates. x. p̄uie se conclusio
ni secūdi Articuli principalis.

Secūda cōclō hui? articuli se
cūdi hec ē. Cōgruū fuit ut il
la q. ē electa et p̄electa: ut eēt ma
dei: nulla originali macula p̄tami
naret: Ad cui? d̄claratōez. x. p̄mit
tūtur vitates quas pietas et deuo
tio mime negare pōt. Ex his po
stea formabūnt rōnes ad cōclōnē.

P̄. Veritas. Cōgruū et cui? bz
sane itelligēti p̄sonū ē: ut ois p̄ro
gatiua q. in suo denotat aliquā di
gnitatē: ab excellētia v̄giali: nullo
mō neget. p̄bat: ut. n. colligitur in
de regimine principū Nō eodez
mō gubernari debet regina et ser
uus nec equali cursu tractari: imo

cōtra nālem ordinez eēt. q̄ rex eo
regimine p̄esse vellet regie: q̄ ser
uis. vñ ipsa regia licz semp subdi
debeat regi: cū vir p̄sit vxori tanq̄
rōne p̄stātor. nūq̄ tñ tāta impari
tas debet iter eos contingē: q̄ rex
sp̄a reginā tāq̄ suā teneat: s̄z ma
gis tāq̄ sociā. Nūq̄. n. iter regez
z reginā tal' pōt eē iparitas. qua
lis iter regē z suū imo i aliquibus
rex z regina ad paria iudicant sic
ut in non subdi legib'. saltē de grā
p̄cipis. vñ. ff. d. leg. in. l. p̄cepti:
dicit p̄cepti legib' solutus ē. Au
gusta aut lz legib' soluta nō ē: p. i
ceps tñ eadem illi p̄uilegia tri
buit q̄ ipse hz: Et vt pōit ibi. glo.
Augusta oia hz: q̄ hz fiscus: vt sic
ad vectigalia non teneat. hec ibi:
Si. ḡ regia nō debz equari suo in
regimine passiuo: respectu regis:
min' debz ei inferiorari. S̄z si ser
uus adornaret aliq' ḡdu a p. inci
pe q̄ excellētor fieret ipso: tñ re
gina p̄uaret inferiorari ei: q̄d
ē valde absurdū. ḡ ē p̄gruū q̄ ex
cellētie p̄donate suo: ei regie p̄fe
rāt: vñ collate itelligāt. p̄bat enā
ista veritas ex alio s̄z. B. Ipe. de
Can. Nā ita ē in p̄sideratiōe p̄fe
ctionū moralium z dignitatū. sicut
ē in p̄sideratiōe p̄fectionū nāliuz:
s̄z nāliter p̄cedēdo ita est: q̄ sp̄es
supior eminēter p̄tinet p̄fectionē

sp̄ei inferioris. vt suppono p̄ nūc:
ḡ z moral' p̄cedēdo ita erit. q̄ di
gnitas supior eminēter p̄tinet infe
riorem: cum. ḡ dignitas regia in
aliqua policta sit maria dignitas
in eadē z militaris sit s̄b ea: ma
gis at̄ fuis. ḡ oēs excellētiā quā
hz militaris: aut fuis: p̄tine de
bet z regi' gradus: z maxie si hāc
excellētiā habent ab ipso rege
quare z c.

U 2ª Veritas ē: q̄ aliqb' inferiorib'
beata v̄gine: donata ē inocētia ori
ginal': ita q̄ peccūz nullū i sui p̄i
mozdio p̄traxere. p̄bat p̄. de An
gelis. q̄ vt hētur a Magistro i. 2°
di. 4. nō fuerūt creati i peccō. vñ
dicit. Ad i. n. an peccatuz eē nō
p̄tuerūt: qz ex peccō mixta ē. Et
Aug. 8. d. ci. plures idē dicit: imo
esset sentire euz manicheis. si affir
mare qs vell. t a p̄ceptio ipos an
gelos fuisse malos. Et. lz. i instāti
creatiōis nō habuerūt grāz gratū
faciētē. vt tenet cois z tuioz via
theologoz: s̄z post. tñ satis ē. q̄ ipi
angeli sci inocētia originali deco
rāt. Sicut z primis parētib' nris
donata ē origial' inocētia. p̄z. p̄ di
cia in p̄ caplo. cū nullo mō i statu
nē bene institute aliqua macula de
turpan fuisent. Et idem de ipis
asserēdū ē: q̄d d̄ Angel' dixi: q̄. s.
simul nō fuerint creati i nālib' z

gratuitū: vñ stat^o inocētie eoz i duo
parua tpra distingui solet. In p^o.
quoz solū hūerūt nālia in 2° nālia
et gratuita. Et hoc dico loquendo
d^o grā gratū faciēte: qz loquēdo d^o
iusticia origiali nūqz caruerūt ea:
nisi post lapsum.

3° Veritas ē: virgo hec electa et
p̄electa vere ē mater dī: et hoīs: q̄
vitas p̄bat breuit: quātū ad p̄s
spectat. p^o p̄ oēs theologos. clari^o
tū et sufficiētiori mō p̄ Sco. i 3° di.
4. vbi cōcludit. q̄ qcqd requir̄ ad
ad verā mat̄nitatē fuit i v̄gie gl̄io
sa respectu sue sc̄tissime pl̄is: imo
ēt posito. q̄ ad verā maternitatez
regrat̄ aliqua vis actiua m̄ris. p̄
formatōe corporis filij: et posito:
q̄ tota generatio xp̄i b̄ndicti fue
rit p̄pleta i instāti v̄l i breuissimo
tpr̄e. nihilomin^o hec fecūdisima
v̄go fuit vera mat̄ hoīs dī. vt ibidē
p̄bat doctor lōgo p̄cessu et maxi
me p̄ Bam. c. 58. di. *Dei genitri
cē vere sc̄tām Mariā p̄dicam^o: si
cur. n. vere de^o ex ip̄a genit^o ē: ita
ipsa vere genitrix dei dicit̄. hec il
le: imo ad hoc p̄fitēdū catholicus
quilibz obligat̄ p̄ canonica iura.
p̄ 3. 16. di. c. Sexta sinodus. Idem
b̄tur. 24. q. vltima. c. qdā quasi i
vltimo: vbi loquitur de sectis hereri
coz. S3 et hierony^o in s̄mone d^o
assumptione ad. pau. et eusto. hoc*

49
confirmat dicēs. Hinc quoqz Joā
nes quicqd est. qd̄ maria genuit:
euangelizando suo cōmēdat elo
quio: qd̄ in principio erat verbū:
et verbū erat apud deū: et de^o erat
verbū: hoc quoqz verbū: qd̄ erat i
p̄ncipio apud deū erat et de^o erat
verbū ipsuz: Deū genuit beata et
gl̄iosa v̄go Maria: ex se carnē fa
ctū: hec ibi: Et infra: Sic nāqz cre
dere honora^o ē matrē dñi: que et
deum nobis genuit et hoīez: neqz
hoīez sine dō: neqz sine hoīe deū:
Sed deuz et hoīem: vnū et verum
Iesum xp̄m. Alioquin dei geni
trix dici non posset: qd̄ multi here
reticorum negare conati sunt: nisi
deū vere genuisset incarnatū. hec
ille.

4° Veritas ē. q̄ De^o eligēdo
et p̄eligēdo hāc purissimā virginē
ad hoc vt eēt mat̄ filij ei^o p̄tulit ei
excellēt^o donuz q̄ pure creature
p̄ferri possz: p̄bat p̄missis duob^o
fundamētis. primū: q̄ donū aliq̄d
tāto ē sublimius altero: quātō ad
ip̄m aliqua merita minus p̄para
ri possunt. p̄ 3. licz. n. de rōne doni
sūt: q̄ nulla hēat mercede et nulla
expectet remuneratio: qz ē libe
ralis datio s̄m. q̄ dī. 3. top. coz: q̄
donū est datio irredibilis. Tamē
ad cognitionē magnitudinis doni
hec multū valet p̄sideratio q̄. s. do

nū huiusmodi nō possz acqri sine magna mercede ⁊ obsego. vñ qa hñe amicitia regis ⁊ hñe amicitia militū vtrūqz gratū eēt donuz ⁊ tñ qz obsega oblata ab aliq. cupiēte alterā vel alterā amicitia ceteris parib. min. valēt p acqreda regia familiaritate qz ciuili: iō amari a rege ⁊ admitti ad ei. amicitia ⁊ familiaritatē eēt maius donū. fm fundamētū ē: q nullus fuit vel eē potuit obsequiū taz magnū: vt puta: lacrimae: orōes: gemitus: penitētie: mortes: ⁊ huiusmōi: etiaz vsqz ad mille millenaria ānoz: qb. qs potuisset mereri. q. verbuz fuisset factū caro ex puris v̄gineis sanguinib. mō q. p̄fitemur. q. carnē assumpsit de eadē virgīe bñdictissima: ⁊ sic nūqz potuissz qs mereri fieri mat. dei. p. hoc fundamētū p oēs theologos i. 3. di. 4. vñ ⁊ Aug. 13. de tri. c. 19. dicit in reb. p tēpus ortis grā summa illa ē. q. hō in vnitae p̄sone p̄iūctus ē dō: hec ille. Ideo dicit. Sco. in 4. di. 2. q. 1. q. in vniuersis opib. dei nō fuit aliq. opus ita mere grē: sic incarnatio filij dei. hec ille. Quob. igitur his p̄missis. p. v̄itas p̄bāda: nā si tāto aliq. donū ē excellēt. quāto ad ill. min. valēt merita: ⁊ ad effici mater dei nulla p̄cedunt obsega. g. ⁊ c. Lū. g. dicim. maria

matrē dei: quādā ei incogitabilem dignitatē attribuim. q. nec in p̄sonis creatis vel angel. vel hominibus: imo nec in icreat. reperitur: Et iō hieronym. vbi. ē. exponēs ill. d. Hieremie: Faciet dñs nouū sup terrā ⁊ c. di. Vere nouū ⁊ omniū nouitatū supeminēs nouitas v̄tutū qñ deū quē ferre mūdus nō potest: nec videre aliq. vt viuē possit. sic ingressus ē hospitū v̄tris vt corporale claustrū nesciret sic qz gestatus vt totus deus i eo eēt ⁊ sic inde exiuit: vt ezechiel testaf oio clausa. Et. j. idē dicit. Hec est mira ⁊ admirabil. nouitas: imo oīuz nouitatū supeminēs nouitas nouitat. quā nisi diligēter ab exordio euangelij aiaduertas: magis errare in oī scriptura videberis diuina: qz itelligē veritatē. hec ille. Et venerabil. Beda d. hac singulari grā maternitatis loquēs sup illud. luc. xj. Beati q audiūt verbuz dei. ⁊ c. dicit. In hoc loco beate dei genitricis excellētia cōmēdat. qz i tāta speculationis custodia dño famulabat: q. ipsi. hūilitati ⁊ scitati nullus scōz p̄paraf. Sz ⁊ tota scōz b̄tudo ex gratiofo virgis v̄tero p̄cessit. D. venerāda dña: electa ⁊ p̄electa: q. mater ē ⁊ virgo esse nō desinit. D. admiranda puella q. saluo v̄ginitat. pu

doze suū genuit genitorē. **O** felix
ācilla . que creatorē ⁊ gubernato
rem genuit vniuersorum: ⁊ virgo
pmāsit ī eternū. **O** benedicta ma
ter . que iferni vastatorē . celi repa
torē . nostrū saluatorē : mūdi redē
ptorem . deū oīpotentē : dñm celi
⁊ terre . ⁊ oīa cōtinentē suo ptulit
ex vtero . Angelozū leticiā : homi
num viā : celozū gloriā : sanctorū co
ronā : paradisi lucernā . **O** beata
femina . que regis vniuersozū ma
ter esse meruit : s; ⁊ in gremio est
virginis matris : q̄ trinam rez ma
chinam palmo cōcludit . Gaudet
itaq; mater q̄ tantū filius se habe
re cōtemplat̄ . **O** admirandū ma
gne pietatis miraculū : hec ille .
sic excellentia materna .

Vs. Veritas. Deus benedictus
eligendo ⁊ preeligēdo hanc pu
rissimā virginem : vt esset mater fi
lij sui : maiorem gratiā sibi ptulit :
q̄ alicui pure creature . ⁊ licz ista
veritas possit patere ex duabus p̄
cedētibus : tanq̄ correlarie sequēs
ex illis : singulariter tamē ⁊ clarī
pbatur . cuius pbatio stat in vno p̄
supposito ⁊ vnica distictiōe . Sup
positio est hec . q̄ deus ita prepa
rat ⁊ disponit illos quos eligit ad
aliquid . vt ad illud ad quod eligunt̄
sunt idonei . Juxta illud . 2. Cor . 3.
Idoneos nos fecit ministros noui

testamenti . Et hec suppositio : est
ita clara ⁊ ap̄ omnes concessa . q̄
nulla indiget pbatiōe . Distinctio
aut̄ quantum ad prepositum spe
ctat est . q̄ inuenit̄ triplex differe
ntia gratie . Nam prima est infinita .
Et hec est ipsius dei : cuius pro
priū ē dare gratiā : iux̄ illd̄ ps̄ . gra
tiā ⁊ gloriā dabit dñs . ⁊ hec cō
petit etiā x̄ : in quantū deus . qz vt
sic est equalis patri . vnde **Jo** . 3.º di
citur . Nam enī ad mensurā dat de
us spiritum videlicet gratie filio .
vbi glosa dicit ibidē : Et tātus sit
filius quātus ⁊ pater . 2.º gratia nō
est infinita : s; sūma ⁊ accipiēdo
sūmum negatiue : p̄ non excedi ab
aliquo alio . dico **fm** . **Sc**o . in . 3.º di
ct . q̄ talis gratia potuit conferri
anime benedictissime **Ch**risti : ⁊
de facto fuit collata : ita q̄ deus
gloriosus tantā ei gratiā contulit
quanta creari potuit : immo tātā .
q̄ de potētia ordinata : non posset
similē alicui alteri nature create : si
ue assumpte : siue nō assūpte cōfer
re . ⁊ notanter dixi de potētia or
dinata . qz absolute posset cōferre
tantā alteri p̄sone assumēde si vel
let : immo ⁊ forte nō assumēde : vt
idē dicit . **Sc**o . 3.º gratia nō fuit sū
ma : nec tāta quanta potuit creari
s; tāta quāta potuit ⁊ debuit ī ta
li aīa recipi . Et b̄ fuit gratia col
f

lata virgini gloriose : qua potuit
maior creari. p3. q2 illa iue p2olis
fuit maior: s3 nō debuit: vt esset dif
ferentia inter hominē. ⁊ hōiez de
um. His premiffis. p3. veritas in
tenta sic. Deus sapiētissimus di
sponit quos eligit proportionabi
liter : secundum q̄ requirit opus
ad quod assumuntur. patet. ex
suppositione: sed elegit ⁊ preele
git virginem benedictissimam ad
opus: quod est nouissimum nouis
simorum : ⁊ miraculum miraculo
rum: ad qd nullū alium elegit: nec
elligere statuit . s. ad hoc qd esset
mater dei. q̄. cōgruū est . q̄ dispo
suerit ⁊ predisposuerit istam ma
gis: q̄ aliquā puram creaturam.
Disponere aut̄ dei: est in quantum
dat unicuiq; virtutem exequendi
propriam operationem ad con
sequendum debitū finem. quod in
creatura rationali nihil aliud est :
q̄ gratia: qua ducitur ad finem e
terne beatitudinis. ⁊ sine qua fru
stra laborat ipsa rationalis creatu
ra. ergo purissima: hec virgo di
sposita fuit dispositione excellen
tissima . sicut opus propter quod
disponebat erat excellentissimū . q̄.
habuit excellentissimā gratiā sibi
possibile ⁊ cōuententē . Non erat
aut̄ ei possibilis infinita: nec cōue
niēs sūma. vt. p3. q̄. hūit gratiam

tantā: quāta alij pure create nun
q̄ est collata: nec cōferetur. Et
hoc nō pp aliud : nisi. q2 in vtero
habuit illū. q̄ est plenus gratia. ⁊
veritate. vnde Bernardus. Legi
mus Stephanum plenu gratia ⁊
apostolos plenos spiritu sc̄to : sed
longe dissimiliter a Maria : nec
aliqui cōceperūt de spiritu sc̄to. sicut
maria. Et hieronymus. vbi sup̄ vi
dit. Talibus nanq; decebat virgi
nem oppignerari munerib;. vt eēt
gratia plena. q̄ dedit celis gl̄am :
terris deū pacēq; refudit: fidē gēti
bus: finē vitij: vite ordinē: mori
bus disciplinā: ⁊ bene plena gra
tia. q2 ceteris p partes prestatur
Marie vero simul se tota infudit
gratie plenitudo. Et infra. Ob qd
dei genitrix electa ⁊ p̄electa iure
ab Angelo gratia salutat ⁊ pre
dicatur plena . vere plena p quā
largo sancti spiritus imbze pfusa
est ois creatura. hec ibi. Et infra.
Et si in sanctis patrib; ⁊ p̄phetis
gratia fuisse creditur : nō eatenus
plena. In Mariā vero toti; gra
tie que ē in xp̄o plenitudo venit :
q̄q; aliter ⁊ aliter: hec ille . De
hac ē plenitudie loquitur Bernar
d;. in sermone de natiuitate bea
te virginis dicens . Redēpturus
de; humanū genus pretiū vnuer
sum cōtulit in Maria. Alius. q̄.

intuemini quanto deuotionis af-
fectu a nobis eā voluerit honora-
ri: q̄ toti⁹ boni plenitudinē posuit
in maria. vt si qd̄ spei in nobis ē.
si quid gracie. si qd̄ salutis: ab ea
nouerimus redundare. hec ille.
Quibus oībus. p̄z. q̄ tāta plenu-
do gracie in hac secundissima vir-
gine fuit ratione maternitatis:
qua magis proxima fuit princi-
pio effluxiuo totius bōi. ⁊ gracie.
p̄z. q̄z fuit mater dei. filia dei. p̄s.
Audi filia ⁊ vide: ⁊ canticorum.
6. Pulcra es ⁊ d̄cora filia ierusa-
lem. ⁊ fuit sponsa dei electa. Sa-
piētie. 8. Quesiuit eam mihi spon-
saz accipere: ⁊ amator factus suz
forme illius. g. ⁊ c.

¶ 6. Veritas. Benedictissima
⁊ purissima virgo electa ⁊ p̄ele-
cta in matrem dei: cōstituta est re-
gina totius machine mundialis.
pro cuius declaratione est primo
notandum. q̄ fm̄ iura. Quando-
cunqz alicui testatori deficiunt li-
beri ab ipso necessario instituendi
vel exheredandi. si vtiliter vult
testari debet instituere parētes le-
gitimos. L. ad Sena. p̄sul: orphi.
quotiens. Item notandū. q̄ filio
Benedictissimo virginis debeba-
tur monarchia totius mundi. p̄z.
quia est vnum ⁊ idem cum patre.
⁊ ideo ratione creationis ⁊ gu-

bernationis omniū. Sibi debetur
regnum cūctorum creatorum: im-
mo etiam quantum ad humanita-
tem possumus dicere. q̄ tale domi-
niuz sibi spectabat: saltem per co-
municationem idiomatum: ⁊ pro-
pter personalem siue hypostati-
cam vnionem: qua quicquid pre-
dicatur de diuinitate: predicatur
de homine Christo ⁊ e cōuerso.
Ex his notabilibus. p̄z. veritas
ista sexta. quia post ascensionem
Christi cum sibi non fuerit in hoc
mūdo propinquoz carne aut spi-
ritu matre benedicta. iure heredi-
tario debebat ipsa mater succede-
re tanto regimini: immo etiam si
nō fuisset dei mater. sibi debeba-
tur esse reginam mundi: propter
magnas ⁊ innumerabiles perfe-
ctiones. quibus erat plena ⁊ pro-
pter quas creditur eam fuisse no-
bilis subiectuz ⁊ persona: q̄z fue-
rit in toto mundo: diuina excepta.
Ne autem credatur tale regnum
sibi solum competere in hoc infe-
riori mūdo. Adhuc spūaliter pro-
cedendo dico. q̄ vtriusqz mundi
inferioris ⁊ superioris. ipsa prin-
cipatum tenet. Nam dominatur
primo omnibus demonibus infer-
ni: tanqz deuictis sanguine filij sui.
⁊ confirmatis in perpetuo exilio
ab eterno regno: vnde in persona

eius. Ecclesiastici. 24. dicitur p̄fun-
dū abissi penetraui. quasi innuēs:
q̄ nō solum demonib⁹ in superfi-
cie inferni existentibus: sed etiaz
illis qui in profūdo sunt presidet:
in tantum q̄ eā timent. q̄ vt dicit
Bernardus vbi nomen eius. s.
M̄arie exprimit: ibi nomen de-
monis effugat. Et idē Ber. ait.
nō sic timēt hostes visibiles quā
libet castrorū multitudinē copio-
sam. sicut Aeree potestates M̄a-
rie p̄ociniū. vocabulū ⁊ exēplū.
fluūt ⁊ pereunt sicut cera a facie
ignis: vbiq̄q̄ iueniūt crebrā hui⁹
recordationē: deuotā iuocationē:
solitāq̄ imitationē. hec ille. Do-
minat quoq̄ i mūdo medio. in q̄
nostrū est habitaculū. Et tō ibi in
ecclesiastico sequit. Et in oi terra
steti: ⁊ in omni populo: ⁊ i omni
gente primatū habui. Unde hie-
ronymus. vbi. s. vocat eā nostraz
reginā dicēs. Regina mūdi ho-
die d̄ terris. ⁊ de p̄nti seculo neq̄
erripit. Signū aut̄ istius domini.
respectu mūdi istius mediū ē. q̄
ad ip̄az i quacūq̄ necessitate tāq̄
ad reginā p̄p̄riā appellare licet.
Unde si aliq̄s peccator est: ipsius
suffragio ad penitentiā reuocat: si
iustus ipsius custodia in dei ami-
citiā p̄seruatur. Unde Ber. super
M̄issus ē dicit. M̄aria oib⁹ oia

facta ē: sapiētib⁹ ⁊ insipiētib⁹. co-
piosissima caritate debitorē se fe-
cit. oib⁹ misericordie sinū aperit.
vt de plenitudine illi⁹ accipiāt vni-
uersi: captiuus redēptionez: eger
curationē: peccator veniā: iustus
gr̄am: Angelus leticiā: Tota tri-
nitas gr̄am. hec ille. Et idē dicit
in s̄mone de natiuitate eiusdem.
Queramus gratiā: ⁊ p̄ M̄ariaz
queramus. q̄ q̄ querit inuenit: ⁊
sic frustrari non p̄t. Aduocatum
vis habere ad xp̄m: ad M̄ariaz
recurre. exaudiet vtiq̄ matrē fi-
lius. Letez quicquid illud est qd̄
offerre paras. M̄arie cōmenda-
re memēto. si nō vis sustinere re-
pulsam: hec peccatoruz scala: hec
mea maria fiducia ē: hec tota ra-
tio spei mee. hec ille. S; nec mi-
nus celoz ⁊ superioris mūdi: eadē
b̄ndicta maria ē Regina ⁊ domi-
na. cū eius filius sup̄ oēs spiritus
beatos ipsam. vt in sequēti verita-
te dices exaltauerit. vñ Crisosto-
mus de hac tāta Regina celoz
loquens dicit: Mittit itaq̄ Sa-
buel Angelus ⁊ egredit de rege
ad reginā: de ip̄atore ad ip̄era-
tricē: de ciuib⁹ celi ad dominā pa-
latij. ingredit ad virginem Regi
p̄lectā: ⁊ eo forte alacrius. vt eū
Angeli p̄ius Regē haberēt: ha-
bituri essent ⁊ reginam. vt ad sup̄

plendos numeros angelici ordi-
nis: etiā peccatores possent ingre-
di. ⁊ mater misericordie: Regi-
na angeloz: porta fieret celi. hec
ille. Regalē eius dignitatē in ce-
lo specialiter approbat inestima-
bilis auctoritas: quā i cōdonādo:
in dispensando: in erogando cele-
stia dōa: ad libitum habet. Quia
vt dicit Bernardus. Nulla gra-
tia venit de celo ad terram. nisi
transeat per manus Marię. Et
idem. Cupientes inuenire gra-
tiam queramus Mariam. quia
semper inuenit: exauditur enim in
omnibus: pro sua reuerentia. Et
idem in sermone de assumptione
dicit. Merito in te respiciūt ocu-
li totius creature. quia per te: ⁊ in
te: ⁊ de te benigna manus omni-
potentis: quicquid creauerat: re-
creauit. Merito quidem ex ore
tuo pender: consolatio miserorum:
redemptio captiuorum: liberatio
damnatorum: salus deniq; vniuer-
sorum. Sileat misericordiam tu-
am virgo beata. si quis est qui in-
uocatam te in necessitatibus suis
sibi meminert defuisse. Et idē
ibidem. Quid ad Mariam tre-
pidet humana fragilitas: nihil in
ea austeruz: nihil terribile. Tota
suavis est. Plena pietatis ⁊ gra-
tie: plena mansuetudinis ⁊ mise-

ricordie affectu cōpatiendi ⁊ sub-
ueniendi abundat. effectu inuocā-
tibus eā subuenit vniuersis. hec il-
le. Talē autē presidentiā virginis
gloriose respectu huius machine
mundialis. cōfirmat dñs ac San-
ctus Bonauētura in. 3. di. 9. ar. p.
q. 2. vbi inquit. An cultus latrię
debeat matri dei. dicens. q̄ in quā-
tum virgo Maria pura creatura
ē. ad cultū latrię nō ascendit: sed
quoniā excellentissimū nomē h̄z.
ita q̄ excellentius pure creature
cōuenire nō potest. ideo nō tantū
debetur ei honoz Bulie: sed h̄y/
perdulie. Hoc autē nomen est. q̄
virgo existens dei mater est. q̄ q̄
dem tante dignitatis est. q̄ nō so-
lum viatores: sed et cōprehenso-
res: nō solum homines. verum et
angeli reuerent quādam p̄roga-
tiua specialī. Ex hoc enī. q̄ est ma-
ter dei est prelata ceteris creatu-
ris. ⁊ eaz pre ceteris decēs est ve-
nerari. hec ille. Et in respōsione
ad. 2. argu. dicit. q̄ licet Chri-
stus nō cōmunicauerit matri do-
miniuz maiestatis: aut omnipotē-
tie: cōmunicauit tamē sibi domi-
nium presidente: puta super oēs
creaturas. q̄ erat pbandū. g. ⁊ c.

8ª Veritas. Hęc virgo excellē-
tissima electa ⁊ p̄lecta: maiori ē
in celo gloria decorata: q̄ q̄libet

alia psona creata .vñ rōnalis natu
ra. Veritas. p. de se. si pcedentia
speculant. vt enī pcludit a Theo
logis in. 4.º gloria cōmēsurat cari
tate ⁊ gratia. his aut̄ hec bñdicta
plena fuit. g. ⁊ c. s. id qđ huic veri
tati suffragat magis est excellētis
simū nomē maternitatis. respectu
dei. quo mulier ista amicta sole ve
rissime dcoratur. qđ sibi mai⁹ fuit.
q̄ si p̄fuisz toti mūdo: ⁊ qualicūqz
alia ornaret dignitate. vt ex p̄ce.
dētib⁹. p. 3. Ex hoc igit. qz mater
dei. sup choros angeloz eā exalta
tā p̄dicam⁹ ⁊ cōfitemur. vñ ⁊ Hier
onym⁹ vbi. s. dicit. Hec ē dies p̄
clara. in qua virgo hec gloriosa
meruit exaltari sup choros ange
loz ⁊ puenire. vltra q̄ nostre hu
manitatis est natura. vbi nō sub
stantia tollit: s. glorie magnitudo
monstrat. cū eleuat i dexterā pa
tris. vbi xp̄s p nobis introijt pon
tifer factus in eternū ad celi pala
tiū. Hec est inq̄ dies. in qua vsqz ad
throni celsitudinē intemerata ma
ter ⁊ virgo pcessit: atqz iregni so
lio sublimata post xp̄z gloriosa re
sedit. Sic itaqz vbiqz cōfidenter
sācta dei canit ecclesia. qđ de nul
lo alio sanctorz fas est credere. vt
vltra angeloz ⁊ archangeloz di
gnitatē merito transcenderit. hec
ille. Et si aliquē admiratio tene

ret: quō natura sublimior angelo
rū sit inferior nature humāe. Re
spōdeat sibi idē Hierōymus. vbi
s. q dicit. Hoc q̄ppe priuilegium
nō nature: s. gratie beate virginis
M̄arie: de qua natus est ipse de
us ⁊ homo. idcirco ⁊ ipsa plus ē
meritis ⁊ non natura: q̄ virgo ⁊
homo. hec ibi. Et infra: angeloz
q̄uis celsior natura sit: nō tū ma
ior gratia. qz ⁊ ipsi gratuita gr̄a.
ne corruerēt sunt saluati. hec ibi.
Et infra: hinc ⁊ M̄aria cunctis
tanto venerabilior: quāto gratio
sior: ⁊ virtute altissimi extollit ad
sblimia: tāto clarior resultat i glo
ria. Plena siqdē gr̄a: plena deo:
plena virtutibus nō. pōt nō possi
dere pleniter gl̄iaz claritatis eter
ne. quā plenissime accepit. vt ma
ter fieret saluatoris. h̄ ille. Unde
credis. q̄ ipsa sola cōpleat statum
integrū glorie: q̄ s. rectā rōnez al
teri pure creatur puenire nō possz.
Et sua gloria tātū excedat gl̄iam
oīum alioz: quātū circūferētia cē
trū suū. vnde Hieronymus vbi. s.
dicit. q̄ si ē alia claritas solis: alia
lune: ⁊ alia claritas stellarū. vna
tū claritas est: qua illustrat̄ oīa.
idcirco beata dei gēitrix. q̄ adhuc
tātis i terra p̄dicat̄ laudib⁹. nō ime
rito credis hodierna die exaltata
⁊ glorificata: quantū nouit ille: q

eā elegit i sua sapia: quā disposuit
oīa. Qd si in domo pris māsiōes
mīte sūt: splēdidiorē hodie cōdim?
filiū p̄stitisse: quam sibi olim. edi-
ficauit subnixam columnis septē.
hec ille. ḡ. r. c.

¶ 9. Veritas iter hāc purissimā vir-
ginē electā et p̄electā: et b̄ndictissi-
mū yb̄m filiū ei? : fuerūt exp̄ssa ob-
sega maternitatis et filiationis: p̄-
bas. sicut enī nō p̄ueniebat vt ma-
ter tante dilectionis in aliquo qd
debet filiis filio suo deficeret: ita
nec cōgruū erat: vt filio tāte p̄fe-
ctionis aliqd de his q̄ erga matrē
debet deēet: Hec igit̄ secūdisima
virgo in cōceptu in natiuitate i to-
ta vita: et tandem in morte filij sui
p̄mptissimā se exhibuit. quāto nā
q̄ ipsa ad altiora et p̄fundiora di-
vocari se efficaciter sēsit: tanto se
ad altiora dei obsega mācipauit.
nā si cū tāta hūilitate et reueren-
tia sanctissimū eucharistie sacra-
mētū man? sacerdotū (vt dignū ē)
p̄tractant: quāta sollicitudine hāc
benedictā matrē filio dei. et suo in
q̄buscunq; obsequis deseruisse cre-
dimus. Eodem mō imaginandū ē:
q̄ amatissimus et verus eius fili?
huic electe matri: i q̄bus cōdecēs
fuit obsequissimū se p̄buerit. Et
hui? rei testimoniū reddit ipsi? virgi-
nis cācellari? Lucas enāgelista di-

cēs. c. 2. Et erat subdit? illis. sup
q̄ v̄ba dicit. Bernar. omelia p̄ria
sup missus ē. Erat subdit? illis. q̄s?
q̄bus? Deus: hōibus de? in q̄s: cui
āgeli subditi sūt: cui p̄cipat? et po-
testates obediūt. Subdit? erat ma-
rie: nec tātū marie: s; et ioseph pp
maria. **¶** Virare. ḡ. virūlibz. et eli-
ge qd ampl? mireris. siue filij be-
nignissimā dignationē: siue mris
excellētissimā dignitatē: vtriq; stu-
por: vtrinq; miraculū. Et q̄ femie
de? obtempet. hūilitas sine ex? et
q̄ fēina p̄cipet. s̄blimitas sine so-
cio. h̄ ille. Et origines sup eadē v̄-
ba dicit. **¶** Discam? . ḡ. et nos filij:
pentib? nris eē s̄biecti. Qd si pa-
tres nō fuerit: s̄biectiamur his: qui
p̄z habēt etatē Iesus fili? di. s̄bi-
ctis ioseph. et marie. puto. q̄ itelli-
gebat ioseph. qz maior se erat yb̄s
et trepid? moderabat̄ ipiū. h̄ ille.
Et ambrosi? . Hoc obsequy matri
ip̄sū p̄firmat dicēs. **¶** Viraris si
p̄ri defert. q̄ s̄bdit? mri. Nō vtriq; i
firmitatē: s; pietatē ē ista s̄biectio.
Attollat lz cap̄ heretic? vt aliēis
auxilijs asserat eū q̄ mittit̄ idigeēt.
nunqd et hūano egebat auxilio. vt
masno fuiret impio? Deferebat
ācille: d̄ferebat simlato p̄ri. et mi-
raris si dō detulit. hec ille.

¶ 7. Veritas ē. q̄ oēs bitatores
i tota mūdiali machia. sūt sūt hni?

electe et prelecte virginis. ista. p. 3. ta-
quam correlarie sequens ex precedentibus.
Nam cum ipsa sit mater dei
benedicti christi iesu: cuius omnes prefati
sunt serui: tamquam ab ipso creati: et re-
dempti: similiter ipsa est Regina
omnium nostrum. quod sequenter eius fui su-
mus: unde de omnibus creaturis: siue spi-
ritualibus: ut angeli: siue rationalibus. ut
homines: siue corporalibus. ut corpora
celestia quadam correlaria consecu-
tione verus famulatus: erga tantam
Reginam omnium: sic arguendo: Qui-
cumque est seruus alicuius subditi magis
est seruus presidenti illi subdito: sed omnes
creature sunt serui christi benedicti: et il-
le fuit subditus virgini benedictae. quod
et c. Non. quod mirum: si principatum omnium
ergo hec gloriosa accepit et omnes crea-
ture ei subijciantur: cum in ipsius fecu-
dissimo utero conclusus fuerit: quod to-
tum mundum pugillo premet. unde Ber-
nardus in quodam sermone: excla-
mans ait. O veter capacioz celis.
diffusioz terris: latioz elementis: quod
illum pretere valuit quem totus mundus
prebendere non potuit: et quod tribus
digitis mole terre appetit. hec il-
le: Et ideo de hac fuitate nostra
respectu tante domine. dici potest id. 4.
Regum. x. serui tui sumus quecumque
iusseris faciemus.

Ultima et decima Veritas est:
quod facta aut dicta patrum antique le-

gis aliquid in euangelica lege plen-
dum significabant: maxime respectu
christi: et sequenter respectu huius ele-
cte: et prelecte. p. 3. ista veritas per
apostolum hinc inde in epistolis suis:
maxime autem in tota epistola ad
hebreos: in qua concluduntur con-
moralia et iudicialia testamenti ve-
teris euacuata per christi mortem: cuius
sanguine et merito noua sacramen-
ta sunt instituta. p. 3. et per Augustinum.
7. de ci. dei. c. 32. dicentem. Hoc mi-
sterium vite eterne iam inde ab exor-
ditio generis humani per quedam si-
gna et sacramenta temporibus congrua.
quibus oportuit per angelos predicatum
esse. Et infra. Omnes. n. non solum per
phetie que in verbis sunt nec tamen
precepta vite que mores pietateque
reformant atque his litteris pertinent:
vix et sacra sacerdotia taberna-
culum siue templum. ceremonie ac dies
festi altaria: sacrificia: et quicquid ad
illam fuitate pertinet. que deo debe-
tur. et grece proprie latraria dicitur:
ea significauerunt: et prenunderunt:
que propter vitam eternam fidelium in
christo impleta credimus: et impleri cerni-
mus: et implenda prefidimus. hec ille.
Et ideo idem Augustinus. 3. de doctrina
christiana. c. 19. docet: quomodo figura-
te locutiones. maxime antique scri-
pture intelligi debeant: ponens regu-
lam. quod in huiusmodi locutionibus signa

4
raris. taz diu verset diligēti pside
ratiōe. qđ legif donec ad regnu
caritatē interpretatio pducatur. Et in
23. c. eiusdē libri dicit: qđ oīa vlt pe
ne oīa: que in veteris testamēti li
bris gesta cōtinent: nō solū pprie
sz et figurate accipiēda sunt. hec
ille. Nec mir: si tot et tanta gesta
patrū illoꝝ ita mīstico sensu pscrui
tari liceat. qz cū nō faciat dñs ver
bū. nisi prius illud reuellet ad san
ctos suos. 2. Mos. 3. c. qđ minus tan
tum erat cōplēdū mīsteriū: qđ de
factus ē homo ex hac secūda vir
gine carnē sumēs: nisi prius re
uellāsz pphetis et amicis suis: et
cōsequēter ipi figuris et enigma
ticis dictis presignassent et c.

Rationes quattuor pbates se
cūdam conclusionē secūdi Arti
culi principalis.

PRemissis itaq; his. x. veri
tatibus tāq; puenis funda
mētis ad cōclusionē inferendā et
pbandā. que a nullo nisi offuscate
mētis negari possunt: nūc tandem
p eadez cōclusiōe modo consueto
formant quattuor rōnes pncipa
les. Arguit. qđ p. sic. Nec bñdictis
sima vgo fuit a deo electa et pre
electa ad hoc: vt eēt regina totius
machine mūdialis: qđ cōgruū fuit

vt ipsa pseruaret a cōtractiōe pec
can originalis. antecedens. p. 3.
per veritatē sextā. cōsequētia vbi
ro probat fundamento secūde: et
septe veritatis: qbus sic deducitur
pbatio istius cōsequētie. Aliq in
fertores huius regine habuerunt
innocētiā originalez: que denotat
gradū dignitatis in eis. et hi serui
sunt tate regine. qđ illa cōsequētia
qua pbabat: ex sua regalitate cō
gruitas sue innocētie original. est
vera: qz sūñ: sequeret falsitas ali
cuius veritatis premisse: quam tñ
nullus sane mētis poneret. 2. ad
principale: et fortius arguitur sic.
Nec virgo secūdissima fuit electa
et plecta. vt eēt mater dei. qđ cō
gruū fuit vt pseruaret a peccō ori
ginali: antecedēs. p. 3. ex. 3. verita
te: et cōsequētia pbat fundamēto
quinte et septe veritatis. sic dedu
cēdo pbationem. Huic purissime
virgini fuit collatū maius donū et
grā: qđ pure creatur pferri possit.
qđ fuit cōgruū. qđ et fuerit sibi colla
ta innocētia virginal. antecedens
istud de se. p. 3. et pbat psequētia.
Nā tam excellēs grā: nō fuit sibi
collata: nisi vt dispōeret et redde
ret idonea ad susceptionē filij di.
et nihil ē magis p̄riū tali disposi
tiōi: et tate suscepiōi: qđ macula i
usticie. Juxta illud sapiēne p. 30

maliuolā aīaz nō introibit sapien-
tia. q̄ sicut hūit semp iustitiā actua-
lem disponēs ipsaz ad excellētissi-
mū gradū maternitatī. ita p̄gruū
fuit. q̄ p̄ eadē dispositione hūerit
inocētiā originalē. ⁊ sic nūq̄ ma-
cūta fuerit aliqua p̄tagiōe peccī:
vt digne ⁊ excellentē tāta maiestas
honorifica māsiōe i vtero v̄gineo
reclinaret. Tota deductio. p̄z. ex
fundamētis veritatū: ⁊ noticia ter-
minoz. Sz magis. p̄z. ex lumine
(ita dixerim) pietatis et deuotiōis.
erga tātā m̄ez. Quis. n. huic con-
gruitati non adhibebit: p̄siderato
qual' ⁊ quāta sit hec: quā m̄ez di-
cim'⁹? Qual' sit ille: cui' ista ē geni-
trix. nisi cui' v̄gial' honoz minime
cure ē. ⁊ q̄ dei excellētiā diuināq̄
maiestatem cōi legi ⁊ cursui nāli
subiectā eē dixerit: quoz p̄imum
crudelē satis: aliez p̄phanū. ⁊ in-
iustū eē manifestū ē. Ideo Ber.
sup *M*issus ē admiratiue loquēs
dicit. Est q̄d miraris in maria. s.
cū v̄ginitate fecunditas. A seculo
enī nō ē audirū. vt aliq̄n simul m̄
eēt. ⁊ v̄go. *D* si m̄ cui' attēdas:
q̄ te tua sup ei' mirabilī celsitudi-
ne ducet admiratiō? Non ne tuo:
Imo veritatī iudicio illa q̄ deū hūit
filii. sup oēs ēt choros exaltabit
angeloz: hec ille. Et Aug. in tra-
tatu de incarnatione ⁊ natiuitate

x̄pi. s̄ hac b̄ndictissima m̄e dicit.
D miracula. *D* p̄digia. v̄go est q̄
concepit. v̄go q̄ peperit. *P*eperit
v̄go illum. q̄ de nibilo fecerat oīa.
v̄go maria pepit illū: q̄ d̄ nibilo cū
cta creauerat. v̄go pepit hominez
deū. *M*ascit hō de femina sine ho-
mine de': fit noua creatura crea-
tor boīuz de': obstupescāt celi: con-
tremiscat oīs orbitas mundi. hec
ille. *L*ōfirmat p̄terea. 3: sic p̄cedēs
deductio. *H*ec v̄go fecundissima
fuit ellecta ⁊ p̄ellecta. vt eēt vera
m̄ iesu b̄ndicti: ⁊ iter eos fuerunt
p̄stita vera obsega maternitatī. ⁊
filiatiōis. q̄ p̄gruū fuit ip̄az ab ori-
ginali peccō p̄seruari. aīcedens.
p̄z. ex v̄itatib'. s̄. ⁊ p̄bat p̄sequē-
tia. *C*ui' p̄batio stat i trib' breui-
bus fundamētis. *P*rimū quoz ē.
q̄ iter alia exhibēda m̄i a x̄po b̄n-
dicto: i signum vere filiatiōis fuit
honor ⁊ reuerentia. p̄z. exo. 20.
Honora patrē tuū ⁊ matrē. ⁊ hic
honoz exhibēdus nō derogat sue
diuinitati. p̄z. qz aliter nō potuis-
set subijci *M*arte ⁊ *J*oseph: cui'
cōtrariū dictū ē supra. *S*ecūdum
fundamētū ē. q̄ ex v̄ginis p̄serua-
tiōe. nulli fit iniuria. p̄z. quia non
x̄po: cū hoc nō īpediat inequalita-
tē sui ad ipsaz. vt sepe dicit in hoc
tractatu. p̄z. ēt ex alio. qz. videtur
maius. velle subijci ipsi virgini. q̄

illā p̄seruare. Et si i aliquo istoz.
videret̄ diuinitati sue derogari. ma
gis derogaretur p̄ subiectionē: q̄z
p̄ p̄seruationē matris. Nō sit etiā
iniuria ipsi nē hūane. qz q̄ ip̄se
ctio a nā tollatur. nulla sit nature
ipsi indecētia. Nō sit similr̄ iniu
ria alicui hoīuz. qz si sic. ḡ r̄ q̄ ip̄a
sit facta mater dī fieret iniuria: cū
nulli alteri p̄petat. qd̄ tñ eēt ridi
culum: cū ex marie exaltatiōe ad
dei maternitatez. sit multipliciter
hūana nā exaltata. ḡ r̄ c. Tertiu
fūdamētū ē. q̄ magis videt̄ p̄gruū.
q̄ x̄ps non inimicaret̄ m̄ri p̄ aliq̄
instāti v̄l t̄p̄re: q̄z q̄ s̄bderet̄ ei. Et
si s̄m fuit p̄gruū: ne legis p̄ceptuz
solueret̄ magis ēt p̄. imū. His de
claratis. deducit̄ sic p̄batio illi⁹ iā
p̄misse p̄sequente. X̄ps b̄ndictus
voluit honorare m̄rez s̄m oēs mo
dū s̄ibi p̄ueniētē: r̄ nō derogātez
diuine maiestati. ḡ fuit p̄gruum. q̄
ip̄az p̄seruaret a macula origiali.
añcedēs hoc. p̄z. de se: r̄ p̄sequen
tia p̄bat: qz nō derogat sue diuini
tati. q̄ m̄r sua nō fuerit maculata:
nec p̄ tūc maior honor s̄ibi p̄ferri
poterat: q̄z inocētia origial. ḡ r̄ c.
Itē si nō fuisset hoc mō congruuz
ip̄az honorare m̄r⁹ fuisset p̄gruū
eā honorare p̄ subiectionēz. vt p̄z.
p̄ d̄icta. ḡ r̄ c. Itē min⁹ videbat̄
hicōgruū. Si x̄ps b̄ndictus nō oc

carrisset obuiā matri assumpte in
celū: q̄z si eādē itrantē i mūdūz nō
p̄seruasset a p̄tagiōe r̄ macula
origiali: r̄ tñ fuit p̄gruum. q̄ face
ret primū. ne solueret p̄ceptuz de
honore parētū. vñ hieronym⁹ vbi
s̄. Credit. n. q̄ saluator n̄r quātuz
datur intelligi: p̄ se totus festiuus
occurrit. r̄ cū gaudio eā secum in
hono collocavit. alias aut̄ quo
modo ip̄se credidit. qd̄ i lege ip̄e
p̄cepit. Honora p̄rez tuū r̄ m̄rem
tuā. hec ille. ḡ r̄ p̄gruum fuit ma
gis. q̄ faceret. Secūdum. s. q̄ p̄ser
uaret. vt eā complete honoraret.
Et si dicat. nō erat ad huc fili⁹. ḡ
nō requirebat̄ talis honor. Obie
ctio nulla ē. q̄a iā ab eterno erat
ab ip̄so in m̄rem acceptata. Cōfir
mat eadē ratio principalis. 2° sic.
Hec ellecta r̄ p̄ellecta vera m̄r
dei fuit. r̄ plus q̄z oēs plena gr̄a. ḡ
r̄ p̄gruū fuit. q̄ p̄seruaret a ma
cula origiali. añcedēs. p̄z. ex veri
tatib⁹. r̄ p̄bat̄ p̄sequētia. Nam si
deus b̄ndictus quez assummit ad
gradū aliquē disponit. s̄m p̄por
tionē officij r̄ gradus. vt dicit. 5°.
veritas. hec autez benedictissima
p̄ellegebatur ad offitiū excellen
tissimum r̄ diuinū. vt scilicet pos
set cōcipere r̄ parere illū: cui⁹ ge
neratio enarrari nō p̄t. ergo re
quirebatur excellētiōz dispositio:

q̄ dici possit. p̄z. **M**ā. q̄ deus pa-
ter generet verbū p̄ oīa sibi equa-
le: nulla ibi requirit̄ dispositio: cū
ex fecunditate memorie paterne
hoc sibi cōueniat. s̄z q̄ femina hec
hūillima p̄cipiat et pariat deū. hoc
ē miraculū miraculoꝝ. ad q̄d req̄-
rebat̄ (vt ita dicā) sūma dispositio.
vnde req̄rebat̄. q̄ s̄ purissima vir-
go eleuaretur. s̄. p̄prias vires. et
quasi reduceret̄ ad quandam dei
equalitatē. Et hoc nō nisi p̄ colla-
tionē quodāmo infinitarū gratiarū
et p̄fectionū. quarū numerū et gra-
dū solus ipse scit q̄ eas p̄tulit. et il-
le intellectus cui collate sūt. **A**d
hoc hec magis ad p̄positū applicā-
do et cōcludēdo. Si pro miracula
hac dispositione req̄rebat̄ multi-
plicitas et aliqualis infinitas gra-
tiarū. ḡ. cōgruū fuit. q̄ nō defuerit
sibi illa: que est quasi fundamētū
aliarū. hec autē est innocētia. ḡ. et c.
Sed heu nō valet humana fragili-
tas ad hanc puenire celsitudinē.
vt gr̄arū plenitudinē tante donatā
matri cognoscat: immo nec forte
Angelica valuit dignitas. vnde cū
ab eadē interrogaret̄ virgine sū-
mi ille regis nūtius: quomō fieret
istō q̄d nuntiauerat: nihil aliud ex-
p̄imere voluit: nisi q̄ spiritu sc̄to
adueniēte cōpleret̄ p̄missū si suū
p̄beret assensū. quasi modū quo e-

ea fili⁹ dei nasci deberet se nescire
insinuat. vnde et Bernard⁹ sup̄ mis-
sus ē. **O**melia. 3. exponēs illō. Et
virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. dicit.
Quis enī excepta fortassis illa q̄
s̄ sola i se felicissime meruit expiri:
Intellectu cape. rōne discernere pos-
sit: q̄liter ille splēdor iaccessibilis
se se virgineis viscerib⁹ infuderit. hec
ille. et infra. Quod p̄ se sola Trini-
tas in sola et cū sola virgine voluit
opari soli datū est nosce cui soli da-
tū est expiri. hec ille. Si. ḡ. huius
felicissime matris gratie p̄ multitu-
dine numerari nō possūt: p̄iuabi-
mus eā innocētia originali? Si h̄
fecūda virgo ex p̄fectionū plenu-
dine ad quandā (ita dixerim) diui-
nitatis similitudinē ē eleuata hāc
innocētia solā sibi deficere obloq̄-
mur Absit: nō stat abūdantia cuz
p̄uria: repugnat plenitudo et in-
digētia maternalis dignitas cui⁹
cunq; iniustitie arguit negationē.
Et si hui⁹ illatiōis vis alicui occul-
tat̄ heu atq; itez̄ heu. n̄ p̄uēit ad
cōtēplādū abissum diuine et virgi-
nee p̄tele et min⁹ q̄ dici pōt hu-
ius impatricis dōa cognoscit. Cu-
ius plenitudinē gr̄e p̄siderāf̄ h̄ie
rōim⁹ vbi. s̄. dicit plena si qdē gr̄a
plena deo plena v̄tutibus. nō pōt
nō possidere plēiter gl̄iaz claritatē
etne quā plēissime accepit vt mater

fieret saluatoris: Et idē i alio ser-
mone d̄ festiuitatib⁹ eiusdē virgīs
dicit. Quid dicā pauper ingenio?
cū de te qcqd dixerō: min⁹ pfecto
est: q̄ dignitas tua meret. Si ma-
trē vocē gentiū pcellis. Si formā
dei apellem dig⁹ existis. Si dñam
angelorū parata es ⁊ probaris.
Quid. q̄ de te digne dicam⁹? hec
ille. 3. ad p̄cipale arguit sic. Hec
sancta ⁊ secunda virgo fuit electa
⁊ p̄lecta. ad maiorē gl̄iam q̄ ali-
quis scōrū ē angelorū. q̄ cōgruū
fuit ipsaz p̄seruari a macula origi-
nali. antecedens. p̄. ex p̄missis
veritatib⁹. ⁊ p̄sequētia. p̄bat p̄e-
supponēdo p̄. q̄ virginē Mariā
habere maiorē gl̄iaz alijs sc̄tis.
est sibi nō deficē aliquē gradū glo-
rie collate alicui beato: ⁊ aliquez
aliū h̄re: nō cōicatū alteri. p̄. per
instructos in dialecticis: p̄suppono
etiaz. q̄ in patria singularis orna-
tus ⁊ gl̄ia erit animab⁹ beatorū
p̄ innocētia a macula ⁊ a peccō:
p̄. per Sco. in 4. di. 22. q. 1. ar. 3.
Quib⁹ p̄suppositis p̄bat illa p̄se-
quētia. Nā si fuit electa ad maio-
rē gl̄iā: q̄ aliqs sanctus. q̄ con-
gruū fuit. vt ipsa h̄ret originalē in-
nocētia. p̄. p̄sequētia: q̄ alit nō
habuisset quēcūqz gradū b̄itudis
sibi possibilē ⁊ cōueniētē. cū ex in-
nocētia expectet singularis decoz

in paradiso: vt p̄. p̄ p̄supposita:
⁊ sic non fuisset in maiori gl̄ia: q̄
oēs facti: qz deficeret sibi gradus
innocētie: quo nō carent angeli:
⁊ p̄imi parētes singulariter pro
innocētia in patria decorati. cōse-
quēs ē incōueniēs. s. qz angeli aut
alij sancti aliqua excellētia gl̄io-
sa remunerent in celesti b̄itudie:
⁊ hac tñ p̄riuet illoz regina: quia
cū ipsi sint sui ei⁹: ⁊ ad eā p̄parē-
tur: vt **M**ilites p̄cipi: nō decet
qz eis attribuat aliqd p̄notās de-
corē. qd nō digniori mō ⁊ gradu
attribuat huic felicissime regine.
q̄ p̄gruū ⁊ sane itelligētī p̄sonum
est: qz ipsa habuerit innocētia ori-
ginalē. ⁊ sic p̄seruata fuerit a ma-
cula: qd erat p̄bādū: Tota dedu-
ctio. p̄. ex veritatib⁹ ⁊ p̄supposi-
tis p̄missis. 4. ⁊ vltimo ad p̄ci-
pale arguo sic. **D**om⁹ dei ⁊ tēplū
manufactū edificatū a Salomone
fuit mirabile ⁊ cōpletū i nullo de-
ficiēs: cui nō est iuētū simile in cū-
ctis locis. q̄ cōgruū fuit: qz hec ell-
cta: ⁊ p̄lecta p̄seruaret a macu-
la originali. Ad declarationē aut
tā cōsequētie: q̄ antecedētis: qz ali-
quib⁹ videret forte extorta illatio
facta. ē p̄mittēdū p̄. vt p̄t colligi.
3. R. 6. ⁊ a **N**icolao de lira ibi ⁊
sepe alibi. qz tēplū in veteri testa-
mento erat quedā domus magna

cui⁹ lōgitudō p̄tēdebat ab oriēte
ad occidētē. ⁊ latitudo a meridie
in aglonē. Sicut ēt tabernaculuz:
qđ fecit **M**oyſes: vt habet exo.
25. ⁊ vltra. Et hoc tēplū qđ Salo
monis tēplū dicebat habuit tres
partes. ſ. **P**orticū: ſctūz: ⁊ ſancta
ſctōz. ⁊ p̄ ſcūz itelligim⁹ domum
exteriorē: i qua erat altare icenſi:
Abeſa p̄poſitiōis ⁊ cādelabra.
Pro ſancto ſctōz itelligimus do
mū interiorē vel oraculū: i qua erat
archa teſtam̄ti. vbi tria erāt repo
ſita. ſ. **A**ſāna virga aaron ⁊ due
tabule. in qb⁹ p̄cepta decalogi ſcri
pta erāt. Et vt habet li⁹ vbi. ē. cuz
bedificareſ dom⁹ hec maleus ⁊
ſecuris ⁊ omne ferram̄tū i ea. nō
ſunt audita. **D**iſpoſuit aut̄ ſic mi
rabili mō ſapiēs ſalomon totū tē
plū: q̄ lapis oīo in pariete nō po
terat apparere: omnia. n. cedrinis
tabulis ueſtiebam⁹. Sed oraculū
in quo reponēbatur archa: operu
it ⁊ ueſtiuit totū auro puriſſimo. h
omnia ibidē habētur: ⁊ plura ali
a: que a curioſis p̄ſcrutent⁹. 2° ē p̄
mittēdū. q̄ oīa hec ātīque legis: i
figura illis p̄rigebāt. ⁊ nō ſolū v
ba: ſed ⁊ geſta. vt **S**acēdotiū: **L**a
bernaculū: **A**rcha: ⁊ huiusmodi.
p̄z. ex vltima veritate. **R**elicta er
go litterali expoſitione tēpli **S**a
lomonis. cuius inquiſitio nunc lo

cum nō hz: ſciēdū. q̄ in ſenſu miſſi
co. **P**er hūc ſalomonē tēplū edifi
cātē. b̄ndictus dei fili⁹ itelligi de
bet. de q⁹ p̄uerbioz. 9. dicit. **S**a
piētia edificauit ſibi domū. p̄ hāc
aut̄ domū **A**terus virgineus p̄ſi
derat. de quo. **J**oā. damascen⁹ in
ſmone d̄ aſſumptiōe dicit. **D**imē
ſa dei benignitas o diſfuſioz iueſti
gatiōe caritas. q̄ vocat ea: que nō
ſunt tāq̄ ea que ſunt: q̄ adimplet
celū ⁊ terrā. cui⁹ ſedes celū. **T**er
ra vero ſcabellū pedū ei⁹ fecit ſibi
ancille ſue vtez habitatiōē diſſu
ſam. ⁊ p̄fecit in ea miſteriū omni
bus ſeculis inauditū. **D**eus eniz
exiſtēs ſit hō. hec ille. **S**alomon.
g. i. dei fili⁹ fabricat tēplū. i. p̄pa
rat ſibi locū: puta aiātū virgis vte
rū: quo nouē menſibus reclinet.
⁊ celenur. **I**n cuius edificio. nec
Aleus originalis. nec ſecuris
mortal. nec ferramētū quorūcūq̄
venialium audiri poſſunt: **I**mmo
nec lapis in pariete. i. minim⁹ ēt
inozdinatus actus vel intus elici
tus. vel foris iſperatus. in ipſo dei
aiato tēplo apparet. **O**raculū aut̄
vlt̄ ſctā ſctōz. i. aia b̄iſſime virgis.
que prius ſiebat tēplū d̄i ſpiritua
le. q̄ ipm corporat⁹ conſeruaret.
qz prius p̄cepit filiū b̄ndictiſſimū
mēte q̄ corpore vt vult **S**ug. i li⁹.
d̄ bono virginitat⁹ dicens: q̄ mater

na ppinquitas nihil marie pfuif
set. nisi felicius christum corde. q̄
carne gestasset. hec ille. Hoc ergo
Oraculū totū erat vestitum auro
purissimo. i. erat talis aīa repleta
auro ignite caritatē & nitidissime
puritatis: Et notāter dixit totū:
quia nō remansit in ipsa virginis
anima aliqd qđ non esset ornatus
auro gr̄az. Unde intellectus ei⁹
auratus erat limpidissima illustra
tiōe diuina: qua ipsa sola magis
de deo cognouit: q̄ oēs Theolo
gi & quicūq; magni: et a deo illu
minati: Et volūtas deaurata ple
nitudie inestimabilis caritatis. &
oīuz gr̄az pfectiōib⁹. Nec mirū si
ita ornātū ē sc̄tā sc̄tōz. i. aīa virgi
nis. In ea. n. collocanda erat ar
cha. i. diuina maiestas in carne cō
seruari debebat. In hac autēz ar
cha tria erant inclusa: qz in archa
virginali vteri in qua xp̄s b̄ndict⁹
pceptus nouē latuit mētib⁹ tria fi
deliter p̄fēda sunt. i. Maiestas
diuina caro humana & rōnal aīa.
De hac archa virginea loquitur
Joan. Bama. in s̄mōe de natiui
tate b̄tē virgis. dicens. Agnoscat
se virgo b̄tā archā icōparabilē ar
cha. n. vndiq; auro coop̄ta māna
in se hābēs lagena aurea: mensa
& oīa vetera in figura huius tāq;
veri primitiui vmbra venerabāt.

78
hec ille. His. q̄ p̄missis. p̄z. fide
li & deuote mēti: qualr p̄sequētia
illa prima nullā patit calūniam.
Nāz si domus dei manufacta: tot
p̄fultit ornāmētis si archa testimo
nij i qua erat manna. si oraculum
qđ erat locus arche: ita auro p̄ful
gido & puro decorabant: quanto
magis fuit p̄grū. q̄ vterus v̄gial
vener iste eburneus v̄z salomo
nis. i. Regis pacifici & xp̄i b̄ndi
cti tēplū aīatū ornare lapidibus
p̄ctosis. i. gr̄az copiosissima pleni
tudine: & p̄sertim ista congruitas
p̄z. attēto. q̄ nō inhabitat deus n̄r
Templū manufactū: cum eū celi
celoz ip̄m capere nō possunt: quā
to minus dom⁹ illa edificata? In
hoc autē tēplo aīato virginis b̄ndi
cte verus fuit de⁹ & verus hō. To
ta diuinitas & tota humanitas cō
pleta Maiestas & cōpleta mor
talitas. p̄z. et illa cōgruitas illata
ex hoc. q̄ ip̄semet salomon. i. b̄ndi
ctus iesus formauit hanc domum
quaz & inhabitare voluit. vt dicit
ab Augustino li. 3. q̄nq; hereses i
p̄sona eius. Hāc quā tu despicias
Manichee mater mea ē. & ma
nu mea fabricata. hec ibi. Quis
autē sapiēs rē p̄ctosam in luto col
locabit? Nō enim ponitur liquor:
aut aliquid tale nobile in immun
do vase. Quis enim dominus

Magnificus eligit maculatā do/
mum pro sui habitaculo. Nempe
nulli. Sapiētissimi? igitur dei fili?
eligēs corpus et aiā humillime
virginis: p camera: p domo: et p
lectulo: pmittet ne ipsam violari
diaboli insidijs: aut immundicijs
iniusticie: aut qbusuis maculis de
turpari? Tanta maiestas que est
candor lucis eterne. Speculum si
ne macula: quare eliget reclinari
in luto iniusticie? Ipse fecit: ipse fa
bricauit. igitr cōgruū fuit: vt ppor/
tionatā domū maiestati collocāde
formaret: nō esset aut ppropor/
nata virginis benedicissime caro
aut aiā pro cādoze diuinitatis hu
manate. nisi fuisset pseruata a pec
cato originali. q. cōgruū fuit ipsaz
preseruati quod erat probanduz.
Huius excellētiam domus aiāte
dei: et singularem ab ipso edifica/
tionē et preparacionez cōsiderās
ecclesia sancta eiusdem omni die
meminit. et pro eius memoria spe
ciale suffragiū querit dicens. Om
nipotens sempiternus deus q glo
riose virginis matris Marie cor
pus et aiā. vt dignum filij tui ha
bitalum effici merezetur spiritu sã
cto cooperāte preparasti. da. et c.
Que oīa tam v3 veritates qz ra
tiones. qbus cōgruitas preserua
tionis ostensa ē. cōfirmā. ut dicto

Anselmi de cōceptu virginali .c.
16. loquentis qz decēs et cōgruuz
fuit. vt virgo hec que dominū pū
ra erat purissima foret dicētis. Nē
pe decens erat vt. ea paritate qua
maior sub deo nequit intelligi vir/
go illa niteret: Cum Deus pa
ter vnicum filiu3. suū quem de cor
de suo equalē sibi gentū: rāqz se
ipsum diligebat: ita dare dispone/
bat. vt naturaliter esset vnus idē
qz comunis dei patris et virginis
filius: et quam ipse filius substan/
tialiter facere sibi matrē eligebat.
et de qua spiritus sanctus volebat
et operaturus erat. vt conciperet
et nasceretur ille de quo ipse pro
cedebat. hec ibi. Cuius Anselmi
sententiā cōsiderans sanctus Tho
mas aquinas ordinis predicatorum
affirmavit et auxit. quia non
modo dixit. q cōgruum fuisset hāc
benedicissimā matrē preseruati.
Immo cōcludit ita de facto esse.
i p. scrip. di. 44. ar. 3. in solutione
tercij argumenti dicens. q virgo
Maria fuit immunis a peccato
originali et actuali. lz aliquoz im
pia interpretatio sensum falsum a
verbis veris extrahere conet. nō
sine sancti huius: immo imacula
tissime virginis confusionē: sed q
taliū interpretatio nō sit ad mē
tem doctoris. p3. cōsideranti eius

Verba in quibus nititur probare. quod si
virgo Maria magna nitetur pu-
ritate imo maiori quam possit sub deo
intelligi non tamen maiori bonitate. quod
ut ipse dicit. non solum idem attenditur
puritas et bonitas in rebus creatis.
Nam puritas intendit per recessum a
contrario. et ideo potest aliquid crea-
turam inueniri quo nihil purius esse
potest in rebus creatis: si tamen id nulla
contagione peccati inquinatum sit. Et
talis fuit puritas beate virginis. que a
peccato originali et actuali immu-
nis fuit: sed bonitas intendit per ac-
cessum ad terminum quod in infinitum di-
stat. scilicet summum bonum unde quolibet fi-
nito bono potest aliquid melius fieri.
hec Thomas. Adhuc ista solutio nul-
la est: si virgo Maria fuit in origi-
nali peccato concepta. pro quod ista
predicunt. quod puritas beate virginis sit
maior qua sub deo potest intelligi. cuius
puritatis intentio attendit per recessum
a suo contrario. et tamen habuerit
peccatum originale. Nam bene sequitur
virgo gloriosa fuit pura illa maio-
ri puritate. quod non fuit coignata ori-
ginali macula. pro consequentia. quod
purum dicitur quod non habet admixtionem sui
contrarii. Et tanto magis aliquid dicitur
purum quanto plus recedit a macula
sibi propria: Si ergo virgo Maria fuit
pura per immunitatem a macula actuali
solum. ergo non fuit pura illa maiori puri-

rate dicta. pro quod non habuit recessum
et sibi possibilem ab omni contrario.
Sicut enim puritati contrariatur actu-
alis macula. sic originalis. Et ideo
ut dixi. est contradictio dicere. quod vir-
go gloriosa habuerit illam maiorem
puritatem et tamen habuerit pec-
catum originale. Quam contradictionem
videant et considerent. qui huius
sue responsionis sensum extorquent.
Quare tandem cum sancto Basilio
in sermone virginis Marie con-
cludatur. quod hec que fuit admirabi-
lis Thalamus. Celeste templum.
Tabernaculum glorie. de quo spe-
tiosus prodijt sponsus. Lux gen-
tium: spes fidelium: condecenter et
congrue nulla macula originali con-
taminata est. Et sic terminabitur.
2. conclusio principalis. Ad ultime
itaque huius articuli conclusionis de-
clarationem procedendum est. in cu-
ius principio: Successu: et sine ad-
sis nobis. O immaculata. et puris-
sima benedictissimi dei genitrix et
filia. ut quibus dedisti opinionem.
eisdem infundas rationes. Pro eis
rogo. qui tui honorem zelant. tui
causam agunt. non pro extraneis.
Scio enim O beatissima Mater
et confiteor cum Anselmo in oratio-
nibus suis. quod sicut omnis ad te con-
uersus. et a te respectus: impos-
sibile est ut peccet: ita a te ois auer-

sus et a te non respectus: necesse est.
ut intereat. hec ille. Non deficias.
ergo in necessitatibus.

Veritates. x. prenie tertie conclu-
sionis secundi articuli principalis.

Tertia et ultima conclusio hu-
ius articuli secundi hec est.
benedictissima virgo a deo electa
et prelecta originale peccatum mini-
me contraxit. in cuius expositione.
consuetus erit istius. et preceden-
tis articuli ordo. Nam. p. x. verita-
tes premita et consequenter ratio-
nes suasinas per conclusionem decla-
rabo. ut tandem infera aliquas cor-
relarias propositiones. Et sic erunt
tres particule totius conclusionis et
puncti. Quo ad primum est hec.

1.º Veritas Omne verum. cui ne-
cessario assentimus: aut est notum
ratione naturali. aut noticia fidei
et catholica. hec probat p. p. Aug.
xi. 5. faustum dicentem. cetera nisi
vel certa ratione: vel ex illa canonica
auctoritate defendat. ut demonstrat
sive ita esse: sive ita fieri potuisse.
quod disputatum est vel narratum. si
cui displicuerit. aut credere nolue-
rit non reprehendit. hec ille. ite ad
bieronimum de scriptoribus sacris
loquens dicit. Alios ita lego: ut
quanta licet sanctitate atque doctrina

prepoleant: non ideo verum putent. quod
ipsi senserunt. sed quod mihi. vel per
alios auctores canonicos. vel tali ra-
tione. quod a vero non abhorreat pro-
bare poterunt. hec ille. vbi. p. 3. quod
ponit duos modos. quibus quis ad-
beret dicto alicui. scilicet per rationem. et per
auctoritatem fidei. scilicet et veritas hec
notabilis est probatur ratione. Omne
enim verum necessarium. aut est evidens
ex terminis: aut non si datur prius sic
sunt prima principia. que evidenter
patent statim notis terminis. per po-
steriora. Si datur secundum hoc est du-
pliciter. quod aut tale verum habet neces-
sariam connexionem ad aliud verum: tamquam
ad causam: aut non. si non. sic sunt multa vera
contingentia simpliciter. ut forte cur-
rere: et huiusmodi. Si sic: aut ista
conexio est a nobis naturaliter co-
gnoscibilis: et sic sunt omnia vera na-
turaliter demonstrabilia: aut non. et
sic sunt multa vera demonstrabilia.
non tamen per principia nobis naturali-
ter nota. ut deum esse omnipotentem mo-
re theologico et similia. Adhuc
ad propositum: vera necessario confi-
tenda: aut sunt naturaliter demonstra-
bilia: aut pure credibilia. quarum
veritatem qui negaret demonstrabilia:
esset insipiens: et qui negaret catho-
lica. esset impius. Et licet hec cre-
dibilia non concludantur: naturaliter
tamen adhuc sciuntur. quod sine formidatione

ne et errore cognoscunt. licet non
ita proprie sicut propria. unde Augustinus. primo
libro retractata. c. 13. ait. Quod dixi in
libro de utilitate credendi. multum
interesse virum aliquid mentis certa
ratione teneamus. quod scire dicitur: aut fa-
ma. vel litteris credendum posteris
utiliter commendet. hec ille. Et pau-
lo post. quod scimus ait debemus rationi
quod credimus auctoritati: non sic ac-
cipendum est. ut in sermone utilitatio-
re vereamur nos dicere scire. quod
idoneis testibus credimus. proprie
quippe cum loquimur. id solum scire di-
cimus. quod mentis firma ratione pro-
bamus. Cum vero loquimur verbis
consuetudini aptioribus. sicut lo-
quitur et divina scriptura. non dubitemus
dicere scire nos. quod et percipi-
mus corporis nostri sensibus. et
quod fide dignis credimus testibus. dum
tamen inter hoc et id quod differt intelli-
gamus. hec ille. hoc autem posuit. ne-
que credat. quod opinio. quam rationibus
ornare intendit: cum formidine. et sic
cum vitio sit. quia illud esset verum lo-
quendo de opinione simpliciter di-
cta ad modum Augustini. de utilitate
credendi dicentis. quod opinari semper
est cum vitio: sed opinari pro ut est cum
affectione cogitare. quod idem est. quod cre-
dere. non patitur calumniam. cum de eo
est scire dicat ad modum declaratum.
Ex hac. proprie veritate. sequitur correlatio.

2^a. s. quod licet virginem benedictam
non contraxisse originale. sit verum in-
dubitatum mentibus devotis: non tamen est
verum necessarium confitendum ab omni-
bus. primo per se. per se. cum nullus amicorum
ipsius piissime virginis habeat a-
liquam formidinem in tali veritate. vel
aliquo modo ad ipsius oppositum
inclinat. 2^a et pars. per se. Cum enim omne
verum. quod necessario confitendum est.
aut sit verum demonstrabile: aut verum
credibile: modo iam declarato. et
ipsam non contraxisse peccatum neu-
tro illorum modorum: est verum
necessarium. ergo et c. probatur
autem hec minor quantum ad pri-
mam partem. Nam nihil est ve-
rum demonstrabile isto modo. nisi
quod habet necessariam connexionem cum alte-
ro. quod sit eius causa. et in essendo et
in cognoscendo. et per quod: tamquam per me-
dium naturaliter possit tale verum in-
ferri sed hec verum. s. virginem glo-
riam non contraxisse originale peccatum.
non habet talem necessariam connexionem.
ad causam. ergo non erit demonstrabile. con-
sequenter nota. et maior. per se. per per se
posteriorum volente. quod omne demonstra-
bile sit immediatum cognoscibile per ali-
quod immediatum quod sit causa
eius. et cum quo habeat necessa-
riam dependentiam aliter non posset
proprietates aliquas de subiecto de-
monstrari. nisi esset intransmutabilitas

ear. et necessaria p̄nexio ad cām.
Minor est. p̄z. Quia cōcipi sine
originali. ē p̄ quocūq; instātē h̄re
grāz. et hoc nō h̄z aliquā cāz. nisi
deū: cui? volūtati p̄tinet a macula
p̄seruare. sicut et iustificare. et de?
nihil agit nāliter. v̄l necessario ad
extra. v̄l patuit in p̄cōclusiōe hu
ius articuli. q̄ ista p̄prietas vel
passio nō h̄z cāz necessariam. Et
sic ē ad istius noticiā nāl̄r p̄ueni
re nō possum. q̄ sequit. q̄ ad noti
ciā hui? veri nō deueniam? demō
stratiue. Et si dicas. p̄bat. q̄ tal
p̄seruatio h̄z cām necessariam.
Nā si fuit a deo p̄seruata. q̄ fuit
ab ipso p̄uisa: et p̄ordinata ad talē
p̄seruationem. q̄ necessario p̄serua
ta. p̄z. p̄sequētia. qz alr de? potuis
set falli. q̄ h̄z cām necessariam sue
p̄seruatiōis. deductio. p̄z. familia
rib? i theologia. Ad hoc dico: mō
q̄ s̄ dixi. in p̄cōne. ar. huius. q̄. s̄.
possem et deberem forte nō r̄nde
re. qz istud ē ex p̄positū principa
le et ingredi talē materiā cū bre
uitate. ē valde laboriosuz. et sepe
periculosuz. Tñ p̄ dei et tāte vir
ginis honore et ei? deuotoz vtili
tate. breuitati intendens fideo.
q̄ argumētū illud ē ad p̄positū. n̄
ad oppositū. Ex hoc. n. qd̄ fuit p̄
ordinata a deo ab eterno ad talē
p̄seruationē. qz ab initio: et āte se

cula in hitatione sancta corā ipso
ministravit. sequit: q̄ sicut illa p̄e
ordinatio fuit p̄tingēs. qz vt dixi:
nihil ad ex̄ nisi p̄tingēter deus fa
cit. sic p̄seruatio contingēs fuit:
p̄uidit. n. gl̄iosus de?. q̄ hec bñ
dicta v̄go p̄seruaret. et tñ p̄ui
dit. q̄ p̄seruaret cōtingēter: qz
p̄uidit. q̄ istius effectus. s̄. p̄e
seruationis nulla erat cā necessa
ria: cū illius cā eēt sua volūtās. et
hoc cognouit de?. Quia aut vol
ūtās ē cā p̄tingēs. q̄ p̄pter talem
p̄uisionē nō pōt cōcludi ibi ali
qua necessitas. nisi p̄sequēte: sed
nō p̄sequentē. qz bñ sequit. Deus
p̄uidit hoc futurū. q̄ ita erit ne
cessario: Sicut valet: Curro. q̄ mo
ueor. Ibi. n. ē necessitas p̄sequen
tis. s̄z nō p̄sequētis. nec aīceden
tis: imo i vtroq; ē p̄tingētia. vt de
se. p̄z. simile argumētum habet a
Sco. in. 3°. dist. 20. vbi querit. An
fuerit necessariū: genus humanuz
redimi: S̄z ista p̄ nūc sufficiāt. vt
enī dixi talia reserāda sunt: et ali
bi tractāda. Probātū ē. igit q̄ ista
veritas. v̄go nō cōtraxit origiāle
nō: ē nāl̄ter demōstrabil̄. Nūc p̄
bat. 2°. pars minoris. s̄. q̄ nō sit ve
ruz credibile necessario. p̄z. qz oē
tale: aut est articulus fidei: aut re
ducibilis ad vnum illoz. Adodo
ista veritas. nō ē articulus fidei.

p3. q2 aut articuli distinguantur quā
tuz ad ipsa credita q sic essent. 14.
aut quātū ad nūmēz illoz. q p3io
ipsos articulos distinxerūt. ⁊ sic
essent. xij. illa nō inuenit cōtenta
sub aliquo illoz articuloz. g. ⁊ c.
Similiter nō est reducibile ad ali
quē articulū. p3. discurrendo: imo
si in aliquo reduceret. maxie eēt
ad illū. Sāctā ecclesiā catholicā:
⁊ ad illū. non reducitur. p3. q2 p
cepta ecclesiastica sufficienter cō
tinemur in corpore iuris. ⁊ in ex
uagantibus. Lū. g. in aliquo illoz
nō inueniat reducta. g. ⁊ c. Hec oīa
volui premittere: ne aliqs dedu
cat in erroze: credendo. q cōclu
sio hec deuora sonet necessitatez:
cuius oppositū nō liceat sentiri.
⁊ ne ipamet calumniā patiat ma
xime ab obtrectatoribz quoz mor
sibus ⁊ latratibus oīo liberari mi
nime credo. Tales enīz vt verbis
vtar barbari Hieronymi. in plo
go s̄ esdrā. Dē. qd̄ scribitur pro
bac pia veritate ⁊ vera pietate re
prehendendū putant. ⁊ interdūz
cōtra se conscia repugnāte publi
ce lacerant. que occulte legunt. ⁊
corde credūt. in tm̄. vt p hac scri
bentes clamare cōpellant. ⁊ dice
re. Dñe libera aīas nostras a la
bijs iniqs. ⁊ a linguis dolosis: sed
de his satis: p3. g. veritas pmissa.

Ad cuius similitudinē dici posset d̄
bac ppositiōe. s. virgo p̄rit origi
nale peccatū. que ē opposita p̄ce
dētis: ⁊ verū indubitātū mētibus
aliquoz. q videlicet nō est vez ne
cessariū. p3. discurrendo sili ordie.
U 3° Veritas est. q nō quicunqz ve
ritas est reuellata vni soli: immo
q hoc diceret fatu^s iudicaret. Et
hoc loquendo: tā de speculabilibz
q̄ de positius. De speculabilibz
p̄batur. Nouimus enim. q ante
Augustinū fuerūt multi. q de trini
tate obligabant bene sentire ⁊ a
liqd de eadē trinitate lris tradide
runt. et tm̄ nullus ante eum sub
tilius ⁊ tutiori discursū Trinita
tem in vnitatem. ⁊ vnitatem trinita
tis melius nobis declarauit. Sic
in moralibus. Ante gregoriū ml
ti scripture sacre mysticos sensus
exposuerūt. ⁊ tm̄ nec ātiquoz nec
modernoz alicui moralitatis ex
cellentia attribuit: nisi gregorio.
Sic ē d̄ reuellatiōibz p̄pheticis.
prop̄his enīz multis Benedicta
incarnatio reuellata erat. ⁊ aliq
bus aduentus filij dei incarnādi.
Iz tpe indeterminato reuelabat.
⁊ tm̄ nulli legitimus ita distincte ⁊
determinate talē aduentum pre
dictū fuisse. sicut Symeoni. q pro
certo sciebat nō visurū se mortē.
nisi videret xpm. Sic ad ppositū

nō bene applicādo. in theologia
multa notauit petr^o lōbard^o **M**a
gister sūiaz. et tñ in aliquo errauit
et post eū multi sunt inuēti p̄fūdī^o
penetrasse. **M**ulta scripsit. s. tho
mas de aquino. et tñ multi inueni
unt dixisse aliqua. que ipse nō re
tigit et si tetigit. aliq̄ dixerūt ei.
Sicut et Augustino doctissimo nō
oīa fuerūt reuelata. p̄. de igne in
ferni. d̄ quo ipse dubitauit: et quā
tū ad qualitātē: et quātū ad locū: i
tantū. ut nullū ad eius cognitionē
reputet puenisse. nisi diuino spiritu
reuelatū alicui fuisse. ut dicit̄. 20. d̄
ciuitate. c. 16. Et tñ de hoc igne n̄
dubitauit Gregorius: imo. 4. **B**ia
lo. rōnabilr̄ infernū esse sub terra
dicit. Si alicui tñ placet adhuc sa
cilioz et clarioz via p̄cedere pōt
p̄ veritate hac declaranda. **M**ā fe
stuz purificationis institutū fuit t̄pe
agapiti p̄imi ap̄d Cōstātinopoli:
p̄ graui sedanda peste. et tñ ante
ipsū: fuerūt mlti deuoti virgis. p̄. 3.
qz ipse fuit āno dñi. 534. festū cor
poris xp̄i institutum fuit ab urbāo
4. q̄ fuit anno dñi. 1254. festū visi
tationis virgis **M**arie institutū
fuit ab urbāo sexto: p̄ discordia ec
clie sedāda: q̄ fuit āno dñi. 1374.
festū transfigurationis. instituit a
calixto. 3. p̄ gr̄arū actione victorie
3. Turcū. q̄ fuit anno dñi. 1454. et

tñ ante hos pontifices: multi fue
runt. q̄ his solēnitatibus afficiebā
tur: **D**e q̄bus tñ nullaz f̄cerūt so
lennē siue vniuersalē institutionē.
Similiter multi pōtifices sūmi af
ficiebant̄ mysterijs virginis glo
riose: et dies illoz tanq̄ solennes
bonozifico cultu celebrabāt: et tñ
diē natiuitatis eius: cū tali celebra
tione nō seruauere semp: s̄ soluz
post reuelationē factā cuidā deuo
to virgis. ut habet̄ in legēda hui^o
diei. idē dici pōt de octaua **M**aris
sue: instituta a **B**. inocētio. 4. **S**
dices: qd̄ sibi volunt tot et tāta ad
ducta: et quozsū hec: p̄. q̄ talis di
scursus in toto sequenti processu:
et maxime in sequenti articulo est
multū ad p̄positū. **Q**z alq̄ nostri
t̄p. is: q̄ p̄re alijs apparē conant̄
hāc benedictā in origiali p̄ceptaz
arguūt. ex hoc: qz sic tenuit iā diu
cōis schola doctoꝝ et credunt vel
credē simulāt. hec argumta p̄clu
dē. s. sc̄tū **T**ho. hoc dicit. q̄. ita ē
i re. Similr̄. **S**co. dicit hoc. et alij
ante eū nō dixerūt. q̄. dicit falsuz.
Que tñ apud quoscūq̄ in dialecti
cis bene sentiētes minime valēt.
Ex hac veritate sequit̄ correlarie
q̄ lz veritas huius conclusionis:
quā deuoti benedictē **M**arris se
quunt̄. et ob deuotionē eiusdē: hoc
p̄nti p̄cessu suadere intendo. ap̄d

multos aliquñ fuerit dubia: ⁊ apd
multos et oppositū oio teneatur
nō tamen probatio sequēs est ca-
lumnianda: tanq̃ cōtraria aliqui-
bus prioribus. ⁊ aliquibus pre-
sentibus: qz dicta aliorū sunt sim-
pliciter opinabilia: ⁊ tanq̃ pro-
prio sensu expressa. ideo. vt etiaz
melius in articulo sequenti repe-
tam. de talibus: cōtrarium sentire
licet ⁊ rationibus probabilibus
oppositū scribere sicut iniustā pa-
teretur calumniaz: si quis scriptu-
re tradidisset: virginem benedi-
ctam tali die natam: vel festū irāsi-
figurationis esse celebrandū. li-
cet apud antiquos nulla de eis ce-
lebris memoria haberetur.

¶ 4. Veritas est. q̃ culpa origi-
nalis macule est maxima pena na-
ture intellectualis. inter omnes
penas. hoc probatur fm. Sco. in
2. di. 27. cuius probatio stat i duo-
bus fundamentis. Primum est. q̃
in nostro proposito loquēdo pe-
na formaliter. est carētia boni cō-
uenientis voluntati ⁊ volenti: ex
quo sequitur. q̃ illa est maior pe-
na que causatur a carētia perfe-
ctionis boni. p3. intelligenti ter-
minos. Sicut maior pena causat
a carētia ⁊ de pditione auri: q̃
a carētia plūbi: vel ferri. ceteris
paribus: fm fundamentū est eius/

dem Sco. 2. di. 6. q. 2. dicentis ⁊
q̃ voluntas habet duplicem effe-
ctionem ad bonum. s. ad bonū iu-
sti. ⁊ ad bonum cōmodi. Et q̃ bo-
nū iusti quod est ipsa iustitia ina-
ta voluntati. est moderatrix omni-
um affectionum cōmodi. nisi eniz
voluntas haberet talem iustitiā.
que est moderatrix nō imputare-
tur sibi peccatū: cum affectio cō-
modi inclinet voluntatem natura-
liter ⁊ summe ad cōmodū. ⁊ alte-
ra moderatur. hec omnia patent
per. Ansel. de casu diaboli in mul-
tis capitulis: sed presertim incipi-
endo a. 13. c. ⁊ vltra istis igif sic
presuppositis probō intēū sic. Illud
est peius: cuius oppositum est
melius. hoc. p3. in carentijs. quia
enim peior est carētia visus: q̃
auditus: ideo arguimus visivā po-
tentiam meliorē: s3 oppūm pec-
cati est melius q̃ oppūm pene da-
mni. ⁊ sensus: hoc p3. quia oppūz
peccati est bonum iusti ⁊ honesti
oppūz pene est bonum cōmodi.
melius aut ē bonū honesti: q̃ bo-
nū cōmodi. qz moderatrix ē me-
lior: q̃ moderatū. g. ⁊ c. pōt et ali-
ter ondi. q̃ min⁹ malū sit pena dā-
ni ⁊ sensus: q̃ pctūz originale. sic
arguendo. Deus punit ultra con-
dignū: ⁊ premiat vltra pdignū.
fm omnes Theolo. sed pena pcti

originalē ē carentia visiōis diuine.
ḡ. carētia visiōis diuine ē minus
malū: q̄z pctūz originale. Sic ē de
pena sensus. Si enī de⁹ punit ci-
tra p̄dignū. ⁊ pena sensus ē pena
pcti actual' mortāl'. ḡ talis pena
est minus malū. q̄d erat p̄bandū.

U 5. Veritas ē. q̄ xp̄s b̄ndictus
fuit verus ⁊ p̄fectissim⁹ mediator
d̄i: ⁊ hoīuz. hoc. p̄z. p̄ oēs Theo.
in. 3. maxie. San. Bona. 19. dist.
ar. 2. q. 2. p̄ro q̄. aduerte. q̄ aliū
ē dicē eē mediū ⁊ esse mediatorē:
⁊ iō: q̄uis de xp̄o vtrūq̄z dici pos-
sit. t̄m̄ fm̄ aliā ⁊ aliā rōnē. Cū enī
mediū dicat̄ p̄ cōicationē cū extre-
mis. ⁊ xp̄s ē vna p̄sona cūz duab⁹
naturis. sic dici p̄t mediū iter na-
turā humanā ⁊ diuinā. S̄z media-
tor nō t̄m̄ dicit cōicationē: s̄z et re-
cōciliatiōis officiū. Et q̄z xp̄s b̄n-
dictus p̄ mortē suā inocētissimaz.
nos deo recōciliauit. Ideo M̄de-
diator oī. Confirmat̄ hoc dictū. p̄
Aug. 9. d̄ ci. d̄i. c. 15. dicētē. p̄ro
inde M̄mediatorē iter nos ⁊ deū
⁊ mortalitatē h̄re oportuit tran-
seūtē ⁊ b̄ritudinē p̄manētē. vt p̄
id. q̄ trāsit p̄grueret morituris. ⁊
ad id: q̄d permanet trāsferret ex
moris. hec ille. Itē ibidem. vbi
loquit̄ d̄ diuersitate officii M̄de-
diatoris. v̄z. diaboli ⁊ iesu b̄ndi-
cti dicit. Ad hoc quippe se iter po-

nit medi⁹ immortal' ⁊ miser. vt ad
immortalitatē b̄tāz trāsire nō si-
nat: q̄m̄ i hoc p̄sistit: q̄d īpedit. i. i
ipsa miseria. Ad hoc autē se iter-
posuit mortāl'. ⁊ b̄tūs. vt mortali-
tate transacta: ⁊ ex mortuis face-
ret immortales. q̄d i se resurgēdo
mōstrauit. ⁊ ex miseris b̄tōs: q̄a
b̄ritudo nūq̄z ab ip̄so discessit. hec
ille. Quia. ḡ M̄mediator cōnotat
officiū recōciliādi. iō ex hoc cōclu-
dūt Theo. q̄ eē M̄mediatorē nō
cōpetit xp̄o. s̄z nāz diuinā. s̄z hu-
manā: vñ idē Aug. xj. d̄ ci. c. 2. di-
cit. Hic ē. n. M̄mediator dei ⁊ ho-
minū hō xp̄s iesus. Xp̄s p̄ id q̄d ē
M̄mediator ē hō. ⁊ via pueniēdi
ad d̄z. p̄ hoc. n. M̄mediator. p̄
quod ⁊ hō: p̄ hoc ⁊ via. q̄z si iter
eū. q̄ tēdit. ⁊ id quo tēdit. via me-
dia ē. spes ē pueniēdi. Si autē de-
sijt: aut ignoret̄ qua eundū sit. q̄d
p̄dest quo eundū sit? Sola ē autē
aduersus oēs errores via munis-
sima. vt idē ipse sit de⁹ ⁊ hō: quo
itur: de⁹: Qua itur hō. b̄ ille. Est.
ḡ Iesus B̄ndict⁹ M̄mediator n̄r:
in quātū recōciliauit b̄tissime Tri-
nitati nāz humanā pctō p̄rimozū
parētū lapsaz. ⁊ destitutam.

U 6. Veritas ē. q̄ q̄cūq̄z salui fa-
cti sunt. ⁊ releuati a quacūq̄z ma-
cula pcti. illud h̄nt merito M̄de-
diatoris. Hoc p̄z. p̄ Aug. ad opta

53
tū. vt recitat. Magis. i. 3. di. 25. di
cēs. Illa fides sana ē: qua credi
mus nullū hoiez: siue maioris: si
ue paruule etatū liberari a ptagio
ne mortū r obligatiōe pcti. qd pri
ma nariuitate p̄xit. nisi p vnū me
diatorē dī r hoiez iesuz xp̄m: cui
hois eiusdē dei saluberrima fide.
ēt illi iusti sūt salui facti: q prius q̄
veniret i carnē. crediderūt i carnē
v̄enire: eadē. n. fides est n̄ra r illo
rū. h̄ ille. Quod qdē cōfirmat idē
Magister multū alijs auctoritati
b̄. Silr r Sco. i. 3. di. 25. r di. 19.
vbi loquit̄ de merito xp̄i. Ad p̄fir
mas ēt meli⁹. p Ansel. 2. cur deus
hō. c. 16. an̄ mediū dicēs. Qm̄ nō
potuerūt oēs hoies q saluādi erāt
p̄ntes eē: qm̄ redēptionē illaz xp̄s
fecit: tāta fuit vis i ei⁹ morte. vt ēt
in absentes vel loco v̄i t̄p̄re: ei⁹ p
tendat̄ effect⁹. q̄ aūt nō solū p̄nti
b̄ p̄desse debeat. hic facile cogno
scit̄. qz nō tot p̄ntes ei⁹ mortū esse
potuerūt. quot ad supne ciuitatis
p̄structionē necessarij sūt. ēt si oēs
q eiusdē mortū t̄p̄re ad istā redem
ptionē admitterēt. Nec credēdū
ē ex q̄ factus ē hō. vllū t̄p̄s fuisse:
q̄ mūdus iste cū creaturis. q̄ facte
sūt ad vsus hoiez sic vacuus fuisse.
vt null⁹ eēt i illo ex hūano genere
ad hoc p̄tinēs. pp qd factus ē hō.
videt̄. n. icōueniēs. s. q̄ de⁹ vel vno

momento pmiserit humanuz gen⁹:
r ea q̄ fecit pp vsuz eoz: de qb⁹ su
perna ciuitas perficiēda est quasi
frustra exstitisse. hec ille.

7. Veritas ē. q̄ lz redēptio sit
vna: qz vn⁹ fuit redēptor. nō iñ icō
ueniēs ē. multiplicare mōz redē
ptiōis. s̄z variū r variū modū la
psus: vñ pcedēdo s̄m viā aliquoz
possēt qnqz tm̄ modi nūerari: qb⁹
aliq sūt redēpti: s̄z s̄z viā zelatorū
bonozis v̄gis: r maxie s̄z. B. p̄.
de Lan⁹. sunt sex: Prim⁹ modus
ē: q̄ q̄s redimūt post lapsuz i mor
tale pctūz. r isto mō redimuntur
hoies pctōzes cōiter. ad p̄niā re
uertētes. 2⁹ mod⁹ ē q̄ q̄s redimūt
post lapsū i veniale pctūm: r isto
mō redimunt̄ viri p̄fecti. q̄ suble
uāt̄ post venial̄ p̄missionē. 3⁹ mo
dus ē: q̄ q̄s redimūt post lapsū in
origiale pctūz. vt pueri paruuli i
vtero. v̄l ēt ēx. 4⁹ modus ē q̄ q̄s
redimūt: ne labat̄ in pctūz morta
le. vt credis d̄ aplis post aduētuz
spiritus sc̄i. 5⁹ modus. est: quo q̄s
redimūt. ne i veniale cadat. vt qui
dā putāt de Ioan. Bap. pp illuz
versiculū. Ne leui saltē maculare
vitā fame posses: q̄zuis beatus
Aug. i li. de nā r grā. oppositum
sentire videat̄. 6⁹ vero modus r
vltim⁹. q̄ ē p̄fectissimus ē: quo q̄s
redimūt. ne labat̄ in pctūz origia

le: Et lz apd nōnullos. minūs q̄
bñ sentiētes videat icōgrua locu/
tio. dicē aliquē redimi: anteq̄ lap/
sus sit. tñ deuote. ⁊ pfūde speculā/
do. ē satis recta: ⁊ sacre scripture
p̄sona. p̄ oēs. n. doctores cōcedit.
xpm nos redemisse a morte etna
⁊ p̄tinue redimē. p̄z. qz alr frustra
bñli p̄ce postularem. dicēdo. **L**i
bera me dñe d̄ morte eterna. ⁊ a
morte p̄petua libera nos dñe: ⁊
tñ certū ē. q̄ nos nūq̄ deuenim⁹
ad mortē etnā. qz tūc nō bñet i no/
bis locū redēptio. q̄ redimit ab il/
la morte ad quā deuenirem⁹. si re/
dēpti ⁊ p̄seruati a xpo n̄ fuissim⁹:
Sic dicebat **D**avid i. ps. **E**ruisti
aiāz meā ex inferno inferiori. qd̄
eodē mō intelligit. qz eruit p̄ grāz
redēptiois: ne ad infernū descēde/
ret: lz d̄ hoc infra ampli⁹ dicit. in
3. s. articulo p̄cipali.

Veritas ē. q̄ inq̄sitiō illorūz
quorū n̄lla pōt eē demōstratio. v̄l
nulla ē certitudo. nō ē semp accu/
sanda. p̄z. p̄ distinctionē quam eli/
cio ab **A**ug. d̄ vilitate credēdi. c.
x. iter inq̄sitiōnē p̄sumptuosam ⁊
religiosāz quāz p̄ima est. qñ q̄s
p̄susus d̄ iuo ingemo. credit occul/
ta ⁊ oīo nālter inscrutabilia: iue/
stigādo repire. **Q** quos d̄ **E**ccl̄ia/
stici. 3. **A**ltiora te ne quesieris: ⁊
fortiora te ne scrutatus fueris. 2.

Inq̄sitiō ē: qñ q̄s ex intellectu fide
formato ⁊ illuminato p̄cedit ad
declarādū aliqua q̄ credunt: ⁊ tal
ē licita: imo ⁊ vnl. qz vt dicit **A**n/
selm⁹ i p̄cipio **Q**ur deus hō. c. 1.
Sicut rectus ordo exigit. vt p̄fun/
da xp̄tiane fidei p̄ri⁹ credam⁹: q̄
ea p̄sumam⁹ rōne discutef: ita nei/
gligētia mihi videf. si postq̄z p̄fir/
mau sum⁹ i fide. nō studeam⁹ qd̄
credim⁹ itelligē. **E**t **A**ug. lib. 83.
qōne. 72. dicit. **C**redibiliū tria sūt
genera. **A**lia sūt q̄ semp credunt.
⁊ nūq̄z itelligūtur. sic ē oīs hysto/
ria. ip̄talia ⁊ bñana gesta percur/
rēs: **A**lia mox vt credūt itelligunt/
tur. sicut sūt oēs rōnes humane.
de q̄bulibet disciplinis. **A**lia sūt
q̄ p̄mo credūt ⁊ postea itelligū/
tur: qualia sūt ea: q̄ de diuinis re/
bus nō possunt itelligi. nisi ab his
q̄ mūdo sūt corde: qd̄ fit p̄cep̄ is/
suatis: q̄ bene viuēdo accipiuntur.
hec ille. **S**ifr in li. de vi. cre. c. 12.
Improbat idē **A**ug. illos q̄ neq̄
existimāt se scire: neq̄ querere vo/
lūt. **L**uz. q̄ ad p̄positū n̄m p̄ntis
veritatis itelligentia. p̄rius ⁊ sim/
pliciter a deuotū virgīs credat ad
quā nō deficiūt multe p̄suasue ra/
tiones has exp̄imere ⁊ scriptu/
re tradere sans cōgruūz est: **I**m/
mo ⁊ necessarium pro repellen/
dis clamorib⁹ aduersarioz. vt. s.

54
iuxta petri sententiā prime sue ca-
nonice. c. 3. parati sumus oī perēti
rōnez reddere. de ea q̄ in nobis ē
fide ⁊ spe.

9. Veritas ē. q̄ sicut minimuz
icōueniēs i deo arguit i possibilita-
tem: ita parua ⁊ gruitas i ipso ar-
guit necessitatez. primū. p. 3. q. 2. ad
positionē icōuenientiū i ipso seque-
ret. q̄ nō eēt de⁹. Sil. r. p. 3. 2. q. 2. si
qd tale ⁊ grūū eēt. ⁊ tū ab ipso fa-
ctū eē negarem⁹: tūc non oīmoda
pfectio ei attributa eēt. Et virūq̄
dictū istius veritatū pbat. p. Ansel-
mū. p. 2. Cur de⁹ hō. c. x. in fine dicē-
tē. Sicut. n. in deo qdlibet paruu
icōueniēs sequit i possibilitas: ita
quālibz parua rōnē. si maiori nō
vincit. ⁊ mitatur necessitas. hec il-
le. Probat ē. 2. pars veritatū per
Aug. 3. de libe. ar. dicēte. Quicqd
tibi vera rōne faciēdum occurrit.
scias deū fecisse bonoz oīuz ⁊ di-
torē. vñ infert. q̄ nō est recta ra-
tio: sed inuida firmitas. cuz aliqd
melius faciēdū eē cogitas. b. ille.

10. ⁊ vltima Veritas ē. q̄ pec-
catū veniale ē minus graue q̄ ori-
giale. pbat. Sicut. n. se hz pena.
ad penā. sic culpa ad culpā. Sed
sic ē. q̄ pena pcti venialē ē minor:
q̄ pena pcti originalis. ⁊ culpa
venialis ē minor. Assumptū. p. 3.
quo ad primā partē. ⁊ pbo secun-

dā. s. q̄ pena venialē sit minor. q̄
originalē. Nā pena correspōdēs
originali peccato ē eterna. vt p. 3.
p. theologos. i. 2. ⁊ patuit in arti-
culo pcedenti. Pena autem cor-
respondens veniali. est solū tpra-
lis. vt p. 3. per Sco. i. 4. di. 21. q. 1.
qd sic pbat. debitum pene eterne
nō stat cū caritate. ⁊ veniale stat
cū caritate. ⁊ veniali nō correspō-
det pena eterna: immo infert ipe.
q̄ peccatū veniale ⁊ mortale i ra-
tione offense sunt in proporziona-
bilia. p. 3. Sicut. n. infiniti asini si
possent dari nūq̄ equarent perfe-
ctiōi hoīs. sicut nec infinite formi-
ce nō possūt peruenire ad pfectio-
nē leonis: ita infinita venialia si
darent nō equarent vni mortali:
i rōne offense. q̄ nec oīa illa auer-
tunt a fine vltimo sicut mortale. ⁊
pena correspōdēs s. iustitiā pec-
cato mortali in infinitū ⁊ sine p-
portione excedit penā debitam ve-
niali. s. nō excedit in infinitū s. m
intensionē. q̄ quelibet pena itēsi-
ue ē finita. ⁊ hoc erit s. m extensio-
nē. ⁊ nō debet veniali pena etna.
⁊ in pena etna debet: vt ē dictum
originali. ⁊ culpa originalis ē ma-
ius malū ⁊ damnū q̄ venialis.

11. Rōnes quattuor pbates pclu-
sionē tertā scbi articli picipalē.

His ergo premiffis: tanq̄
fundamētis: necessarijs ad
p̄bandā cōclufionē principalē. for
manē nunc mō consueto quatuor
principales rōnes. s̄z quatuor me
dia q̄ assumēnt p̄ sancta credita
opiniōe p̄bāda. primū. ḡ. mediū:
quo p̄batur intentum. est excellē
tia redemptionis. vel redēptoris.
sup quo arguitur tripliciter. p̄. sic.
s̄m: Sco. iii. 3°. q. 1. p̄fectissim^o
mediator debet h̄re p̄fectissimum
modū mediandi possibilē respe
ctu alicuius p̄sone p̄ qua mediat.
Christus fuit p̄fectissimus media
tor. ḡ. debet h̄re ꝛ c. s̄z illud nō ha
buisset. nisi virgo maria fuit pre
seruata ab originali. ḡ. ita est q̄ fu
it p̄seruata. Mediator primi filio
gissim^o. p̄z. q̄z subiectū infert predi
catum: ꝛ oppositū predicati. in
fert oppositū subiecti. Medior at
p̄z. p̄ veritatē q̄ntam. Medodo p̄
bo antecedens illius entimemā
s̄. q̄ nō fuisset p̄fectissimus media
tor: nisi p̄seruasset beatā virgi
nē a macula originali. Itā media
tor dicitur p̄fectissimus p̄ p̄fectis
simum modū mediandi: s̄z perfe
ctissimus modus mediandi est p̄
seruare aliquē ne labat̄ in origi
nale peccatū. vt. p̄z. discurredo p̄
omēs illos modos redimendi po
sitos in veritate septima. ḡ. si fuit

perfectissim^o Mediator habuit
istum modum redimendi respe
ctu alicuius persone: pro qua me
diabat: nō autem habuit istū mo
dum respectu sui. q̄z ipse fuit re
dēptor ꝛ d̄ iure nō p̄xit originale.
Et ē certū. q̄ neq̄ respectu alteri^o
magisq̄ respectu matris. ḡ. h̄uit
istū modū redimēdi respectu ma
tris: ꝛ sic p̄seruauit illā ne cade
ret in originale: q̄d erat p̄bandū
ex quo discursu. p̄z. q̄ nisi aliq̄s fi
lius ade fueit p̄seruatus a peccō
originali: nō fuit x̄ps p̄fectissimus
mediator. cōsequēs ē impossibile
ḡ. id ex quo sequit̄. sed sequitur ex
hoc q̄ nullus fuit p̄seruat^o ab ori
ginali. ḡ. ꝛ c. Cōfirmatur zō exē
plo q̄d est simile illi q̄d ponit An
selm^o. 2°. cur. deus h̄o. c. 16. Aliq̄s
offendit regē crie lese maiestatis
demerē in tantū vt ledat̄ in se ꝛ
ī quolibz filio eius nāli: quo fit. vt
offensus exheredet eū bonis suis
statuēs nūq̄ remittere hāc iniuriā
nisi fiat sibi obsequiū ab aliquo in
nocēte. q̄d sibi sit magis gratū: q̄z
offensa fueit molesta. Aliq̄s facit
tale obsequiū ita gratū: q̄ meret̄ si
lijs hereditatē lz eisdē filijs nāli
prius rex fuerit offensus: sed po
stea remittit iniuriā propter me
rita mediatoris: s̄z si ille mediator
possz ita p̄fecte placare regē. vt p̄

ueniret respectu alicuius filij ire ne
ei offenderet: hoc est magis. ut vi
delicet si rex videret alicuius exhe
redati filiaz et diceret. Ego nolo
quod filius qui nascetur ex illa mihi
offendat: sed preseruo ipsius. tunc
ille est perfectissimus mediator.
Hoc autem non est impossibile. ut patet. cum
hec offensa non sit ex culpa propria:
sed ex aliena. Quo exemplo potest ratio
formari sic. Nullus perfectissime pla
cat aliquem pro offensa contrahenda
alicui nisi preueniat ne ei offen
dat: quod christus non perfectissime placa
uit trinitatem nisi preueniret ne ei
in aliquo filio naturali ad eum offenderet: pro
sequetia nota: quod si iam offensus pla
cet ut remittat non perfectissime pla
cat. Tunc sic: Christus perfectissime pla
cauit. quod preuenit: ut alicui trinitas
non offenderet: non preuenit autem pro se
ipso. quod respectu alterius: non autem in alio
a virgine beata. quod preuenit respectu vir
ginis marie: et hoc ut dixi: ex perfe
ctione tamen mediatoris quam mediatio
nis. quod et talis benedicta ergo fuit pre
seruata in suo precepto. quod non habuit ali
quid ex quo beata trinitas offende
ret: et sic nullum peccatum preuenit. quod
erat probandum. Hec ratio apud deuotos
virginis satis efficaciter iterum principa
le demonstrat: quod pietas et miseri
cordia suadet. quod sicut pro perfectione
nisi christi reconciliatis catholice consi

55
rent aliquos sui merito et gratia non
lapsos in mortale: vel veniale: ita
pro eadem perfectione asserenda profuturum
predicant aliquem eiusdem christi merito
non lapsus in originale. Nam cum iter
omnes modos redemptionis sextus mo
dus sit perfectissimus: et non repugnet
ipsi christo benedicto ipsius habere nec virgi
ni gloriose. quod est concedendum quod istum habuit
et maxime circa matrem: quod si non habuis
set non fuisset perfectissimus redemptor
cum defuisset sibi perfectior modus:
quare et c. 2. ex eodem medio arguo
sic: perfectissimus mediator meretur
amotionem omnis pene ab eo quem per
fectissime reconciliat: sed christus est perfec
tissimus mediator. quod meretur. et c. perfe
ctissime autem reconciliauit virginem
beatam. quod meretur ab ea remotioem
omnis pene. Maior primi sillogis
mi. patet. quod nisi mereret tale amo
tionem non perfectissime reconciliaret.
quod si ergo maria fuit perfectissime re
conciliata fuit respectu amotionis
cuiuscumque pene. Sed culpa original
peccati est maxima pena: imo maior
quam carere visione diuine: ut patuit
est. in veritate. 4. quod ista grauissima
penam christus meruit auferri a matre. quod
preseruauit. Confirmat ratio: quod si
christus non reconciliasset matrem pro
remotionem talem pene: quod est in peccato ori
ginali: deuenisset in tantum malum ipsa vir
go benedicta. quod est dictamen rationis

debuisset p tunc velle annihilari . vel
saltem esse in inferno: q̄ eē in tali
pctō. Hoc videt valde absurdū ⁊
icōueniēs. q̄ mī tāte dilectiōis de
uenerit ad tātā ruinam. q̄ ipsa de
buisset velle nō eē: q̄ eē i tali pec
cato. ḡ icōueniēs ē dicē. q̄ xps nō
preseruauerit matrem a tali pena
originali culpe: icōueniēs aut in
deo arguit impossibilitatē. vt patuit
vitate nona. ḡ ⁊ c. Assumptū vero
s. q̄ ipsa debuisset velle nō eē: vel
eē in inferno: q̄ i culpa originali.
p3. p theologos. i. 4. circa finē. cō
cludētes. q̄. l3. dānari: vt subijciūt
pene. nō debeāt velle nō eē. tñ vt
subijciūt culpe: deberēt citius vel
le nō eē: v̄ eē i infernali semp pe
na: q̄ subijci c̄pe: Cui⁹ rō ē. quia
pena sensus ē offensio patienti: s3
culpa ē offensio dei. qui ē sup oēs
creaturas: quā vt nō q̄ incurrat.
deberet velle nō eē: eo mō quo nō
eē. vel eē in pena. eadit sub rōnali
appetitu. qz nisi intelligat in bono
sensu ppositio eēt falsa absolute:
sed bene intellecta ē vera. Et sic ē
vex. q̄ virgo Maria debuisset ci
tius velle nō eē: vel eē in pena in
ferni cū sui offensiōe: q̄ eē in pctō
cū offensiōe dei. Nec valet hic ali
quoz fuga. ⁊ dicentiū. q̄ qz malū
pcti origial ē remediabile. ⁊ eter
na dānatio ē irremediabil: ideo

eterna dānatio est maius malū: q̄
pctū origiale. ⁊ sic negāt assum
ptū. s. q̄ pctū origiale sit maius
malū: q̄ pena eterna: bec. n. solu
tio nulla ē: ⁊ iō dico. q̄ maius ma
lū ē pctū origiale: et si nō dura
ret. nisi p instās: q̄ pena infernal
perpetua. pbat. Qualis. n. est or
do psonē ad psonā: talis est ordo
offense ad offensa: s3 de⁹ cōpara
tus ad creaturā: excedit illā i infi
nitū. ḡ ita se habet offensio dei ad
offensionē creature. q̄ offensio dei:
sine mensura trāscēdit quancūqz
offensionē creature. Peccatū aut
ē offensio dei. pena aut inferni est
offensio creature. ḡ malū pcti quo
dā modo sine mēsurā trāscēdit ma
lū cuiuscūqz pene. ⁊ sic sequit illd
q̄ prius. s. q̄ vgo gliosa debuisset
p tunc. si origiale hūisset. nō eē: q̄
eē in tali culpa: vel debuisset saltē
elligere esse in inferno: q̄ sub tali
offensa. Cōsequēs ē absurdū. ḡ id
ex quo sequit. ḡ absurdū est. q̄ mī
tātū dei. ⁊ regina preordinata ad
tantā gloriā. habuerit peccatū ori
ginale: quo debuisset citius velle eē
in tāta pena. Concludat. ḡ. q̄ per
fectissim⁹ mediator meruit remo
tionem ab ipsa peccati origial.
U3. ex eodē medio: ⁊ ē confirma
tio precedentis rationis arguitur
sic secundū. B. Petrum de Can

dia: ordinis minorū. Anima viatrix utens libero arbitrio. que secum nō patit alicuius actualis peccati maculā: arguit se nunquā fuisse deturpatā sordibus peccati originalis: sed aīa beatissime virginis viatrix existēs: habens vsu liberi arbitrii. nō patiebat secū alicuius actualis criminis maculā. q̄ arguit. q̄ nunquā fuerit deturpata sordibus peccati originalis: huius rōnis minor probat. Nam aīa virginis nō caruit vsu liberi arbitrii. q̄ fuit sane mentis: et puenit ad annos di cretionis. fuit et viatrix. p̄. q̄ nō fuit iuncta suo fini: vsq̄ quo non fuit separata aīa a corpore: imo semp pegrina: et huiusmodi aīa viatrix beatissime virginis: nunquā fuit coniuncta alicuius peccati actuali. p̄. p̄ quoscūq̄ theologos fūdates se i dīcto bti Aug. i li. de nā et grā dicentū: Cū d̄ peccatis agit nullo volo de mīe dñi hīe mētionem. Sibi. n. data ē grā. ad vincēdū ex dī parte peccatū. Quā auctoritate intelligūt et aduersarij de peccato actuali. p̄. q̄ ista minor. Nunc p̄bo maiorem sic. Cumq̄ aīe: rōne sue dignitatē repugnat veniale: ei magis repugnabit originale peccatū. p̄. ista. q̄ veniale ē min⁹ graue: q̄ originale. vt patuit i v̄itate. x. et sic min⁹ repugnabit bonitati: et sc̄titati. et puritati alicuius aīe p̄fe-

cte: si qua erit talis: q̄ peccatū originale. q̄ ē ḡuit. S̄z aīe beatissime virginis rōne sue dignitatē repugnat peccatū veniale. vt probatū ē. q̄ a fortiori repugnabit originale: Nota deductio. p̄. p̄ dicta. q̄ p̄t sic p̄firmari exēplo: Si cū. A. albedie. nō p̄t stare cert⁹ ḡdus nigredis: puta gradus: vt duo: seq̄t a fortiori. q̄ nec ḡdus nigredis intensior. vt pote vt quattuor. et hoc p̄ maiorē repugnantiā. q̄ a s̄titi: Si alicuius peccatū minoris ḡuitatē n̄ stat i aliqua aīa p̄ suā dignitatē. seq̄tur. q̄ nec alicuius peccatū ḡuitatē stabit i p̄dicta aīa: S̄z veniale repugnat puritati et p̄fectioni virginis. q̄ magis eidē repugnabit originale. q̄ ē ḡuit. Et sic illud q̄ p̄t. s. q̄ v̄go beatissima: merito redēptoris. sicut fuit redēpta ne caderet in veniale: ita et ne caderet in originale. hec rō. vt p̄. h̄z magnā vim. et maxie pietate et deuotiōe. erga virginē p̄ua: et huic deuote demonstratiōi dūz eēt r̄ndere. nisi cū iniuria illata in matrem Christi. 2. ad principale arguit ex fundamento et medio. 2. s. ex euidentia reuelatiōis: Anteq̄ aut̄ forme rō. aduertendū. q̄ licet ita sit. q̄ hec veritas nobis indubitata: nō possit demonstrari. vt dictū est supra. tamen nāli ratione ostēdi p̄t. necessariū eē scire alterā partē huius

1
P̄dictionis: virgo maria p̄cepta ē
in pctō originali: virgo maria nō
ē p̄cepta i pctō originali: ita q̄ in
tellect⁹ nō erit dubi⁹ p̄cise: aut neu
ter illi⁹ p̄dictionis. p̄z. q̄z talis du
bitatio v̄l ignorātia īpediret inq̄
sitionē alteri⁹ p̄t̄: s̄z q̄z q̄ b̄ p̄as sit
vera: vel alia: rōne nāli nequaq̄
ostendi potest: cuz complexiones
s̄lle seorsum accepte: et ex se sint
nobis neutre ad quas formādas
nō ē naturalis p̄cessus: ideo ad i
uestigādā ueritatē: p̄tis negative
illi⁹ p̄dictionis: oportet testimoniū
sup̄naturale regreſ alicui⁹. s̄. q̄ sit
sup̄ior tota sp̄e humana: sicut do
cet Aug. xi. de ciui. dei. c. 2. in fine
dicēs. Profecto ea q̄ remota sunt
a sensibus nostris: q̄m nostro testi
monio scire nō possumus: de his a
lios testes requirimus: eisq̄z credi
mus a quoz sensib⁹ remota eē vel
fuisse nō credim⁹. b̄ ibi. Et i cap̄o
sequēti dicit. Dei sapia p̄ quā fa
cta sunt oīa: que in aīas et scrās se
trāssert. et amicos d̄i et p̄phetas cō
stituit: eis opa sua sine strepitu in
tus enarrat: hec ibi. p̄misso igit̄ ta
li fundamēto. s̄. q̄ p̄ inuestigatiōe
hui⁹ p̄positionis. s̄. virgo maria n̄
ē cōcepta in pctō originali: regri
debet testimoniū diuinū. arguo ad
p̄positā p̄clusionē sic: in nō euidē
tib⁹ exterminis nec ex p̄ncipijs

euidētiā hūitib⁹ nō p̄sōāt firmiter
et infallibiliter m̄lti diuersimode
dispositi: nisi a causa sup̄ior ip̄oz i
tellect⁹ inclinet ad cōsēsū. p̄z. ista
maior p̄. Sco. in. p̄. q. 2. p̄logi. Et
tū ēt p̄batur sic exēplari ter dedu
cēdo. Nā q̄ alig diuersimode cō
plexionati: in diuerso t̄p̄re: et pa
tria in cōsēsū huius ueritatis. *quēnt*
Omne totū est maius sua parte:
vel alterius huiusmodi nullum ex
hoc seq̄tur miraculū: similiter q̄
cōueniant in istā. Omnis homo ē
risibilis: nō cōcluditur specialis
gratie influx⁹. q̄z p̄ima cognosci
tur nāliter nouis terminis. Secū
da habet euidētiā ex suis p̄ncipi
ijs. Sed si bi diuersi cōplexiōe:
patria. et tēpore conuenissent in
hāc ueritatē. B. Habuel veronē
sis erit cardinalis sancte i Roma
ne ecclesie: ex hoc Argueret q̄ ta
lis ascensus p̄cessisset ob sp̄tialē
illustrationē: et reuelationē spirit⁹
sancti p̄uidētis futura: et id im
mittētis in eoz itellecib⁹. cū ista
ueritas nō depēdeat a notitia ter
minoz vel a causis naturalib⁹. im
mo cum quot capita tot sint snie:
vt dicūt d̄ni canoniste: de Conse.
di. 4. Sicut in sacramētis et diuer
sitatē corporū diuersitas sepe so
leat seq̄ anioz de cōces. p̄rebē. c.
Et diuersitatē d̄buisset. bi diuer

si: et cōplexione: et parzia diuer-
ses nominare: pro tali dignitate
cardinalatus. Hac igitur maiori
declarata: addo minozē istā. scz scri-
ptozes. et zelatozes virginei ho-
nozis: asserentes qd ipsa nō fuit cō-
cepta in peccato originali: fuerūt
diuersi cōplexione: patria et tpe:
et firmiter p̄senserūt in hac verita-
te: nō euidēte ex terminis: nec ha-
bente euidētiā ex principijs nāli-
bus: vt. p̄. qz sc̄tus Ambrosius. s.
basilius. s. Anselmus dñs petrus
de Lādia Doctor subtilis: et hu-
iusmodi nō fuerūt omnes vno tpe:
nec ex vna patria. q̄. ex tali vnifor-
mi cōsensu: signū ē. qd eoz intelle-
ctus illuminabat̄ a causa sup̄iori.
et sic p̄cludit. qd ista veritas fuit re-
uelata: qd erat primariū intentū ī
hac rōne. tali via vtitur Sco. vbi
sup̄: ad probandū veritatē catholi-
ce fidei: se tñ fūdās in v̄bis. Aug.
18. de. ci. dei. c. 41. S3 forte ad mi-
nozē istā diceretur ab aliquibus. qd
nō possunt assignari aliq̄ autentici
q̄ in hac cōueniāt deuota op̄ione.
q̄bus anteq̄ respōdeā: ad memo-
riam eoz reduco dictū Aristote-
lis. 3. de aia: vel. 2. fm modernoz
diuisionē. vbi dicit qd multa aialia
opantur fm fantasiā. Et infert. qd
aliquibus hoc euenit. qz carēt intel-
lectu. vt bestijs: aliquibus aut. qz da-

to qd habeāt intellectū: habent tñ
ipsū velatū: qd cōtingit triplici de-
cā: quādoqz ex infirmitate vt. p̄. qz.
in freneticis et furiosis: quādoqz
ex aliqua passione. puta ire: vel
cōcupiscentie: quādoqz ex sōno. b.
Aris. Rogo. q̄. hos negantes. qd
allegari possunt et pauci doctozes
p̄ hac pia op̄ione. vt deponāt ve-
lumen ab eoz intellectu: recte iu-
dicēt. Laute arguant: ne in pp̄ria
deprehendāt passionē. Et iā pro-
positū inceptū p̄sequendo dico. qd
p̄ hac nostra credita veritate ha-
bemus q̄ p̄imos doctozes: tā fa-
mosos q̄ sanctos quoz multa di-
cta hic infra in. 3. s. rōe fundamē-
ti bui. v̄l̄ medij ponunt. qd pp̄ eo-
z magnā auctoritatē quā ī dī obti-
nent ecclesia sufficit: ad calūniā
nobis illatā p̄sus repellendam.
quoz primus est irreprehēibilis
doctor Ambro. ī fmōe ad Haba-
ōitas. b̄tus Aug. ī li. d̄ nā et grā. lz
aduersarij exponant. qd ibi loquitur
de actuali peccato. sanctus pater
Basilius. b̄tus Anselm. vgo de
sc̄to victore. b̄tus Bernard. q̄/
uis aliquñ tenuit oppositū qñ. s. lo-
cutus est de lege cōi. ē et pro hac
catholica veritate sc̄tus pater dñi-
cus cū sancto tho. oz. predicator
quorum filius nomine saltem sic
turpiter obloquitur cōtra p̄iaz ve-

ritatem a patre sancto miraculose
probatum ē. Est et pro eadē veri
tate sacre theologie mōarcha Al
lexēder de ales. Varro scoti ma
gister. Sco. doctor subtilissimus.
cū suis sequacibus. ut puta franci
sco de maro. Landulpho de nea
poli. Ugōe d̄ castro nouo. Petro
aureoli cardinali sancte eccl̄ie ro
mane. Cōfirmat quoq; hāc oppi
nionē. B. petrus de cādia. or. mi.
9 et papa Alexāder q̄ntus postea
fuit in suo de cōceptu virginali. sic
et Petrus de aq̄la dictus scotell^o.
et multi alij huius sc̄i ordinis. est
et p̄ nobis Cirillus patriarcha al
lexandrinus. B. Robērus. ep̄s li
coniēsis Petr^o thomas. Joānes
de basilea. Alexāder nequaz ma
gnus theolog^o. Thomas de argē
tina. Berardus odonis patriar
cha antiochenus. Bartolomeus
pisanus in suo mariali. B. Anto
nius de burio. B. Abas sicul^o. et
alij q̄ p̄ mi quos enūerat nimis
lōgū esset: S; ut d̄ mortuis tacea
mus licet doctrinis apud nos et
meritis. et gloria apud virginē cu
ius fuerūt zelatores uiuant: ad vi
uentū mores descendo. id tenet
et affirmat caput totius fidei no
stre sanctissim^o. B. n̄r papa innocē
tus. id collegiū. B. cardinaliū in
cuius signum ab eoz clericis et sa

cerdotibus in solēni cōceptionis
die cantat. Immaculata cōceptio
ē hodie. id cōfitemt oēs ep̄i et sa
cerdotes catholici et fideles. id
abbates et q̄cunq; ecclesiastica d̄
gnitate decorati. id ordo sc̄i be
nedicti id canonici regulares. id
ordo heremitarū sc̄i Augu. id or
do carmelitarū. Et ut breuib; cō
cludaz. id tenent quasi oēs cuius
cunq; alterius religionis: paucis
exceptis: quos exprimere nō est
opus. Id cōfitemtur: et tenēt deuo
ti et zelatores virginei honoris
oēs fratres minores p̄ eadem ve
ritate deffensanda nō minime la
borātes: spinasq; ac tribulos iam
in orto decoris et puritatis Ma
rie falso seminatos sermonibus et
suasionibus eradicare cupientes.
Idē ultimo tenet et credit tota fi
deliuz vnitas et p̄gregatio a spiri
tu sancto illuminata: cuius rei te
stimoniū reddunt capella serenif
simi imperatoris atq; omniū re
gum: Dominationū: potestatū: ci
uitatuz. oppidorū: et villarū eccle
sie in q̄bus obsequia solēnia can
tus et celebrationes diuinorū in
illo benedicto die deo et br̄e virgī
ni impenduntur. Neū qd ad hec
aduersarij dicere p̄sument? ne
gabunt ne cōsensus aliquozū re
spectu huius credite veritatis: cuz

tota ecclesia paucis exclusis hanc
cōfiteant? Euadent ne dicendo
q̄ talis cōsensus est respectu hoīuz
ignorantiū: vel factus a vlgaribus
et idiotis cū cuiuscūq; status horū
credentiū multi tum doctrina: tum
nobilitate: s; nō minus sanctitate
nō parū fulgeant? Erūt ne ipsi so
li sapientes: in nullo notati erro
res? forte aut dicent: q̄ talis cōsen
sus habuit ab uno principio ortū
puta ab ordine minorū: s; hoc ni
hil est. qz sc̄i Ambrosij dicta et a
lij multi huius opinionis: **M**ai
norū ordinem p multos precesse
rant annos: mirū ē valde eēt. q̄
talis ordo: cui? filios amic? scalcia
tos vocat: totū mundū in suo potu
isset concludere errore. si veritas
hec credita errore p̄tineret. Quo
modo enī tantam multitudinē: vt
verbis Aug. cōtra epistolā funda
menti vtar: ad opinionē hāc p̄riā
tū vie cōmunioni iduceret: nisi de
us eēt cū illo? vel quomō hoc op?
nō esset iā multotiens dissolutū si
humano cōsilio factū esset: vt dixit
gamaniel Actū .5. de apostolis
predicātib;? **N**ō est aut p tot an
nos dissolutū: nec dissoluetur: fact
ant h̄ uis veritatis rebelles. qz
qd placet. qz virgini: immo deo re
pugnant nō hōibus: cui resistere
n̄ poterūt. **E**x p̄cessu igit̄ isto. p3.

58
vis et deductio rōnis p̄cedētis. et
sic. p3. q̄ virginē benedictā, nō cō
traxisse originale pctūz est credi
tū a nobis iāq; reuelatū a deo. q̄.
tāq; vez. p3. cōsequentia. qz ab il
la sūma veritate nō pōt ēē aliqua
falsitas. si enī ex veris p̄positio
nibus syllogistice ordinatū nō pōt
īferri: nisi vez. q̄. magis ab infalli
bili et prima veritate n̄ reuelabit̄
nisi vez. q̄. ita est i re: q̄ virgo b̄tā
nunq; p̄tū originale pctūm. qd
erat p̄bandū. **S**ecūdo ex eodē me
dio: et est p̄firmatio prioris rōnis
arguit̄ p quo p̄suppono fm. **S**co.
prima. q. plogi. q̄ reuelatio v̄ tra
ditio a deo alicuius veritatis pōt
ēē altero triū modoz. s. locutione
interiori: sicut forte fuerunt illa q̄
pphete p̄dixerūt. aut exteriori: si
cut fuerūt p̄cepta decalogi **M**oy
si tradita. aut aliquibus signis. i.
miraculis sufficientib; causare as
sensū: q̄ vt dicit idē **S**co. q. 2. plogi
sunt a deo facta ad inducēdum
hoīes. ad credēdū his que p fidē
obligabant: ad quoz noticiā nāli
ter puenire nō poterāt vt ē h̄etur
ab Aug. 22. de ciui. dei. c. 5. et ab
eodē d̄ vti. cre. q̄ si i fine. mō ad p
positū nr̄z dico. q̄ v̄ital̄ h̄ de qua ē
fmo: nō modo est reuelata docto
rib; interna inspiratione: vt pro
bat rō p̄cedēs: s; ēt modernis

exteriori signo. s. miraculis: quare
sequitur ei⁹ infallibilitas. et iste mo-
dus reuelandi aliquam veritatem: mul-
tum valuit in fide catholica: et ap-
osto- rum ipse: immo et ipsis ap-
ostolis maxi-
me fuit efficacie: ad credendum illa:
que sensu capi non poterat. Unde
Gregorius de ipsis apostolis per mira-
culum credentibus in quadam omelia su-
per lucam ita dicit: Quia carnales
adhuc discipuli nullo modo valebant
capere verba misterij: venit ad-
miraculum. Ante eorum oculos cecus
lumine recipit: ut qui celestis misterij
verba non caperent: eos ad fidem ce-
lestia facta solidareret. hec ille. Ne-
igitur huius sancte opinionis ad-
uersarij virtutes precedens ratio-
nis reprehendant: et falso dicant:
quod et per eis concludere posset: super-
addit modus alius: quo veritas
de preservatione virginis creda-
tur reuelata. videlicet miraculorum.
ut tandem tot inspirationibus et si-
gnis conclusiois infallibilitas pa-
teat: et sic ratio presens una cum
precedentibus et posterioribus. vim
obtineat demonstrationis. Forme-
tur. quod ratio sic. Ad cuius deus est te-
stis: et ita verum quod non potest esse fal-
sum. hoc patet per fidem. sed deus bene-
dictus est testis huius veritatis: quod
virgo gloriosa non contraxit pecca-
tum originale. quod hoc est verum. minor

probatur. Nam ubique: vel de quo-
cumque fiant miracula: ibi est testifica-
tio diuina. patet. quia miracula solum
a deo fieri possunt: ut habetur ab
Augustino de vii. cre. prope finem: ubi
tractat differentias miraculorum: que
a deo et a diabolo sunt. Tunc ultra:
Sed ita est. quod respectu huius verita-
tis approbante sunt multa miracu-
la. quod respectu eius est testificatio diu-
ina: et sic illud est verum: Tota dedu-
ctio. patet per iam dicta: quia deus non
testificaret de aliquo falso. Ad-
modo probatur assumptum. s. quod per hac ve-
ritate sint facta miracula: hoc au-
tem. patet multipliciter: Nam primo
beatus Anselmus in epistola. quam
scribit cum decreto ad coepiscopos
anglie. tria recitat miracula. primum
est de helsino abbate. qui in medijs
fluctibus oceani. vouit angelo ab
eo exposcenti. annuam celebra-
re celebrandamque predicare sancte
virginis conceptionem sedata tempe-
state. qua prius periclitabatur: se-
cundum est de Joanne regis un-
garie germano. quem cum immaculata
virgo de nuptijs ad celibatum vo-
casset admonuit annuatim sanctam
eius conceptionem celebrare. celebra-
damque predicare. qui aquilegensis pa-
triarcha effectus. quod virgini promi-
sit adimpleuit. Tertium miraculum
quod refert. est de Ricardo de pago

gallico dignitate cōonico quē ob
ppetratū adulteriū i flūine diuina
ultione necatū post triduū .b. vir
go reuixit ad vitā : sibiq; i memo
riā suscepti beneficij pceptionē ei?
scitissimaz annuatī celebrare cele
brandāq; p̄dicare t̄poribus ppe
tuo duraturis iniunxit . Aliō quo
q; miraculū tota Anglia refert . d̄
magistro Alexandro neq; q volēs
pphāare p solēne disputationē: fe
suz cōceptionis .b. virginis nocte
pcedente disputationē doloribus
magnis correptus ad suā cogno
scēdā temeritatē sermonē pdidit
q incipit fiat lux: in quo suuz retra
ctauit errorē. Quidā lctor ordis
p̄dicatoz p̄ cōceptionē virgis p̄di
cādo i medio s̄mōis cecidit idēq;
obmutescens vsū lingue que ad vi
xit pdidit. Quidā mag. ordis mi
noz vitalis noie post s̄monē quē
p̄ honorē .b. virginis cōceptionis
fecerat volēs: celebrare : Imago
eiusdē virginis sup altare depicta
faciē auertit ab eo: et ipse cogno
scens errorē reuocare vouit: et i fe
sto scti thome Apli sequēti publi
ce qd dixerat retractauit. Quidā
altus ordis p̄dicatozū. volēs susti
nere ptem oppositā amens cecus
et mutus effectus in errore in per
seuerans . octauo die ex hac vita
discessit. Quidā religiosus i oi ser

59
mone suo p̄ conceptionē latrans
vno die lupus retro altare ipm in
vadens: tria vulnera in eius gutu
re infixit ex qbus infra triduū ex
pirauit : hec qnq; miracula refert
ioannes vitalis in suo defensorio .
In castro baculi: qdam ordis pre
dicatoz in p̄ sermone .qm publi
ce ad populū faciebat p̄ cōceptio
nē latrare cepit dū aut sermonē p
sequeret imago virgis s̄ fores ec
clesie eoz depicta: tota ad terram
cecidit et in puluerē redacta est vi
dentibus cunctis q predicationi i
tererāt. Ob qd populus p̄dicato
rē lapidare et cōuentū diruere vol
uit: nisi brachio dñi castri illi? fref
se defensassent. Sacerdos qdam a
demone p .b. virginē liberatus di
xit illi. qd tibi faciā p tanto bene
fitio virgo benedicta? At illa ce
lebrabis inquit festū mee pceptio
nis celebrandūq; predicabis. In
Reg^o vngarie. qdā religiosus: p̄
dicans in festo conceptionis asse
rens .b. virginē in originali culpa
cōceptā añq; predicationē pfice
ret cecidit mortuus. qd miraculū
dixit rex vngarie cuidā ordis mi
nozū magro Mantuano. Alter
p̄dicans in tholosa. quia tali pec
cato temerario asseruit virginem
fuisse deturpatā: lupus suffocauit
eū cunctis videntibus q astabant:

In Aragonia: qdam predicator
demoniacū iueniēs adiurauit eū.
vt dicēt An. b. virgo fit in originali
cōcepta. Et demon respōdit. vbe
q temerarie hoc affirmāt. In du
catu sabodie iuxta montē sci Ber
nardi. qdam religiosus mulierib⁹
euntib⁹ ad festū pceptionis obui
ans ait: quid incassum laboratis
non veniam vsqz ad vespēras si fe
stus cōceptionis inuenit. Mirabi
le dictu. Adueniēte hora vespo
rū suspēsus p pedes a socijs retri
ē. Tēpe Martini āno Dñi. M^o
cccc. 24. quidā Magister tholesa
nus venit Romam pro determi
natione sententię: quam ibidem
contra virginem disputauerat: ho
ra congruētī coram summo pon
tificē vocatus alijs ibidem Ma
gistris existentibus et expectanti
bus: inuētus est in lecto quasi mor
tuus. quia dei iudicia abissus mul
ta: Sed heu longum nimis nimis
longuz foret cōplete scribere: quā
ta sunt facta miracula: pro atte
statione huius sancte veritatis.
Oporteret enim qui omnia nosce
re vellet. qz percurreret. Galiaz.
Angliam. Hispaniam. Scottiam.
Hiberniam. Germaneam. Unge
riam. Sclauoniam. et Pānoni
am. Tandemqz totam. Italiam:
cum in his omnibus mundi par

tibus: virginis amatores hoc be
nedictum festum celebrent lau
dent: et efferant. et hoc non nisi p
pter multa de eo perpetrata mira
cula. Libet tamen vnum hoc vlti
mum: sed diebus nostris factum
narrare miraculū. quod in nostra
credita veritate magnam reddet
auctoritatez: sed et non minus ad
uersario confusioem: Tēpore nā
qz quo i episcopali patauino folio
preerat dignissimus presul. B. fan
tinus nobilissimus venetus: et in
fide christianissimus: virginisqz glo
riose deuotus valde: presertim sue
benedicte conceptioni. Apparuit
sanctus Thomas. or. predicator
eidem epō vigilanti et ante
se tertiam partem eiusdem tenētis
et speculanti: quomodo potuerit
sanctus iste errare in determina
tione virginis conceptionis: di
xitqz ei. Quare domine episcope
miraris: si i scriptis reliqui. de vir
ginis cōceptione: quod viuēs cre
didi? Sicut enim tunc opinabar:
sic docui et scripsi. Scias tamen p
certo. qz falsum dixi. qz virgo et sē
per benedicta Maria. nūqz coin
quinata est originali macula. Nec
repugnat sanctitas mea: huic opi
nioni mee false. qñ enim talia scri
psi. tunc solū respexi ad diuinū sta
tutū q. b. Maria pētūz originale

contrahere debuisset: cū ppagata fuerit: sicut ceteri homines. **T**amen. qz mater filij dei est. pziuilegio singulari fuit pseruata. itaqz sū originali peccato cōcepta fuit. qbus dictis disparuit. **H**uius visionis nō ingratus. **B.** epus: imo magis in sua cōfirmatus deuotione: festū hoc in suo episcopio: quo ad vixit: cū magna solēnitate celebravit. ⁊ celebrandū in sua tota diocesi pcepit. **E**t licet in eius vita: visio hec alijs nō fuerit publicata. post mortem in suā frater **M**icolaus de padua: nūc pfectus in ordine minorū: tunc aut eius dignus vicarius ⁊ doctor oīa hec fidelissime exposuit. asserens se a prenominato. **B.** epō hoc negotiū: nō sine lachrimis ex deuotione narrante proprijs auribus auduisse. **I**n testimonium aut huius tante apparitionis: adhuc festum istud a domis canonicis ecclesie cathedralis eiusdē ciuitatis solēniter celebratur. **S**i quis aut pteruendo diceret: se nō credē. qz de hac cōceptione sint aliqua facta miracula. **E**t sic iā narratis nullā adhibere fidē: illi respōdere. qd **A**ug. 22. de. ciui. dei. c. 5. dicit qz illos qz i fide catholica negant esse miracula facta. **S**i enī inqt ista miracula facta ēe nō credunt. hoc nobis grā

de miraculū sufficit. qz ea terrarū orbis sine miraculis credidit. **N**ō minus est enī incredibile hoies infimos ⁊ paucissimos rem p̄riam vie cōmuniori. tā efficaciter mundo ⁊ doctis: in illo psuadere potuisse. vt pene quasi totus mundus illud credat: nisi p illos aliqua miracula fierēt: p que mūdus ad credēdū induceret. **H**oc ḡ. sit miraculum p cōfirmāda veritate hac. qz pauperes scalciati (vt amici verbis vtar) totā pene fidē catholicā cōuerterint sine aliquo p̄uio miraculo ad credendū id qd multi sancti negauerūt. **P**ro opiōe aut opposita nullum adhuc repperitur miraculum. nec mirum. quia **D**eus qui est summa veritas. non potest esse testis falsus. patet: ḡ. ratio bec. 2.º in. 2.º medio fundata. 3.º sub eodem medio arguitur. **E**t est cōfirmatio quedā p̄ncipalis rōnis. **S**ū cuius formationē aduertēdū: qz sanctorū verba dupliciter accipi possūt: s. quātū ad p̄. 3. significatiōne eorū: aut quātū ad secūdā: p̄ significatiō est illa quam faciunt verba ex sua impositione. 2.º est illa. quā intēdit loquēs exprime re p ea. in expositione. ḡ. sacrorū librorū. nō ē precise ⁊ sep stādū. i p̄ma verborū significatiōne. qz hoc eēt vald̄ piculosum vt meli⁹ pa

tebit in principio articuli sequen-
tis veritate. 3° sed significatio. 2°.
est valde attendenda: aliter in va-
rios ducemur errores: hoc ḡ. pre-
supposito probatur veritas opi-
nionis deuotoꝝ virginis ex reuel-
latione scripturaz sacrarū. que tā
explicite q̄ implicite preseruatō
ne ab originali sane intelligētib⁹
sonāt. Et vt prius de scripturis sa-
cris. hoc ē fidelū doctoꝝ explici-
te loquētib⁹ p̄ hac sancta opiniōe
aliqud videam⁹: dico q̄ nobis val-
de fauet auctoritas ⁊ dictū sc̄ti ⁊
irrefragabil⁹ doctoris Ambro. q̄ i
simone ad gabaonitas de v̄gine fi-
gurata in virga de radice iesse di-
cit. Hec ē virga i qua. nec nodus
original⁹. nec cortex venialis culpe
fuit. Et i omelia d̄ Cain ⁊ Abel.
dicit idē. De hoc grege sc̄tā ima-
culata illa ⁊ intacta ouis p̄cessit
sc̄tā Maria. q̄ nobis p̄ nām pur-
pureū illū agnū. i. regez xp̄z gene-
rauit. b̄ ille: quomō aut̄ fuisset v̄go
Maria. ouis imaculata si p̄xiss⁹
maculā original⁹ culpe. q̄ est pec-
catū mortale? Itē Hierony. sup
nonū capitulū Isaie dicit In aula
virginali. ⁊ nulla sorde maculata.
de spiritu sancto ē dei fmo conce-
ptus q̄ velociter d̄ aduersarijs po-
testatibus spolia detrahēt. ⁊ sibi
faciet vniuersa fuisse. hec ille: Se

cūdū aut̄ mōz arguēdi amici n̄ri.
q̄ nullū dicit omne excludit. quo-
modo. ḡ fuisset virgo nulla sorde
maculata. si habuisset original⁹ pec-
cati maculā? Et Aug: quē allegat
Abagi. in 3. di. 3. Excepta inquit
sancta Maria d̄ qua. pp̄ honorē
d̄ni cuz de peccatū agit nullā volo
fieri questioneꝝ. hec ille. quō igit
cuz de peccato agit. nulla de m̄re
debet mētio. vel questio fieri. si ha-
buit originale pctūz. q̄ ē mortale.
⁊ mai⁹ q̄ actuale: vt p̄batū ē. s̄?
hoc dico. pp̄ aduersarij expositio-
ne. qua nititur euadere dicēdo. q̄
Augustini auctoritas loquitur ibi d̄
actuali pctō. ⁊ nō de originali: quo-
modo ēt vicisset eadeꝝ virgo ex oī
parte pctūz. vt sequitur i illa aucto-
ritate si hūisset originale? Immo
habuisset ex magna parte pctūz:
qa fuisset sicut paruuli baptizati
h̄ntes originale. q̄ nulluz aliud ha-
buerūt: S̄ nota q̄ sequitur i p̄alle-
gata auctoritate. Hec inqt Aug.
v̄gine excepta si oēs sc̄ti. ⁊ sc̄tē d̄i
cōgregari possent. ⁊ quereret ab
eis. an peccatū h̄rent. qd̄ r̄nderēt
nisi qd̄ Joānes ait. Si dixerim⁹.
q̄ pctūz nō h̄emus. nos ipsos se-
ducim⁹? hec ibi. vbi expresse indi-
cat. q̄ v̄go btā nullū habuit origia-
le: Cōgregem⁹. n. sc̄tōs inocētes.
p̄ xp̄o paruulo passos. ⁊ paruulos

mortuos baptizatos. interrogem^{us}
eos si pctūz habēt dicūt cū dicto.
b. Joannis. Si dixerim^{us}. ꝛc. ꝛ tñ
nō hūerūt nisi solū originale ꝛ tñ
ab istis. ꝛ oibus alijs vgo excipi
tar. q̄ nullū habuit origiale p au
toritatē Augustini: Item Ricar
dus de sancto victore in s̄mōe. b.
virgis. q̄ Incip̄. nec dum erat abis
si inquit. Ad̄ decuit. vt caro **M**A
rie: qualicūq; foret obnoxia cul
pe. Itē. b. Bñicus i tractatu quē
cōposuit de corpore xpi ꝛ hereti
cos. vbi dicit. prim^o Adā. fuit ex
terra virgine. ꝛ nunq; maledicta
vel corrupta: ita decuit i 2°. Adā
fieri: Itē sanctus Thomas de a
quino in p^o. s̄niagz. di. 44. ar. 3. in
solutiōe argumētū tertij fundādo
se i dictis Anselmi: loquēdo d̄ pu
ritate vginis ait. q̄ fuit imūnis ab
origiali. ꝛ actuali pctō: Et in ex
positiōe salutatiōis angelice di
cit: ipsa enī purissima fuit q̄stū ad
culpā. q̄ nec originale. nec morta
le. nec veniale peccatum incurrit.
hec Tho. Itēz Bernar. omelia.
13. in cena domini: Non est inquit
in filijs hominūz magnus: v̄l par
uus tanta predictus sanctitate. qui
nō in peccatū fuerit cōceptus. vel
in peccatis fuerit post cōuersatus
p̄ter m̄ez immaculati pctūz non fa
ciētis. s; peccatū mūdi tollētis. d̄

qua cū de pctis agit. nullā p̄sus
volo bre questioneꝝ. hec ille. qd̄ ē
valde notādū ab amicis Regine.
Et qñ iuenit oppositū dixisse. di
cat. q̄ tūc loquebat d̄ lege cōi: in
s̄mone quoq; d̄ natiuitate vginis
Idē dicit. Caro virginis ex Adā
sumpra. maculas ade nō admisit:
Item Alexander de ales in suo
Mariali. qd̄ distinxit i sex libros
in fine tertij: recitando quomodo
miraculose correptus fuit p infir
mitateꝝ: reuocat quod in 3° parte
concluserat ꝛ affirmat ipsam sine
originali fuisse cōceptā: Itē Ciril
lus patriarcha Alexandrinus: vi
dit post filiuꝝ temerariuz ē i **M**A
ria virgine ponere culpā aliquā.
vel peccatū: Itē Ansel. de Lōce.
Virgi. c. 18. decens erat: vt ea pu
ritate: qua sub deo nequit maior
intelligi. virgo illa niteret. Respō
sio aduersarioꝝ ad hāc Ansel. au
toritatē ē. q̄ ista dicta faciūt pro
eorum opiniōe. qz illa puritas de
buit intelligi sub deo homine. igit
tur solus deus homo fuit sine ori
ginali. Si autē virgo non habuis
set originale. nō fuisset maior pu
ritas dei hoīs q̄ sua. Ista respon
sio nulla est. q̄ si. b. virgo esset cuz
originali: p̄ter deum esset ali
quid sub deo. ꝛ sub deo homine:
immo sub ipsa virgine. quod esset

purius ea scilicet Angeli sancti .
qui nulluz habuerunt peccatum:
Ad istud respōdent. q̄ vnus An
gelus non est ab alio sicut homo.
qui per traducem peccatū immit
tit: Sed hoc non est ad mentem
Anselmi. quia in quibuscūq; crea
tis. siue se propagantibus. siue nō
dicit. q̄ sub deo nulla maior est pu
ritas. q̄ nec angelozū: Nec est ve
ruz. q̄ dato. q̄ virgo. b. non habe
ret originale. tanta esset puritas
eius. sicut hominis dei. quia chri
stus homo fuit p̄ceptus de spiritu
sancto. sed virgo Maria: cum cō
cupiscentia parentū. et ideo natu
raliter christus homo ē mūdus. et
si non esset deus. dūmodo conce
ptus de spiritu sancto. virgo autez
Maria est munda ex gratia pre
nentente. licet per naturaz debue
rit peccatum habere. quare. et c.
Item sanctus pater Basilius in
sermone annuntiationis virginis
dicit. Quid dulci⁹ fratres: qd iocū
dius: quid salubrius: qd felicius:
q̄ de virgine loqui: de virgine co
gitare: de virgine p̄dicare. et ip̄az
in omnibus sequi et mirari? hec ē
redemptio n̄ra: Salus: vita: spes:
Refugiū: cōsiliū: et auxiliū no
struz. hec est: que fuit in vtero ma
tris: absq; originali peccato. cōce
pta et generata: et ab omni morta

li vicio segregata. etiā ventali pri
uata. et in cunctis actibus et mori
bus spiritus sancti gratia plena.
et fecundata. Non. ergo diffidas:
o peccator. s; in cunctis Mariā
sequere. et Mariam luoca. Aspi
ce celū. et sicut stellas nūerare nō
poteris. sic nec Marie virtutes.
Aspice tñ celum. et videbis Ma
riā Seraphicā. super quā dñs vo
luit sedere. Aspice celum. et vide
bis Mariā cherubicā. quā dñs
vult virtutibus et meritis: super
oēs creaturas fulgere. Aspice ce
lū. et videbis Mariā Angelicā.
quā dñs vult cunctis subuenire.
hec ibi: Et Idē dicit: virgo Ma
ria: nisi i vtero m̄ris fuiss; sanctifica
ta: minime ei⁹ natiuitas eēt colen
da. S; qz auctoritate sc̄toruz pa
trū. vt nouit caritas vestra. vene
rat: p̄stat eā ab oī peccato origia
li fuisse imunē: per quā nō solū ma
ledictio eue soluta ē. vep̄ et super
oēs filios ire. omni abūdātia gra
tiarū est impleta: nullis. q̄ subiacuit
delictis. nec originale pctūz in vte
ro sanctificata p̄xit. hec ille. Bea
tus quoq; Ansel. pro ista materia
fecit duos libros. Et semp̄ conclu
dit p̄ n̄ra sancta opinione. vnde.
primo li. de tali benedicta virgi
nis conceptiōe. c. 3. ait. Cum ipsa
conceptio habitaculū fuerit. vt dicit

rimus summi boni. si peccati ali-
cuius ex prime p̄uaricatiōis origi-
ne maculā traxit. qd dicemus? uti
q̄ diuina voce dicitur. Priusq̄ te
formarem in utero noui te. ⁊ an-
teq̄ exires de ventre sanctificauit
te. De Joanne quoq̄ angelus.
qui eum nasciturum nūtiabat asse-
ruit. q̄ spiritu sancto replebitur ex
utero matris sue. Si igitur Jere-
mias in gentibus futurus p̄phe-
ta. in uulua est sanctificatus. ⁊ io-
annes ex utero matris. est spiritu
sancto repletus. quis audeat dice-
re singulare totius seculi p̄opi-
tatorium. ⁊ v̄nci filij dei dilectis-
simum reclinatorium: mox in sue
conceptionis exordio sancti sp̄i-
tus gratia ⁊ illustratione destitu-
tum. attestante vera scriptura. vbi
spiritus. ibi libertas. ⁊ seruitu-
te igit̄ omnis peccati libera fuit.
que omnium peccatorum p̄p̄ria-
tori aula: i qua: ⁊ ex qua persona-
liter hō fieret sp̄s sancti p̄ntia ⁊
opatiōe p̄struebat: hec Ansel. Et
ibidē. 3. c. ⁊ continuat cū. c. 4. po-
stea q̄ dixit. q̄ nō vult a catholice
⁊ vniuersalē eccl̄ie veritate dissen-
tire. infert. Magnitudinē opera-
tionū diuine virtutū. quadā mētis
limpitudine p̄ posse p̄siderans. vi-
deor̄ mihi v̄dere. quia si qd origi-
nalis peccati in p̄pagatione ei?

⁊ cōis vitij extitit. p̄pagatiū ⁊ nō
p̄pagate prolis fuit: Et infra: Si
dominus castanee confert. vt ⁊ in-
ter spinas: remota cōpunctione
concipiatur: alatur: formetur: non
potuit dare humano. quod sibi pa-
rauerat templo: in quo corporaliter
habitaret. ⁊ de quo in v̄nitate
persone perfectus homo fieret. vt
licet inter spinas peccatorū conci-
peretur: ab ipsis t̄n spinarum acu-
leis omnimode exors redderet?
Potuit plane. ⁊ si voluit fecit. Et
quidem: quicquid dignum unq̄ d̄
aliquo: extra suam personam vo-
luit. perperam est de te: o beatissi-
ma feminarum noluisse. hec ille.
Et videtur in verbis istis: respon-
dere illis qui dicūt. q̄ quia fuit ex
matrimonio nata contraxit origi-
nale. respondens. q̄ si aliquod ibi
fuit peccatum. fuit non prolis ge-
nite: sed parentum generantium.
accipiendo large peccatum p̄ ip̄a
libidine: Et iterum in eodem. 4.
c. dicit. *Ab* matrem te fecit suaz ille
rerum omnium factor ⁊ guberna-
tor dominus. omnium inq̄ intelli-
gibilium ⁊ intellectum transcen-
dentium. ⁊ te dominam ⁊ impe-
raticem celozum terrarum. ⁊ ele-
mentorū constituit. ⁊ vt ita esses:
i utero m̄ris tue a primordijs p̄ce-
ptionis: opante sp̄u sc̄to cōbaris.

Nunquid igitur in tanta futura gloria: Summi videlicet dei mater vnica: et oium quae sunt. fuerunt et erunt pro filium tuum in patre prudens ac nobilis: nunquid in exordio tuo talis esse debuisti. ut oium quorum te dominum gerere certissime nouimus aut paritati: aut subiectioni possis adijci? hec Anselmus. si autem habuisset originale: habuisset patrem et maiorem. patrem. scilicet in utero sanctificatos. maiores. scilicet angelos. qui nullum habent peccatum. Et ibidem. scilicet. c. dicit. Ille assertor pure veritatis et a filio tuo tam celo presidente vas ellectentis cognominatus. oes homines in Adam peccasse fatetur. Vera utique sententia. et cui predicere nephas esse pronuntio Sed cum eminentiam gratie dei in te considero. sicut te non intra oia quae facta sunt: inextimabili modo conueor. sic nec lege aliorum in tua conceptione demerita fuisse opinor: sed singulari et humano intellectui impenetrabili diuinitatis virtute et operatione ab omni peccato adiunctione liberrima. hec Ansel. Et respondet oibus illis auctoritatibus. quibus dicitur: oes in Adam peccauerunt. nascuntur filij ire: et quasi oues errauimus. et quod omnis comuni lege natus contrahit originale. quia filij ade. Respondet. g. Ansel. quod vir-

go benedicta. non est de numero omnium: sed super numero omnium. sicut si dicatur: omnes de regno tali sunt tributarij regis. non intelligitur mater vxor et filius. quia adimuntur: cum sint super omnibus. Item idem Ansel. eodem. c. infert: peccatum fuerat. quod homines a pace dirimebat. et ut illud filius dei euacuaret. sic quod ad pacem genus humanum reuocaret. homo fieri voluit. et talis. ut nihil in eo aliquatenus remaneret. quod non concordaret ei: unde homo a deo discordabat. quod. g. ita fieri oportebat. matrem de qua talis lis crearetur mundam ab omni peccato esse decebat. Aliter quo pacto. illi summe puritati tanta coniunctione vniretur. ut indifferenter: que sunt hominis essent dei: et que dei hominis essent: hec Ansel. Et in c. 6. Adhuc propone tibi palatium quod specialiter suis vsibus aptum existat. conseruere volentem: in quo et ipse frequentiori: et festiniori occursum conuerteretur: et omnibus. ope eius atque auxilio indigentibus. mitiori et leniori vultu respondeat et auxilietur: pateretur ne queso in principio palatij: fundamentum inualidum: et structure. quae foret edificanda incongruum et non coherens? Non puro: si sapet et pro-

fitum suū ad effectū pducere [vel,
let. g. sapias añ oia secula pposuis
se sibi habitaculū: qđ specialiter co
habitaret cōstruere. similiter indu
bitata fide tenem⁹. Qđ aut babi
taculū istud fuerit: iam dudū inno
tuit. hoc enim habitaculū . illud sa
crariū spiritus sc̄i esse fatemur; in
quo: ⁊ p qđ eadē sapientia. huma
ne nē cōiūgi voluit ⁊ in corpora
ri: ⁊ oibus se pura mēte cōfitēri
bus parcere: ⁊ misereri. qđ sacra
rium. aula videlicet vniuersalis p
pitiationis: cū opante spiritu sc̄o
cōstrueretur si fundamentū illius:
initium. siue primordiū cōceptio
nis. b. *M*arie corruptum fuit: ip̄i
certe structure nō cōgruebat: nec
coherebat. hec *Ansel.* Et ibidē. f.
6. c. idē infert. inscia ne fuit ⁊ ipo
tens sapia dei ⁊ virtus: mundū si
bi habitaculū p̄dere: remota oī la
be cōditionis humane? Angelis
alijs peccātibus a peccato serua
uit: ⁊ feminā matrem suā mox fu
turā: ab alioꝝ peccatis exortem
seruare nō valuit? in eternitate cō
siliij sui fixū statuit: eā dominatricē
⁊ reginā fore angeloꝝ ⁊ nunc in
feriorem angelis natā: in cōsortiū
acceptam esse credimus oīum pec
catoꝝ? Existimet hoc ⁊ argumen
tis suis p̄bet q̄ vult. ego vōec ostē
dat. n̄bi deus aliqd digni⁹ excel

lentie dñe mee posse dici. que dixi
dico. que scripsi. nō muto. ceterum
me. ⁊ intentionē meā. filio eius ⁊
illi cōmitto. hec *Ansel.* Et ibidē
7. c. dicit. Nihil tibi domina equa
le. nihil cōpabile est. omne enī qđ
est: aut supra te est: aut subtus te ē
qđ sup̄ te ē. sol⁹ de⁹ ē. qđ ifra te ē
est omne qđ deus nō ē. ad tuā tē
tam excellentā. quis aspiciet? quis
p̄tinget? Et certe vt ad banc ex
cellentiā puenires. in humillimo
loco. i. in vtero matris tue purissi
ma oriebaris. q̄ si tali modo con
cepta ⁊ ordinata nō fuisses: in tā
tam celsitudinez nō succreuisse.
hec *Ansel.* Et in. c. 9. ait. de domi
na nostra: quam in tantū culm. en
predestinauit ⁊ extulit diuina po
tentia: quā tot p̄rogatiuis dota
uit. cuncta disponēs dei sapia: quā
sibi matrem elegit ad mundo sub
ueniendū ipsa omnium saluādoꝝ
ineffabilis dei misericordia dice
re morte peccati. que per inuidiā
diaboli occupauit orbem terrarū
in suo conceptu p̄grauari. vt ta
ceaz interim ipsas quas superius
cōmemoraui rationes: animus e
uitat: intentio abhorret. Lingua
fateri non audet. Et infra eodem
c. infert. Qui aliter sapiunt. ⁊ me
lius approbant credāt. Ego pijs
sima oīa qualiscūq̄ seruulus cre

do et confiteor. quia in te ex radi-
ce tesse pulcherrima: ac per hoc. ab
omni quod te coloret peccati
vulnere aliena: integerrima perma-
nens. florem purissimum protuli-
sti: non qualicumque. sed super quem
septiformis spiritus regevit. hec
ille: Omnia ista o sancte conce-
ptionis amatores deuotissimi An-
selmi verba fidei. et distincte hic
recitavi. ut unusquisque vestrum perci-
pere possit: quantum et miraculis et
reuelationibus per pia hac credi-
ta veritate: spiritui sancto attesta-
ri placuerit. Nunc itaque taceat: nunc
obmutescat: falsa quorumcumque
oblocutio aduersariorum. qui fan-
tastice imaginationi attribuunt. quod
virginee innocentie zelatoribus di-
uinus suggestit spiritus: et ignorantie
nomine accusant. quos deuotione
cognita humiliter iam imitari
deberent. Sufficiat igitur tan-
dem. has ex multis adduxisse ca-
tholicas auctoritates. expressam
de matris christi puritate mentio-
nem facientes: post quas tempus
est. nonnullas alias (ut promissum
fuit) recitare: que bene intellecte.
preservationes creditam in benedicta
virgine implicite sonant: quarum co-
piosa est multitudo. et quarum vera
interpretatio huius non potest. nisi con-
fiteatur intentus conclusionis ut est

illud Angeli ad Mariam Luce.
2. Gratia plena. quia cum secundum
hieronymum. ubi supra. plenitudo gra-
tie. que est in christo. venit in Ma-
ria: quod quod aliter et aliter. et inter
gratias diuinas innocentia prima-
tum habet. quod virgo Maria habuit
innocentiam: similiter fuit benedicta in-
ter mulieres. id est. plus benedicta quam
omnes mulieres secundum hieronymum.
Eua autem pro magna benedictione
habet innocentiam originalem: ita
quod a sui esse primordio fuit inno-
cens. quod hac non priuatur ista be-
nedictissima: Sed ne idem multo-
tiens repetatur in applicando san-
ctorum dicta nostro proposito. quod
vitio non careret in tanto ordinato
processu. prius in unum congrega-
bo que in gloriose virginis laude
a sanctis dicta sunt: et tandem ex
illis ob prolixitatem vitandam inte-
tum primarium concludam. De
hac igitur tanta virgine. Hieronymus.
ubi supra. ait. quod natura non ha-
buit: usus nesciuit: ignorauit ra-
tio: mens non capit humana: pa-
uet celum: stupet terra: creatura
etiam omnis celestis miratur. Et
infra. Quicquid in ea gestum est: to-
tum puritas et simplicitas: totum
veritas et gratia fuit: totum miseri-
cordia et iustitia. Et infra. Si dili-
gentius aspicias: nihil est virtus:

nihil speciositatē: nihil candoris
glorie. quod ex ea nō resplēdeat.
Et infra. Plena siquidē gratia:
plena deo: plena virtutibus. Et
infra. Quid nobilius matre domi-
ni? Quid splendidius ea: quā ele-
git splendor eterne glorie? Et in-
fra. Hec est ortus conclusus: fons
signatus: puteus aquarum viven-
tium: ad quā nulli poterūt doli ir-
rumpere: neq; prevaluit fraus ini-
mici: sed permansit sancta mente
et corpore multis privilegijs do-
norū sublimata. Et in sermōe an-
nūtiationis. Quid dicā paup̄ ige-
nio: cū de te qcqd dixerō: min⁹ p̄fe-
cto est: q̄ tua dignitas meref. hec
ille. Hec oīa dicta arguūt p̄serua-
tionē ab originali. p̄z. discurrendo:
Et meli⁹ iā patebit Et Ansel. vt
s̄. notatū ē. Recuit vt virgo Ma-
ria: ea puritate niteret qua maior
sub deo nequit itelligi. Et idē in
orōnib⁹: Gloriosa vgo: et mīr miseri-
cordie. Regina et fons totū dul-
cedis et pietatē: qd dicem⁹? Quali
organo vocis: v̄l quo iubilo expri-
mem⁹ quātū tibi debeam⁹? Quic
qd ptulerim⁹ min⁹ ē: et quasi nihil
ad ea q̄ tibi debem⁹. hec ille. Et
Ber. i sermōe de assumptiōe. I. s̄
Maria loq̄ gestiant oēs: tū qcqd
dī de indicibili: eo ip̄o qd dici po-
tuerit min⁹ ḡtū sit: min⁹ placeat:

min⁹ acceptef. Que nā potēit līn-
gua ēt si angelica sit dignis extol-
lere laudib⁹ v̄ginē m̄rez: Matrē
aūt nō cuiuscūq; s̄z dī? Que. n. an-
gelica puritas v̄ginitati illi audeat
p̄parari: q̄ digna fuit sp̄s sc̄i sa-
crariū fieri: et hitaculuz filij dei s̄
ille. Et hylarius. v̄go b̄ndicta sup
oēs feminas: q̄ ēt angelos vincis
puritate. Et Ambro. li. s̄ v̄ginita-
te. Quid splēdidius ea: quā splē-
dor elegit? Et idē. Tāta ē huius
v̄gis excellēna: vt ab ei⁹ narratiōe
balbutiāt oēs lingue: excutiantur
oēs itelligentie: deficient omnes
similitudines parabolice. hec ille.
Et Aug⁹. in sermōe de natiuitate
dñi dicit. Quā preciaz redēptiōis
n̄re imaculatū eē debuerat: p̄pter
ea Maria mater electa ē: et su-
per oēs creaturas p̄electa: oibus
gratijs fecundata omni sanctitate
et virtute i vtero matris repleta:
vt de mūdissima matre: mūdissi-
mus nasceret filius. Et sicut i ce-
lo: fili⁹ habuit patrē immortalē et
eternū: sic et i terra habuit matrē
oī corruptiōe carētē. q̄ i celo qua-
lis ē pater: talis ē fili⁹: et i terra:
qual ē mater: tal ē s̄m carnē fili⁹.
In celo cū patre eternus et imen-
sus: et i terra cum matre imacula-
tus et māsuetus. Et idē in tracta-
tu s̄ icarnatiōe dicit. Hōiez pepe-

rit vgo decora vgo spōsa: tota pul
cra: tota spetiosa: flos floꝝ: pulcri
tudo vginū: celi regia: mūdi gl'ia.
O digna digni. O immaculata ima
culati: O sancta sancti. O Ma
ria splēdor mūdi. gl'ia celi: qualē
filiū nobis peperisti? Et infra. O
felix femina: iter ceteras feminas
bñdicta: cui? vter fuit reclamato
riū dei: tēplū spiritus sācti: lectus
eburneus xp̄i: Thalamus diuine
maiestatis: Quāto scitatis puta
bimus aīaz tuā fuisse. q̄ ad imagi
nē dei cōdita ⁊ facta p̄sistit: cū ca
ro tua tm̄ placuerit creatori. vt ea
sibi faceret palū laudis: ⁊ lorica
victoriosi certamis? Et infra. Tu
tota pulcra: tota formosa: tota de
lectabilis: ⁊ tota gloriosa: Tu ma
cula n̄ la fuscari: tu oī decoꝛe ve
stiri: tu oī sanctitate ditari: tu su
per oēs virgines sancta i carne: tu
sup oēs angelos ⁊ archangelos
sancta i mēte: tu cūctas feminas
vincis pulcritudine carnis: ⁊ oēs
angelos excellētia sāctitatē: tu ple
na dō: tu plena spiritu sancto. hec
alle. Quid plura? nō sufficeret ma
nus ⁊ tēpus: si sanctorū dicta ex
cellētiā tāte virginis exprimētia
p̄memorare vellē: s; breuitatē me
mor hec sufficiāt. Adodo ad pro
positū p̄bo: q̄ oīa ista sunt falsa: si
p̄xit Maria origiale p̄tūz. ⁊ ar

guo sic. Aliqd ē virtutis: spetiosi
tatis: splendoris: p̄uilegiū: doni:
dignitatē: puritatē: sanctitatē: quod
nō fuit in virgine Maria. q̄ p̄re
missa dicta sūt falsa: p̄sequētia p̄z.
qz duoz p̄dictioꝝ: si vnū veruz:
reliquum falsum. Sed dicere. ali
quid virtutis ⁊ nihil virtutis sunt
contradictoria. vt patet. Antece
dēs aut illud p̄bat: Quia si con
traxit origiale p̄tūz. q̄ caruit iusti
tia origiali: ⁊ gr̄a sibi equalente.
q̄ aliqd ē virtutis spetiositatis qd
nō fuit in virgine Maria ⁊ sic il
lud aīcedēs ē verū si habuit origi
nale. ⁊ p̄sequēs dicē. q̄ nihil ē
splendoris vel virtutē ⁊ c. sicut dicūt
sanctorū auctoritates adducte est
falsuz. Ad idē arguo sicut: virgo
Maria nō fuit p̄electa imma
culata: nec secundata oībus gra
tijs: nec mundissima: nec purior il
la maior puritate sub celo intelli
gibili: nec digna digni: nec gloria
celi: nec tota pulcra: nec splendor
mundi: nec est illa tante excellen
tie. q̄ ab eius laude deficiant siue
balbuerent oēs lingue. q̄ dicta sup
allegata sunt falsa. p̄z. p̄sequētia:
per regulaz eandē p̄dictioꝝ: ⁊
aīcedens ē. p̄z. qz immaculatus:
mūdissimū: purissimū: ⁊ huiusmo
di opponūtur mac̄e: ⁊ iniustitie.
ergo vbi ponitur vnū: alterū exclu

ditur. p. p. noticia prior si. g. ma-
culā originalē habuit et iniusticiā
g. fit exclusio imaculatissime et mū-
dissime puritatis: et sic illud ante-
cedens est verum. s. q. nō fuit mūdif-
sima. g. et c. Ad idem. 3. arguo sic.
Hec benedicta nō vicit oēs hoīes
puritate: nec angelos: nec vestitur
oī decore: nec ē digna oī laude. g.
scōrū auctoritatis sunt false. p. cō-
sequētia eadē regula p̄dictorio-
rū. et antecedens p̄batur. q. p̄ri-
mi p̄ntes: siue saltē angli bene-
dicti hnt innocētiā et iusticiā. ut
opponunt macule originali: quaz
nō hz virgo Maria. g. nō mō nō
supat eos puritate: imo. ut sic supa-
tur quare et c. Ex qbus deductōib⁹
p. p. dicta scōrū de excellētijs vir-
ginis nō possūt vero sensu interp̄-
tari. nisi cōcedat. q. eadē virgo ha-
buerit inocētiā originalē: et sic q.
nō p̄rerit p̄ctūz originale: et licet
illud nō hēatur in superficie verbo-
rū: et i sēsu p̄. cuius cām assignabo
in articulo sequenti: tñ hētur in sē-
su. 2. ellicito ab intentione eoz: q.
ut presupposui necessario respiciē-
da ē: s. m̄p̄ certe videt̄ b̄ calūniā
tibus veritatē hanc: qualiter ar-
stotelis dicta. et aliorum p̄horuz:
sub hoc. 2. sensu interpretari conā-
tur ut possint istius pagani senten-
tias: tanq̄ veras sustinere. que si-

ent verba sonant falsitatē preten-
derent. Et in auctoritatibus sā-
ctorū de laudibus regine celi loqn-
tibus: vsq; ad medullā se p̄funda-
re negligunt: et quacunq; ēt mini-
mā in talibus dictis extensionē. p̄
virginea glā ab alijs factaz nullo
modo admittunt. Quirū etiā est
quomodo huic beatissime aliquid
deficere. qd̄ veritatē āgelicā: imo
Sp. s. euacuet affirmare p̄sumāt.
Et quā oīum gratiaz: v̄tutū: bea-
titudinū plenam oēs p̄clamant: si-
bi innocētiā et iusticiā defecisse
predicent: Sed de his satis. ipsi
viderint. 3. ad principale arguit̄
ex. 3. medio. s. ex illatione p̄mis-
se p̄batiōs. Ante cuius formatio-
nē notandū. q. auctes et p̄suasue-
rōnes hacten⁹ adducte: deuotis v̄-
ginis: quasi demonstratiue cōclu-
dunt: nihil in ipsa infuisse. qd̄ re-
pugnet puritati illius: qua sub ce-
le maior nō potest itelligi. Quia
tñ nō oībus datū est nosce mis-
teria tante regine. qz nō velamē ha-
bēnt eoz itellectui. ideo sufficiat
sic vellatis et offuscatis mētibus.
p̄ p̄cedentia cōgruitatē p̄ser-
uationis cōclusisse. Nec aliquos
credo ita lapidei cordis fore: qui-
bus satis cōgruū nō videat. q. illa
q̄ erat electa et p̄electa ad gr̄arū
plēitudinē. et diuinā p̄ntelā nul-

la peccati sorde macularet : aut
nunq̄ dei inimica fieret. His. g. a
ctualitatem p̄seruationis neganti
bus : et tamē cōgruitati annuenti
bus : arguit̄ ex s̄dicto medio. q̄d
argumentū : est quedā illatio p̄
bationū precedentū : et formatur
rō sic. Possibile fuit et congruū. q̄d
ego gloriosa nō p̄xerit p̄tūz origi
nale. g. ita fuit d̄ facto. antecede
s p̄ utraq̄ parte patuit in . p̄. r. . r̄
cōclufione : huius articuli : et cōse
quentia patuit in veritatibus pre
cedātibus : quibus cōcludebatur . q̄
oē possibile . et cōgruū in deo ar
guit actualitatē. g. r. c. Et hoc talī
mō : sepe vtunt̄ theologi in puris
credibilit̄ : vt. p̄. de incarnatio
ne filij dei : quā actu factā sic cō
cludunt. qz illa fuit possibilis et cō
grua. g. de facto fuit : nec est effica
cior rō ad p̄bandū mirabilia dei
facta esse : q̄ eius dei potentia et
cōgruitas : iuxta illud Aug. i epl̄a
ad volufianū. In rebus mirabili
ter factis : tota rō facti. est poten
tia facientis. hec ille. Lū. g. virgi
nea hec p̄seruatio. inter alia dei
magnalia cōnumere : ad illā con
cludendū actu factā : optimuz hoc
argumentū est. et eius deuotus de
monstratiuū : possibilitas. s. et con
gruitas : quoz alterū negare : iniu
stū alterū dubitare : crudele esset.

g. r. c. 4. rō est fundata sup 4. me
dio. s. auctoritate ecclesiastice pro
bationis. p̄o cuius clarioz noti
cia p̄mittunt̄. quatuoz dicta sa
croz canonuz familiaribus satis
māifesta. primū ē. q̄ eccl̄ia d̄i mul
tipliciter capit. hoc. p̄. in glo. sup
c. scire debes. 7. q. 1. Et quātum
spectat ad p̄sens p̄t̄ capi. p̄ p̄gre
gatione fidelū. de. con. di. 1. eccle
sia. et ēt p̄ papa. vt. 24. q. 1. Q̄d cū
q̄. ēt p̄ ep̄o. vt i eo. c. Scire d̄bes.
ēt p̄ maiori pte. vt in. c. Ap̄lica.
56. di. 2. dictū est. q̄ eccl̄ia sūpra
p̄ cōgregatione fidelū. nō p̄t̄ d̄
cipi : licet hoc nō sit necerūz de ec
clesia sūpra alijs modis. p̄. ps. p̄. p̄.
p̄ lutiū papā. 24. q. 1. c. Et recta. di
cētē. Hec sācta et ap̄lica. mater of
um ecclesiaz xp̄i ecclesia . q̄ p̄ dei
oīpotētis gratiā a tramite ap̄lice
traditionis nunq̄z errasse p̄bat̄ :
nec herencis nouitatib̄ deprauā
da succubuit : s̄z vt i exordio nor
maz fidei xp̄iane p̄cepit : ab aucto
ribus suis ap̄loz xp̄i principibus
illibata. si detenus manet. hec ibi.
Cōcordat glosa ibidē : et adducit
rōnē dicens : hoc ēē. qz xp̄s bene
dici⁹ rogauit p̄ ea : vt nō defficēt.
21. di. §. 1. versū. Ego p̄ te. 2. ps di
cti istius ē. p̄. qz ps fidelū. vel
papa. vt hō p̄t̄ errare : cū multoci
ens regant̄ p̄prio iudicio : et sic d̄

bet intelligi id quod habetur l. c. Et no-
bis. de sen. exco. quod iudicium ecclesie
nonumquam opinionem sequitur: quam et fal-
le sepe contingit et falli. Sicut in-
c. latoz pntu: de. sen. et re. iudi. et
in. c. consanguinei. 3. dictum est. quod in
cultu dei. maior est zelus huius papa: quam
alij christiani. p. 24. q. 1. c. officij.
vbi dicitur. officij nostri consideratione: non
est nobis dissimulare: non est taceri
libertas: quibus maior cunctis christiane
religionis zelus incubitur. hec ibi.
Et glo. in verbo tacere: dicit. Ta-
curnitas est magnus vitium in papa
vt. 40. di. Si papa. 4. dictum est. quod
papa censet habere omnia iura in scri-
nio pectoris sui. pat. 3. de. constitu.
c. 1. li. 6. His premissis format ratio sic.
Ad quod per quamdam vniuersalem tradi-
tionem ab ecclesia primo modo obser-
uatur: credit esse verum: sed preseruatione
bre virginis ab originali est per quam-
dam vniuersalem traditionem ab ec-
clesia obseruatum. igitur: talis preseruatione
credit esse vera. per consequentiam cum
minori: per ea que dicta sunt in 2. ratione
principali huius articuli: vbi conclu-
sum est. quod in omni statu militantis ecclie
tale festum celebratur: paucis exceptis:
quorum exceptio non obuiat: quoniam tra-
ditio hec possit dici vniuersalis: quia
quod fit a maiori parte christianorum et ma-
xime a capite cum principalioribus mem-
bris. a tota ecclesia fieri dicitur. ar. ex. de
elec. c. 13: qui in tali principio. et

ex de his que fiunt a maiori. par. capli
c. cum in cunctis. vbi dicitur. Quod fit a maiori
parte capli: rotum capli facere vi-
detur. Maior autem argumenti. per se-
cundum dictum. quia quod fit a congregatione
fidelium: presumitur diuina inspiratio-
ne fieri. et sic sine errore fieri. per
per dicta. Confirmatur persuasio hec. pa-
pa prestat beneficia spiritualia et
municat de thesauro: ecclesie christi-
anis celebrantibus memoriam talis pre-
seruationis. igitur. presumitur. quod talis pre-
seruatio vera fuerit. per consequentiam
quia ecclesiasticus thesaurus non debet dis-
sipari. quare nec distribui per falsa
obseruata: et hoc non latet papam. cum
per quartum dictum. presumatur habere in
ra in pectore suo. falsa autem est ob-
seruata: si celebraretur per immacula-
ta que fuisset detrupata: imo talis ob-
seruata videtur culpabilis: saltem
referendo tale celebrationem ad ipas
receptionem: vt cõuiter a moder-
nis ipsa receptio accipitur: et hoc per
quia illa receptio non esset sancta: cum per il-
lam fuisset carentia iustitie et gratie:
et sic obseruare per sancto. quod est macula-
tum. non videtur culpa carere quare cum
pape singularis zelus sit in diuino cul-
tu. vt dicit. tertium dictum: non deberet pre-
mitare per errorem: imo deberet repel-
lere ipsum errorem: cum taciturnitas
indebita in eo est vitium sit:
quia vt dicitur. 86. di. c. Culpam.

Culpā pculdubio facientis habz: q quod potest corrigere negligit emēdare: immo sic premiādo magis erraret: q̄ celebrantes tale festum: iuxta illud. 24. q. 3. c. Qui alioz. vbi dicit. Qui alioz defendit errozē: multo amplius damnabilior est illis qui errant: quia non solum ille errat: sed etiam aliis offendicula erroris preparat. et pfirmat. hec ibi. Et sic patet. q̄ deuoti virginis iuste confuetur: et celebrant immaculatam conceptionē: quia ecclesiastica probatione. Eim autem et efficaciam: huius quarti medij confirmāt correlaria: hic infra immediate posita. patet consequenter. quod principaliter intendebatur in processu compendij presentis. q̄ videlicet Benedictissima virgo: nulluz originale peccatuz contraxit. Ex quibus omnib⁹: apparere potest. qualiter virginee innocētie zelatores: falso ab aliquib⁹ accusant: quasi credētes q̄ nulla firmata sūt auctoritate: aut persuasiva ratione: cuz tot vijs et modis manuducantur ad cognoscendum. et confitendum sinceritatem huius creditē conclusionis.

Correlaria decem ex supradictis sequentia.

Hec igitur probata veritate: Inferende sunt: decem: vt proposueraz: propositiones: ex dictis supra correlarie sequentes.

Prima propositio vel correlarium est: Credere et confiteri deū benedictū potuisse preseruare electam et preellectaz a macula originali. vel congruū fuisse preseruasse: aut q̄ de facto preseruauerit: nullum est peccatum. hoc probatum est supra: quia istud nō est contra diuinā aut ecclesiasticā legē: nec ppter hoc in nullo derogatur diuine: aut virginis pfectioni: imo ē signum animi bene sentientis de deo: et deuoti erga iesū. et Mariā: filiū. s. et Matrem.

Secūdū Correlariū est: Credere et cōfiteri: deū benedictū de facto preseruasse ab originali macula. hāc celoz Reginā: nlla ē heresis. vt ab aliquibus: ore blasphemio aliquñ oblocutū ē. p̄. aut. n. capiat heresis p̄ illo q̄ falsas: aut nouas opiniones sequit. vel gignit. sicut. 24. q. 3. c. Hereticus. Aut capiat p̄ illo. q̄ scripturā intelligit aliter. q̄ spiritus sanctus efflagitet. sicut ibidē. c. Heresis. Aut p̄ eo: qui a sacramentis ecclesie est diuisus. vt. 4. q. 1. Quod aut. Aut p̄ illo: qui transgreditur precepta sedis apostolice. vt. 19. di. c. Nulli. Aut

quomodolibet aliter: nunquā fauto
res huius credite veritatis aliquo
illoꝝ modoz: a notādi erūt: vt pz.
discurrenti p illos modos. ⁊ meliꝝ
hic infra patebit .

C3. Correlarium. Celebrare fe-
stum conceptionis benedictissime
matris est laudabile: ⁊ ad aiaruz
salutē proficiū. 2º ps huius cor-
relarij. pz. ex indulto. Sanctissimi.
B. nostri sicuti. 4. cōferentis ex ple-
nitudine potestatis celebrātibus
huiusmodi festū: tantū quantū cu-
stodiētibus festum preciosi corpo-
ris xpi: prima aut ps probat. qz
sicut in moralibus. actus dicitur re-
ctus: quādo cōformis rationi re-
cte. ita in actibus catholicis: ⁊ fi-
delibus: aliqua opatio dicitur recta.
qz cōformis regule recte. pz. simi-
litudo de se: s; talis opatio. puta
celebratio. est cōformis regule re-
cte: qz vniuersali ecclesie. q̄ est re-
gula ⁊ mater oīum ecclesiarū. i2:
di. c. i. Et vt Magistra in oībus
sequēda: ibidē. Et. xi. di. c. Quis
nesciat. in fi. Et q̄ n̄ pōt esse nō re-
cta tanq̄ directa a spū sc̄to. imo ni-
bil est rectū loquendo de rectitudi-
ne catholica. nisi qz conforme tali
regule. cū nō sit salus ex ipsā ec-
clīā de Sum. tri. ⁊ si. ca. firmiter.
Et. 24. q. i. Alienus est ⁊. c. Qz
ex sola. ⁊. c. Quoniā vetus. Assu.

ptū aut. s. q̄ talis celebratio sit cō-
formis ecclīe sufficiēter patuit. ē.

C4. Correlarium: Celebrare fe-
stuz cōceptionis virginis secundis-
sime: ē laudabilius ⁊ tutius q̄ n̄
celebrare cuius correlarij pbatio
stat i duobꝝ p̄suppositis. primū. q̄ ec-
clesia Romana est caput oīum ec-
clesiarū. ⁊ sic alie priculares ec-
clesie sunt mēbra. hoc. pz. i2. di. c.
i. vbi dī. Nulli dubiū est. q̄ Apo-
stolica ecclesia mater sit oīum ec-
clesiarū. a cuius regulis nullatenꝝ
vos cōuenit deuiare. Et sicut dei
filius venit facere voluntatē p̄ris.
sic ⁊ vos implete voluntatē m̄ris
vestre: que ē ecclesia. cuius caput
vt predictū est Romana consistit
ecclesia. hec ibi. Adēz ponitur in
c. sequē. Et de conse. di. 3. c. Cele-
britates. 2. p̄suppositū ē. q̄ mē-
bra debēt cōformari capiti. pz. qz
aliter sequeretur inordinatio in
toto. Et iō. i2. di. vbi ē. dicit. Nō
debet a capite mēbra discedere: s;
iux̄ scripture testimoniū oīa mē-
bra caput sequant. hec ibi. Ex q̄
bus arguo sic. Laudabilius est ⁊
tutius mēbra p̄formari capiti suo:
q̄ nō cōformari. 3. laudabilius ⁊
tutius est celebrare festū cōceptio-
nis: q̄ nō celebrare. Antecedēs.
pz. p̄ secundū p̄suppositū: ⁊ p̄se-
quentia ē. pz. qz celebrare est cō-

formari capiti. puta ecclie. ⁊ non celebrare est discordari ab ea.

¶ Quintū Correlariū: non celebrare festū cōceptionis nō denotat magnā pfectionē: imo est alicuius admirationis inductiuū: p̄tia pars est manifesta. qz nō celebrare tale festū: nec accedit ad bonorē filij: nec matris. 2^a pars pbat: naz nō cōformari cōsuetudini ecclie. que ē seruāda tanq̄ lex. vt hēt d̄ celeb. mis. p̄ntosus. ⁊ d̄ obseruari. ieiū. explicari. vt ēt melius dices in correlario. 9° ē admirationis inductiuū: s; nō celebrare festum huiusmodi. est nō cōformari p̄fate ecclie: vt. p̄. 3. g. ⁊ c. Confirmatur. qz qñ alqd est idifferēs. ita. qz nō ē catholicā fidē. vel bonos mores. debet seruari id qd cōmuniter sit a societate illoꝝ inter quos uiuitur. vt hētur. 12. di. c. illa aut. vbi ⁊ ponitur cōsiliū Ambrosij datū Aug. de ieiunio sab̄bi dicētis. Cū Romā venio. sab̄bz ieiuno. Cū Mediolani sum nō ieiuno. Sic ⁊ tu. ad quācunq; forte ecclia veneris eius morē sua: si cuiq; nō vis eē scandalū: nec quēq; tibi. hec ibi. Cū. g. nō celebrātes hanc sanctā cōceptionē. nō seruent societate illoꝝ inter quos uiuit. puta oīū xpianōꝝ. g. inducūt admirationē: imo nisi eēt catholi-

ca tolerantia. nō exsarent a scādalo actiuo: vt. p̄. 3. p̄ verba recitata. Et maxime. qz. vt dicit ea di. Diuturni mores. nisi legi sint aduersi. cōsensu vrentiū app̄bat legem imitantur.

¶ Sextum Correlariū: Affirmare. qz tenentes virginē beatā cōceptā sine originali. vel qz celebrantes ei⁹ festū mortaliter peccēt. sūt de heresi suspecti. p̄. 3. qz detrabere ⁊ obloqui ē Romanā ecclia hereticū reputatur: S; affirmare. qz celebrantes. vel tenentes talē p̄seruationē mortaliter peccēt obloquuntur de Romana Ecclesia. g. ⁊ c. cōsequētia nota cū maior. p̄ id. qd ponit: 22. di. c. oēs. vbi assignatur differentia inter detrahentes iuri particulariū eccliaz. ⁊ ecclie Romanē. qz p̄mi iniustitiā cōmittunt. vt ibi dicit. ⁊ secundi: heresim. vnde infertur ibidē. qz fidē violat. qz adūsus illā agit. qz ē mater fidei. hec ibi. **¶** Minor aut p̄batur: Nā talis obseruantia ⁊ celebratio sit aucte ecclie. obloq̄ g. de huiusmodi obseruantibus est detrabere. non ipsis: sed ecclie Romanē cuius auctoritate tales obseruationē faciunt. ⁊ sic de sua heresi suspitionē inducere.

¶ Septimū Correlarium: predicare docere. ⁊ in disputationibus

simpliciter et absolute defendere
virginē beatā in originali fuisse cō
ceptā omniō partē oppositā cōdē
nando. est odij et male voluntatis
et ipsam virginē signū: et de heresi
suspicio probabilis: p̄tia pars. p̄3.
Nā licet simpliciter predicare et
tenere hāc purā virginē et fuisse ori
ginale. nullum sit peccatū. ut in. 3.
Articulo. puncto. 3. expositione
nona clarius dicit. in cōdēnare te
nentes oppositū arguit quādā xp̄i
excellētie et virginei honoris di
splicennā: qua nullū maius signū
male volūtatis. 2. ps p̄bat. Ostē
dere. n. p̄mptitudinē ad p̄tiner
resistēdū determinationi ecclesie.
est p̄babilē suspitionē de sua here
si tradere. s̄z predicans et absolu
te docens. q̄ virgo Maria sit con
cepta in originali. cōdēnans op
positū tenētes. ostēdit p̄mptitudi
nē ad p̄tiner resistēdū deter
minationi ecclesie. ḡ. et c. Cōsequē
tia nota cū minori. q̄z dicere. q̄ nō
possit salubriter impleri. q̄d cōce
dit ab ecclesia est ostendere. q̄ in
casu esset p̄mptus ipsi ecclesie p̄
tiner resistere: imo videt q̄ de
facto istud sit determinationi eccle
sie resistere. q̄z sic est dicere. q̄ ip̄a
ecclesia nō h̄z plenitudinē potesta
tis: Cōtra illud q̄d dicitur. 3. q. 6.

Aultuz. Similiter damnare vel
docere. q̄ nō possit p̄formari p̄sue
tudini Ecclesie est eius determi
natiōi resistere. ḡ. et c. **A**uluz aut
p̄batur. q̄z. 24. q. 3. c. Dixit Apo
stolus. dicit Aug. Qui sententiam
suā. q̄uis falsā nulla p̄tinaci ani
mositate defendūt et querūt cauta
solicitudine veritatē corrigi para
ti cū inuenerit. nequaq̄z sūt inter
hereticos deputandi. h̄ ibi. ḡ. per
Argumētū ex oppositis. Qui p̄tiner
resisteret determinationi ec
clesie hereticus censeret. ḡ. ostēde
re p̄mptitudinem resistendi il
li. est de sua heresi se reddere su
spectum.

Octauum Correlarium. Pre
dicare et docere virginem beauti
mam non conceptam in origina
li peccato. est valde laudabile et
Catholicum. Cuius Correlarij
veritas stat in tribus fundamen
tis. Primum est. q̄ est differen
tia magna inter causas per acci
dens: et causas per se. vel essenti
aliter ordinatas. quia in acci
dentaliter ordinatis secūda non
mouet virtute prime cum accidat
secunde. q̄ prima eaz p̄cesserit.
Sed in essentialiter ordinatis cau
sa 2. ita in agēdo. depēdet a p̄tia
q̄ nō mouet nisi illi virtute. et ut sic

Induit formā eius: Ex quo sequit̄.
q̄ si in his causis: posteriores cāe
supposito q̄: essent libere agentes
nollent mouere p̄formit̄ p̄ime: v̄t
si p̄ impossibile daret. q̄ mouerēt
q̄n̄ vellēt inordinate mouerent: v̄t
p̄3. itelligēt̄ terminos. Secūdam
fundamētum ē. q̄ ordines sacri in
eccl̄ia sunt ordinati essential̄. p̄3.
77. c. Illud nos: vbi colligitur q̄
gradatim q̄s debet ascēdē ad epi
scopatū: ita q̄ semp̄ posterior gra
dus p̄supponit priorē: ī t̄m. q̄ qui
ordinaret ep̄s: sine aliquo priori
ordine alijs dare nō poss̄ q̄d non
accepisset. ar. 1. q. 1. c. S̄ra: Et si
cut in cāis ordinat̄ essential̄: ē de
uenire ad vnā primā cāz in cuius
v̄tute alie agant: ita in his ordini
bus ē deuenire ad sūmū gradū .s.
ad sūmū p̄tificē: v̄t habet .21. di.
c. Cleros. vbi d̄r: P̄t̄ifex p̄iceps
sacerdotū ē: vel dicitur esse: quasi
via sequentiū: ipse. n. summus sa
cerdos: ipse p̄t̄ifex maximus nū
cupat: ipse efficit sacerdotes atq̄
leuitas: ipse oēs ordines eccl̄iasti
cos disponit: ipse q̄d vnusq̄sq̄ facē
debet oñdit. hec ibi. Tertiuū fūda
mētū ē. q̄d nulli non sacerdoti p̄di
care: hoc. p̄3. 16. q. 1. c. Adici
mus: vbi habet. q̄ nullus p̄ter dñi
sacerdotes audeat p̄dicare: Siue
Monachus siue laicus ille sit: cu

luscūq̄ sciētie noīe gl̄iet: Et 13. p.
c. plectis. 25. di. videatur. q̄ et ad
diaconū p̄tineat p̄dicare: cū ibi di
cat: ad diaconū p̄tinet crucem fer
re: et p̄dicare euāgelium: t̄n̄ glosa
ad hoc r̄ndet dicens. q̄ p̄dicare p̄
legere sumit̄ ibi: S̄z q̄cqd sit: sal
tē hoc vez ē. q̄ nulli nō p̄stituto i
sacris pertinet p̄dicare: His itaq̄
p̄missis formas ratio sic. In essen
tial̄ ordinat̄: tūc p̄fecte ordo ser
uatur: q̄n̄. p̄m. et tertiuū agēs cōfor
mant: p̄ agēt̄: S̄z gradus ordinū
eccl̄iasticorū sunt ordinati essentia
liter. q̄ tunc fuabit p̄fectus in eis
ordo: et habitudo posterioris ad
priorē: q̄n̄ inferiores p̄formabun
tur superioribus. p̄3. p̄sequētia cum
toto añcedēte ex fundamētis: tūc
v̄ltra: s̄z p̄dicator verbi dei ē essen
tialiter subordinatus sūmo p̄tifi
ci. p̄3. p̄ tertiuū. et secūdam funda
mētū. q̄ debet sibi cōformari: v̄t
seruetur rectus ordo: Sūmus au
tem pontifex cū collegio eccl̄ie
militantis tenent et affirmāt v̄gi
nem gloriosaz sine originali cōce
ptam. p̄3. quia celebrant tales cō
ceptionē: et donis spiritualib̄
accumulant ipsam celebrantes. q̄
sic debet tenere predicator verbi
dei: et p̄ cōsequens docere et pre
dicare: v̄t cōformetur illi agēt̄ cui
essentialiter subordinat̄: et in cu

ius virtute agit: quicquid respectu
ordinis et gradus agit: Cōforma
ri autem sue regule et suo directi
uo est valde laudabile. q̄ de prio
ad vltimum predicare de Conce
ptione beate virginis: veritatē ne
gatiuā est laudabile et catholicū:
q̄d erat pbandum.

Nonū Correlarium: supposito
et admissio. lz non concessio. q̄ vtra
q̄ oppinio sit dubia. tutius est cre
dere virginem gloriosam nō con
traxisse: q̄ contraxisse peccatū ori
ginale: pbatur: p̄supponēdo tres
regulas dñis canonistis satis no
tas: prima quax ē: q̄ in rebus du
bijs est recurrendū ad consuetu
dinez: vel auctoritatez ecclesie: vt
sciatur qd agendum. p̄. hec regu
la. xj. di. c. In his rebus: cuz duo
bus sequentibus capitulis. vnde
in primo istoruz dicit. In his re
bus in quibus nil certi statuit diu
na scriptura. mos populi dei: et in
stituta maioruz pro lege tenenda
sunt. Et sicut preuicatores diu
narum legum: ita contemptores
ecclesiasticaz consuetudinū coer
cendi sunt. hec ibi. Et glo. prima
huius. c. dicit. Semper diuturni
mores pro lege seruant. Et glo.
2. dicit. Sicut canonicis non licet
obviare legi sine licētia pape: sic
nec psuetudini: et in. c. Palaz d̄.

Palā est q̄ i re dubia ad fidez: et
certitudinē valeat Auctoritas ec
clesie catholice. hec ibi. Fdez hēf
in. c. de qbus. 20. di. vbi d̄. q̄ d̄ du
bijs d̄ qbus: nec p euāgelium: nec
p grecorū volumina: nec doctoz
catholica scripta: nec p exempla
possum? instrui: seniores p̄uincie
interrogare debemus. vbi glo. 4. di
cit. q̄ ex hoc. p̄. q̄ ad psuetudinē
loci est recurrendū: cum lex defi
cit. Et q̄ dicit de consuetudine ad
quam est recurrenduz: intelligitur
si est rationalis: quia aliter nō. 8.
di. c. Que 7. Et. xj. di. c. Consue
tudinū: est autēz consuetudo rōna
lis generaliter loquēdo: q̄ non ob
uiat canonicis institutis: vt habe
tur extra de Cōsue. c. si. in glo. 4.
sicut irrationalis ē que reproba
tur a iure: vt extra eo. c. Cum ve
nerabilis. Secunda regula est. q̄
dubia sunt semper in meliore par
tez interpretanda. p̄. de iRe. in.
Estote. In his. n. benigniore in
terpretationē sequi debem?: vt di
cit ibi glo. Et debem? magis vel
le in verboz dubiozū interpreta
tiōe. q̄ res valeat: q̄ p̄ pereat ex
de. ver. signi. c. Abbate i fine: Et
ex hoc sumit. q̄ iudices debent eē
promptiores ad absoluenduz: q̄
ad condemnanduz. p̄. ex. de. si.
Insti. c. Inter: in si. Et de proba.

c. Ex litteris. Ratio horum est. Quia melius est redargui de misericordia: quā d. nimio rigore. 26. q. vltima. Alligant. Sed de hoc magis dicitur in correlario sequenti. Tertia Regula est. quod papa est christi iesu vicarius. patet. extra: de trans. prela. c. Inter corporalia: et extra eo. c. Quanto. dicitur. quod papa gerit vicem dei in terris: Ex quo sequitur. quod habet plenitudinem potestatis. ut notatur. in. c. cōsequens. xj. di. glo. 2. vbi dicitur. Pape Auctoritas plena est: aliorum episcoporum semiplena. Quia ipsi sunt in parte sollicitudinis vocati: non in plenitudinem potestatis. ut. 2. q. 6. c. Secreto nostro: Et sic presumit. quod facit papa. facere auctoritate dei: ex de trans. prela. Inter corporalia. glosa. r. Ipso igitur approbante aliquid et nos approbare debemus. arg. 19. di. c. Si Romanorum. Immo ipsius sententia magis est standū: quā sententia totius mundi. ut in glo. l. di. 4. c. In istis. His. quod premissis probatur correlarius sic. In dubijs est recurrēdum itaq; ad loci consuetudines: quā ad auctoritatē Romanæ ecclesie. quod supposito. quod opinio de Conceptione Virginis sit dubia: tutius est tenere partē negatiuam: quā affirmatiuam: antece-

dens. p. per Regulam primam: et cōsequētia probatur. Quia et auctoritas Romanæ ecclesie fauet eidez: et consuetudo non solū loci: sed et omniū christianorū. paucis exceptis illud tenet. Cōfirmatur. quia in dubijs pars benignior est eligēda. quod tutius est tenere. ut dicit Correlarius: antecedens. patet. per regulas secundas. et consequentia probatur. quod benignus est: et laudabilius confiteri. quod mater tanti filij plasmatoris omniū: nūquā fuerit vas imunditie: et pro nullo instanti caruerit gratia: quod oppositū credere: Et si error sit. enī in pietate fundet: tutius est accusari de misericordia: quā de crudelitate aut rigore. Confirmatur vltimo: Nam in dubijs conformari christi Vicario cui inest plenissima potestas in ecclesia: et cuius facta in diuino cultu a deo facta esse presumunt: et cuius sententia preualet sententia totius mundi. est tutius: quā non conformari. per regulas tertias: Sed christi Vicarius tenet. et approbat partes negatiuam. ergo tutius est etiam nos id tenere et approbare. Sed heu vbi nunc sunt amatores virginis? vbi sue innocentie zelatores? hic occasionem lamentandi sumant: hic doleāt: hic clamāt nō cessent.

Nam tante Regine conditio: pe-
ior facta est: q̄ cuiuscūq; mali ho-
minis. patet. quia de quocunq; ēt
sceleratissimo. de dubia eius mali-
tia interpretatur bonuz: cum qui-
libet presumatur bonus. nisi pro-
betur contrarium. extra de p̄sup.
c. Buduz. Et tamē matri dei hec
sponis calumnia. hec culpa ascri-
bitur. de qua nulla certitudo: im-
mo pia: et rationalis probatio op-
positum suadet: Cōstantinus pro-
pter reuerentiam sacerdotalis di-
gnitatis dicebat. q̄ si pprijs ocu-
lis vidisset sacerdotem dei peccan-
tez clamidez propriā expolliassz:
et cooperuisset eum: ne ab aliquo
videretur. 96. di. c. In scripturis:
Et tamē genitrici eius: cuius fili-
us est princeps sacerdotuz: tanta nō
habes obseruantia: immo postpo-
sito omni respectu: p̄clamatur cul-
pa opinata: ad sonum tube cōuo-
cantur oēs. vt audiant falsum no-
men. q̄. s. innocentissima iniusta fue-
rit. Considerent queso. q̄ sic oblo-
quuntur dignitatē maternā. et ex-
cellentiā Regalē virginis: et i po-
sterū taceant. Emendent in me-
lius: que voluntarie cōmiserūt.

C Decimus Correlatum: Sup-
posito. q̄ per ecclesiaz altera pars
determinari debeat: non videtur
tutum. q̄ ecclesiastico statuto: com-

pellant fideles. p̄siteri tantā vir-
ginem conceptam in peccato ori-
ginali. p̄batur. p̄zo quo p̄mit-
to sex Canonica documenta.

Primū: In p̄cessu iudiciali nō
debet ecclesia aliquēz condemna-
re: iuris ordine p̄termisso. hoc
patet. extra d̄ offi. iud. ordi. c. p̄i-
mo: vbi habetur. q̄ debent p̄ela-
ti ecclesiastici inquirere. et iudica-
re. secundum q̄ canones censent.
Et glo. 3. ibi dicit. q̄ ex hoc sumi-
tur argumentuz. q̄ Iudex iudica-
care debet. secundum allegata et
probata: et secunduz Canones. et
leges. et non secundum Conscien-
tiam: vt expresse dicitur. xi. q̄one.
3. Sūmopere. hec glo. Idem ha-
betur extra eo. in. c. Si Sacer-
dos. vbi concluditur. q̄ Sacer-
dos. non debet arguere nomina-
tim: quez scit reum esse. nisi serua-
to ordine iuris: Ex hoc documen-
to Correlarie elici potest. q̄ sen-
tentia citra ordinem iudiciorum
prolata nō tenet: Sicut etiam ha-
betur. 2. q̄one. 6. c. Si quādo. §.
Diffinitiva.

Secunduz Documentū. quod
p̄mitto est. q̄ sententia non de-
bet fieri contra aliquem. nisi reo
conuicto: aut sponte confesso. pa-
tet. hoc. 2. q̄. 1. c. p̄. et secūdo: Et i
glo. prima super. c. 1. vbi ponun-

est quatuor modi convincendi aut,
f. iure: aut instrumentis vel testi-
bus. aut facti evidētia: ibi videat.

Tertium Documentum est. q. ad iu-
ste indicandum requirunt: t. accusa-
tores: q. testes. p. 3. 4. q. 4. c. 1. vbi
dicit. In omni iudicio quatuor p-
sonas semp. necesse est ee. i. iudi-
ces electos. accusatores idoneos.
defensores congruos. atq. testes
legitimos. h. ibi. De accusatori-
bus et: p. 3. 2. q. 1. de manifesta. vbi
dicit. q. iudicis no. est. sine accusa-
toze damnare. licet in glo. fiat de
hoc exceptio. in aliquibus casibus
de quibus nihil ad presens.

Quartum Documentum est. q. in
re dubia: no. debet dari certa sen-
tentia. hoc. p. 3. xi. q. 3. c. graue et
in. c. sequenti: imo q. de dubio iudi-
cat iudicium dei usurpat. 2. q. 1. c.
Nomen presbiteri. Et ideo solet di-
ci. q. ecclesia no. iudicat. nisi de pu-
blicis ordine iudicario pbatis vt
h. 30. q. vlti. c. nec illud in. fi. et.
c. sequenti. Et que dubia sunt. de q-
bus no. debet fieri iudicium: decla-
ratur in glo. 33. di. c. fi. vbi ponit
triplex genus ambiguitatis. s. iu-
ris. facti. et psone: et concluditur. q.
vbi est ambiguitas facti: nunq. est
ferenda sententia in preiudicium
alicuius.

Quintum Documentum. In re

dubia iudex debet ee promptior
ad soluendum: q. ad condemnandum:
hoc patuit in pcedenti correlatio.

Sextum Documentum. Iudex
potius seruabit misericordiam in iu-
dicando: q. ad rigorem declinet. hoc
p. 3. 26. q. vlti. c. Alligat. vbi dicit.
No. ne meli. est pp. misericordiam
rone reddere: q. pp. crudelitatem.
Si deus benignus est. vt qd. sacer-
dos eius austerus vult apparere.
hec ibi. et. c. p. oderet. 50. di. in. fi.
dr. Sententiam que vetat misericor-
diam. no. solu. tenere fr̄es: s. et audi-
re fugite. Quia potior est miseri-
cordia oibus sacrificijs. vbi glo. sa-
dicit. Si in aliquo redarguendi su-
mus: melius est misericordie red-
dere rone: q. crudelitatis. 35. q. 9.
venia. Ex his igit. documentis pro-
batur correlatiu. sic arguendo. Ec-
clesia no. debet condemnare aliquem
pretermissio ordine iuris. q. no. de-
bet sententiar. virginem **M**ariam
ceptam in peccato originali: ante-
cedens. p. 3. p. documentum primum.
et p. b. consequentiam. Quia con-
demnatio p. sententiam diffinitiuam p. sup-
ponit illu. in que fertur sententia: ee
reum p. uictu. aut spote p. fessum. p. 3.
ex. 2. documento: s. virgo **M**aria
nunq. confessus est. q. talis culpa sibi
infuerit. p. 3. q. 2. no. viuendo: nec p.
mortem. q. a seculo non est audi

tuꝝ. q̄ aduersarij adduxerint vnũ
miraculũ pro attestatiõẽ sue opi-
nionis: Nec mirũ: q̄ deus nõ p̄t
esse testis falsitatũ alicui. §. r. c. Si
militer hec Bñdicta virgo: nõq̄
fuit conuicta in hoc delicto. p̄. q̄
nec accusatores p̄ualuerũt: cuz de
hoc nõq̄ fuerit facta nec fieri pos-
sit veridica accusatio: que expri-
mi debet viua voce: ⁊ presente ac-
cusato. 2. q. vltia. c. Per scripta:
Itẽ debet fieri cũ inscriptiõẽ: Ita
q̄ accusator obliget se ad penam
taliõis: vt habet. 2. q. vlt. c. Quis-
quis. Sicut debz fieri pp̄ria voce.
⁊ nõ p̄ trãsmitta scripta. vt i sequẽ-
tibz. c. apparet. que minime pun-
gere possunt. ⁊ tantã immaculissi-
mã innocentia: Idẽz dico de testi-
bus: quozũ attestatio: non eẽt ido-
nea ⁊ tantã virginẽ. p̄. pp̄ id qd̄
habet. 4. q. 3. §. Solã. vbi d̄r. So-
laz attestatiõẽ prolata. nec alijs
legitimis adminiculis cãz appro-
bata: nullius eẽt momẽti certuz. eẽ
hec ibi: In ista aut̄ attestatiõẽ ⁊
sanctã virginẽ. nõ est cã adducen-
da sufficiens ad p̄positum eoz. Et
sic. p̄. illa p̄sequẽtia: ⁊ per conse-
quẽs. q̄ ecclia nõ debet sentẽtiã
p̄ferre ⁊ innocẽtiã bñdicte virgĩs:
q̄ nullius delicti maculis unq̄ sub-
iacuit. Confirmat rõ. q̄ in dubijs
nõ debet certa dari sentẽtia. §. cor

relariũ illud eẽ: vep̄ aũcedens. p̄. q̄
ex. 4. documẽto: Et p̄bat p̄sequẽ-
tia: Nã virginẽ gloriozã eẽ cõce-
ptã in originali peccato: aut eẽ fal-
sum: et sic non debet ab ecclia de-
terminari tãq̄ vep̄: aut saltẽ eẽ du-
biũ de quo nulla habet certitudo:
vt p̄batũ eẽ supra: in hoc articulo:
cõclusiõẽ. 3. veritate. 2. Et sic sequi-
tur oio intentuz. Si igit̄ in dubijs
quozũ determinatio nõ eẽt p̄iudi-
ciũ. nisi viatori peccatori. ⁊ suo:
debet ecclia suã suspẽdere senten-
tiã: quãto magis nõ debet deter-
minate p̄cludere aliqd̄: d̄ quo bñe
sup̄ bños: immaculatissime super iu-
stos: ⁊ Regie angeloz ⁊ hoĩuz:
eẽt parua redderet calũnia? Si eẽt
sũmi p̄tificis sentẽtiã pp̄ sũmũ
eius gradũ in ecclia. voluit deus
suo reseruati iudicio: ⁊ examini. li-
cet alioz hoĩuz facta. p̄ hoĩes ter-
minet: vt hẽt. 9. q. 3. c. facta. ⁊. c.
Alioz: iustũ aut̄ iustum existimabi-
mus: illã cui excellẽtiã eẽt Ange-
licus admirat̄ intellectus: ab alte-
ro: q̄ a deo de pctõ iudicari? Ab-
sit. §. r. c. Confirmatur vltimo ista
ratio sic: supposito dubio ecclia
magis debet determinare partes
negatiuas: q̄ affirmatiuas. §. cor-
relariuz vep̄: p̄sequẽtia. p̄. de se.
⁊ probõ aũcedẽs: in dubijs ecclie
ita debet esse promptior ad soluẽdũ

dū: q̄ ad cōdēnandū. ḡ r̄c. Simi-
liliter: deus fuit benignus r̄ lar-
gissimus i amplissimis gratijs col-
latis virgini. ḡ vicarius suus non
debet esse austerus: maxime ip̄am
imputādo de peccato. ḡ r̄c. Itēz
si p̄ determinatiōe alterius part̄
comitēdus sit error. minus malū
est errare p̄ declinatiōe ad pieta-
tē: q̄ ad rigore. Et melius est re-
prehendi d̄ misericordia: q̄ d̄ cru-
delitate. ḡ antecedēs illud est ve-
rū: Reductio aut̄. p̄z. ex p̄missis
documētis. Quare p̄cludat̄. q̄ nō
eēt multū tutū eccliam pro parte
affirmatiua de virginis cōceptiōe
determinatā dare sniaz: imo q̄ val-
de catholicū esset. r̄ veris deuotis
v̄ginis magnū collatū b̄nificium: si
q̄d ex indulto celebrari pōt ap̄li-
co: eadē celebratio in vim p̄cepti
transiret: S; in q̄d aliquādiū dif-
ferat: sperandū ē. ad hoc diuinis
p̄clamantib̄ miraculis. nō oio au-
ferat: cuius rei dicat ois virginee
innocentie zelator. fiat fiat. Suffi-
ciat itaq; tandē has ex multis ad-
duxisse ratiōes. p̄ conclusiōis p̄i-
cipalis. r̄ correlatiōz declaratio-
ne. Itēz. n. cum amicis Regine
celorum amplioribus opus est v̄ri
sermonibus. quibus solum mater-
nitatis r̄ fecunditatis virgini col-
latum nomen. de perfecta eius in

nocentia fidem: r̄ demōstratiōe
facit. Tempus nunc est deuotissi-
mi matere puritatis (ad vos.
n. sermo) vt aduersarij venena-
ta iacula repellantur: Certamen
in promptu est: vniū igitur cu-
iusque ensis in manu propria sit:
Nullus timeat: Plures enim no-
biscum sunt: q̄ cum illo: Nobiscū
est Iesus: Est r̄ piissima virgo:
cuius honore congressus tantus
sit bodie: Sunt r̄ omnes sancti:
pro eorum Regina promptissimi
suffragium prestare. Est r̄ tota fi-
delium multitudo: paucis exce-
ptis: veniat igitur David: manu
fortis: r̄ lapidem afferat: quo ca-
put huius similis golie contra im-
maculatissimam matrē dei oblo-
quentis percutiat: quassetur r̄ cō-
minuatur: Eya igit̄ fratres: expe-
ctate: orate: ad celum intente cla-
mate r̄ dicite. Exurge christe ad-
iuua nos: Veni Domina nostra.
Veni fiducia nostra: veni Regi-
na glorie: Apprehende arma. r̄
scutum: r̄ exurge in adiutoriū no-
bis.

Articulus tertius principalis.
in quo Argumenta r̄ Auc̄orita-
tes: que huic veritati contrariari
videntur catholice soluantur.

CIRCA Tertium Articulum principalem xpo uoce: et uirgine gloriofa fauere: falfa et erronea dicta inuectiue procaciffime: ficut in huius compediij principio propofueram repellenda funt. licet nimis longum effer de omnibus: que blaſphemiaz fonant ibi poſitis (ut iam taz patebit) ſpetialem falſitatem inueſtigare: Sz anteq̄ preſens impleat propoſituz eſt notanduz. q̄ homo iſte totam materiam ſue maledicte inuectiue in quattuor partes diuiſit. Et quia principale intentu huius mei aſſumpti laboris ad hoc tedit: ut ueritas uirginee inocetie eius deuotis pateſcat: ac falſa argumeta adducta p̄ra eiufdez uirginis puritatem ſoluant: ideo primam partem eiufdem inuectiue: que tantu narratiua eſt relinquens. Contra tres ſequentes ſolummodo calamu extendi. Et ſic ultimus hic Articulus in tria puncta diuiſus: a precedentibus in nullo deuius erit. In primo quoz uerba et uentofa argumenta ſecunde partis famoſi libelli: uere: et deuote ſoluntur. In 2º. oſtenditur. q̄ ſolucioes ſue quibus in. 3º. eiufdem libelli parte catholicas et pias rationes iterime ſtudet: et nulle ſunt: et magni odij contra tantam Reginaz eui

dentia ſigna preſe ferunt. In. 3º. autez puncto repetende ſunt que dam bene adducte reſponſiones deuotoz uirginis ad aliqua peſſime interpretata ab aduerſario: quas ipſe in. 4º. parte predicte inuectiue falſas eſſe credit: uel magis credere ſimulat.

Veritates. x. p̄uie primo puncto tertij Articuli principalis.

Anteq̄ aut ad intima primi puncti perueniat: ut precedentiu Articuloz ordo omnino ſaetur. x. p̄mittam ueritates firmiſſimi quodammodo Clipei pro uirgineo honore bellatu exiſtentes: quibus quecuq̄ uenenata iacula publici aduerſarij tutius et facilius repellent. Quarum prima hec eſt. Licet demonſtrationes non poſſint augeri per media potiffima: poſſunt tamen augeri in ſub et in latas aſſumendo. Hec ueritas eſt Ariſtoteſis in. 2º. poſteriorum: que etia ratione probatur: primo quo ad eiprimaz partem: Nam unius effectus non poſſunt eſſe plures cauſe totales. et immediate. ergo non poſſunt eſſe duo media potiffima: reſpectu eiufdem paſſionis demonſtrate. p̄. conſequentia: quia mediu dic̄ cauz: et principiu reſpectu p̄prie

passionis inherentiis s̄cto. vt ha-
betur p^o & 2° posteriorū. & sic non
pōt intelligi: q̄ cause totales non
possint multiplicari respectu eius-
dem effectus. & tamē media mul-
tiplicentur: immo vnū illoꝝ neces-
sario esset frustra. Antecedēs aut̄
illud est. Sco. in primo di. 2° q. 3.
vbi probat: q̄ nō possunt esse plu-
res dii. qz tunc vterqz esset causa
totalis alicuius effectus. qd̄ nō est
possibile: qz tunc sequeretur: q̄ ali-
quid dependeret ab aliqua causa
essentialiter: qua tamē sublata ni-
hil minus haberet suum esse. hoc
idem habet Sco. in. 3. di. p^a. q. 2^a
g. & c. 2^a pars huius veritatis etiā
probat. p̄ 2° quo: nota. q̄ auge-
ri in sub: est alicuius demonstratio-
nis summere indiuidua s̄bi: vel mi-
noris extremitatis illius: ita q̄ bre-
uiter sumere sub. est descendere a
demonstratione vniuersali in parti-
cularem. Exempluz si fieret talis
demonstratio. *De* animal ratio-
nale est risibile: omnis homo est
animal rationale. g. omnis homo ē
risibilis. Si modo sumant̄ indiui-
dua hominis & forme minor sic.
Sortes est animal rationale: vel
plato est animal rationale & sic de
singulis erit multiplicare demon-
strationē in sub: similiter dicatur d̄
augere in laus. qz fit p̄ multiplica-

tionem plurium terminoz sub me-
dio. Exemplum: si dicatur. *De*
animal est s̄ba. omnis homo est
animal. g. omnis homo est s̄ba.
Si igitur minor mutatur & dicat̄.
omnis leo est animal: vel omnis
equis est animal & sic de singulis
spetibus: manente tamē eodem
medio est multiplicare in lat^o: Sz
de his satis: cū instructis in diale-
ctica hec manifesta sint. Quo: sum
autem hec dicant. iam patebit in
sequenti veritate.

2^a Veritas. Nō ē opus singula-
riter respondere ad omnia argu-
menta in libello inuectuarū posi-
ta cuius veritatē pbatio stat in tri-
bus fundamentis. p̄ 2° q̄ li-
cet ita sit: vt dicit: prima pars p̄-
cedentis veritatis tamē nō incō-
uenit ad cōcludendū aliquod ve-
rum nō necessarium vel pure cre-
ditum: habere plura media: & sic
etiā ad cōcludendū aliqd̄ falsum
q̄ tamen creditur verū. p̄ 3. hoc fa-
miliaribus in logica: & maxime in
primo & 2° posteriorū. qz ex hoc
nō sequeretur illud inconueniens:
qd̄ hic supra inerebatur. qz me-
dia plurificata ad simpliciter silo-
gizandum aliqd̄ verum cōtingēs.
nō dicunt̄ cause totales & in me-
diate vel non variabiles respectu
cōclusionū. vnde ad cōcludendū

hanc q̄ aliquis diligat alterum: p̄t
sumi p̄ medio. q̄ est pater vel ma-
ter. Et sic p̄bables solū sumit. v̄l
q̄ osculat q̄d est signū: vel. q̄ be-
neficia prestat. ⁊ similia. quo mō
argumētādi p̄t ita cōcludi verū
sicut falsū. Et q̄d dixi de hac pro-
positione. q̄ aliquis diligat alterum
ita p̄t poni de aliqua alia p̄posi-
tione ꝓcludenda p̄ multa media.
2. fundamentū est. q̄ virginē esse
cōceptā in peccato originali: aut
est falsū: sicut deuotus ipsius. Aut
si est verū: nō tñ ad illā est mediū
necessariū: p̄ q̄d possit demonstrari
p̄ articulo p̄cedēti conclusione
tertia veritate. 2. si enīz demonstra-
tione p̄bati possit valde gloriaref
amic' noster: q̄ ita laborat. vt fal-
sus suadeat. ⁊ sub specie boni tot
mala cōmittere nō veref. 3. fun-
damentū est. q̄ sicut nō incōuenit
multiplicatio mediorū ad p̄bādū
istam. Socrates diligit platonē: vel
istā hō ē asin'. Ita possūt multipli-
cari argumēta ⁊ m̄dia ad ꝓcludēdū
istā falsā. v̄go *M*aria cōcepta est
in peccato originali. p̄ hoc corre-
larie ex duobus p̄cedentibus fun-
danētis. Et. q̄ paup iste cogno-
uit p̄ suo deducēdo errore: nō esse
rōēs demonstratiuas: imo nec per-
suasiuas: nisi extorquendo sensū
verborū. Ideo multiplicauit me-

dia: ⁊ deturpauit folia. vt iuxta sē-
tentiā chrisostomi multitudine vi-
ceret quos rōne supare nō pote-
rat. ⁊ sic a ueritate nudū se esse p̄-
fiter: q̄ multitudine se armauit.
Ex his igif fundamentis p̄batur
veritas ista. 2. sic. In hoc cōpēdio
virginēi honoris. non debet ali-
q̄d inordinatū siue supflūū appa-
rere. S̄ si in ipso responderetur
ad singula argumenta cōtenta in
libello amici esset aliq̄d supflūū ⁊
inordinatū. g. ⁊ c. p̄. cōsequētia
cum maiori. q̄ magna ordinatio
ordinatissime virginis regit cō-
decentē ordinē in cōpēdio su-
rū laudū. *M*inoz aut p̄batur. q̄
frustra sit p̄ plura q̄d p̄ pauciora
cōpleri p̄t. Argumēta aut falsa
inuetiue istius euacuari possunt
p̄ pauciores solutiōes q̄ sint oēs
eius colorate rōnes. vt patebit: g.
⁊ c. vnde cū fundamentis ⁊ verita-
tib' declarandis. *M*ille millena-
ria talia argumēta ut sua sūt: maxi-
ma facilitate solunt: cū sēp vel to-
tū assūptū v̄l saltē p̄ aliqua falsa
sit. Et mirū hoc fuit quomō tā ap-
parens doctus. voluit ita multipli-
care verba ⁊ folia ad p̄bandū ali-
qua. q̄ null' nisi hereticus vel in-
fidelis negat. ⁊ quomō cū tāto la-
bore ninf cōcludere. q̄d nullus nī
si ignorāssim' ꝓcederet. Hoc aut

in sequentibus melius apparebit.
U 3° Veritas: In sanctorum dictis
sicut necessarius est attendere ad
primum verborum sensum ita aliquando
ad secundum probatur. pro quo premit-
tenda sunt duo: primo. quod sensus verbo-
rum potest esse duplex. scilicet quantum ad pri-
mam significationem: et quantum ad
secundam. ut dixi articulo precedenti.
conclusionem. 3° et ratione. 3° fundata in
suo medio: ibi vide. 2° premitto. quod
istud dictum de duplici sensu attēden-
do in scriptura est verum tam in libris
Canonicis qui stricte loquendo sunt
illi qui continentur in biblia. ut sequen-
ti veritate dicitur: quod in alijs sanctorum
libris qui est large loquendo cano-
nici nuncupantur: Ex his. igitur proba-
primam partem veritatis: et primo de li-
bris Canonicis vel scripture fa-
cere. in his. non est ita attendendum allegori-
ca moralitas. ut non sponat literalis
historia: imo in aliquo passu non
potest non intelligi literaliter. ut do-
cet Nicolaus de lyra in princi-
pio suorum moralium: sicut ibi. Audi
israel dominus deus tuus unus est. ut
habetur Deutero. 6°. Et illud. Dilige
dominum deum tuum. et Deutero. 6°.
unde in talibus et similibus non est
alius requirendus mysticus sensus:
Expositio igitur literalis in libris
canonicis: aliquando sola est. ut in lo-
cis iam allegatis. aliquando non est so-

la: sed tamen necessaria. ut cum ultra sensum primum
scripturam: et litteralem: iustigamus mi-
sticum sensum. Sicut illud. quod habraas
duos filios habuit: quod ultra verita-
tem littere habet sensum allegoricum. quod per
hos duos filios habrae significan-
tur duo testamenta. ut habetur ad ga-
latas. 4°. Aliquando non sola nec
necessaria. imo nec possibilis. ut
iam patebit. Quando itaque alicuius
moralis talis dicti: expositio inq-
rit litteralis intelligentia est premit-
tenda. ut melius fructus spiritua-
lis capiatur. Et hoc docet Augu-
stinus. in libro de doctrina christiana.
2°. et 3°. in pluribus capitulis. et
et in. 13. de civitate dei. c. 21. ubi conclu-
dit. quod de paradiso in quo prius
hoies auctoritate scripture sacre
fuisse constat: spiritualiter aliquid in-
telligere possumus: puta: per para-
disum intelligendo vitam beatorum: vel
ecclesiam militantem: per quatuor flumina.
quatuor virtutes vel quatuor eu-
gelia: et huiusmodi et c. et infert in
fine capituli: Hec et si qua alia com-
modius dici possunt de intelligendo
spiritualiter paradiso nemine pro-
hibere dicantur: dum tamen et historie ve-
ritas fidelissima rerum gestarum nar-
ratione commendata credatur. hec ibi.
Et gregorius in epistola transmissa
leandro episcopo. per moralitatibus in
librum iob declaratis. dicit: Scien-

dū est. q̄ quedā hystorica exposi-
tione trāscurrimus. ⁊ p̄ allegoriā:
quedā tipica inuestigatione p̄scru-
tamur: ⁊ quedāz p̄ sola allegorice
moralitatis instrumēta discutim⁹.
Nōnulla aut̄ p̄ p̄ta siml̄ sollicit⁹
exegrentes: triplicitez indagam⁹.
Nā primū qdē fundamēta hysto-
rie ponimus: deinde p̄ significatio-
nē tipicā. i. arcē fidei fabricā mē-
tis erigimus. ad extremū quoqz
p̄ moralitatis gratiā q̄i supducto
edificiū colore vestimus: hec ille.
Et qd̄ dixi d̄ expositiōe literalī ali-
quādo f̄grēda i libris bible. idem
dico de spūali. q̄ in tantū in aliquo
passu necessaria est. ut nō nisi p̄ il-
lam possimus veritates aliquas
sacre scripture saluare. vnde stan-
do in verbis littere qualitez veri-
ficabitur illd̄ qd̄ hētur iudiciū. 2.
Ferūt ligna ut vngerēt sup se re-
gē: dixeruntqz oliue. Impa nobis.
Et in nouo testamēto. Mathei.
5. Si manus tua scādalizet te. ab-
scide eā: Matheo. 23. q̄ attenden-
dēdo primū verborz sensū. i. litera-
lē. q̄ talis est falsus. cū ligna non
possint regē elligere: nec saluato-
ris cōsiliū sit de manu realiter ab-
scidēda. ⁊ tū mystice exponēdo: b̄
⁊ similia dicta vera sunt: Nā p̄ li-
gna que postulauerūt regē inuif
aliqud simile factū a viris sichen. q̄
fecerūt abimelech s̄ se regē. Et d̄

manu abscidēda intelligit amic⁹
ēt p̄pinquus: cui⁹ familiaritas est
fugiēda: quādo nobis eēt occasio
ruine. Et ideo gregorius vbi sup̄
dicit. Aliquādo vero exponere a/
pta hystorie verba negligimus:
ne tardius ad obcura veniamus.
Aliquando aut̄ intelligit iuxta lit-
terā nequeunt. qz supficien⁹ ac-
cepta nequaqz instructionē legen-
tibus s̄ errozē gignunt. hec ille.
Et iō Aug. de doctri. chri. li. 3. c.
xi. in sacris codicibus legētes cau-
tos reddit dicens. Cauēdū est ne
figurata locutionē ad l̄ram accipi-
as: ad hoc. n. p̄tinet qd̄ ait ap̄tus.
L̄ra occidit spūs aut̄ viuificat: cū
.n. qd̄ figurate dictū ē accipit̄ tāqz
p̄prie dictū carnalr̄ sapit: Neqz
vlla mors aīe p̄gruētius appellat̄
qz cū id ē qd̄ in ea bestias antecel-
lit. hoc est itelligētia carni subijcit̄
sequēdo l̄rā. b̄ ille. Et isra. 30. c. vi.
oia. vel pene oia. q̄ i veteris testa-
mēti libris gesta p̄tinent. n̄ solū p̄-
prie s̄ et figurate accipiēda sūt. b̄
ibi. Et hierōym⁹ i epl̄a ad palinū
d̄ oib⁹ diuīe hystorie libris loqns
d̄ p̄teris in. 3. ⁊. 4. Regū dicit. Si
hystoriā respicias vba simplicia
sūt. Si i l̄ris sensū latētē ispereris
ecclesie paucites ⁊ hereticorz p̄tra-
ectam bella narrantur: b̄ ibi. Et
de. Job dicitis loquens dicit.

singla in eo verba plena sūt sensi-
bus: Ex quibus oibus. p. 3. qualiter sūt
duplici sensu vtriusque testamēti vba i-
terpretat: A simili g. dico idē d. sctō
rū dicit: quātūcunq; appbatis. q
vz solo r vnico sensu quē vba faciūt
nō sep absq; errore expōi possūt.
Nam Aug. in. 2. l. de. si. ad. pe. c.
24. loquēs de pena aiāz separata
ruz r cū peccato exeuntiū de hoc
seculo dicit. Firmissime tene r nō
latenus dubites: nō solū hoies iā
rōne vtentes. verū et paruulos. q
siue in vteris matrū viuere inci-
piunt r ibi moriunt: siue de ma-
tribus natos: sine sacramēto san-
cti baptismatis. qd dat in nomine
patris r filij r spūs scti. de hoc se-
culo transeunt. ignis supplicio se-
piterno puniendos. hec ille. Qd
dictū si sūm q verba sonant expo-
natur. p̄ oium theologozū deter-
minationē erit. Similiter Ber-
nardus sup̄ missus est loquens de
pfectione Marie opposita imp-
fectioni Eue dicit. O admirandā
r omī honore dignā virginē: O
feminā singlariter venerādā: r su-
p̄ oēs feminas admirabilē: parē-
tū reparatricē: posterozū viuifica-
tricem: hec ille. Et tñ qd falsius
dici pōt q̄ hanc virginē quātūcun-
q; sanctissimā. reparatricē r viu-
ficatricē appellasse? Nō. n. indi-

guisset reparatione. Et sic christus nō
fuit vniversalis redēptor. Eo-
dem mō Bama. c. 58. ait. Beni-
tricem dei nequaquā dicimus bea-
tā virginē. Qd tñ. si quis p̄sume-
ret affirmare. hereticus cēseretur:
Et gregorius in benedictione Le-
rei. O felix culpa. Qd dicere ē op-
positū in abiecto: Necessariū. g.
est. in his r in multis alijs simili-
bus: ad sensū. 2. puta ad intentio-
nē loquentis recurrere. vt error
excludatur: sicut infra in respondē-
do formaliter melius declarabit.
vbi r hāz auctoritatū sensus ve-
rus ponendus est.

¶ 4. Veritas. Nō mō nō est in-
cōueniēs: imo necessariū negare
aliqđ dictū theologozū et si scti fue-
rint. Cuius veritatis p̄batio p̄e-
suppōit quatuor fundamēta. Prī-
mū ē. qd libri fidelīū sunt in tripli-
ci differentia. Qz Aliq; dicunt ca-
nonici. Aliq; Agiographi. Ali-
qui Apocriphi. Canonici sunt il-
li: qui p̄tinent i Biblia. 13 r Ali-
qui excipiunt. vt statū dicitur. Et
dicunt Canonici. i. Regulares.
qz in illis recte regule salutis assi-
gnant. Recte. n. regunt r ducūt:
legētes in ipsis: nec alioz sū trabūt
imo oē distortū prauūq; corrigūt.
Agiographi aut sunt alioz san-
ctoꝝ scripta ab Agios qd est san-

etum . et graphie quod est scriptura.
Sanctorum . . . libri . licet catholici
sunt . non tamen inter canonicas stricte
super scripturas numerari pos-
sunt . Apocriphi vero appellantur
quorum auctores ignorantur : Com-
muniter autem Apocriphas illas voca-
mus scripturas . que dubie et incerte
sunt . et si a nullo in fide devent : Sed
licet ita sit . ut presens expositio di-
stinguit . non tamen inconvenit . quod etiam in
ipsis libris biblie talis habeat diffe-
rentia . Ita quod aliqui eorum sunt Canonici :
aliqui Agiographi . Et aliqui Apo-
criphi : Et hoc verum est secundo ex-
positione hebraica . ut . n . colligit a
hieronymo in prologo galeato . distin-
gunt ipsi hebrei veteris testamentum
in tres ordines : primum vocant legem
. 2 . prophetas . 3 . Agiographa : In
lege ponunt quatuordecim libros Moysi : in
prophetis octo . scilicet . Iosue . Iudicum . Sa-
muel . Malachiam . Isaiam . Jeremi-
am . Ezechielem . Et xii . prophetas mi-
nores . In Agiographis novem li-
bros . veteris testamenti qui supersunt
veteris . scilicet . Job . tres Salomonis . Da-
niel . paralipomenon . Esdras . et he-
ster . Et hi dicuntur Agiographi . i .
sanctorum scripte . quod tamen nomen commune est om-
nibus sacre scripture libris . Quia igitur hi
novem non habuerunt eminentiam pre ceteris .
secundum quam agnominantur . Non communi
nomine nuncupantur . Quia autem liber iudith .

75
Machabeorum . Sapientie . et Thobie :
certos non habent auctores . Non hi
Apocriphi dicuntur . vide Nichola-
um de lira . super prologum libri iosue .
pro . 3 . . quod libri quatuordecim Moysi et octo
prophetarum novissimorum . solum Canonici . sed
ipsos hebreos possunt nuncupari . unde
in prologo Galeato dicit Hierony-
mus . Sapientia que vulgo salomonis in-
scribitur . Et Iesu filij Sirach liber .
et iudith : et thobias . et pastor . non
sunt in Canone : Et in prologo Iudith
dicit Idem Hieronymus : Apud he-
breos liber iudith . inter Agiogra-
pha legitur . Cuius auctoritas ad ro-
boranda illa que in preteritione veniunt
minus idonea iudicantur . Caldeo tamen
sermone scriptus inter historias re-
putatur : sed . quia hunc librum sinodus ni-
cena in numero sanctarum scripturarum le-
gitur reputeasse : accevit postulationi
vestre . h . ibi . Et in prologo in libris
thobie scribitur Eromatio . et He-
liodoro episcopo dicitur . Exigunt . ut li-
brum Caldeo sermone scriptum ad la-
tinum solum transferant . librum vero thobie
quem hebrei de cathalogo divinarum
scripturarum secantes . his que agiogra-
pha memorantur nuncupantur . Et si que-
ras . Quia fideles hos libros cum Ca-
nonicis scripturis iunxerunt . Res-
pondeat tibi idem Hieronymus . in pro-
logo in libros salomonis dei . Sicut . 8 .
iudith . et thobie : et Machabeorum

libros. legit quod eos etiam: sed iter
Canonicas scripturas non recipit:
Sic et huius duo volumina legat: ad edi-
ficationem plebis. non ad auctoritatem
ecclesiasticorum dogmatum confirmanda.
habet ibi. Ita quod inuere videtur. libros qui
non sunt in Canone ab ecclesia esse re-
ceptos: potius ad morum reformationem
quam ad probandum ea quae in praedicatione veni-
unt. 2. fundamentum est. Quod si in libris
Canonicis est minima non inueniatur di-
scordia. in libris tamen Agiographis
i. sanctorum scriptis expressa est aliqua re-
pugnatio: primum horum. per Augustinum. de ciuitate. c. 41. ubi. dicit. Veni-
unt quoque Auctores nostri in quibus non fru-
stra sacrarum litterarum figuris et terminis ca-
nonibus: absit ut inter se aliqua ratione dis-
sentiant. habet ibi. Et infra. Ipsi sane
pauci esse debuerunt ne multitudinem
vilesceret. quod carum religione esse
oporteret: nec tamen ita pauci. ut eorum
non sit miranda confessio. habet ibi. Et in-
fra. Illi israelite: quibus credita sunt
eloquia dei nullo modo pseudo prophetas
cum veris prophetis pari licentia confu-
derunt: sed concordantes inter se atque in
nullo dissentientes sacrarum litterarum veraces
ab eis agnoscebant. et tenebantur
auctores. habet ille. Et in. c. 38. aperte
demonstrat quod solum ille scripsit quas
Auctores non sic homines: sed sic prophete
diuina inspiratione scripserunt a
fidelibus sunt approbata. et in Ca-

none recepte. exemplificationes de scri-
ptura. Noe et Enoch qui fuit septimus
ab Adama. de qua Judas in Cano-
nica sua meminit: et tamen non accepta
ta in Canone propter nimiam antiquitatem
non quod eorum hominum qui deo placuerunt
reprobetur auctoritas: sed quia ista non
creduntur ipsorum. Et est ponitur ibidem
de multis alijs scripturis quae eodem modo
propter hanc causam a fidelibus non accepta-
tur: sed quod mirabilius est non solum
veteris testamenti libri tali decorantur
concordia: verum et in nouo ad idem ve-
tus testamentum comparato omnimoda re-
pugnatio conformitas: vnde Hieronymus de
Saphira et Calcheth. dicit. quicquid legitur
in veteri testamento. hoc idem. et in euange-
lio reperimus. et quod in euangelio fue-
rit lectitatum. hoc ex veteris testi-
auctoritate deducitur: nihil dissonum:
nihil dissimile est. habet ille. Et sic. per. primum
per huius fundamentum. 2. autem est. per. s. quod
in libris sanctorum fuerit aliquando con-
tradiatio. hoc. non. vultus est non modo in theolo-
gis modernis. puta inter sanctum the-
torem et Scotum. vel inter sanctum et B. H. et
Egidium in multis speculabilibus dis-
sentientibus: sed et in antiquis doctoribus
ut. per. de salomone de quo aliqui te-
nuerunt quod saluatus sit. ut. 32. q. 4. c.
Salomone in glosa. aliqui autem quod danna-
t. vnde. b. Augustinus. et Bre. videtur secundum
opinionem inclinari: Sanctus autem Am-
brosius. et Hieronymus magis fa-

uēt pze. Ex quibus pz. q. cū duo pri
mi doctores dicāt Salomonē sal
uatū. et alij duo dānatū. et sic nō
saluatū. q. p̄dictoria in scriptū tra
diderūt. Saluatū. n. et nō saluatū
p̄traditionē sonat: g. et c. similr in
pposito nro de p̄ceptu virginali.
sc̄tus. Tho. tenuit v̄ginē p̄ceptā i
pctō originali. Sco. tenuit p̄ceptā
sine pctō. cōcipi aut cū pctō. et nō
p̄cipi cū pctō p̄dicūt. g. contradi
xerunt sibi inuicem in suis dictis.
q̄b erat p̄bādū. Nec b̄ alicui mi
rū ēe debz. q. s. sc̄tōz dicta sunt a
liqn negāda. qz sepe sc̄i viri sciē
tiam et catholici ex multo zelo iei
dūt i errorē. ub̄ recitat Aug. p̄. li.
de vnico baptismo. q. fact̄ cipria
nus doctoz ex multo zelo icidit in
heresiz donatistarū. qz posuit q. ba
ptizat̄ fact̄ heretic̄. si redeat dz
itez baptizari lz ipsā hāc heresiz
suo sc̄tō martirio postea reuocauit.
similr bt̄us hiero. nimis co
mēdans baptismū posuit. q. p̄ns
vnā vxorē ante baptismū. et aliaz
post. nō bigam̄ d̄r. 26. d̄. c. vnus
vxoris q̄b i p̄bat Aug. ea. d̄. 26. i.
c. acuti. et c. sequenti. Idē possem̄
dicē de mult̄ silib̄ opionib̄ sc̄oz.
Sic i p̄posito nro. q̄n. s. tho. vl. s.
bnard̄ loq̄bāt de Cōcep. v̄gi. fm
viā cōmū bono zelo posuerūt p̄tē
affirmatiuā. s. qz maioris auctori
tatē ē de? reuellās. et iubēs. et mi

racul̄ iussa p̄firmās. q̄z sit Tho. vl
bnard̄. et diuina iussa et mirac̄a.
sūt s. posita. Ideo duonissimi v̄gi
nee inocētie recte adherēt pri ne
gatiue. et dicūt. q. tal̄ zel̄ istoz sc̄
croz n̄ fuit s̄z sciaz bonā. qz tūc n̄
sapiūt supnā sapiāz reuellātē. Jō
n̄ ē acceptād̄. de his pōt dici illd̄
cōe dictū. Quāqz bon̄ dormitat
homer̄. Scim̄. n. q. Nathan. di
xit ad dauid. 2. R. 7. Fac q̄cūqz i
corde tuo sūt. qz d̄ns tecū ē. Et pu
tabat bene dicere cū cēt p̄beta.
tū Be? dixit p̄riū ei. s. vt dauid nō
edificaret domū d̄no. sic cogitaue
rat. s. fili? ei? salomō sic et factū ē.
q̄r. et c. 3. sūdām̄tū ē. Q̄b lz ita sit
vt p̄ns v̄itas di. tū de libris cano
nicis stricte sc̄ptis. nō lz aliud se
tire q̄z in ipsis p̄neaf. p̄z. Corre
larie ex duob̄ sūdām̄tū p̄missis.
qz auctitas taliū libroz n̄ ē hūana
s. diuina. qz aut ē p̄ diuinā illumia
tionē cui n̄ pōt s̄beē falsū: aut mi
sterialr p̄ āgelicā r̄uelatiōē. Sic.
n. Augeli superiores reuellāt medi
is: et medi j inferioribus. sic inferior
res reuellāt hoīb̄ sic p̄z. p̄ Bioni
siū. 4. et 9. Aug. h̄yera. et Aug.
x. de. ciui. dei d̄. q. de supna curia
ad nos m̄strata p̄ Augelos sc̄tā
scriptura descēdit. b̄ ille. Adō an
geli homibus reuellant sicut ipsi
a lumine eterno p̄cipiunt. p̄cipiūt

aūt infallibilr. q̄ infallibilr reuelāt:
quare. ⁊ c. De hac scriptura sacra
pprie dictū ē scde pe. i. c. spū sc̄tō
īspirati locuti sūt sc̄tī dī hoies: Et
iō Aug. i ep̄la. 8. ad hiero. ⁊ hēf
9. di. c. Ego dicit. Ego sol̄ eis scri
ptoz. i. scriptozib⁹ q̄ iam canonici
appellāt didici hūc timozē. bono
rēq̄ referre. vt nullū eoz scribēdo
errasse audeā credē: aut si aliqd i
eis offēdero: qd̄ videat̄ p̄riū vira
ti: nihil aliū existimē: q̄ mēdosuz
eē codicē: v̄l nō eē assecutū iterp̄
tē qd̄ dictū ē: v̄l me mime itellexit
se non ambigā. b̄ ille. Et glo. 2. ibi
dicit. q̄ nephas ē dicē q̄ scriptura
mētias. vt. 23. q. 5. c. qd̄. 8. Quare
p̄cludat̄ q̄ libri canonici. veteris.
⁊ noui testam̄ti. q̄ pprie sacra scri
ptura noīant. vt. 9. di. c. Quis ne
sciat. tāte sūt auctoritatē. q̄ qcqd̄ i
eis p̄tinet v̄z tenet firmi: ⁊ idis
cisse: ⁊ p̄sequēs ēt id qd̄ ex hoc
p̄cludit manifeste. Sicut. n. i phia
p̄cedim⁹ p̄cipia: ⁊ q̄ ex ill̄ bñ de
ducte sūt p̄clusiōes. Ita i scriptu
ris catholicis eodē mō dicēduz ē.
Quartū fūdamētū ē. q̄ de quolibz
dī affirmat̄ l̄ negat̄ ⁊ d̄ nullo eozū
ambo simul. p̄z. ex doctrina Aug.
tā i postp̄dicamētū: q̄z. 4. metha.
⁊ p̄batur ēt rōne: acceptū. n. duob⁹
p̄dictoriz: vt puta: currē: ⁊ n̄ cur
rere loq: ⁊ nō loq: ⁊ sic de alijs: ⁊

accipiāt respectū ei⁹ dē rei ⁊ ipis
qz aliter nō eēt p̄dictoria neciō:
si vnuz erit v̄z alter erit falsum:
⁊ e p̄uerso. ⁊ iō si alicui applicat̄
semp̄ ita erit. q̄ si de illa re cui ap
plicat̄: verificat̄ extremū p̄dictio
nis negatiuū: necessario remouet̄
affirmatiuū: ⁊ e p̄tra. Vlt̄ q̄ Aug.
q̄ d̄ quolibz verificat̄ extremū p̄di
ctoriz affirmatiuū v̄l negatiuū: cū
p̄dictio sit oppositio cui⁹ p̄z se n̄ ē
mediū. 4. metha. s̄z ambo siml̄ d̄
eadē re n̄ lo mō possūt verificari:
Exēplū currere: ⁊ nō currere ap
plicata platonī sic se h̄nt. q̄ unum
īstoz extremoz neciō verificat̄ de
eo: s̄z ambo sil̄ nequaq̄z: Et his q̄
quattuoz fūdamētū breuif arguo
sic ad p̄bationē p̄ntis veritatē: In
q̄buscūq̄ p̄dictoriz: i qd̄ alter ex
tremoz p̄cedit: neciō alter nega
tur: s̄z aliq̄ sc̄tōz dicta sūt adiuicē
p̄dicōria. q̄ aliq̄ sc̄tōz dicta neciō
sūt negāda p̄sequētia. p̄z. cū toto
āncedēte ex fūdamētū p̄missis: ⁊
sic ēt. p̄z. qd̄ erat p̄cipalr p̄bādū
i hac v̄itate nō eē v̄z icōueniēs ne
gare aliqd̄ dictuz alicui⁹ theologi
ēt sc̄tī: Nō valet. q̄ hoc argumētū:
iste fuit sc̄tūz. q̄ neciō adherēdū ē
dicto suo: qz vt dicit Aug. i. c. ego.
9. di. Alios ita lego: vt quātalibz
sc̄itate quātaue doctrina poleāt. n̄
iō v̄z putē. qz ipsi ita senserūt: s̄z

qz mihi p alios auctores. vñ cano-
nicas. vñ pbabiles rōnes. qđ a ve-
ro nō abhorreat psuadē potuerit.
h̄ ibi. qz tñ aliq nri tps sic arguūt
Dicta isti? sc̄i vñ theologi sunt ab
ecclia appbata. ḡ p̄riū sentire nō
lz. p̄z. consequētia s̄z eos. p. ar. 15.
di. c. si. iō p huiusmōi itelligētia ē
notādū r̄ p regula tenēdū. q̄ Qñ
cūqz sūt aliq̄ sc̄tōz dicta adinuicē
discordātia ab eisqz n̄ retractata:
quoz opa sūt ab ecclia autēticata
vnicuiqz ē licitū tenē qđ placet: r̄
notāt dixi ab eis nō retractata: qz
vbi aliqs retractass̄ aliqđ dictuz
suū. nō liceret ipsi adherē: s̄l̄ r̄ oz.
q̄ n̄ sint ab ecclia correcta: tūc. n.
stādū eēt correctiōi. ar. 16. di. c. p̄
Isto. ḡ mō. p̄z. reglā: qa cū n̄ pos-
sit aliqs obligari ad p̄sistendū p̄di-
ctoria: r̄ nullū eoz dictū ē repro-
batū. vñ retractatū: imo vtrūqz est
autēticū: i q̄tū nō p̄riet aliqd p̄ fi-
dē. ḡ q̄ magis placet. licitū est: ita
q̄ i tali casu: h̄z v̄itatē quod v̄r ad
Ro. 14. vnusqzqz i sensu suo abun-
dat: Et id qđ h̄et de p̄se. di. 4. c.
Sic i sacris: quot capita tot snie.
Que oia p̄firmat Aug. i Enche.
r̄ ponif. 22. q. 2. c. In qb? di. In
qb? reb? nihil interest ad capescen-
dū regnū dī. vtrū credāt: an nō: r̄
vtrū vera purēt: aut falsa: i his er-
rare: r̄ aliđ p̄ alio putare: nō ē ar-

bitrādū eē pctūz. Aut si ē: m̄imū
eē atqz leuissimū. hec ibi. Qñ in
pposito nro. Opa Aug. r̄ Hiero.
s̄ ab ecclia appbata: r̄ vn? tenet
salomonē saluū. ali? nō saluū: pos-
sum ego sine pctō adherē Hiero.
r̄ negare Aug. vñ e cōuerso. Qđ
ipsemet Aug? p̄firmat scribēs ad
Auncē. li. 2. r̄ h̄et. 9. di. c. Negat
di. Negat n̄ possū nec ōbeo. sicut
i ipsi maiorib?: ita m̄tra eē i tam
multū opuscul? meis q̄ possūt iusto
iudicio: r̄ n̄la temeritate culpari.
h̄ ille. Et Ansel. Cur d̄s h̄o. li. p̄
c. 15. Vbi querit an p̄les elligēdi
sint hoies: qz angeli dep̄di: dicit.
In ill? reb? d̄ qb? diuersa sine picu-
lo seriri possūt. n̄lū puto aie picu-
lū: si i huiusmōi reb? sic exponim?
diuina dicta. vt diuersis snijs fauē
videāt. nec arbitroz rep̄hēdi debe-
re. hec ille. et Sco. i. 4. di. 3. q. 4.
vbi loq̄tur d̄ cessatiōe legalū d̄cla-
rās p̄trouersia circa hoc hiero. r̄
Aug. di. Salua reuerentia alioz.
teneo cū Paulo r̄ Aug?. r̄ sic im-
plicate negat hierony. q̄tūcūqz fa-
mosū doctozē. q̄. r̄ c. Propterea
doctozes q̄rētes: An scolares pec-
cēt sequētes op̄iōes diuersas ma-
gistroz r̄ndē solent. q̄ vbi p̄rietas
illoz ē d̄ nō p̄rietib? ad fidē: abs-
qz piclo qlibet op̄ionē q̄ magis
placet p̄t seq. In his vero q̄ ad

fidē ptinēt. nll̄ excusat : sequēdo
opinionē erroneā p̄ceptoris sui.
Sic d̄terminat. *B. Tho.* i vna. q.
Quolibz sui. *7 Euri.* d̄ *Bāda.* q.
33. q̄dli. 4. Sufficiāt. q̄ ista p̄ d̄cla
ratioē hui⁹ v̄uat̄ : q̄ qdē v̄itas val
de attēdēda ē a zelatorib⁹ v̄ginee
inocēte : cū magnā facilitatē p̄stet
ad r̄ndēdū oblocutiōib⁹ aduersa
rij. vt patebit.

Veritas ē. Nō icōuēit nega
re aliqd̄ dictū gr̄ani. aut ei⁹ *Blosa*
toris. h̄ v̄itas fūdat̄ i tali sequēti di
stinctiōe. v3. q̄ *B̄iani* dicta possūt
p̄siderari dupl̄r : Aut. s. i q̄tū sunt
alioz v̄ba *7 ab ipso recitāt.* Aut
q̄tū ex pp̄rio s̄sū sūt exp̄ssa. vt pu
ta q̄n loq̄t. vt doctor. *7 Magist.*
Si p̄ mō. adhuc dupl̄r. qz aut ta
lia sūt statuta sūmoz p̄ntificū sicut
sūt illoz d̄cretales : Aut s̄ simpl̄r
dicta alioz sc̄toz v̄l ep̄oz d̄creta :
Et p̄ istoz mōz adhuc potest eē
dupl̄r. qz talia statuta p̄ntificū : aut
sūt nūc i mutata : aut app̄bata : *7 p̄*
suetudie p̄firmata : *7 vt p̄ns v̄itas*
meli⁹ 7 ordiat⁹ pateat ex hac di
stinctiōe : istas d̄duco p̄nes : quaz
p̄ ē h̄ : *Quecūqz ponūt i decretorū*
li. tāqz dicta sūmoz p̄ntificū i nll̄o
abrogata. v̄l mutata. nll̄i fas ē ne
gare sine disp̄dio salut̄. Nō con
clusiōis ē. qz talia n̄ possūt dici di
cta B̄iani. s3 maḡ pape app̄bāt.

ar. c. Si ap̄lice d̄ p̄bē. li. 6. Et iō.
Sicut nec d̄cretalib⁹ p̄ntificū : ita
nec tali dicto p̄dicē l3. ar. 25. q. p̄.
p̄ totū. *Uñ Bre.* i. c. hac consona.
ibi di. *Hac cōsona sc̄tis p̄rib⁹ v̄ssi*
nitiōe sancim⁹ : vt q̄ sacris obedire
Canonib⁹ nescit. i. cōtēnit : nec sa
cris ministrare altarib⁹ : nec cōionē
capē sūt dign⁹. h̄ ibi. 2. cōclusio. *Di*
ctis gr̄ani recitāt dicta sūmoz p̄
ntificū abrogata v̄l mutata p̄riū s̄
rire l3. Exēplū. Jam diu fuit statu
tū. q̄ clerici imediate ieiunū qua
dragesime ichoaret post sexagesi
mā. vt h̄ēt di. 4. c. statum⁹ cū duo
b⁹ cap̄tis sequētib⁹. 7 tñ nūc l3 te
nē. q̄ illō nō obfuātes : nō peccēt.
vt d̄t ibidē. c. vltio : 7. §. vltio. Sic
eēt dicēdū d̄ multū alijs nūc muta
tis. sicut d̄ dieb⁹ rogationū : q̄ erāt
sub p̄cepto. 7 d̄ ebdomada sc̄tā. d̄
Con. di. 3. c. p̄ronūciādū. 7 nūc
p̄suetudo ē in p̄riū : nec ex hoc ho
mines d̄nt trāgressores p̄cepti. q̄
aut sūmoz p̄ntificū decretales :
m̄te sūt mutatae aut saltē abreuiā
te. p3. familiarib⁹ i iure canōico :
Et loquēdo d̄ nouis : sat̄ ē manife
stū i p̄hemio sexti. §. Nos ad ap̄
cē. p̄ Bonifaciū dicētē. Tādē pl̄
b⁹ ex ipsis decretalib⁹ : cū v̄l ip̄ra
les. aut sibi ipsis : v̄l alijs iurib⁹ cō
trarie : seu oīo sup̄flue viderēt : pe
nit⁹ resecat̄. reliqs q̄busdā ex eis

abreuiat. et aliquo in toto. vel in parte
mutat in unum librum redigi mandauit.
m. h. ille. q. r. c. 3. conclusio: Sine
decretorum et gratiani: qui in sol. auctoritati.
b. doctorum et sanctorum fundat: tamen va-
let quatenus illorum sanctorum auctoritas. unde quod
Aug. auctoritas ubi tenet de Salo-
mone dationem: non obligat ad mor-
tale. vel aliquid simile. quod non sit in fide:
aut mores: tamen in talibus iudicet gratiano:
nulla est culpa. 4. conclusio: ubi gratiani
dicta sonant simpliciter alicuius episcopi con-
stitutionem: aut statutum: non est inconue-
niens sibi in illo iudicet a sibi non sub-
dit. p. 3. l. 3. n. constitutio apostolice sedis
astringat omnes ut ex de Const. c. si.
Nec mirum: cum sit iudex ordinarius
omnium christianorum: et ipsa ecclesia apostoli-
ca sit mater omnium ecclesiarum. ut. 9. q. 3. c.
Lucta per mundum: non tamen constitutio episcopi
particularis: qui tamen obligat suos dio-
cesanos quod potest constitutionem facere
ex. d. maio. et obe. c. si quis. et ex de
loca. et conduc. c. vestra nobis: Tale
more habet Sco. i. 4. di. 6. q. 8. Ubi
querit de pena iteratum baptismum:
Et respondens ad illud quod habet. d. Cose.
di. 4. c. Qui bis dicit. quod quod illud est.
ut ex titulo eius. p. 3. accipit ex peni-
tentiali Theodori. qui fuit episcopus can-
tuarie. in quantum est huius auctoris: nullum
robur habet infligendi penam irregulari-
tatis: Nullus. n. potest infligere irregula-
ritatem toti ecclesie: nisi caput totius

ecclesie: Et si quis vellet pretendere. quod
omnia posita in decreto: firmata. et vni-
uersalem obligationem facerent: opor-
teret omnem omnia ibi compilata: esse
confirmata per papam. quod non est multum
facile: eo modo quo est manifestum de
omnibus capitulis positis in decretalibus: in
quibus premissio. Greg. 9. mandat do-
ctoribus in iure canonico. quod contenti
sint in scolis. et in iudicijs hac compilla-
tione: Et in premissio sexti. Bonifa-
cius octauus mandat. quod de constitutioni-
bus editis a tempore Gregorij noni.
usque ad tempus suum: ille sole robur
habeant: que ibi inserre sunt. hec
Sco. quasi textualiter. 5. Conclu-
sio. ubi gratianus loquitur proprio
sensu. non recitando alicuius alterius
opinionem: nec fundando eius di-
ctum in aliqua decretali loquendo
s. ut doctor. sicut potest teneri: po-
test et ita negari: De talibus enim
dictis suis: idem est sicut de dictis
sanctorum non obligantibus sicut in
precedenti veritate declaratur: Et
ad hoc facit. c. Noli. et c. Neque.
9. dist. Ubi Aug. in epistola ad
fortunatum dicit. Neque quorumli-
bet disputationes: quatenus catholi-
corum. et laudatorum hominum: ve-
lut scripturas canonicas habere de-
bemus: ut nobis non liceat salua
honorificetia que illis debet hominibus:
aliquid in eorum scriptis reprehendere aut re-

spuer si forte iuenerim? . qd aliter
seferint qd vitas h3 diuino adiuto/
rio. vñ ab alijs intellecta. vñ a nob.
Talis ego suz in scripturis alioz
quales volo ee intellectores meoz.
ibi. Et glo. p^o di. Nō eo ipso le/
dit pbama alicuius qd ex pbzaf te/
stimoniu suū. ex de excep. c. Beni
q3. b glo. Nec mirari qd debet de
hac pclusiōe cū ēt dicta pape pos/
sunt negari qñ. s. loqf. vt Magi.
vt di. hosti in. c. Pastoralis. ex de
deci: Eius. n. opinio tūc n̄ magis
arctat q3 opinio vni^o alterius docto/
ris. 6° Cōclusio. vbi glosa loquitur
ad modū grāni puta de pprio ca/
pite et magistrat. p̄cise dicat. sic i
pcedēti cōclusiōe. nec ēt de hoc
mirari aliqs debet. qz fere oēs ta/
les glose vtriusq; iuris. qñ in itūf
pprio sensui et nō alicui decretali
autentice reducūt se ad varias et
diuersas opiones dicētes. sic dicit
Lin^o ita sentit. Bin^o et Bartol^o aut
Riccurfus. Jobēs vult sic. Hosti.
do sic. Laure. di. Priū: imo aliquā
do glosa ē p̄ter ppositū textus. et
aliquā est falsa vt. p3. de illa q̄ hēt
f3. q. 2. sup. c. Lep^o. Et illa q̄ hēt
tur de penitē. di. 5. i principio quā
re pbat. Sco. i 4. di. 17. q. p^o Sicut
ēt re pbat glosā aliā sup. c. Be/
thrae. i. q. 1. vide ipsū in. 4. di. 6.
q. 3. vt plurimū tñ iste glose bone

sūt et p̄cipue ille q̄ exponūt textū.
q̄ aliquā ē mltū obscur^o et sine ipis
male posset itelligi. Et hec dicta
sufficiāt quātū spectat ad declara/
tionē p̄ntū vitatū et priarij ppositi.
6° Veritas. Et p̄here pctūm
originale nō. cōpetat alicui rōne
sue idiuidualis p̄ditionis aut spe/
cifice p̄fectiōis: p̄petit tñ alicui i
diuiduo sp̄etiei hūane: primi pa/
rētis de merito et diuino decreto. b
veritas est de mēte. B. Petri de
cādia: Cui^o p̄ria ps. p3. qz stat ali
qd indiuiduū hūanū fuisse aliter
p̄ductū q3 nāli p̄pagatione. et tñ
illud indiuiduū nō ēt in pctō ori/
ginali et hēret rōnē idiuidualē si/
cuti alterū in simili sp̄etie. p3. de
xpo benedicto et de Adā. 2. et ps
istiū vitatū apparet de se. Nō. n.
vt. qualr huiusmōi p̄uatiua p̄di/
tio ad quā tot sequūt ip̄fectiones
sit de rōne specifica. et de p̄fectiōe
hūana: maxie si ad memoriā re/
ducāt q̄ i p̄rio articulo et p̄ria cō/
clusiōe vitate. 4° hui^o cōpēdij di/
cta sūt. Et ēt. p3. Qz xps nō fuit
i originali p̄cept^o et tñ ē hō. 3°. et
ps hui^o vitatis patere pōt. p ea q̄
declarau i p̄fato p̄rio articulo in
formali p̄batiōe p̄clusiōis. 2. vbi
p̄clusū ē qd p̄here pctūz originale p̄/
petit huic vel huic homi: ex deme/
rito primi parētis et diuio decreto

Ita q̄ ex hoc cōcludi debet. q̄ nō
sufficit solū demeritū p̄tmi parē-
tis: vel q̄ ab ipso seminat̄r descen-
dat: ad hoc q̄ aliq̄s cōtrabat pec-
catū originale: sed requiritur diuinū
decretum: et isto ablato. vel suspē-
so quātūcūq̄ aliq̄s haberet eē ab
Adā p̄ rōnē seminalem: nullo mō
peccatū originale p̄traheret: q̄d
valde ē notādū a deuotis virgīs:
qa tali clipeo retorquere possunt
multa venenata iacula auctoris i-
uectiue.

7. Veritas: Sicut redēptio ne-
cessario attēdit̄ penes efficacitā et
sufficiētā: ita penes subleuationē
et p̄seruationē: hec veritas sumit̄
ex dictis tam. B. Pe. de Lan. q̄
francisci de maronis. vbi. s. Cui⁹
prima pars. p̄3. p̄ Sco. in. 3. di. 19
q. 1. vbi cōcludit: q̄ xp̄s efficaciter
meruit: p̄ q̄bus efficaciter et i effe-
ctu suā passionē obtulit: Obtulit
aut̄ p̄ illis. p̄ q̄bus volūtas diui-
na acceptauit: volūtas aut̄ diuina
acceptauit p̄ p̄destinatis et elle-
ctis. q̄ p̄ nullis alijs fuit talis bñ-
dicta passio efficaciter oblata: nec
acceptata nisi p̄ electis: q̄bus me-
ruit ipse xp̄s primā grām ordinā-
tē ad gl̄iā et p̄sumatā: S̄z p̄m suffi-
ciētā meruit xp̄us oib⁹ nobis. tā
deletionē culpe: q̄ collationē grē
et glorie. p̄3. qa meritum passiois

exhibite tm̄ valuit p̄ quāto acce-
ptabatur a deo: et tm̄ potuit acce-
ptari passiuē: quātū tota trinitas
voluit et potuit acceptare actiue:
voluit aut̄ quo ad sufficiētā p̄ oib⁹
bus acceptare. q̄ talis oblatio va-
luit p̄ oib⁹: exēplū ad hoc eēt ad
p̄positū. Deus vult oēs hoīes sal-
uos fieri volūate aīcedēte. s̄z vo-
lūate p̄sequēte tm̄ p̄destinatos si-
cut habetur in primo. di. 46. Ita
eodem mō xp̄s volūate aīcedēte
p̄ oib⁹ passus ē: et oēs redemit: et
hoc ē sufficiēter: S̄z volūate cōse-
quēte passus ē tm̄ p̄ p̄destinatis:
q̄ videlicet passio ei⁹ nō hūit effi-
caciā: nec redundātiā nisi in illis
p̄ q̄bus voluit pati volūate cōse-
quēte: Nec hic opus ē fingere q̄
meritū xp̄i fuerit īfinitū: et sic fuit
sufficiens p̄ oib⁹: q̄ vt dicit Sco.
vbi. ē. Ex rōne formali meriti nō
fuit īfinitū: nec potuit acceptari
in infinitū: aut p̄ infinitis: s̄z pro
finitis: Hñ tm̄ vez est. q̄ rōne sup-
positi diuini hūit tale meritū: quā-
dā rōnē extrinsecā tm̄: quare deus
potuit illud acceptare in infinitū
extensiuē. i. p̄ infinitū: S̄z isto mo-
do remanet semp̄ ip̄m meritū for-
maliter: et intrinsece loquēdo: fini-
tū: vt p̄3. recte sentientib⁹: Et hec
sint dicta p̄ prima parte veritat̄.
2. pars. s. q̄ oporteat vti vtroq̄

alio membro. s. redēptiōe subleua-
tina et p̄seruatiua. p̄z. p̄siderando
illos modos q̄b̄ alig redimi d̄nr.
Redimi aut̄ p̄ et v̄sitatori voca-
bulo dicunt̄ oēs q̄ ceciderunt sicut
paruuli h̄ntes origiale. viri p̄fecti
h̄ntes t̄m veniale: et p̄rimi paren-
tes n̄ri: et multi alij h̄ntes morta-
le. Ibi ergo. oēs redēpti fuerūt ab
actuali pctō p̄tracto. s. aut p̄pria
volūtate: aut volūtate aliena: q̄d
dico p̄p originale i paruu' cui' cō-
tractio nō ē aliquo eorum actu: s̄z
p̄rimoz parētū demerito: et diuīo
statuto. vt in. 2.º et 3.º puncto p̄rimi
articuli declaratū ē. S̄z vltra istū
modū redimēdi. Alia ē redēptio
oīo et neciō ponēda: ad saluādas
multas scripture locutiōes respe-
ctu. s. illoz q̄ in pctō ruere non si-
nūt: et hec a Theologis n̄ris p̄ser-
uatiua: sicut p̄ria subleuatiua noīa-
tur: Exēpluz familiare huius ē: si
vnus trāsgredereſ legē ciuilē iter-
ficiēdo hoīez: si p̄ aliquē mediato-
rē princeps p̄uenireſ: ita q̄ totam
offensaz remitteret trāsgressori: ta-
lis mediator trāsgressoris diceret̄
sp̄m a morte redemisse: nō t̄m sub-
leuasset eū: ita q̄ post mortem do-
nasset illi vitaz: quia illud eēt resu-
scitare: et nō redimere. q̄d non cō-
petit pure creature: fuisse ergo
redēptio illa p̄seruatiua: ne. s.

cadēret in penam que sibi ex de-
merito debebat: Eodē mō dicen-
dū ē in proposito n̄ro: Dēs descē-
dētes ab Adan trāsgressores sunt
in eo: et quātū ē ex mō p̄ceptiōis
descēdēdo. s. ab eo p̄ronē semina-
lē digni sunt morte: quia cū p̄rina-
tione original' iustitie nascunt̄: Si
aut̄ sit vnus mediator: q̄ p̄ aliqua
p̄sona mediet ita p̄fecte q̄ p̄ue-
niat iram iudicis. in tantum q̄ ta-
li persone remittat Iudex offen-
sam suspendendo. s. decretum. q̄d
fecit respectu omnis posteritatis
Adan: talis mediator diceret̄ re-
demisse talez personam a morte:
Et etiāz redemisse a peccato: q̄d
ex vi: et modo conceptionis con-
traxisset illa persona: Et ne cre-
datur istuz moduz esse sic volunta-
rium: quod fictioni accedat: vt ab
aduersarijs obijcitur: p̄batur per
dicta alia autentica: Cōcedimus
enim omnes fideles christiani. q̄
deus redimens populuz israel de
egiptiaca seruitute omnes eozuz
filios redemit ab eadem: licet illi
nullam iam contraxissent seruitu-
tem: Similiter ad redemptionez
seruitutis alicuius. dicimus totaz
eius prolem redemptam. que ta-
men in ea seruitute nūq̄ fuit. Ec-
clesia quoq̄ humiliter petit filios
suos redimi a morte eterna. et va-

nid de hac redemptione deo gra-
tias agēs ait: Eruiſti animā meā
ex inferno inferiori: ⁊ tamē mani-
feſtū eſt hoſ nunq̄ in inferno fuiſ-
ſe: S; recte ab inferno quis ſe re-
demptū dicere potuit: qui ne illuc
deſcēderet per dei gratiā ſe libe-
ratus cognouit: Amplius beatus
Bernar. ſuper Lan. ſic ad hoc p-
poſitū inquit: Credimus dominū
Jeſum chriſtū Angelis fuiſſe re-
demptores. hec ille. Et qualiter
hoc fuerit inferit dicēs. Qui eruit
homine; lapſum ſtatim dedit An-
gelo ne laboretur: ſic iſtum a cap-
tuitate defendens. ſicut illuz a ca-
ptiuitate eruens. hec ille: A ſimi-
li ergo i hoc caſu dici poteſt. Qui
eruit hominē lapſum in originale
eruit ⁊ iſta; perſonā: quam pre-
ſeruauit: ne i id peccatus laboret:
Et q̄ tal' preſeruatio ſit ſufficiēs
redemptio oſtendit per. B. Lin-
conienſem in expoſitiōe illius tex-
tus Dion. d. Angel. hierar. c. 7.
parte. xj. vbi habetur. q̄ Angeli
purgantur a ſuperbia: ⁊ ignoran-
tia: vbi Idē Linconienſis ait: Et
illis primis ſubſtātijs diuina ſciē-
tia eſt velut purgans non a ſorde
que inſuit: que apud nos ſolet di-
ci vera purgatio: Sed ne inſit ob-
ſtans: Quod genus purgationis
eſt ſecundum veritatem optimuz

⁊ ſufficiētiffimam. hec ille. Et ibi-
dem parte ſecūda inquit: Nō ē in
celis qd purgant Angeli ſicut ho-
mines a ſordib': que aliquñ inſue-
runt: ſed preſeruari ne aliqu' in-
nent: ē iſtis vera purgatio hec il-
le. Ecce igit' qual'r pſeruari a pec-
cato. qd alicui inſuiſſ; ē talem pſo-
nā purgari ⁊ redimi. qd erat pro-
bandū: Apparet itaq; qual'r fal-
ſo calūniā patit' diſtinctio pmiſſa:
⁊ locutio. qua deuoti virginis pſi-
tent' ipſaz purgatā ⁊ redēptā pſt
preſeruationem: S; de hoc nihil
aliud ad pſens: qz infra articulo.
3. puncto. 3. octaua expoſitiōe ali-
quid magis dicetur.

8. Veritas: Contrahere pecca-
tum originale dupliciter poteſt in-
telligi. ſ. radicaliter: vel ex ſe. qd
idē eſt: Et formaliter. Que veri-
tas elicitur a Sco. 3. di. 3. q. 1. Sic
aut' exponit: Ille pſtrabit peccatū
origiale radical'r q h; eē ad Adā
p rōnē ſeminalē. p 3. Quia. n. qui
libet tal' ē debitor iuſtitie origial':
⁊ ex demerito ade caret ea. ideo
ois talis h; vñ cōtrahat pctū; ori-
ginale: ⁊ ſic radicaliter h; ipſuz:
Sed ſi huic in primo inſtāti crea-
tionis aīe detur gratia: ille h; ca-
reat iuſtitia originali: qz tñ nō eſt
debitor ei' cū merito alicui' pue-
nientis detur ſibi grā equalēs illi

iustitie saltē quo ad diuinam acce-
ptionē. lz aliter excedat. vt dixi
supra articulo. 2. p̄clusionē prima
veritate. 9. nō h̄z pctūz originale
formalr: qz h̄re istud peccatū for-
malit̄ ē carere iustitia originali: r
gr̄a sibi equalēte. Ex hac v̄itate
sic exposita eliciunt iste p̄positio-
nes. Prima. X̄ps nullo mō fuit i
peccato originali. p̄z. qz nō radica-
liter: cum cōcept⁹ sit ex spiritu san-
cto: cui⁹ virtute ex purissimis san-
guinibus virginis fuit corpus ei⁹
formatū: nec formalr: qz nūq̄ ca-
ruit gr̄a. eius. n. aīa ab instāti crea-
tiōis h̄uit sumā gr̄az: r gl̄iam s̄m
Sco. 3. dist. 13. 2. p̄positio: virgo
M̄aria habuit originale pctūm
radicaliter. p̄z. qz mō quo habuit
nām ab Adāz: h̄uit vñ p̄heret: cū
fuerit seminalr p̄cepta. nō tñ for-
maliter h̄uit cū nūq̄ caruerit gr̄a:
que ē ab instāti creatiōis aīe sue
fuit sibi collata. Nec hic valet fal-
sa obiectio aduersarij. q. s. tūc fue-
rit equalis x̄po: nō. n. hec conse-
quētia valet apud virginis ami-
cos. beata M̄aria caruit originali
pctō. q̄ filio suo b̄ndicto fuit equa-
lis. Que qdē falsitas cōsequētie.
p̄z. multis inspectis. vt puta: x̄ps
nec virtualr: nec formalr h̄re ori-
ginale potuit. M̄aria autem sic.
X̄ps p̄seruāte nō indiguit. M̄a-

ria aut sic: X̄ps sue virtuti dereli-
ctus nō p̄traxissz. M̄aria aut sic:
Christus i sua cōceptiōe a se ipso
accipē iustitiā potuit. M̄aria aut
nō: Christus non caruit originali
peccato virtute sue passionis: nec
virtute cuiuscūqz alterius: M̄a-
ria aut caruit merito passiōis p̄ui-
se. Christus verus deus r homo.
M̄aria aut pura creatura: Chri-
stus de se oīpotens. M̄aria de se
nullipotēs: X̄ps ab instāti cōcep-
tiōis beat⁹. M̄aria toto t̄p̄e vi-
te sue s̄biecta misē. r pene. X̄ps
si p̄ instanti sui eē. nō h̄uisset iustu-
tiā originalē: sibi non infuisset cul-
pa. M̄aria aut sic Christus cōce-
ptus de spiritu sc̄to. M̄aria aut
nō. Quare. p̄z. inequalitas perfe-
ctiōis amboz: et p̄supposita ve-
ritate opinionis deuotoz amicoz
virginis. Et ē. p̄z. quātr non pos-
se cōcipi cū pctō originali ē p̄p̄riuz
christi: r cū huiusmodi p̄dino nō
fuerit in virgine M̄aria: nō pōt
dici equalis christo in sua p̄ceptio-
ne. 3. p̄positio: alij hoīes fuerunt i
peccato originali radicalr. r for-
maliter. p̄z. ex dictis. r p̄cedis ab
aduersarijs: Ex his oīb⁹ posset cō-
cedi. tāq̄ correlate sequēs. q̄ vir-
go gloriosa habuit peccatū origina-
le: s̄z radicaliter tñ: Quia habuit
vnde cōtraheret nisi fuisset p̄uēta:

Et. q̄ ista locutio n̄ sit extorta. vt
alig fingunt. p̄bas similitudine.
Mā fm̄ p̄phetā. Dis hō est men
dax. licet nō oēs mētiant. Similr
ois hō dicit̄ malus. q̄uis nō oēs
male agant: r̄ creatura d̄r nihil. q̄
tū bz esse. Iste igit̄ r̄ huiusmodi
locutiones sunt vere si recte expo
nant. Est. n. ois hō malus. in se
ipso p̄siderato: q̄ vt sic nullū bonū
facere posset. 2. cor. 3. Nō sumus
sufficiens cogitare aliqd a nobis
q̄i ex nobis: s̄z sufficientia nostra
ex deo est. Et Aug. dicit. q̄ tanta
vnusq̄q̄ mala cōmisit. a quātis di
uina virtute fuit p̄seruatus. ē quo
q̄z ois hō mēdax. fm̄ eūdē Augu.
in sermone plurimoz martiz. Si
de suo loq̄tur: s̄z si vnusq̄q̄ loquit̄
bonū. q̄d sp̄tus sc̄tus suggerit. tūc
nō mendaces: sed. veraces hoies
erūt. B̄t ē creatura nihil. q̄z si
cut i ipsa nō eē p̄cedit esse: siue sit
talis creatura p̄ creationē siue p̄
generationē. Ita. q̄z eaz esse nō ē
in ipsaz libertate: s̄z a suo esse sta
tīm mutazent̄ in nō esse. nisi a di
uina p̄uidencia manu tenerent̄ s̄z
s̄tētiā Aug. r̄ Gregorij. Nō a n̄
esse q̄d ex se r̄ ex mō proprie eē
nom̄ creature denomiāt. vero ser
mōe appellari possūt nihil. Ita i
p̄posito nostro de virgie M̄aria
dicit p̄ r̄. q̄ contraxit pctūz origia

le. q̄z hult vnde p̄heret. r̄ sic ra
dicalr: s̄z nō formaliter. q̄z nunq̄
caruit diuina gratia.

U 9^a Veritas. Penalties r̄
passiones aliter sunt in nobis: ali
ter fuerūt in Christo: aliter in v̄
gine gloriosa. p̄z. In nobis nāq̄
sunt oēs passiones tā ille que ex
culpa. q̄z que ad culpā vie quedaz
existūt. sicut Fomes. Ignorantia.
Fames. M̄ors. r̄ huiusmodi. d̄ q̄
bus sufficienter in p̄ p̄cto p̄imi
aricki v̄itate. 4. fuit declaratū. In
x̄po aut̄ benedicto fuerūt defect̄
nō qui sunt vie ad culpā: cū nō ha
buerit somitē. q̄z. vt h̄etur in. 3. di.
15. Nō decuit. q̄ hos assumeret. q̄z
fuit mister iustine oio segregat̄ a
peccatoribus ad hebre. 7°. S̄z b̄n
habuit aliquos d̄ illis. q̄ ex culpa
puta famē. sitiz. egestatē. passibi
litate. r̄ huiusmodi. Q̄z. n. vene
rat nos redimere nō auro. aut ar
gento. sed p̄tioso suo sanguine. vt
d̄r p̄rie p̄etri. p̄. Ad q̄d n̄ fuisset
idone^{us} nisi nām deficientē r̄ pas
sibilem assūpsisset. q̄. illos habet̄
voluit. De hoc aut̄. q̄z nō spectat
multum ad p̄sens. breuius me ex
pedio. p̄ cōplemento videat̄ ma
gister. r̄ alij theologi vbi sup̄. Vir
go aut̄ benedicta. q̄z qcqd bone
stuz r̄ pulchrū. p̄t̄ de ipsa imagi
nari est sibi attribuendū: illas pas
1

siones . que sine peccato sunt vel sunt vie ad peccatū . sicut ignoran-
tia . cōcupiscentia . fomes . ⁊ huius
modi minime habuit . has autē que
sunt materia exercende virtutis .
etiā in excellēter sanctificatis in
ipsa cōfitemur . Et si dicas . vt so-
let ab aduersarijs inferri . ergo fuit
par Christo . Certe . p. q. bec illa
tio oritur . aut ex ignorātia . aut ex
passione intellectum nubitante .
Nam Christus nec passiones ex
culpa : nec ad culpam habuit nec
habere potuit . ita q. ex vi origi-
nis ⁊ naturaliter non potuit ha-
bere . Immo q. ex privilegio hoc
sibi concessum asp̄it . de heresi est
suspectus . S. virgo benedicta nō
habuit illas que ad culpam incli-
nāt . q. fomes p. ius fuit ligatus ⁊
postea extinctus . licet : s. m. deuotissi-
mos virginis ēt a principio fue-
rit extinctus . ⁊ sic ex gratia preui-
ligiata . Similiter Christus pe-
nas sustinuit voluntarie ipsas as-
sumēdo tanq. redemptor noster .
vt ex earū assumptione appareret
humilitas ⁊ sequeretur utilitas .
Iux. illud apostoli ad hebre . 2. p.
oia fieri debuit similis fratribus :
Sed virgo purissima illas habuit
tanq. debitas nature humane si-
bi derelictę . vt ēt melius declara-
bitur infra in responsione formali

ad aliqua argumēta amici nostri .
⁊ patuit ēt in octaua veritate pre-
cedenti . Nec valet alia . bec falsa
illatio . q. habuit peccatū origina-
le . vt ēt infra repetā . q. cōcedo .
q. ⁊ nasci cū originali peccato . ⁊
habere has penalitates . psequa-
tur naturā humanā vt lapsus . Ta-
mē de. ex infinita . ⁊ liba sua poten-
tia . potuit ⁊ ex grā voluit libare
virginē a culpa : ⁊ a pena in culpā
⁊ nō a pena iducēte exercitiū vir-
tutis ⁊ meritum . Pro ampliori
aut huius veritatis noticia est ad-
huc notandū . q. oēs defectus qui
cōsequunt naturā humanā : nō sē-
p illā psequunt ex peccato pprio .
vel ppriorū parentum vl. pentū
oio primorū . Probatio primi ⁊ se-
cundi est exēplū ceci nati . cui. ce-
citas que defectū . ⁊ penā sonat .
nō fuit . q. aut ipse . aut eius parē-
tes peccassent . sed ad dei gloriā
māifestādā . p. testimonio xpi . Jo.
9. Exēplū . 3. Indigere cibo ⁊
potu . ⁊ huiusmodi denotat defe-
ctum . ⁊ tñ potuisset hoc fuisse i sta-
tu innocentie sine peccato . nisi ha-
buissent pceptū hoies illius sta-
tus puenire tales passiones . ne in-
essent oio . Similer mors in pena-
litatibus primū tenet locum : ⁊ tñ
simp̄r : ⁊ absolute nō est dicendū .
q. susequela p̄ci . q. si ēt in statu i

nocentie. deus non trāstulisset il-
los hoies de hoc mūdo. fuissent ni-
hilominus mortui. Et tunc mors
non fuisset plus pena in illis q̄ in
brutis: sed fuisset cōditio vel pas-
sio cōsequēs talē nām sic cōpositā
p mixtionem. vt dicit Sco. in. 2.
di. 19. in responsione vltimi argu-
menti. p. 3. et assūptū hoc ex alio.
Bato q̄ Christi nō fuisset crucifi-
xus. vel aliter violenter occisus
fuisset. tamen omnio mortuus se-
nio. vt dicit Augu. 2. l. de. bap-
paruu. et recitat Sco. in. 3. di. 16.
q. 1. Licet illud fuisset cum nouo
miraculo. q̄ videlicet gloria ani-
me non redundasset in corpus. et
sic corpus suum remansisset mor-
tale: et per consequens habuisset
corp^u animale: q̄ et nec s̄b pleno
dominio anime ad prohibendum
passiones in suo corpore. Et ideo
quia fuisset in eo corruptio: et re-
stauratio per sumptionem alimen-
ti: et non potuisset fieri ita perfe-
cta restauratio. q̄ corpus semper
remaneret. Ideo tandem fuisset
dissolutus. et sic causata mors. Et
in xps fuit immunis ab originali pec-
cato. qd̄ ē aduersarij necessario
cōcedūt. Ad hāc altitudinē veri-
tatis non puenit ille falsus inter-
pretator dictorum sacre scriptu-

re. Et iō nō mirū si vera falsis:
et falsa veris imiscuit. Nesciuit
nanq̄ distinguere iste: cuius nomē
in sua inuectiua nō exprimitur: in-
ter necessariam mortē: et absolutā
mortem. Necessaria. n. corruptio
et mors sunt et dicuntur pena culpe.
Absoluta autē mors: vel possibilis
nō. Immo sunt cōditiones natu-
re et bene institute: hoc. p. 3. p. ea q̄
sufficienter dicta sunt sup articulo
primo conclusionē secunda veri-
tate septima vbi conclusum est. q̄
corpus Ade ex se erat corruptibili-
le. etiam in statu innocentie: licet
potuerit non corrumpi: quousq̄
anima fuisset obediens suo crea-
tori. quare. et c.

Vdecima Veritas. Sicut non
obstante preservatione a macula
originali Virgo benedicta vere
conceditur redempta. Ita et vere
affirmatur sanctificata: p̄ia pars
veritatis supra patuit veritate se-
ptima: secunda autem pars patet
duobus presuppositis. quorum
primū est. q̄ multum differt sancti-
ficari exteri^u p singularē p̄uersatiōē
et scificari iterius per peccati de-
letionem. primo enim modo di-
citur aliquis sanctificatus. quan-
do offert se diuino cultui. et talis
proprie non est sanctificatio: nisi

actiōe: qz scificās se deo. potit. g.
dicitur quedā ad diuina obsega d
dicatio. p subtractionē a cōmuni
vita alioz. qualr Samuel ⁊ San
son dicebant scificati. i. diuino cl
tui d dicati. Sāctificatio aut. 2. mō
sūpta est sanctitatis create supna
turalis infusio. Et lz sāctitas pos
sit accipi p quadā carētia vitioz.
aut p collatione virtutū. tñ p nūc
accipio scitātē p gratia gratū fa
ciente: qua oēs dicunt sancti q tali
dono sunt gratificati. Sāctificari.
g. interius est gratia gratū facien
te decorari. 2. p̄suppositū est q sā
ctificari 2. mō sūptū adhuc acci
pitur q̄ druplici. vt dic. Ric. n̄ i
3. p. qñ id qd n̄ erat sanctū nec
erat non sc̄tūm fit sc̄tūm. 2. qñ id
qd erat non sanctuz/fit sanctū. 3.
qñ id qd erat sanctū fit itēsiue ma
gis sc̄tūm. 4. qñ id qd erat sc̄uz
fit pluribus modis sāctū. Parti
cule iste satis de se patēt: nec indi
gēt alia expositiōe si eis qs bene
attendat. hac igitur distinctione
duplici de sanctificari p̄suppsita p
batur intentū. ⁊ p. p. q̄ vgo be
nedicta fuerit sanctificata primo
mō sc̄tificationis. s. p. dedicationē
oimodā ad diuinū cultū. Qz tñ de
hoc nec aduersarius dubitat nec
est multuz ad propositū presens:
ideo ptransio. Qd aut fuerit sc̄i

ficata. 2. modo. p̄bat. qz Alia be
ate virginis fuit gratificata in p. i
stanti sui esse. g. sanctificata. p. 3. ⁊
sequēta p primū p̄suppositū. An
tecedens aut est manifestū deuo
tissimis eius. Fuit ḡ hec benedi
ctissima sāctificata. i. interius gra
tificata. ⁊ hoc loquēdo: s̄z primū
modum sanctificationis positum
a Ricar. i. quātū ipsa que nō erat
sancta: nec erat non sancta. facta
fuit sācta. p. 3. qz anteq̄ esset non
erat sancta: nec erat nō sancta: s̄z
si mul fuit facta. ⁊ sancta facta. li
cet ibi fuerit ordo nature. qz san
ctificatio p̄supponit essentiam
aie: fuit et sc̄tificata: s̄m terciū mo
dū positū ab eodē Ricar. qz aia
sua que erat sancta. fuit facta ma
gis sc̄tā. p. 3. qñ vltra primam sā
ctificationē factā ei in originali p̄
ceptione: fuit facta sancta in ver
bi incarnatione. ⁊ in spiritus sc̄i
missione: sed de hoc alias. Mul
tiplices eniz sanctificationes ipse
met aduersarius cōfitef. Ex dictis
igitur hētur. q̄ sanctificatio nō re
quirit culpā priorē: p cuius dele
tionez aia dicat sanctificata. p. 3.
cōsideranti distinctionē Ric. p. 3.
etiā ex alio. qz aliter Christus nō
posset dici sanctificatus. Quod tñ
de se as̄it. Jo. x. vi. Quem pater
sanctificauit ⁊ misit in mūdū. Et

alibi. Ego sanctifico me ipsū. Immo quotidie in orōne dñica petimus nomen dñi sanctificari. q̄ tñ sēp est sc̄tissimū: s̄z dices. ḡ. est eadē sanctificatio virginis. ⁊ x̄pi. 8°. q̄ istud est multiplicatio verborū ⁊ derisio sic arguenuū. qz sanctificatio x̄pi: fuit p̄ plenissimā. ⁊ cōsumatā gratiā. Ita. q̄ fuit ita plenus sc̄ritate. q̄ intensiue fieri non potuit magis sc̄tū. q̄ de virgine nullo mō dici pōt. De hoc aut̄ vide infra fasciculo. 4°. vbi euacuatur simile argumentum de puritate virginis. quā aduersarius obijcit fuisse equalē puritati x̄pi. si eadē virgo nō fuit originale. Quā cōcludatur: quātū spectat ad propositū. q̄ sc̄tificationis virginis nullā actualem culpā presupponit. Sicut nec purgatio que ei ab ecclesia post partum est attributa.

Punctus primus articuli tertij principalis: i quo soluentur falsa argumenta posita i sa pte iniective.

His itaqz veritatibus premissis: tāqz inuictissimis clipeis ad repellendum iacula aduersarij. cuius nomen nō ē expressum ad denotādū forte. q̄ nō est talis notus deo noticia approbationis. Hunc ad formalē respon-

sionē argumētōz manum extēdo. Anteqz notentur queso cōdeucti virginis illud q̄ Mathei. 13. parabolice a saluatore nostro dictuz ē. Ibi. n. ponitur de bono semine seminato in ag. ⁊ de Inimico sup seminante zizania. Cū aut̄ virūqz creuisset iussit p̄ familias: priuz colligi zizania: ⁊ in fasciculis reducti ad cōburendū. ⁊ breuiter tādem triticū in horrea repositum est. Ad casum nostrū applicādo. Bonū semen in agro seminatuz. sunt sanctorū dicta. maxime in proposito presenti. sentētie Aug. cōtra Julianū. ⁊ pelagianos in agro fidei catholice bene exposite: s̄z inimicus hō p̄noiatuz v3. Inuictuarum cōpositor. ⁊ vere inimicus. qui sub specie boni. ⁊ sub ouili pelle tot mala cōtra celi reginā. ⁊ cōtra apostolicū ordinē cōmisit. Superseminauit. n. zizania falsas. s. interpretationes illarum auctoritatū assignādo. ad ei⁹ q̄ errozē collozādū illas p̄ se adducendo. vt tandē ex his. deuotissimas mētes ad sensū reprobū inducat huic immaculatissime ignominiosū crimen imponere studens. Quā itaqz supseminatū tale pessimū semē in orto sc̄te fidei iā creuerat p̄ libelli phāosi cōpositionē. colligēdū nūc est: qz videlz Argumenta il-

lius cū auctoritatibus falso inter
pretatis. sunt i diuersis fasciculis
colligēda. ⁊ a deuotis v̄ginis ad
cōburendū igni supponenda. Et
hoc est qđ sup̄ in p̄. veritate dice
bas. qđ nō erat opus. imo nec lau
dabile esset ad singula sua argum̄/
ta distinctas ⁊ articulatas dare re
sponsiones. In vnū. ḡ. colligenda
sunt. vt fasciculis cōpletis ad ignē
qđ expositis. discat paup̄ ille p̄ea
docēte. quāte sit culpe detrahere
gemitrici dei. ⁊ obloq̄ cōtra sera
phicam ⁊ applicaz Religionē.

C Fascicul⁹ prim⁹ p̄gregat⁹ ex fal
sis octis primi ⁊ quarti argumē
ti prime vie libelli.

Ita quocūq; fuerūt pene nē
humane: cōmunes: nō volū
tarie assūpte. in eo fuit pctūm ori
ginale: s; in virgine *M*aria fue
runt huiusmodi pene. n. volūta
rie assūpte. ḡ. in ipsa fuit pctūz ori
ginale: cōsequētia nota cū minori
⁊ maior ēt. p. in qua dixi. nō vo
lūtarie assūpte pp̄ xpm̄ qđ hūit eas
nō inflictas pp̄ pctūm. s; volūta
rie assūptas: i alijs aut̄ post *A*dā
vidēf iste pene inflicte tāq; seque
le peccati originalis. s; i *A*dā fue
runt pp̄ pctūm actuale. qđ si nō ta
les pene insunt alicui pp̄ pctūm.

ḡ. aliq; hzēt penā sine culpa: qđ
nihil aliud est qđ dicere deū eē in
iustū. ⁊ ipiū. vt diffuse p̄bat i p̄. ⁊
4. ratiōe p̄ie vie libelli phamost.

Cōbustio prima p̄ quā solunt
prima ⁊ 2. ratio inuectiue.

Ad hoc respondeo ⁊ p̄. ad
mām ⁊ postea ad formam.
Pro primo aut̄ est notandū qđ vt
colligif ex his. qđ dixi in nona vita
te: pene sunt duplices: qđā. n. sunt
nobis vtilēs ad merendū. vt sunt
pene afflictive. alie sunt inutilēs.
vt pene. qđ sūt ⁊ p̄e ⁊ pctā siml.
Voluit. ḡ. deus auferre a virgine
penas sibi vtilēs ad merendū. s;
inutilēs tm̄. vt ibidē tactū est. Et
qđ culpa originalis nō fuisset vtil̄
ipsi v̄gini: s; bñ t̄p̄ales pene. Pro
merito passionis p̄uise. fuit libera
ta a culpa: ⁊ a pena qđ simul est cū
culpa. nō aut̄ a pena vtili. aut me
ritoria. Nec est vex. qđ oīs pena
p̄suppōat culpā illius cui infligif.
vt patuit sup̄ veritate eadē. vbi ēt
declarat. qđ alique pene sūt mere
nāles. sane tm̄ intelligēdo tale di
ctū. S; statiz dices. Saltē iste pe
ne p̄sequunt culpā. Ita qđ nemini
insūt necio nisi pp̄ culpam. R. qđ
iste pene cōsequunt nām humanā
vt lapsam p̄ culpā: ⁊ vt sibi vere

licitam. et non stabilitam per gratiam: Sed
nam hec singularis. puta persona virgi
nis Marie. que fuit filia naturalis
Ade fuit privilegiata. quia in eius or
tu proputa in utero fuit diuinum decre
tum de prebendo peccato originali su
spensum. et in presentanti sui esse fuit
collata sibi gratia equalis iustitie
originali: ideo nullum habuit peccatum: et
tamen habuit penas has: tamen propter vti
litatem: et meritum: tamen propter propor
tatem ad filium: tamen propter errorem euacuan
dum. Nam si caruisset his penis non
defuissent heretici: qui assuissent. quod
esset maior filio. vel quod esset concepta
ex spiritu sancto. sicut aduersarius obj
cere conatur. et huiusmodi. sicut ex
penis voluntarie assumptis a christo ad
nostram causandam redemptionem. va
rie et varie hereses sunt orite. cir
ca eius nam et personam. g. et c. Est
ulterius sciendum. pro responsione ad
probationem maioris. quod quibus ali
qua plura possunt donari alicui me
re libere. ita quod non ex debito nulla
coningit iniustitia si vnum donatur al
tero retento. Et idem est de remis
sione libera: que quedam donatio dici
potest secundum Seco. 4. di. 22. Exemplum
propter crimen lese maiestatis meretur
filius illius exilium infamiam. et bonorum
confiscationem. modo nulla impietas
Regi ascribenda est. si huic nasci
turo remittit inphamiam. et confisca

tionem non tamen exilium. totum. p. 3. Intelle
ctus terminis. Ex his. g. et s. dicitur
facile respondet ad formam argum
ti cuius maior est neganda. et quam
inferf. g. deest iustus negat. quia va
ro quod ita est: quod mors et alie pene
sunt precise sequela peccati originalis. que in
iustitia erit in deo. si voluit hanc di
lectam filiam esse liberam ab infamia cul
pe. et non a pena mortis. vel alterius
penalitati. Nulla certe. quia vtriusque
s. liberari a peccato et a penis fuisset
pro mera gratia. Et omnium responsionum que
ad hoc argumentum. et alia similia
possunt dari. ista est tutior. et vior. Et
si perueniendo instaret amicus noster.
quod omnes doctores clamant. Has pas
siones esse sequelas culpe originalis.
Ad hoc breuiter pro nunc respondetur.
quia ad omnes has auctores Aug. catho
licum dabo responsum infra. combu
stione quinta. Et dico. quod sancti sunt lo
cuti de penis. ut sequentibus nam
lapsa. et sibi derelicta. non autem gratia
stabilitam. vel posset dici. quod tales
pene. non solum sunt sequela peccati ori
ginalis formaliter sumpti: sed peccati in
radice. ita quod non solum sequuntur pec
catum originale: sed etiam casus peccati et radi
cem. que est fuit in virgine gloriosa
ut patuit veritate. 8. precedenti. g. et c.
Casciel sepe dicitur congregat ex falsis
dictis. 2. argumenti prime vie. et 4.
5. 8. secunde vie libelli.

Quicumq; fuit necia remis-
sio peccatorū et reformatio:
et saluatio p christi aduētū: et bñ-
dicti sanguis ipsius sparsionē. ois
talis cōtraxit pctū; origiale: Sed
v̄gini gloriose fuit necia remissio
pctōz. vt pz. in. 2. rōne prime vie
iuectiue: et fuit necia reformatio:
et saluatio p xp̄i aduētū: et sāguis
ipsi' sparsionē. vt pz. i. 4. s. 7. 8.
rñsione secūde vie ei' dē iuectiue.
g. et c. psequētia nota cū maiori. et
minoz diffuse pbat in rōnib' assi-
gnatis. quare et c.

Cōbustio. 2. p quā soluūf. 2. rō
prie vie et. 4. s. 7. 8. secunde vie
iuectiue.

Ad hoc rñdeo p. ad materiā
et postea ad formā argumti:
et p p. ē notādū et p regula hñdū.
q̄ efficacīa sacroz veterz: et nroz:
et gr̄e collate antiqs patrib' añ xp̄i
aduētū. et nob. et oib' posteris pfe-
rēde: oia inq; talia hñt vnā: et eā-
dē cāz meritoria. i. passionē xp̄i.
Ita q̄ perfectissima cā meritoria
gr̄e quā brā trinitas disposuit da-
re generi hūano. erat xp̄s. lz disse-
rēter: qz passio xp̄i vt p̄uisa fuit cā
meritoria gr̄e pferēde antiqs patri-
b': s; vt exhibita. existētib' i lege
euāgelica: Hō. n. d̄ludimur falsis

imaginatiōib': vt aliq̄ obijciūt. qñ
loqmur d̄ passioē xp̄i p̄uisa credē-
do q̄ esset oblata actu iteriori ab
ipso xp̄o: et i statu nē destitute: vel
legis mosaice: qz illd̄ eēt erroneū
cū xp̄s adhuc n̄ eēt: Passio ḡ xp̄i
aliqñ solū fuit p̄uisa. vt añ icarna-
tionē v̄bi: Aliqñ fuit p̄uisa et exhī-
bita actu iteriori. vt ab instātī icar-
natiōis: vsq; ad tps sue passiois.
Aliqñ at̄ oio fuit exhibita et obla-
ta i cruce: vt i ipa passioē: hec oia
possunt ellici a Sco. i. 4. di. 2. q. 1.
Qu. ḡ a doctoribus querit an gr̄a
collata oib' iustis i humana nā sit
xp̄i merito collata: ita q̄ ei' bñdi-
cte passiois meritū extēdat a p' iu-
sto: vsq; ad vltimū iustū. firmis rñ-
deri dz. q̄ sic. qz ipse est mediator
oīuz tā añ qz post icarnationē suā
bñdictā: vt et dictū ē. s. articlo. 2.
cōclusioē. p. v̄itate. s. 7. 6. Ita q̄
ex hoc hēf. qz ml̄ta bñficia cōtulit
benign' deus generi hūano: et añ
exhibitiōez: vt oblationē iterioez
passiois xp̄i. et oia b p meritū eius-
dē passiois. ḡ solū vt p̄uisse. lz nūq̄
fuit collata gr̄a ill' .tāte efficacīe.
qzta ē gr̄a collata nob. qz qz̄tū p̄qz
magna fuiss; illa gr̄a añ icarnatio-
nē x̄oi. nō pferēbat vt efficac̄ ad fi-
nē gr̄e. s. ad btitudinē. nisi p̄ri' ob-
sequiū illd̄ eēt solutū. s. pas. xp̄i ex-
hibita. Adima aut̄ gr̄a: que pferf

nūc i stute hui? obsequij iā soluti.
pferatur: vt sufficiēter disponēs ad
bitudinē. nec mirz. qā ēt ita fit in
nobis: cū matus bonū pferam? pp
obsequiū exhibitū qz speratum. vt
dicit Sco. vbi. s. Alteri? ē sciēdū
qz multociēs nos conferim? mltā
bñficia pp aliqđ bonū. n̄ pñs i se.
sz pñs i memoria n̄ra. si sit p̄ritū.
v̄l i opione: si sit futurz. p̄z. ex? fa-
miliari: Nā hui? libelli phamosi
auctori. sūt collata bñficia multa.
vt donate elemosine. reuerētia ex/
hibita. z huiusmōi. nō pp merita
ppria. qz cū iuebat i aplicū ordi-
nē. n̄ ē dign? pane: quo vescit. sed
bñ pp merita pris scitissimi. cuius
bitū idigne portat: merita cui? pa-
tris viuūt i memoria n̄ra. Si r mltā
pferūt sub spe z opione futuri:
Cōfer. n. sibi venia. tolleratur a
plā q sub eadē spe s̄ sua p̄cacissi-
ma oblocutiōe dignam expectāt
em edā. p̄z. g. q a nob mltā pferū-
tur respectu boni. aut p̄teriti: aut
spati. Ultimo sciēdū: qz vsitatio-
ri acceptiōe remittē dicat relaxa-
tionē alicui? iā p̄tracti debiti: non
tñ icōuenit. qz ēt accipiat p̄ p̄serua-
tiōe a cōtractiōe illius debiti: vñ
si admitteret. qz nullus indigeret
remissione: z venia a deo nisi pro
mortali pctō: ita absolute p̄cede-
rem? Joannē Baptistā hūisse rei

85
missionē peccatorz merito passio-
nis xp̄i. lz nullo mortali fuisset ma-
culatus. sicut Maria Magdale-
na: cū ipse Joānes Baptista sibi
derelictus i multz cecidisset: nisi ab
ipso deo p̄seruatus fuisset. Ille enī
deus. qz ex merito passiois filij sui
tanqz ex causa meritoria: remisit
Magdalene reatū post lapsum.
eodē merito remisit Joāni bap-
tiste: z lapsuz z sequelā lapsus: Et
sic ista remissio nō videt nisi qdaz
necia indigētia passionis xp̄i: cui?
participatione p̄ferat alicui aliqđ
bonū gratuitū. sine quo eēt in sta-
tu oimode pditiōis. Quia. g. qcqd
habuit. Joā. bap? habuit ex tali
merito magnam remissionēz acce-
pit: qui ne liberaret p̄seruatus
est. Et ideo dicit Sco. i. 4. di. 22.
q. 1. ar. 3. qz nullus ē cui deus pau-
ca donet. ex hoc quia pauca cōmi-
sit: qn sit eidem aliud beneficium
datum magis qz donare. s. p̄ser-
uare eū ab alijs: in que cadere po-
tuisset: z cecidisset uñ conserua-
tus fuisset a deo: Et hoc consonat
glo. Aug. sup illd Luc. 7. vbi xp̄s
quesiuit a simone de duob? debito-
ribus dicētis: z cōmissa: z nō cō-
missa donat: qz nullus ē q aliqua
cōmittat: qn alius possz eadē cō-
mittere nisi p̄seruaret: hāc eandē
sentētiā hēs a Sco. i 3. di. 3. q. 1.

vbi et cōcludit q̄ oia possibilis cō
mitti sūt dimissa: ac si eēnt p̄missa:
et q̄d excellētius bñficiū ē. p̄serua
re a malo: q̄ p̄mittē cadē i maluz
et ab eo postea liberare: Ex his q̄
notabilib⁹: et ex aliqb⁹ supradictū
materialr rñden⁹ ad argumētū di
co. q̄ virgo bñdicta indiguit remis
sione: non respectu culpe p̄tracte:
sz cōtrahēde: Et q̄ de facto fuit si
bi remissa macula original. i q̄tū
merito passiōis filij sui: ne in ipaz
culpaz laberet est p̄seruata. p̄z.
p̄ dicta: q̄a remissio peccati origia
lis in Joā. bap⁹ nihil aliud ē: nisi
quedā participatio meriti passio
nis xp̄i: ob quā. sibi collata ē gr̄a:
et sic remissa culpa: et pena p̄ tali
culpa: Sz cū virgini gl̄iose maior
fuerit collata gr̄a merito eiusdem
passionis filij sui. q̄ hūit maiorem
participationē illi⁹ meriti. p̄z. fuit
enī tanta ista participatio passio
nis: et meriti. q̄ nō modo fuit suffi
ciēs remittere reatū post lapsum:
si cecidissz. sz et remisit vtrūq̄. s. et
lapsum. et reatū. q̄ maiorē hūit re
missionē: q̄ Jo. bap⁹: q̄ excellēt⁹
meritū tāte passiōis xp̄i participa
uit. Sicut. n. Abel iusto. et cuiūq̄
alteri iustificato i ātīqua lege fuit
collata gr̄a iustificans merito pas
sionis christi: tūc solū p̄reuisse: sed
exhibende. sic placuit deo cōferre

hanc purissime virgini: tantā gr̄a et
in p̄o instanti sui eē. ex merito cui f
dem passionis p̄reuisse: et accepte
in ordine ad hanc personā. q̄ eaz
p̄seruauit a macula contrahenda:
Et ex hoc. p̄z. falsitas cuiusdā ar
gumēti: quo aliq̄ aduersarij solēt
obijcere: virgo bñdicta fuit conce
pta ante q̄d xp̄s esset. q̄ non potuit
p̄seruari merito passiōis sue: Eo
dē. n. modo posse arguere. Abel
iustus. fuit an̄ passionem. q̄ nō po
tuit iustificari. p̄z. q̄ iustificatio fit
p̄ gr̄az. quā de⁹ disposuit nulli ho
mini post lapsum p̄ferre: nisi meri
to mortis xp̄i: Quare dicat. q̄ taz
vgo Maria: q̄ aliq̄ antiq̄ iusti. ha
buerunt gr̄az. lz alr et alr. merito
passiōis p̄uisse: Et sic cōcludat. q̄
cū hac p̄seruationē. virgo Maria
vere hūit remissionē: cuz ita a deo
p̄ passionē filij tāq̄ p̄ cām merito
riā sit p̄seruata: ne caderet sicut et
Abel iustus est subleuatus postq̄
cecidit: Idē dicat de reformationē
et saluationē et participatione san
guinis xp̄i. Oia enī hec in id ten
dunt. lz amicus n̄r distinctis ver
bis conatus fuerit implere folia.
vt magnā h̄ret apparētā iuectiua
sua. Indiguit q̄ hec bñdicta vgo
reformationē: et saluationē: et christi
sanguine. sicut et remissionē. quare
et c. Ad formā aut argumēti: Re/

spondeo. concedendo consequentiam:
et minore. negando maiorem: cum
nulla sit repugnancia: benedicta virgi-
nez saluata filij sui sanguine in cru-
ce oblato: et tamen non contraxit pecca-
tum originale. ut patet per iam dicta:
immo tale non contrahere. in ipsa
fuit quoddam saluari. vel remissionem
habeat: in quantum hoc habuit merito pas-
sionis filij: Sicut liberatio fit per
idem meritum in nostris contrahentibus:
Non. quod valet: est saluata christi san-
guine: quod contraxit: similiter non valet:
Non contraxit. quod non fuit saluata.
Bene tamen valeret. non contraxit: nec
contrahere potuit ex vi conceptionis.
quod non indiguit christi sanguine. nec
remissionem. et sic nec saluationem: Sed
quod ad auctoritates Augustini dico. quod ad
omnes similiter respondebit in 5. conuersione:
quia ex ipsis rationibus male intellectis a
falso isto interprete ordinata est spi-
ritualis conuersione: unde sicut heresim so-
naret: si quis diceret vel crederet. quod
ex aliquibus verbis sancti euangelij. puta
ex his: ego et pater unum sumus. vel hu-
iusmodi fieret transmutatio panis
in corpus christi. vel resurrectio mor-
tuoꝝ: deberent talia scripta colli-
gi et ad ignem mitti: non quia absolute
mala: sed quia pessime intellecta: et in-
terpretata: sic in casu nostro faciendum erit
de talibus auctoritatibus. quare.
et cetera.

Fasciculus tercius congregatus.
ex falsis dictis primi secundi tercii
sexi septimi noni: et decimi argu-
menti secunde vie libelli.

Christus fuit mediator: et
vniuersal redemptor. oibusque
ianua paradisi per sanguinem suum ap-
peruit. ergo virgo Maria con-
traxit peccatum originale: Antecedens patet per quoscunque fide-
les. et probatur consequentia in
prima secunda sexta septima. et no-
na ratione secunde vie inuectiue.
quia si redemit virginem: et pro ea
mediavit. ergo pro aliqua culpa.
non autem actuali. ergo originali.
Similiter si aperuit sibi ianuam.
quod erat sibi clausa. non propter actuale
peccatum. quod propter originale.

Conuersio tercia. per quam soluitur.
prima. 2. 3. 6. 7. 9. et decima ratio se-
cunde vie inuectiue.

Ad hoc argumentum quod aduer-
sario videtur achillicum breui-
ter respondebo: quia deuotio virginis conclu-
dit propositum et non oppositum: ut visum est
supra articulo. 2. conuersione. 3. Con-
cedo. quod antecedens. negando consequen-
tiam illam. scilicet. Si christus fuit vniuer-
salis redemptor. ergo virgo Maria
aliquando fuit in peccato. Sicut

n. redemptor eius preservative.
nō subleuative: bene in valeret. q
nisi specialiter fuisset p̄seruata. q
ex mō cōceptionis sue cōtraxisset
peccatū originale. vnde dico. q in
dignit̄ Redēptore x̄po. ad hoc q
ei' merito p̄seruaret̄. sicut alij in
dignerūt redēptore. vt post casuz
subleuarēt̄. Et sicut p passionē x̄pi
iā exhibita. ⁊ a dō acceptatā nūc
ab originali liberant̄ q̄cūq; ab eo
liberant̄. ita p eandē x̄pi passionē
p̄uisam ⁊ acceptatā a deo in ordi
ne ad hāc p̄sonā. fuit hec benedi
cta v̄go p̄seruata a p̄tione ei' dez
p̄cti originalis. ḡ. sicut x̄pus dī me
diator ⁊ redēptor n̄r: cuius passio
ne ab originali macula libamur:
eodē mō ⁊ mediator ⁊ redēptor
virginis piissime dicēd' ē. q nō ni
si merito passionis illius ordinate
loquēdo a p̄ctō p̄hēdo liberari po
tuit. Acc pp tale priuilegiū p̄uen
tionis diuine gr̄e pōt dici minus re
dēpta. ⁊ saluata gratia saluatoris.
sicut nec Jeremias. q fuit in vtero
sc̄tificat' fuit min' redēpt' q̄. Isaias
qui fuit natus cū originali. qd fuit
circōcissione remissū. Ioannes ē
Baptista nō fuit minus redēptus
qz in utero sc̄tificatus. q̄ Ioānes
euangelista qui fuit in originali.
Immo illi. vt sic fuerunt priuile
giati. ⁊ ex hac misericordi p̄uen

ttione magis quasi redēpti. q̄ alij.
Et si istaēs. fuit redempta. ḡ. ab
aliquo peccato. Respōdeo. q hoc
bz veritatē de redēptione suble
uatiua. nō aut de p̄seruatiua. Acc
valet argumentū. Nō fuit redem
pta subleuatiue. ḡ. nec p̄seruatiue
nec ēt valet. nō fuit redempta sub
leuatiue. ḡ. nō fuit redempta. Im
mo est fallacia cōsequētis. q̄. p̄z.
q arguere virginem cōtraxisse ori
ginale. ex hoc. qz fuit redempta.
nullam habet existentiam. sed so
lam apparentiam. cum ex his que
dicta sunt in septima veritate. ⁊
ex iam dictis. facillime soluat
quicquid super tali medio fabri
cari potest. Ad illud autem de
apertione Janue paradisi. respon
deo: supponendo secundum Sco.
in. 4. di. 2. q. 1. q̄ maius benefici
um confertur alicui propter obse
quium exhibitum. q̄ propter so
lum speratum. vel p̄uisum. pa
tet de gratia collata antiquis pa
tribus propter meritum passio
nis p̄uise. ⁊ de gratia nobis
collata. iam exhibita passione: est
enim nostra gratia efficacior. ⁊
amplior. vt patuit supra. Adodo
in proposito nostro. In nobis pro
pter transgressionē adē erant duo
s. cl̄pa ⁊ pena. Ante passionē x̄pi
fuit subleuata. aut p̄seruata culpa

sz nō pena. i. carētia diuinē essen-
tie. beatifica saltē. qđ dico ppter
Moyses: q deū vidit. nō tñ beati-
fice: r sic vgo gloriosa fuit libera-
ta a culpa merito pūise passiōis.
Sz passiōe exhibita. fuit sibi apta
ianua: quā deus statuerat. q nulli
apiret: nisi soluto debito: ad quod
obligabat tota nā hūana: ex quo
p3. q non valet ista cōsequentia.
huic est clausa ianua paradisi. q
iste h3 peccatū originale: qz scis
patribus in limbo existentib?: r q
erāt in gratia. ianua paradisi erat
clausa: r tñ nō erāt debitores ali-
cuius. rōne cui? ibi detinerent: sz
solū detinebāt decreto dei: quo sta-
tuerat: nulli apire ianuā qstūcūqz
eēt purus an solutionē pene debi-
te p peccato ade. Que qdem solu-
tio fiēda erat p passionē xpī: nō so-
lū pūisaz sz exhibitam: Ex his. q
potest rñderi ad formā argumēti:
vbi dicit. xps aperuit ianuas oī-
bus: Cōcedo. q virgini: cōcedo. q
sibi fuisset clausa. cōcedo: r qñ in-
ferf. q habuit peccatuz originale.
istud debet negari: qa de? ex pas-
siōe pūisa: voluit hoc sibi conferre
bñficiū. s. liberare eā a peccato
originali. sz alterz bñficiū. s. aperi-
re ianuas noluit alicui p̄stare: nisi
post exhibitā passiōē: qz fm viā
scotisticā: passio xpī p̄uisa credi

ta: r sperata sufficit ad remittēdū
peccata nūqz tñ apperuit ianuam
paradisi. nisi exhibita. qz non nisi
solutō p̄cio dat premiū. ergo. r c.
Possēt ēt dici: sicut dictū ē de pe-
nis: q clausio ianue. nō solum fuit
pena pcti original' forma'r: sz ēt
in radice: nec apperiri potuit nisi
p mortē xpī: vñ ex hoc nō sequitur:
q virgo bñdicta hūerit peccatum
originale: sicut p3. de sanctis p̄ri-
bus detētis in limbo r iā purgat
a peccato originali. q. r c. Ex his
ē potest facilt' rñderi ad sextā rō-
nē secūde vie: Nā cū p̄seruatiōe a
pctō stat hāc bñdictissimā fuisse d
pplo dei. Ad qđ nihil aliū requirit.
nisi q idiguerit: r participauerit
merito ipsi? xpī: r salua facta sit a
peccato contrahēdo p eiusdē chri-
sti passiōē: r cū habuerit has cō-
ditiōes: vt p iā dicta. p3. q. r c: Si-
mil'r pōt rñderi ad rōnē septimā.
Si. n. virgini huic purissime in sui
morte n̄ fuit clausa ianua celestis:
qa iaz xps illā aperuerat. q sine
dubio i illud celū intravit. lz arguē-
tis malitia ob faustū voluerit colo-
rare falsaz suā p̄bationē: cū multī-
tudine verborz: Eodē mō dico ad
rōnē nonā: qz ex dictis. p3. q hec
bñdictissima maius recepit bñfi-
ciū. d quo nō fuit ingrata. Ad hāc
tñ rōnez possēt meli? dici. q si eēt

bona: p eā facili^r cōcluderetur . q^d
M^{aria} fuit i peccato mortali: qz
vt sic hūisset occasionem maioris
laudis: qz de maiori periculo libe
rata. Zñ ad materiam argumēti
sui: dico. q^d maior ē grā p̄seruatio
nis. q̄ subleuatiōis. respectu eius
dē peccati. vt p3. p Sco . i. 3. di. 3.
r i. 4. di. 22. r sic cū grā p̄seruatio
nis fuerit collata v̄gini : nullo mō
ē accusanda de ingratiudie respe
ctu tām bñficij. ḡ r c. ad auctitates
d certe nihil ad suū p̄positū cōclu
qūt: rñdebo i sequēti p̄bustioe.

Fasciculus quartus p̄gregat^r ex
falsis dicitis . xj. xij. r. xij. argumē
tis: secunde vie libelli.

Illud qd̄ derogat singulari
cōceptiōi xp̄i: nullo mō ē te
nēdū: Sz v̄ginē cōceptā sine pctō
origiali ē huiusmōi. ḡ. r c. p̄sequē
tia nota cū maiori. r minor p̄bat
p. xj. xij. xij. rōnē sc̄de vie. ḡ. r c.

Cōbustio quarta p̄ quā solnūf.
xj. xij. r. xij. ratio secunde vie in
uectiue.

Ad hoc: q^d sibi magnaz facit
apparētiā. rñdeco cōcedē
do añs: r cōsequētiā. negādo mi
norē: ad p̄bationē de puritate. qz

.s. tūc fuissz equal^r puritatē cum. x^o
r c. negat: p̄zo q^o nota: sz meli^r
sentiētes q̄ iste paup deuotiōe. q^d
puritas necio dicit duo. Vñū ne
gatiuū. qz exclusionē sui cōtrarij:
r aliud affirmatiuū. s. positionem
positiui oppositi p̄trario exclusio:
Ita q^d puritas nullo mō pōt cōsi
stere i solo p̄riuatino: qz alr dicere
mus lignū eē sanissimū. cuz nulla
infictat^r ifirmitate: sanitati p̄ria:
r dicerem^r aerē albissimū: cū non
admisceat^r cōtrario albedinis. qd̄
null^r sane mētis cōcedit. Al si i
nō p̄posito. si puritas maior vel
minor i aia attēdit solū per remo
tionē a suo cōtrario. lapis eēt pu
rior aia hui^r ipuri. sz veri^r ipuris/
sini inoiati viri. Lapis. n. ē remo
tissim^r a culpa: q̄ nec ē. nec pōt eē
i eo: r aia hui^r ē imūdistima. qz n̄
satisfecit mltitudini fidelitū. apud
quos tm̄ p̄stitit scādalu: cū publice
detraxerit ap̄lico ordini: Oppoz
tet. ḡ. q^d puritas hēat aliqd̄ posi
tiuū. qd̄ connotet: r respectu cui^r
sit maior v̄l minor: Et ex hoc ap
paret qd̄ dicēdū de puritate v̄gis.
An. s. sit equalis puritati xp̄i: Ad
quod dico. q^d loquēdo de puritate
q̄stū ad suū negatiuū. nullū p̄reiu
diciū sit dignitati cbzisti dicē q^d vir
go bñdicta hūerit equalē mūditiā
cū cbzisto: qz hoc nihil aliō sonat.

nisi q̄ nec christus: nec v̄go **M**aria
hūit actu aliq̄ pct̄m. q̄d oēs
sui deuoti hūit necō cōcedē. ⁊ li-
bēter cōcedūt. Luz quo tñ stat. q̄
fuerit maria inequalitas q̄tuz ad
positiuū cōnotatū. Arguere mō a
parte ad totū puenit ex ignorātia
v̄l passiōe. nō. n. ꝓcederet ip̄e hāc
deductionē: Ad hoc q̄ aliq̄s sit si-
mil' asino requirit aīalitas ⁊ rudi-
bilitas. Improb' iste ē aīal. ḡ. est
asinus: A fili. ḡ nō sequit'. ad hoc
q̄ aliq̄s beat equalē cū christo re-
quirat imunitas a pct̄o: ⁊ plenu-
do gr̄e: imo gr̄a cōsumata. i. gr̄a ⁊
gl̄ia: v̄go b̄ndicta hūit imunitatez
ab oī pct̄o. ḡ hūit equalitatē cum
christi puritate. q̄. p̄z. q̄ qa nūq̄z
hec beata v̄go puenit ad illā sum-
mā gratiā collatā christo: q̄tūcūq̄z
fuerit immunis a pct̄o: sem p̄ rema-
net magna puritatē inequalitas.
Qualr autē differat gratia filij et
q̄tū ad humanitatē ⁊ matris ali-
quid dixi. s̄. articulo. 2. cōclusionē.
2. v̄itate. q̄nta. Ex his patere pōt.
qd dicēdū ad illa. q̄ amicus noster
malitiōse finxit i ꝓriū: Nā ex hoc
q̄ v̄go beata nō ꝓxit originale pec-
catū: i n̄lo derogat dignitati xp̄i:
v̄l ei' puritati: aut singulari cōcep-
tiōi. p̄z. q̄ nūq̄z cōceptio v̄gis pōt
cōceptiōi filij sui equiparari: cui'
maxia fuit dignitas i sue cōceptio

nis istati hēre sumā gratiā ⁊ glo-
riaz: Similr si volumus possum'
aliter dicere. q̄ videlicet valde dif-
ferūt: cōceptio filij ⁊ matris: cum
ex mō cōceptiōis christi: nullū po-
tuerit in eo eē peccatū: sicut ex mo-
do cōceptiōis v̄ginis: q̄ habuit ra-
dicē ⁊ cām peccati ꝓtrahēdi: Sz
ꝓ hoc arguit aduersari'. q̄ istō. nō
obstat. qn cōceptio v̄ginis fuerit
ita pura. sicut cōceptio xp̄i. Nam
vt dicit. posse peccare. nō opponit
puritati sp̄iali: sic posse eē nigrū:
nō opponit puritati albedinis. ḡ
cū puritas xp̄i: sit excludēs omnē
imūditā: si virgo fuit pura per ta-
lē exclusionē: habuit equalē puri-
tatē cū christo dato q̄ hūerit potē-
tiā ad peccādū. Sed ista obiectio
n̄la est: imo si valeret ꝓcluderet.
q̄ puritas **M**agdalene sit equa-
lis puritati v̄gis **M**arie: ⁊ xp̄i.
ꝓbat a simili habuisse. n. peccatū
nō opponitur puritati spiritali.
p̄z. exēplo suo. q̄z habuisse nigre-
dinē: nō opponit puritati albedi-
nis. Ita. n. albedo: vt octo. exclu-
dit gradum omnem nigredinis.
que tam insuit in ligno sicut exclu-
dat alia albedo: vt octo: in alio li-
gno nūq̄z nigrō: Et in casu no-
stro. puritas existēs i anima mag-
dalene. est ita excludens omnē
contrarium sibi. sicut puritas ani-

me virginis. patet. quia nihil op-
ponit huic puritati nisi culpa. vel
reatus. et maxime per aduersariuz:
quorum neutrum est in anima magdalene:
quod aliter non esset beata. **B**icaf. ergo ad ob-
iectionem illam. quod ratio deuotoz virgi-
nis stat et concludit multum. non differt
excessiua munditia excludens omnem
culpam actuales: et possibilitatem ad
ipsas: et munditia excludens omnem
culpam. non tamen possibilitatem ad
ipsas: quod secunda non est sic excessiua:
Exemplum: voluntas christi in via fuit
impeccabilis: ita quod in primo instanti unio-
nis cum deo fuit beata: et sic sibi ab-
lata omnis peccabilitas et possibili-
tas ad peccandum. ut hinc videri in. 12.
di. 3. sententiarum: voluntas virginis
Marie nunquam actu peccauit: et tamen
peccare potuit nisi confirmata fuis-
set in gratia: vel extinctus fomes: et
tamen non ex hoc sequitur omnimoda equa-
litas: quo ad perfectionem vel purita-
tem harum voluntatum. ut patet omnibus vela-
men passionis a corde deponenti-
bus. ergo nec munditia prima excessi-
ua. scilicet quod est christi. et alia quod est virginis
non sunt omnino equales. sed utraque ex-
cludat actuale immunditiam. **E**t simili-
ter posses confirmare aliam rationem de-
uotoz virginis. quod est: quod non contraxit
se per naturam: et non contraxit per gratiam. fa-
ciunt has puritates valde differre:
Cum. non contraxit per naturam inferat

conceptum esse ex spiritu sancto: et non
contraxit per gratiam inferat conceptum
esse ex semine virili. non contraxit per
naturam: et non contraxit per gratiam tamen differret
conceptum conceptum esse ex spiritu sancto. et con-
ceptum esse seminali. ergo negare hanc non
contractionem differre ab altera est ne-
gare conceptionem ex spiritu sancto differ-
re a conceptione seminali: quod est he-
reticum: **Q**uare caueat oppositum di-
cetes. **S**oluatur. ergo hec: et similia fal-
sa argumenta cum his veris rationibus
et veritatibus premissis: quod ut no-
taui in. 2. veritate: in hoc ordina-
to processu. nullo modo ad singula ar-
gumenta singulariter respondendum est:
Tamen de inequalitate perfectionis virgi-
nis et christi dictum est satis ample
octaua veritate precedenti. ibi videatur.
Patet ergo quod dicendum taceat ad.
xi. xij. et xiiij. **A**rgumentum. **S**icut quod
ad tercium eiusdem vie: in quo appa-
renter obicit de concipi ex virili se-
mine: quod solui potest per iam dicta. s.
et aliqua dicenda infra.

Fasciculus quintus congregatus
ex auctoritatibus sancti Augustini. quod vi-
dent sonare prius opinionem deuotoz
virginis: cum sua spirituali combustionem.

Nunc sine formali argumento
soluende sunt auertitates dedu-
cte in rationibus vtriusque vie. et maxi-

me Augustini i libris d baptismo
parvulorum. et p pelagi. et pira iuli.
qz in istis videt amicus ille multu
confidere. et credit. vel fingit se cre
dere p huiusmodi. errorem suu pba
re. pzo solutione. g. haz. et simi
liu auctoritatu: sint memores qso
codevoti virginie puritatis. qd in
superiori. 3. veritate declaraveri.
Ad illa. n. remitto quecuqz cupien
te discernere in aliquo scotoz dicto
sensu vez a sensu falso. Quos et
exhortor. vt videant qd dicat Hie
ronymus sup epla. ad Gala. et po
nit. a Bzati. i. q. i. c. Barchion.
Nec putem? inqt in verbis scri
pturaz ee euangeliu: sz in sensu.
no in supfitie: sz in medulla. No
in sermonu folijs: sz i radice rois.
hec ibi. et glo. 4. istius capli dicit.
qz hic sumit argumentu. verba re
bus non res verbis deservire. ar.
38. di. c. sedulo. Idem hetur in glosa
tertia. c. paratus. 23. q. 1. vbi dicit.
qz no debemus inherere verbis:
sed potius men. qz si solu verba in
tueamur. nequa qz xpus pceptum
suu implevit. q no pbuit pcutienti
alteram parte. vt dicit Aug. in eo
dem. c. paratus in principio. et in
.c. humane. 22. q. 5. di. qz no debet
aliquis considerare verba: sz volunta
tem et intentione. vt et hetur. ex
tra de. ver. signi. c. preterea et .c.

89
Intelligentia. qf et c. Sciendu vlt
terius est. post hec notata a devo
tissimis virginis. vnuz valde utile
ad hoc ppositum. qd scus. et. B.
Bona. in. 2. di. 33. ar. 2. q. 1. ponit.
vnde postqz conclufit. q parvuli de
cedentes in solo originali. nulla
pena ignis materialis puniuntur
cupies solvere auctoritate Aug.
que oppositum soat de. fi. ad pe.
vt. e. in veritate. 3. allegavit. tuc in
solutione primi argumenti princi
palis. doctor iste infert. q Augu
stinus valde abundater exprimit
pena illoz parvuloz: plus dicens
et minus volens intelligi. nec si
ne causa loqtur sic. hoc eniz facit
ad extirpandam illa heresiz. que
dicebat parvulos nulla pena pu
niri: Unde sicut in moribus docu
mentum est. qz qui vult ab vno ex
tremoz puenire ad medium. qua
si debet declinare ad aliud extre
mum. sicut docet philosophus.
Sic et beatus Augustinus. vt illa
heresim extirparet. q dicebat pu
los ab omni pena imunes et ad
medium reduceret. videlicet ad
penam carentie visionis dei. sim
pliciter asseruit eos cu alijs pec
catoribus eternaliter damnari. B
ille. Loc? aut Aristoteles. que alle
gat scus iste. est secud? ethicoz.
in fine. vbi idem Aristoteles. postqz

cōcluserat difficultatē attingēdi ad
virtutē. ponit aliqua documēta. q
b^o ad illā hō puenire potēt. dicēs
Intēdere aut oportet. ad q ipsi fa
ciles mobiles sumus. Alij enim
ad alia apti nati sumus. hoc autē
erit notū ex delectatione ⁊ tristi
tiā facta circa nos. in cōtrariū aut
nos ipsos trahere oportet. **A**bul
tum enī abducentes. a pctō in me
diū veniemus. qd̄ tortuosa ligno
rū dirigētes faciunt. hec ille. In q
bus verbis exprimit documētū ta
ciū a sctō Bonauētura. cū exēplo
de illis q dirigūt ligna tortuosa: ⁊
cū volunt ea dirigere. multum fle
ctunt ad ptē oppositā: sicq̄ veni
unt ad directionē. Ex his igitur
duobus nūc breuiter notat̄. s. q̄ in
dicis doctorū. ē valde atēdēda itē
tio eorū. ⁊ q̄ rōnabilr̄ facti aliquo
riens loquunt̄ execrabiliter: facil
lime solunt̄ oēs ille auctoritates
Augustini si eius maxime priaria
intētio in illis locutionibus cōside
ref. Idē enī **A**ugu. priaria intē
tione hos edidit libros. ad euacu
andū falsas ⁊ p̄nitosas opiniōes
hereticorū. marie **J**ulian. ⁊ **P**ella
gij ⁊ sibi adberentiū. male ⁊ pes
sime sentiētiū de trāsgressiōe **A**de
cuius pctūm sibi soli nocuisse asse
rebant. ⁊ sic negabāt hāc carnis
rebellionē ex ipsius **A**dā demeri

to introductā i natura hūana. Im
mo dicebāt. q̄ talis libido erat no
bis a nā infra ⁊ p̄ p̄ns. q̄ nō ma
la: s; bona appellanda erat. **P**ro
nebāt quoq; q̄ in paruulis nulluz
originale pctūz p̄hebatur. vt ēt re
citat **A**magister in. 2. Similiter.
q̄ mors: quā necessario qlibet noi
strū patitur nō fuerat introducta
ppter pctūz **A**de. qz aut ipse pec
casset: aut nō peccasset: oīno. ⁊ ne
cessario oēs mortui essemus. **L**a
borat itaq; **A**ugustinus. vt hos ⁊
similes eneruet errores. Et ideo
in suis locutionibus: in qbus sien
da erat aliqualis mentio de mor
te. vel fomite. vel cōtractione ori
ginalis peccati. vel d̄ redēptore ⁊
huiusmodi valde generaliter pce
dit pcludēdo oēs filios nāles ade
talibus passionibus ⁊ penalitati
bus fore subiectos. ⁊ hoc demeri
to ipsius **A**de: ita q̄ in illis opu
sculis suis neminem excludit. nisi
xpm̄ benedictū. q̄ p̄ corpulētā car
nē. ⁊ nō p̄ rōnem sc̄ialem eius fi
lius factus est. Si enī respectu ali
cuius puri hoīs a tali cōtractione
fuisset exceptio facta: occasionē ex
hoc aduersarij sūpsissent. et alios
paruulos excipere quos falso asse
rebant in suo ortu p̄rio originālē
maculā minime p̄bere. **S**unt. g. b
opportuna ⁊ singularis ratio. qd̄

90
Sed Augustinus quod multi alij loquuntur
de his qui in Aedā peccauerunt
generaliter hoc de oibus indiuiduis
humanis concludunt. nec excludunt
virginem: sed solum christum. ne talis ex-
clusio maledictis hereticis princi-
piū quodammodo pro suo errore concludē-
do fuisset. Unde et de hoc. raros
antiquos doctores inuenimus ex-
plicitē tractasse. scilicet quod assererent volue-
rint. hanc beatam virginem non fuisse
originale. Nam tunc pullulabāt imo
vigebāt hereticę interpretatiōes quibus
nulla erat occasio prestāda ruine.
Et ideo tunc doctores: quod theologij
fuerunt valde cauti. secundū op-
portunitatē tēporis: quā aut concesserunt.
aut omnino aliquas negauerunt
locutiones. Aliquandem enim vim atten-
dunt verborum. Aliquandem intentionē lo-
quētis. ita quod aliquandem sensum primū
aliquandem secundū perscrutant. vt. p. 3. in
structis in theologia. Unum ad
hoc propositū adduco exemplū. B.
et sancti. Bona. in. 3. di. xj. ar. 2. q.
1. Ubi querit. an hec sit pcedēda.
Christus ē creatura. et respondet. quod
cōmunitē predictus sermo a docto-
ribus non recipitur. Et rō ē quod talis ser-
mo ē ppinquus errori Arrij quod dice-
bat. filiū dei esse creaturam. et quā sermo
theologicus potest esse catholicus. et
vsitatus: ab intellectu non dissonus. et
rei de qua loquitur personus: propterea p-

dicitur sermo non recipitur nisi determi-
netur. Et si arguatur hoc per sanctorum
auctoritates sancti Augustini. Leonis. Ric-
cardi. et huiusmodi. quod ibi ponuntur.
Respondet ad hoc sanctus Bona. quod
sancti aliquandem expressisse loquuntur ampli-
us admittit eorum usus: ad aliqd expri-
mēdū. et talia sermones non oportet ex-
tēdi: sed magis sunt exponēdi. Et sic
ē in predicto sermone cum dicitur christum esse
creaturam. quod hoc dicitur secundū hu-
manam naturam et vere loquitur. Non tamen
oportet sermonem istum trahi ad cōmune
usum. sicut sanctus Bona. Non quod clari-
ter et familiariter in proposito nostro allega-
ri possit ad ostēdēdū vba sanctorum non sic
sonant semper debere intelligi. Simi-
le quod habes ab eodem sermone: et Bona
Bona. q. vltia. 4. dist. eiusdem tertiū
respondēdo ad auctoritatē Bama.
in qua. idē. Bama. exprimit virginem
Mariam non esse genitricem christi. quod tamen he-
reticū ē dicitur: hanc itaque exponēs p-
fat' doctor dicit. quod Bama. non negat
eam esse genitricem christi absolute: sed ma-
gis hoc fecit ne pueriret cum Nesto-
rio heretico. quod Mariam christi genitri-
cē. non dei genitricē appellandā censebat
quod puer hōiē genuisset. Bama. igitur ve-
r' doctor. et virginis amator docet nos
hoc effugere vocabulū: non quod falsū.
sed quod heretic' ille sub illo vbo absco-
debat venenū. sicut Bona. Sic expositi-
ōe facit Sco. i. 3. di. 4. q. i. Ecce

igitur qualiter sanctorum locutiones non sunt superficialiter intelligende. sed magis ad eorum mentem. et temporum opportunitatem est recurrendum. Aliiter dicemus hunc famosissimum doctorem. Jo. dama et et multos alios esse heresi esse suspectos. quod nequam dissimum est credere. Sufficiat igitur nunc breuibus verbis declarasse. quod rationabiliter Augustinus. et alij doctores antiqui. de peccato originali loquentes neminem. nisi solum christum ab huius contractione excludunt. et quasi pauci theologorum. et doctores et ad beatissimam virginem affectionatissimi. et deuotissimi parum aut nihil in suis scripturis antiquis de eius preservatione ab originali mentionem faciunt. Qui tamen si profundius perscrutentur: hoc implicite expriment cum excellentie. et prerogative singulares quas huic virgini attribuunt ei vere competere non possint. nisi ipsam ab omni peccato immunem intelligamus. Ex his est. per. quod falso accusant deuotissimi virgines. quod nunc ita audacter de eius innocentia ad populum satis persuasivis rationibus et auctoritatibus: et figuris fide plenam faciunt. Cum enim nunc. non solum sedate: sed et omnia extirpare sint huiusmodi pelagiane hereses. nullo timore debent retrahi zelatores virginis honoris. ad publice et ex-

placite docendum et defendendum. quod sancti secreto tenuerunt: et implicite in scriptis reliquerunt. Et quod huic singulari prerogative virginis minus fauorabiles se esse demonstrant: siue eos qui hoc credunt ac docent et declarant: mordent lacerant et calumniant Arii et pelagij et similitum spirituum et temeritate sequi videtur. qui ex scripturis veris: sensus falsum: pessima sua interpretatione. ut plurimum trahere conabantur. Ipse igitur amicus noster hoc videat. ipse cognoscat. ipse corrigat errorem suum: Sed statim obijciat idem amicus. quod si presens solutio per auctoritates Augustini in rationibus illis suis adductis opportuna sit. non tamen alias eiusdem Augustini. et aliorum doctorum auctoritates expresse. et explicite concludentes hanc virginem originale peccatum contraxisse euacuat. Ideo per similibus doctorum dictis sequens ordinetur combustio.

Fasciculus sextus. Congregatus ex auctoritatibus tam doctorum: quam sanctorum spirituali virginem gloriosam de peccato originali accusantium. cum sua spirituali combustionem.

Hanc etiam argumenta tertie via in unum colligant. et igni supponant: prius soluende sunt auctori-

91
tates oēs. q̄ expressā faciunt men-
tionem. ⁊ clare p̄stant. q̄ virgo
Maria p̄xit pct̄m originale. Ad
bas. q̄. oēs quantūcūq; sint ma-
gnorū theologorū: etiā si mille ⁊
millenarie essent. respondēdū est
p̄ doctrinā Sco. in. 3. di. 3. q. 3. cui⁹
verba in p̄p̄rijs terminis sūt ista.
Quicūq; filius naturalis Ade. est
debitor iustitię originalis: ⁊ ex de-
merito Ade caret ea. ⁊ ideo ois
talis h̄z vnde p̄trahat pct̄m ori-
ginale quantū est ex se. Sed si ali-
cui in p̄mo instāti creationis a-
nime deur gratia: ille nō caret iu-
stitiā originali in se. vel in suo eq-
ualēte. ⁊ sic non est debitor eius:
hoc tñ nō est ex se: s̄z ex merito al-
terius. q̄. quantum est ex se. q̄libet
haberet pct̄m originale. nisi ali⁹
p̄ueniret merendo. Et isto mō
dicit iste doctor exponēde sūt oēs
auctoritates. q̄ videlicet oēs pro-
pagati naturaliter ab Adam sūt
peccatores: hoc ē. ex mō quo h̄nt
ab Adā naturā habent vnde ca-
reant iustitiā debita. nisi eis aliun-
de conferatur. ita q̄ ex hoc. vult
oēs esse peccatores radicaliter. ⁊
ēt essent formaliter nihil aliud p̄-
ueniret. Cū. q̄. beata virgo fuerit
filia naturalis Ade. ⁊ sic habue-
rit vnde cōtraheret pct̄m origi-
nale. cōgruū satis fuit. q̄ ē ipsa in

ter peccātes in Adā p̄putaretur.
Sci etenim. ⁊ doctores: qui de tali
peccati originalis cōtractione mē-
tionē faciūt. respexerūt illō gene-
rale debitū habēdi iustitiā origi-
nale. ⁊ vniuersalē p̄uacionē il-
lius: ⁊ cū ex his rōnibus cōpleat
pct̄i originalis ratio. cōsequēter p̄-
cludere habuerūt oēs esse pecca-
tores. q̄z oēs in Adā peccauerūt.
q̄d nihil aliud sonat. nisi oēs nos.
⁊ debitū ad iustitiā originalē. ⁊ ei-
ius p̄uacionē accepisse in Adā.
vt patuit in p̄mo articulo cōclusio-
ne secunda. ⁊ sic ex ipso h̄re vndē
peccatū originale p̄hamus. Qui-
cūq; itaq; sunt filij nat̄ales Ade.
habent vnde illud peccatū p̄bāt.
Et sic h̄nt tale peccatū radicali-
ter. ⁊ stante cōi lege h̄nt ⁊ forma-
liter. Arguere tñ ex peccato origi-
nali radicaliter habito. q̄ ēt beaf
formaliter: n̄ valet argumentum.
immo est fallacia. secūdū nō cām
vt causa. Concipi enim ex semine
virili. nō est p̄cisa ⁊ naturalis
ratio peccati originalis. q̄z requi-
tur diuinū decretū nō mutatū: nec
suspensū. vt diffuse in p̄mo articu-
lo. ⁊. 2. dictū ē. Q̄. p̄. q̄ nō valet
istud argumentum. Hec p̄sona h̄z
pct̄ū radicaliter. q̄. ēt formaliter.
q̄z potuit deus dispēsare cū ista p̄-
sona. ⁊ i p̄mo instāti sui esse: dare

sibi tantā gratiā : quātā dedit aie
petri in Baptilmo . p quā deletū
est originale pctūm in eo : r qz sic
pie . r deuote : sz nō min⁹ rōnabilr
credim⁹ factū aie v̄gini : ideo p̄fite/
mur eā a tali pctō imunē : Nec tñ
ppter hoc mordaciter . vt amicus
nr̄ facit . dicimus doctores errasse
pcludēdo i suis locutionib⁹ . q̄ ip̄a
hūit pctūz originale : sz eos expo
nim⁹ fm̄ p̄siliū . B . r scti Bona . r
dicim⁹ . q̄ ex hoc nihil aliud volue
rūt . nisi . q̄ ipsa fuit filia naturalis
Ade . r habuit radicē pcti origia
lis . Et si hō ille pteruēdo dicat .
q̄ multe doctoz auctoritates so
nāt . v̄ginē Aīā habuisse priua
tionē iustitie original . r sibi egua
lētis grē . r sic pctūm origiale for
maliter : Tunc recurrēdu est p re/
spōnsione ad illud qd̄ declarauī i
4. vitate hui⁹ pūcti . Et idō dicen
dū . q̄ cū p̄cipi in pctō originali . r
nō cōcipi i pctō origiali : p̄dicto
rie opponāt . Et deuoti v̄gis tene
ant p̄tez negatiuā : necessario hūit
negare suū p̄dictoriū . v̄z partē af
firmatiuā . r p cōsequēs hūit nega
re oēs doctores sctōs . r nō sctōs
tenentes opinionē sue oppinioni
p̄dictoriā . vel oporteret eos cōce
dere p̄dictoria . qd̄ est p̄ fundamē
tū Arist . supius allegatū . Possuz
ḡ sine reprehēsiōe . r deuo cuz

deuotioe : negare oēs Doctores
allegatos p aduersariū . dicentes
implicite vel explicite hanc puris
simā virginē esse cōceptā in pctō
origiali : Nec de hoc alicui debet
esse admiratio . qz cū p̄dictoria nr̄
lus cōcedere debeat r in materia
opinabili . sicut ē materia de cōce
ptu virginali : tā doctores : q̄ scti
frequēter posuerint p̄dictoria : ad
berendo vni opinionī : necessario
alterā negare conamur . vt patuit
sup̄ d̄ cessatiōe legalū . r de salua
tione salomonis videatur quarta
veritas istius puncti . Ad eā nāqz
me remitto : eandē respōsiōnē af
signo d̄cis Brani . r glosatoris
imo r quozūcūqz glosatoz : i viro
qz ē iure peritissimoz : quoz seren
tius non magis acquiesco : q̄ Theo
logoz : nec magis est peruz . hos
virtusqz iuris Doctores negare :
q̄ ipsos Theologos . p̄z . p qntā
veritatē hic s̄ expositā . Sz qz iue
ctiuarū cōpositor . videt valde glo
riari in multitudine doctoz : quoz
nominibus r auctoritatibus imple
uit folia . vt inuectiua sua maioris
esset apparentie . Dico q̄ si bene
attendant cōditiones . q̄ autēncā
r catholicā reddunt scripturā : mlt
tudo theologoz . paz aut nihil fa
ciet ad suā p̄clūsiōnē . Multo enī
plures Doctores : tā Theologos :

92
quod iuris pontificij et civilis professores. per sanctam nostram opinionem allegare possent: quod ipse in famoso suo libello allegauerit: quod per vitam et doctrinam ita hanc veram nostram conclusionem: apud quoscumque auctoritatem atque creditibilem reddet. sicut istorum scia suam tantum opinabilem iam diu fecerat. Cum enim vniuersa fidelium ecclesia: exclusis paucis. nostre faueat veritati. ut sufficienter. in tertia conclusione secundum articulum declaratum est: cuius quantum et sanctitatis et scientie fulgeat. de coere. testes sunt et conuentus religionum. et studiorum vniuersitates patere possunt: quod faciliter vel quingenti vel multo plures doctissimi Theologi et toride scriptissimi viri possent inueniri. quod huiusmodi veritate suo testimonio magnam christianis fidem facerent. Neque illorum antiquorum dicta magis aliquem necessario sibi adhibere debere cogent: quod horum fidelium pie catholiceque sententie. Omnes enim homines quantum ad arbitrij libertatem pares sunt. et ideo. cum assensus ad arbitrij libertatem spectet: cum nemo possit credere nisi volens sequitur. quod omnes homines sunt pares: quantum ad assensum alicuius: non necessario credendi. quod non tenet vnus alij subijci in credendo. per quod in fide captiuat intellectus credentium. et nullus

tenet intellectum suum captiuare nisi deo. quod nullus tenet credere alteri. nisi in his que pertinent ad fidem catholicam. Virgine autem conceptam in originali peccato. non est de pertinentibus ad fidem sane intelligendo ad modum super declaratum articulo. 2. et conclusione. 3. et veritate. 2. et iam et videbitur in fasciculo sequenti. quod et c. Cesset ergo amicus noster tot discurrere loca. et puicias: ut quod ei adhereret opinioni inuestiget: imo discat et getus in cella sedes. quod sic in omnibus fidelibus. est cor vnum. et anima vna de his que pertinent ad benedictissimum Iesum: sic et de his que ad eius purissimam genitricem. Et ideo omnes vno consensu et voce in ecclesijs profitentur. quod immaculata fuit conceptio eius de. caritates. Tota pulchra es amica nostra. et macula originalis conceptus non est in te. per quod. quod in materia opinabili credere et dicere. quod auctorum multitudo demonstratio faciat: idem est. ac si aliquis asseret. necessarium est homines qui sunt in Rome sedere vel tacere. quod omnes qui sunt hic homines sedent vel tacet. quod et c. Sed ne deceptus iste iam doctorum palliatione primarum ad canonicas scripturas se transferat: ex illis falso interpretatur errorem suum concludendo: non sequitur formabo combustionem. in qua clare demonstrabitur. quod per canonicorum librorum auctoritates: aduersarij suspecta opinio. nullum suffragium habere potest.

Fasciculus. 7. congregat^r ex Au-
thoritatib⁹ sacre scripture. q^{ue} videt^r
p^{er}trarie opioni deuotoz virgis: cu^m
sua spirituali Combustioe.

Post veraz & catholicā expo-
sitionē ad scōz auctitates.
q^{ue} primo aspectu. veritati deuotoz
vgis p^{er}trarie videbant^r p^{er} 193 dicta
sufficiēter factā: Restat nūc oñde-
re. q^{ue} ex null^{is} scriptur^{is} sacre libris.
homo iste suā falsam opinionē eli-
cere potest. Ad q^{uod} declaranduz:
notent queso cōdeuoti virginis: q^{ue}
in fide catholica canonici lib^{ri} di-
cantur. q^{uod} supra in. 4. veritate sa-
tis diffuse inueniēt. Sint etiā me-
mores. q^{ue} ad illa necessario credē-
da tantū tenent: que in sacra scri-
ptura explicite: aut implicite cōmē-
tur. vel que per ecclesiā determi-
nata & decretata sunt. vel q^{ue} in do-
ctrina apostolor^{um} nobis credenda
sunt posita: Ex quibus sic notat^r.
Correlariū elicient tales conde-
uoti. q^{ue} cū omniū illoz que de con-
centioe virginis disputant: pars
affirmatiua. s. q^{ue} ipsa sit cōcepta in
pctō originali nullo mō exprima-
tur explicite. vel implicite in scri-
ptura sacra. nec sit determinata.
nec decretata p^{er} eccliam: nec in
doctrina apostolorum contineat:
ideo illi necessario adberere. nul-

lus tenet: Et si sic. magnam certe
p^{er}uincā assumpsit aduersari⁹. qui
ex sacra scriptura erroze suū dedu-
cere p^{ro}misit. Tunc. n. opposeret:
aut diuinā scripturā esse mēdacē:
aut si p^{ro} q^{ue} veracē. infelicissimum
hūc. mēdacissimū. & p^{ro}teruū affir-
mare: quoz vltimū oīs sane mētis
& vgis deuotus p^{ro}fitet^r. q^{ui} cōcludi
pōt. q^{ue} cuz ex nullo sacre scripture
dicto implicite. v^{el} explicite vere eli-
ci possit. vginē Beatā eē cōceptā
in pctō originali: facillima sit via
ad euacuādū oēs illas auctitates
eiusdē scripture a falso iterp^{re}te ad-
ductas p^{ro} colorando errore suo:
Nā ad illā. que ponūt ad Ro. 3.
Oēs in adaz peccauerūt. & ad si-
miles. que m^{ul}te sūt: ab illo ēt assi-
gnate. Rūdet p^{ro}. q^{ue} vt dixi. s. ve-
ritate. 3. nō ē ita attēdēdas sensus
misticus i scripturis canonicis. q^{ue}
literal^{is} & primarius p^{ro}tenat. & iō-
dico. q^{ue} ex sensu liali & intentionali
illi⁹ tertus statz p^{ro}allegata aucto-
ritas soluit. Que aut sit primaria
itēno pauli i tota illa epistola ad
Romanos. declarat in p^{ro}logo añ
eādē ep^{ist}az posito. vbi sic habet.
Romanī sūt q^{ue} ex iudeis. & gētib⁹
crediderūt. hi supba contētiōe ro-
lebāt se alterutū supponē: Nā iu-
dei dicebāt. Nos sum⁹ ppl^{is} dei:
quos ab initio dilexit & fouit: nos

circūcisi. nos de egipto stutib⁹ li-
berati: nos soli digni fuim⁹ dei le-
gē accipē: In qua lege nob⁹ pmis-
sus ē xp̄s. Equū ne q̄ est. vt idola
hodie deserētes: qb⁹ ab initio de-
seruistis nob⁹ pparemīni? Bentes
e cōtrario r̄ndebāt: Quāto maio-
ra erga vos dei bñficia narraueri-
tis: tāto maioris vos criminis reos
eē mōstrabit: semp. n. his oib⁹ ex-
titistis ingrati. Qd̄ pbat̄ ibi p lon-
gū pcessū. h̄is q̄ altercanib⁹ talr
Apl⁹ se medium iterponēs: ita
partiū dirimit questioēs. vt neutz
eoz sua iustitia salutē meruisse cō-
firmet: ambos vero populos gra-
uiter deliquisse: Etrosq̄ ēt s̄l̄r ve-
niā psecuros. ⁊ sic equales eē ve-
rissima rōne demōstrat: p̄sertim cū
in eadē lege p̄dictū sit. ⁊ iudeos.
⁊ gētes ad xp̄i fidē vocādes esse.
Quāob̄rē vicissim eos humilians
ad pacē ⁊ concordia eos hortat̄.
hec ibi. Quare pz. q̄ literal⁹ sen-
sus auctoritatū pauli. ē necessita-
tē christi incarnatōis. ⁊ profelit̄.
⁊ iudeis oñdere: ⁊ hoc. quia oēs
haz nationū peccauerūt in Adā:
cōcludere aut̄ ex his verbis. q̄ vir-
go *Maria* sit de numero illozum
oīum. quos hic memorat paulus
in Adā peccasse. ⁊ q̄ nullo mo-
do ex speciali gr̄a a macula origia-
li sit preservata. est potius volun-

93
taria interpretatio: q̄ litteralis.
aut rationalis. vt clare pz. cuicum-
q̄ bonū sensuz illius ep̄le p̄siderā-
ti. q̄ ⁊ c. Posset secūdo respōderi:
modo quo dicitū ē ad auctoritates
q̄ specialr̄ exprimūt virginē cōce-
ptā in peccato originali. Vide in
principio fasciculi precedētis: vbi
ēt exponit̄ ista auctoritas. oēs in
Adā peccauerūt. Vel tercio di-
cat̄. q̄ distributio ē duplex. s. *M*o-
bilis. ⁊ *A*ccōmoda. ⁊ de p̄ria fa-
ciunt mentionē logici. de secunda
*T*heologi. ⁊ distributio secunda ē
secundū intellectū. nō secundū vo-
cis expressionē. Exemplū: Deus
vult omnes hoīes saluos fieri: ibi
est distributio accōmoda: nō mo-
bilis. q̄ non est vez. q̄ omnes sal-
ui fiant: nec hoc significat ista pro-
positio. Sed iste est sensus eius. q̄
omnes hoīes qui salui fiunt: saluā-
tur per dei voluntatē. Sic in p̄po-
sito nostro possum⁹ dicere. q̄ oēs
in Adā peccauerūt. h̄z distributio-
nē accōmodā. Significat enim: q̄
quotquot peccato originali macu-
lati sunt: illud fuit p̄pter peccatū
Adā. q̄ sicut non sequit̄ deus vult
oēs homines saluos fieri. q̄ *L*bur-
cus saluabitur. vel *B*lasp̄emus
iste. Ita n̄ valet: omnes peccave-
runt in Adā. q̄ virgo *Maria* pec-
cavit in Adā: ab ipso formalr̄ pec-

cathz originale trahendo. sed so-
lum sequitur. q̄ habuit vñ p̄trabe-
ret. nisi p̄uēta fuissz. q̄r. 7c. Vel
dicat ultimo. q̄ illud q̄ aduersa-
rius accipit p̄ regula infallibili. ē
falsuz. s. q̄ qui dicit omne. nihil ex-
cipit. 7 q̄ dicit nullus. oia excipit.
Et qui dicit solus. omnia alia re-
mouet. Nam. Jere. 6. dicit. Oēs
auaritie student. Et. 8. oēs auari-
ciam sectātur. q̄ 7 ip̄e Jeremias.
7 ceteri coeui eius. Et tñ certū est
q̄ nō: Immo suo tempore fuit rex
Josias. q̄ fuit sanctissimus de quo
Ecclesiast. 49. fit memoria. Sicut
Marc. 9. dicit q̄ omnia possibi-
lia sunt credēti. Et. xj. c. oia q̄ orā-
tes petitis fiet vobis. q̄ vtrūq̄ re-
ducit glosa. ad ea tñ q̄ expediunt
saluti. 7 nō ad alia. Itē Joānis.
12. Dia traham ad me ipsum. Et
Marc. ultimo. Predicate euan-
gelium oī creature. q̄ s̄m Gregorium
ad boies tñ referūt. Itē prime.
Corinthiorum sexto. Dia mihi li-
cēt. tñ nō licebat ei armis milita-
re. Itē de ois 7 nullus simul. ha-
bet Isaie p̄. Omne caput langui-
dū. 7 omne cor merēs a plāta pe-
dis vsq̄ ad verticē. nō ē i eo vlla.
sanitas. i. nulla. 7 loquitur de pp̄lo
israh. 7 tñ ibi erat Isaias: 7 Eze-
chias rex sanctissim⁹. 7 mlti alij deo
grati. Itē de solus dicit i psalmo.

Tu solus laborē 7 dolorē cōside-
ras: cū tñ multi misericordes hoc
ēt cōsiderēt. Itē in psalmo dicit.
Exaltatū ē nomē ei⁹ solius. 7 tñ
vgis Bndicte. 7 sctōz noia exal-
tant. Quare p̄z. quātr dicta: p̄ re-
gulis infallibib⁹ ab aduersario
assumpta: multociēs fallant. quod
erat pbādū. Ad auctoritatē xp̄i
bndicti q̄ venit saluum facē q̄d pe-
rierat. Itē nōdeo p̄mittēdo. q̄ xp̄s i
via p̄ntis laboris. nullā sctōz pa-
trū in limbo existētium aiaz ques-
iuit: tāq̄ errātē in silua originalis
macule. p̄z. q̄z iā deletū erat origi-
nale in eis. Aliter eni ibi nō que-
uissent. Bene tñ quesuit animas
oīuz iustoz: tanq̄ exules a celesti
patria. q̄ nulli aperiēda erat. nisi
soluto debito: ad q̄d tota nā huma-
na obligabat. 7 quesuit eas sal-
uare: illud. s. p̄ eis soluere cupien-
do. in cui⁹ sola p̄missōe ab origi-
nali mūdati erāt: Hoc at̄ fuit sua
benedictissima passio: quam sicut
pro oibus nobis interiori actu ab
instanti conceptionis eterno pa-
tri obtulerat: ita exterius exhibe-
re i ligno crucis cupiebat. Ex hoc
ergo faciliter patere potest: quātr
bndictus Jesus venit saluā face-
re suā bndictā matrē. Venit. n. p̄
ei⁹ salute soluere passionē: p̄ quaz
p̄uētas solū 7 acceptatā in ordi

ne ad hanc personam: tamquam pro causa meritoriam. deus ipsam preservavit ab illa macula: quam naturaliter contraxisset. Et est venit et quesivit suam benedictam matrem a paradiso exulere: non tamen peccato deturpatam: sed cui propter divinum statutum una cum alijs et iustis celestis ianua claudebatur. sic Adam sua transgressione demerente. Unde sicut non valet. Christus venit salvas facere animas existentes in limbo. quod ille habebat peccatum originale: Sic nec de virgine gloriosa. Sed dices. quod saltem valet sic inferendo. quod ille habebat. vel habuerunt peccatum originale. quod a fili de virgine Maria debet valere. quod habebat. vel habuit ipsum peccatum originale. Rursus deo. quod hoc est pro me. quod sicut procedit christum venisse ad querendum et salvandum animas sanctorum patrum: in quantum. scilicet venerat solvere debitum nostre humane. pro peccatis. Unde contractum: solvere dico mediante oblatione sue benedictissime passionis. in cuius virtute erat in ipsis tam originale delictum: Ita procedi debet. venisse ad salvandum animas virginis: in quantum. scilicet venerat solvere precium eiusdem passionis. in cuius purgatione sola. placuit eterno patri. ipsas liberare et preservare a macula originali: Ita quod istud venisse christi ad salvandum animas. Virgo virginis. non dicit nisi quadam solutione et exhibitione illius magni obsequij: sive sacrificij

a deo purgati: in tantum quod sibi grati et accepti. quod in sola spe (ut ad nostrum modum intelligendi loquar) voluit ipse benignus deus. ipsi virgini omnimodam immunitatem et preservationem. alijs autem sufficientem deletionem originalis peccati largiri. quod et cetera. Eodem modo dicitur ad illud. quod christus fuit medicus beate virginis et aliorum: Nam ita fuit medicus aliorum precedentium suarum incarnationem. quod ex illa medicina excellentissima purgata solus. sunt a peccato tracto liberati. Sic pro eadem medicina purgata. fuit virgo benedicta preservata a peccato tractando. quod sicut nunc venerat actualiter exhibere medicinam: sine qua ordinate loquendo. non fuisset ipsis patribus salus ab originali tracto: cum quodammodo sub spe illius exhibitionis fuerint liberati a tali peccato. Et si dicatur de virgine benedicta. proportionabiliter applicando de peccato tractando. Propter autem has auctoritates sane exponendas bonum est vti. ut rem melius intelligam. terminis est deo non petentibus ponendo. scilicet. quod ipse benignus deus se habuerit ad modum creati principis. quod sub expectatione alicuius obsequij sibi gratissimi: multoties concessit beneficia aliquibus. quod nullo modo sine ipso concessisset obsequio. Ita imaginamur de deo glorioso. quod obsequium benedictae passionis quam praevidet exhibere

dam. habuit in tanta gratitudine .
 ⁊ (ut ita dicā) cōplacibilitate. q̄ s̄b
 spe istius magni obsequij exhibēdi.
 cōtulit gratiam liberationis sc̄tis
 patribus ⁊ p̄seruationis virgini
 gloriose. Actualis. ḡ. exhibitio isti
 us passionis iā p̄uente ipsi sc̄tis
 patrib⁹. dicit̄ salus. p̄pter duo .p̄.
 p̄pter solutionē p̄t̄ij: in cuius v̄tu-
 te habuerant gr̄am remissionis. ⁊
 p̄pter ap̄tionē Ianue paradisi. q̄ clau-
 sa erat eis: v̄t̄ quo originale pec-
 catū esset deletū. nō mō quo ad p̄-
 sonas: s̄z ēt quo ad totā naturam.
 Virgi ēt b̄ndicte talis exhibitio
 passionis dicit̄ salus p̄pter duo .
 p̄ p̄pter solutionem p̄t̄ij: in
 cuius gr̄ata p̄uisione fuerat a pctō
 originali p̄seruata . 2̄ p̄pter
 ap̄tionē ianue paradisi . q̄ ei clausa
 erat. Et sup̄ expositū ē. ⁊ sic. p̄z.
 q̄ iste auctoritates nihil faciūt ad
 cōcludendū falsitatē opinionis il-
 lius: Alijs auctoritatib⁹ Pauli ⁊
 Xpi benedicti ibi positis faciēda
 est solutio cōformis his p̄missis.
 Nulla enī ibi ponit̄. q̄ nō facilli-
 me soluat̄. si p̄siderant̄. q̄ dicta sūt
 in tribus p̄cedētib⁹ solutionibus.
 ut infra etiam repetam loco suo.

C Fasciculus octau⁹ p̄gregat⁹ ex
 falsis dicti. primi ⁊ secundi argu-
 m̄ti. t̄ue vie. ⁊ t̄ij p̄ie vie libelli.

Afferere beatā v̄ginē p̄ceptā
 de spū sc̄tō. ē valde impiū: s̄z
 afferere beatā v̄ginē conceptrā sine
 pctō originali. ē afferere ipsam p̄ce-
 ptā de spū sc̄tō. ḡ ⁊ c. Cōsequētia
 nota cū maiori. ⁊ minor p̄bat. in
 p̄ia ratione tertie vie .

Cōbastio. 8. p̄ quā soluit̄ p̄ ⁊ fa-
 ratio. 3. vie. ⁊. 3̄ ratio prime vie
 inuectiue .

Ad hoc breuiter ⁊ faciliter re-
 spōdet̄: negādo minorē . Et
 p̄ ei⁹ itellectione notādo. q̄ p̄cipi
 ex spū sc̄tō. pōt̄ dupliciter itelligi.
 Uno mō: ita. q̄ spūs sc̄tūs p̄currat
 ad gnationē alicui⁹: itaq̄ cā p̄tialis
 ⁊ sup̄ior. nō t̄n̄ itelligēdo sic. q̄ for-
 malr̄ p̄currat: s̄z. q̄ v̄tute ei⁹ sup-
 plet̄ vis actiua paterna p̄ferēdo
 v̄tuti matris potētiā p̄pinquā ge-
 nerādi. q̄ de se semp̄ eēt remota. ⁊
 isto mō p̄cedim⁹ xpm̄ cōceptū de
 spū sc̄tō: inquātū v̄z collata est v̄gi-
 ni Marie potētia generādi p̄p̄i-
 qua: qua potuit coepari vna cum
 spū sc̄tō: suppleme v̄z p̄cipalis
 cause ad ei⁹ filij genētiōē. vt dicit
 Sco. i. 3. dis. 4. Pōt̄ quoq̄ itelligi
 Cōcipi ex spū sc̄tō: alio mō . v̄z q̄
 i p̄cipio p̄ceptiōis alicui⁹: v̄tute
 spūs sc̄ti p̄ferat̄ aie ei⁹ gr̄a tāta. q̄
 eā liberet a p̄t̄iōe cuiuscunq̄ ma.

95
cule. vlt p̄cti. ⁊ talē cōceptionē at
tribuimus v̄gini gl̄iose: i q̄tū. s. in
v̄niōe corporis ⁊ aīe. q̄ q̄dā p̄ce
prio dī: fuit i p̄o instāu sui esse p̄so
nal̄ sibi infusa gr̄a: qua ab origina
li p̄ctō p̄seruata ē. Ex hac distin
ctiōe. p̄z. qualiter amicus n̄r̄ ima
ginat̄ falsum. Nā licet sit impius
asserere Beatā virginē cōceptā
de spiritu sancto. p̄o mō. non t̄n se
cundo. ⁊ ideo s̄z diuersā acceptio
nē huius dicti p̄cipi ex spiritu san
cto. datur diuersa r̄nsio. q̄a in vno
sensu cōcedēda est maior. in alte
ro neganda. S̄z r̄ndēdo formal̄
⁊ magis real̄ ad it̄tionē arguen
tis. dico q̄ m̄ior ē falsa. Et q̄ Au
gustinus in illis verbis nihil aliō
volut. nisi q̄ oēs nāl̄iter p̄pagati
h̄nt originale peccatū: nisi aliūde
p̄ferat̄ eis gratia. ⁊ sic p̄seruēt̄.
Modo ex hoc. q̄ aliquis non h̄eat
peccatū originale arguere. q̄ non
sit nāl̄iter p̄pagatus. vel q̄ n̄r̄ ei
fuerit virgo: ⁊ q̄ sp̄s sc̄tus cōcur
rerit supplendo v̄turē actiuā p̄ris:
mō quo de christi cōceptiōe p̄fite
mur. ē fallacia s̄m non cām vt cā.
q̄ enī iste nō p̄traxerit p̄ctū ori
ginale. nō puenit. q̄ mater ei
fuerit virgo. vlt q̄ spiritus sanctus cō
currerit pro virtute actiuā patris.
Sed magis prouenit. q̄ diuinum
decretū in p̄ceptiōe huius ē suspē

sum. vlt mutātū. Et q̄z gr̄a q̄ ē mo
bilior oī mobili. prius informauit
hāc aīam. Quare cōcludat̄. q̄ ex
hoc. q̄ virgo Maria non p̄traxit
p̄ctū originale: nō sequitur q̄ non
fuerit cōcepta: ex virili femine. vlt
q̄ fuerit cōcepta ex spiritu sc̄to p̄o
mō. s̄z b̄n. 2o mō: ⁊ ex his soluitur
ēt̄ Argumētū terciū prime vie: q̄
dicebat̄. q̄ dicē Beatā virginē nō
cōtraxisse peccatū originale erat
dicē. q̄ nō fuisset cōcepta ex semi
ne virili. q̄d t̄n falsum eē p̄ iam di
cta patere potest. ⁊ p̄sertim. si at
tendatur. quod dixi in sexta veri
tate presentis articuli: in qua cō
clusum ē. q̄ p̄bere p̄ctū originale
nō cōpetit alicui ratiōe sue indiui
dualis conditiōis: aut specificē p̄
fectiōis. quare. ⁊c. Simil̄r ex his
pōt solui secūda ratio terciē vie. q̄
dicit q̄ asserere Beatā virginē cō
ceptā sine originali caret oī veri
tate. q̄z in ea fuit fomes. q̄ ē effe
ctus p̄cti: tāq̄z cause. Ad hoc. n. ⁊
ad similia sepe responsum ē. quia
tā p̄cti origial̄: q̄z passionū ⁊ pe
nalitatū sequētū illud. cā ē trans
gressio primi parētis ⁊ diuinū de
cretū. ⁊ q̄z deus volūtarie ⁊ libe
re agit ad ex̄ potuit suspēdere de
cretū. ⁊ sic liberare hāc purissimā
virginē: tam a p̄ctō originali: q̄ a
sequellis ei. ⁊ potuit et̄ eam libe

rare ab vno. nō liberādo ab alte-
ro. Et ideo sicut n̄ valet. Iste fuit
cōceptus seminaliter. ḡ h̄z pecca-
tū originale. qz bec d̄ factio fuit fal-
sa demōstrato. Joā. Hap̄: i v̄tre
matris sanctificato. sic non valet.
hec p̄sona nō cōtraxit peccatū ori-
ginale. ḡ nō habuit sequellas ali-
quas eiusdē pcti. p̄z. de virgie b̄n-
dicta: quā de⁹ voluit p̄seruare a
culpa. ⁊ nō ab oibus penis. qua-
re nec valebit. In ista p̄sona fuit
fomes. ḡ i ea fuit peccatū origina-
le. Et qñ probat ex hoc qz fomes
ē effectus pcti originalis. Dico q
fomes ē vnū de sequellis ad trās-
gressionē primi parētis p̄sequēs
nām humanā cuiuscūqz filij nālis
Ade. sicut ⁊ ipsum originale pec-
catū. nisi deus aliter ordinauerit.
Et ideo p̄ pōt dici. sicut veri de-
uoti virgis asserūt. qz hec b̄ndicta
Mater: n̄lo mō h̄uit fomitē. cuz
liberata fuerit a passiōib⁹ inutili-
bus. ⁊ impfectionē denotātib⁹. v̄l
si teneat qz habuerit. dicat. qz non
magis pōt cōcludi pctūz origina-
le. in virgie M̄ria ex eo qz h̄uerit
fomitē: qz ex eo qz h̄uerit frig⁹. v̄l
mortē. qz. vt. s̄. visuz ē. voluit eaz
de⁹ p̄seruare ab originali pctō. n̄ tñ
ab aliqb⁹ sequellis: pp̄ cām ibi ta-
ctā. Sic i p̄posito n̄ro: noluit deus
ip̄az liberare a fomite: si ip̄z h̄uit.

Sz statiz ip̄z i ea extinguit. v̄l liga-
re ne si ab eo fuissz liberata: ab he-
reticis crederet. qz fuisset cōcepta
ex spū sc̄to. Quare p̄z. qz velle eaz
ip̄urare d̄ pctō originali: ex eo qz
h̄uit fomitē. ē fallacia non tam ex
ignorantia: qz ex passione proue-
niens.

Fasciculus. 9. p̄gregar⁹. ex fal-
sis dicti sexi septimi quarti: ⁊ qu-
ti Articuli tercię vie libelli.

Est infestū horrēda puerſi-
tate xp̄iane religiōi. ē valde
ip̄tū. sz asserere M̄tām v̄ginē cōce-
ptā sine pctō originali. ē huiusmōi.
ḡ. ⁊ c. Cōsequētia nota cū maiori.
⁊ minor probatur i. 6. ratiōne ter-
cię vie.

Cōbustio. 9. p̄ quā soluiūf. 6. 7.
4. ⁊ 5. ratiō tercię vie inuectiue.

Ad hoc breuiter r̄ndet. quia
p̄ dicta sup̄ r̄nsio ellici pōt.
negādo minorē. Ad p̄bationē. di-
co qz illa ē p̄ me. qz de mente Au-
gustini ibi allegati: ad hoc vt ali-
quis nō sit isestus i Religiōi xp̄ia-
ne req̄rif. qz confiteat. qz nemo ad
mortē p̄denat: nisi p̄ Adāz. ⁊ ne-
mo ad vitā liberat. nisi p̄ xp̄m. qd̄
p̄cedo: ⁊ cōcedit ēt virgo gl̄iosa.

Ita q̄ dicitur nullū filiū nālē Ade
liber a morte. nisi p̄ xpm. Et oēs
cōdenatos. p̄ pctūz ipsius Ade. ⁊
sic ēt v̄ginē B̄ndictā ad modū de/
claratū sup̄ Cōbustioē. 7. ⁊ 8. q̄.
⁊ c. Per hoc ēt. p̄z. ad septimum
argumētū ibi. Ad q̄d dicēdum. q̄
virgo Maria n̄ se decepit. q̄z co/
gnitio sua fuit excellētiōz cognitio
ne Augu. ⁊ cognitione hui⁹ perti/
natis aduersarij. Cōfessa est q̄. q̄
solus xps ē. q̄ sine pctō. ⁊ formali/
ter ⁊ radicalr fuit: in quātū ex p/
p̄ria nā sua ⁊ ex mō cōceptionis.
nec habuit. nec habere debuit ta/
le peccatū. cū quo tñ stat. q̄ n̄ fuit
solus absolute sine pctō originali
formalr. cū ab eo sua b̄ndicta ma/
ter sit p̄seruata: nec i hoc derogat
sue singulari cōceptioni. vt p̄batū
est sup̄ra. Nec ēt illa exclusiua. so/
lus christus. paritur aliquam ca/
lumniam. vt p̄z. intelligenti natu/
ram dictionis exclusiue. Per di/
cta etiā patere pōt. quid sit dicen/
dū. ad quartam ⁊ quintā ratio/
nez eiusdem vie. q̄a sunt formate
quasi in eodē medio: sub quo stat
etiā ratio sexta: Et ideo vtraq̄z mi/
nor illaz rationū ē negāda. ⁊ ad
eaz p̄batiōes p̄cedēdū ē p̄sequē/
ter secūdū sup̄ra multociēs repli/
cata. q̄ ⁊ c. Hec quo se transferet
pauper ille: cū vias omnes. in qui

96
bus tantum confidere videbatur
sibi clausas cognoscat? Jam fallacijs
suis deuotorum mentes decipi
nequaquā poterit: cuz ex his
fasciculi congregati. ⁊ in ignē sup/
positi sint. sicq̄ spiritus sancti vir/
tute. qui ignis consumens est. ad
nihilum sunt redacti. q̄ nullo mo/
do sibi in posterum ad consuetas
machinatiōes possunt deseruire.
Nec imerito. Blasphemauerat.
n. celi Reginam: purissimā virgi/
nez: Ideo fortissimis lapidibus:
hoc est eiusdem spiritus sancti ve/
ritatibus p̄undi debuerat os ei⁹.
Quare nunc discat timere. reue/
reri. ⁊ obseruare Mariā Bene/
dictissimā. Dei genitricē. Apo/
stolici ordinis aduocatam. cui or/
dini (pena docente) amplius no/
lit esse molestus: si vltra hec: eter/
ne maledictionis Anathematiza/
tionem cupit euadere. Pro com/
pleta tamen euacuatione argu/
mentorū. ⁊ fallaciarum inuecti/
ue aduersarij: congruum nunc est
vltimū hūc congregare fasciculus:
cum sua combustionē: qua Argu/
mētis illis quozum sumuntur me/
dia a scriptura sacra siue a sctōzū
dictū formal assignet r̄nsio: que tñ
realr ⁊ ad materiā fuit sup̄ra suffi/
ciēter declarata: maxie q̄z credi/
dit ip̄e. q̄ ex his suis fictiōib⁹ ma

magnū sit suo errori p̄stituz adiu-
torium.

C Fasciculus decimus cōgrega-
tus ex falsis dictis octauū Articuli:
vsq; ad terciūdecimū inclusiue
tercie vie libelli.

A Sserere oppositū ei⁹ qđ te-
nent Aliqui doctores famo-
si. ⁊ sancti. vel qđ ē ab ecclia de-
terminatū: siue qđ pōt a scriptura
sacra ellici. ē impiū. ⁊ temerariū.
S; asserere virginē Mariā con-
ceptā sine peccato originali ē huius
modi. g. ⁊ c. p. 3. cōsequētia cū ma-
iori. ⁊ minor pbat in 3. via libel-
li: incipiēdo ab. 8. rōne. vsq; ad. 13.
inclusiue. g. ⁊ c.

Cōbustio. x. p. quā solūit octa-
ua ratio cū alijs vsq; ad. 13. inclu-
siue terciē vie inuēctiue.

A B hoc formalr r̄ndēdo. dico
p. vno mō negādo maiorē
pro p. parte: nō. n. est semp teme-
rariū asserere p̄rariū eius. qđ do-
ctores ēt sancti. v̄l famosi dixerūt.
patuit supra veritate quarta. Vbi
pbatū ē nullū eē peccatū negare
sanctū Hieronymū vbi loquit de
cessatiōe legaliū: Immo rōnabl̄r
ad hoc cogunt quicūq; viā Aug.
tenuerint. g. multo min⁹ erit ipis.

tas in aliquo casu negare sanctuz
thomā. q in dei ecclia: nec scien-
tia nec sanctitate ita famosus cre-
dit. Intelligēdo. g. maiorē sic ab-
solute. q̄ temerariū sit negare di-
cta Doctorū in materia ēt opina-
bili. vt ē illa de cessatiōe legaliū.
Et vt ē in casu nro de p̄ceptu v̄gi-
nali. ē simpliciter negāda: tāq; fal-
sa ⁊ minor cōcedēda: nec ex hoc
segtur aliqđ icōueniēs. Sed si ca-
piat maior: cū altera parte ipsi⁹. s.
ēē impiū tenere oppositū scriptu-
re sacre. v̄l ei⁹ qđ ecclia determi-
navit: cōcedēda ē maior. ⁊ minor
negāda. Et ad p̄bationē minoris
dicēdū. q̄ passio ⁊ odiū debēt re-
moueri ab inquisitionib⁹ veritat̄. ⁊
qz amici nostri mens iaz tenebris
offuscat. taliū velamine passionū.
nil mirū si suis contētus fuit p̄ba-
tionib⁹. que tamē oculis mūdīs ⁊
sane mētī. nullā veritatē p̄cludūt.
qđ. p. 3. primo. qz dicit errozē suū
approbatū ab ecclia. Sed vbi ista
approbatio cōtineat. ⁊ i qua de-
cretali. et v̄t i nouis. v̄l antiqs:
non declarat. ⁊ ideo ea facilitate
dictū suū cōtēnit: qua pbat. Secū-
do. p. 3. q̄ ille p̄batiōes nihil p̄clu-
dūt: qz i quo loco scripture sacre.
vel a qua deducat auctoritate. q̄
virgo b̄ndicta sit in originali conce-
pta. nō exprimit. nisi subuertēdo

sensuz sacroz ⁊ diuinoz verboz .
qd̄ ē ⁊ id qd̄ hēt. 37. di. c. Relat-
tum. vbi Clemēs papa vi. qd̄ scri-
ptura sacra. nō est trahēda ad eū
dē sensū : ad quē sibi qsqz p̄sumit:
sz ex ipsa. sensū oportet cape veri-
tatis. hec ibi. sz dicit statiz . q̄ fact̄
pbat illas maiores p̄ Auctorita-
tes. Et ideo rogo q̄ incūqz duotū.
vt caueat diligēt: ne circūueniatur
ab isto aduersario spiritu pp̄. iij sē-
sus inflāmato. ⁊ memor sit ois tal̄
cōdeuotus. illoz que ā articulo. 2.
cōclusionē. 3. annotauit . q̄. s. dicunt
illa. ad q̄ ex debito firma fide ad-
herere debemus. ⁊ cū inuenerit .
q̄ virginē cōceptā in originali pctō
in aliquo illoz nec implicite : nec
explicite cōtinet: huius aduersa-
rij inuectiuā: tāqz ecclesie catholi-
ce suspectā : ⁊ gloriose v̄gini odio-
sam om̄io fugiat. p̄. 3. g. q̄. fm̄ di-
uersas formationes illius maioris
⁊ minoris nō pōt v̄tca vari re-
sponsio formalis. sz q̄ neges aut ⁊
cedat altera illaz argumēti sui de-
ductio nullā vim optinet ad cōclu-
dendū hanc beatā virginē Cōce-
ptam in originali pctō. q̄. ⁊ c. p̄. 3.
igit̄ hactenus hoc ordinato ⁊ in
breui p̄cessu. qualiter tā Argumē-
ta q̄ sc̄oz auctoritates i opposi-
tā viā adducte ex aduersarij falsa
interpretatiōe. nihil ⁊ sc̄e **M**arie

97
honoris zelatores cōcludit. q̄ in
ista denominatione in penā culpe
obloquētis: eoz euacuatio Cōbu-
stio appellata est. Neqz eniz ali-
teri fier potuit cū secūdū Sco. p̄
ma. q. p̄logi. Actiuo ⁊ passiuo ap-
proximans necessario sequat̄ actio.
Ideo fasciculo igni supposito. nō
potuit nō seq̄ cōbustio. Hūc itaqz
deuotissimi matere puritatis .
alia aggrediamur. vt sicut fauore
benedicissime sup̄ benedictos : in
hoc p̄rio cōgressu victoriā repoz-
tamus eiusdem suffragio in se-
quētibus quoqz victoriosissimi .
inueniamur . Adsis igitur nobis.
Q̄ presentis seculi infatigata gu-
bernatrix: et animozum errātium
visitatrix benignissima. Ecce tui
sumus : ⁊ p̄ tui honore tantū ag-
gressi sumus p̄liuz : Nō despicias
gemit̄ deuotoz fidelīū. q̄ m̄ia tua
quozūcūqz miseroz et infidelīū ad
te clamannū p̄ces exaudis : ⁊ eis
auxiliū p̄stas: P̄ncipiū belli te
fauente nostra fuit victoria. Sit q̄/
sumus mediū ⁊ finis: te iubēte no-
stra corona .

Punctus secūdus Articuli ter-
cij p̄ncipalis in quo ostendit̄ . q̄
solutiones date rōnibus deuotozū
virginis posite in tertia pte inue-
ctiue nulle sunt .

Circa secundū punctū huius
Articuli est ostēdendū, q̄ so-
lutiones amici nostri: q̄bus in ter-
tia parte inuectiue Catholicas ⁊
pias rōnes interimere studet: nul-
le sunt. imo magni odij ⁊ reginā
celi declaratiue: Ante q̄s autē ad p-
positū intēnū manū porrigā. sint
memores q̄so amici *De* Marie bene-
dictissime q̄d in p̄cedenti p̄cto se-
pe dixi. q̄. s. nō esset laudabile ad
singula male posita libelli singu-
lares assignare responsiones. *Et*
igit̄ ab aduersario. 37. Argumen-
ta p̄ opinione negatiua recitant̄
q̄ appenter saltē soluere nitit̄. *Et*
inter hec nonnulla cōmemorat q̄
ab ipso magis fabricata: q̄s ex ali-
quo libro autentico excerpta vi-
dent: Ideo vt cōtinuationē gratā
ordini incepto tribuā: ⁊ p̄lixitat̄
modū imponā: decē tantū solutio-
nes suas elligā breuibus. expri-
mēdo q̄d longissimo sermone ip̄e
texere studet. *Et* has iuste ⁊ rōna-
biliter ip̄babo. *Et* vero isozman-
do argumēta q̄ sibi sudorē sponūt
vt faciliore alitū in soluendo inue-
niat aliqd̄ addit: q̄d in opinione
vera deuotoꝝ v̄ginis minime reci-
tat̄. ne occasio erroris p̄pter hoc
alicui ministret. p̄ponā semp̄ for-
male argumentū p̄ opinione no-
stra negatiua ab ipso quoq̄ in in-

uectiua positū ⁊ solutionē huius:
q̄ p̄pter sui fragilitatē ad modum
palee firmitate caret: paleā voca-
bo: ip̄robationē autē eiuidē solutio-
nis sub noie ignis stipulā deuotā
tis describā. *Cetera* vero argumē-
ta soluet̄ a quocūq̄ duonissimo hu-
ius opinionis facilitate maria. q̄s
tū ex dictis in hoc cōpendio vir-
gineo: tū ex expresse falsis i libel-
lo cōtentis: ex passione p̄nta de-
ductis. occurret statim cutcūq̄ bene-
sentienti ⁊ velamē ab intellectu
deponēti: in quo cōsistat error. ⁊
fallacia in verbis illius. cui⁹ p̄fes-
sio ⁊ religio docere debuerat hu-
militatē. nō mordacitatē. excusa-
tionem ⁊ nō falsaz i positionem.

Argumenta recitata *Ab* ad-
uersario: p̄ opinione amicoꝝ vir-
ginis. Argumentū primū.

Dicebat. vt illius hois cōce-
ptio de matre purissima fie-
ret. q̄ illa puritate niteret: qua ma-
ior sub deo neq̄ intelligi. ḡ. virgo
benedicta. nō p̄xit pctūm origina-
le. p̄z. cōsequētia. q̄s aliter nō ha-
buisset illā puritatē. qua sub deo
nō est maior: Antecedens autē
est *Anselmi. de cōcep. virgi.*

Palea inuectiue.

Ad hoc Argumentū. Respōdet amicus ille. q̄ Ansel. loquitur hic de puritate: quaz̄ habuit beata virgo ī p̄ceptiōe. Et. qz̄ tūc habuit illā maiorē sub celo: ideo ex hoc inferre. q̄ ipsa non p̄xerit pctūz̄ originale. eēt p̄ intentionē eiusdē Anselmi: Ad hoc enīz. qd̄ aliqd̄ possit dici puz̄. sufficit q̄ tūc nō habeat in se aliquā maculam: s̄z nō oportet. q̄ nunq̄z fuerit sordidū. vel maculatū. Et ita beata virgo fuit purissima quando cōcepit filiū dei. et tamē in sui conceptione habuit sordem peccati originalis. Hec amicus ille.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio palea est. Ideo Argumentū firmitatē suaz̄ tenet. Pro cuius declaratione supponendū est vnuz̄ qd̄ in p̄cedēti puncto declaravi. q̄. s. puritas nō mō dicit p̄iuationez̄: pura exclusionē sui p̄rij: s̄z cōnotat aliqd̄ positivū. qz̄ aliter puritas Beate virginis. et cuiuscunq̄z sc̄ti in paradiso equaliter mēsurant. qd̄ ē falsū: Maior. ḡ. puritas cognoscit̄ secundū ēt inclusionē maiorē illius positiui p̄notati: et n̄ solū penes exclusionē sui p̄rij: s̄z ēt maioritas et minoritas puri

tatis virginis ab eius zelatorib⁹ valde attendat̄ penes exclusionem: sed de hoc nihil ad p̄fēs. Secundo p̄suppono. q̄ innocentia quāq̄ sit donū d̄i et factū amplū. p̄z. s̄ p̄cedēt̄ p̄ucto. de mēte Augustini volent̄. q̄ ēt mala possibilis cōmitti et nō cōmissa dicat̄ remissa. qz̄ dono d̄i n̄ cōmissa fuer̄. q̄. et c. Tertio ad maiorē declarationem gr̄a exēpli p̄suppōo. q̄ aliqua alia v̄go ēt mater dei def̄ in oibus gratuit̄ et naturalibus equalis v̄gini Marię. et solū inequalis ī p̄tione original̄ pcti. qz̄ admitto in casu isto exēplari: s̄z nō p̄cedā. q̄ virgo Maria p̄xerit originalē. et statim fuerit mūdāta. Et pono. q̄ b̄ altera v̄go nunq̄z hoc tale pctūz̄ p̄xerit. Casus ē admittēdus. vt. p̄z. ex dictis in p̄rio p̄ucto secūdi Articuli p̄cipalis. Ex his ḡ. p̄suppositū p̄bat. q̄ si v̄go Maria p̄xit originale nō habuit illā puritatē maiorē sub celo: ēt posita ī ea excellenti puritate t̄p̄e cōceptionis xp̄i. et arguo sic. puritas alterius b̄ndicte v̄ginis: est maior puritate v̄ginis Marię. ḡ. puritas v̄ginis Marię nō ē maior quacūq̄z alia sub celo. vel sub xp̄o intelligibili. p̄z. p̄sequētia. et p̄bo ātecedēs sic. illa puritas ē maior q̄ cū exclusionē p̄rij maḡ icludit d̄ positivū. p̄ p̄fectiōe

notata : s; puritas alterius vgi-
nis huiusmodi: respectu puritatis
virginis *M*arie. p. 3. quia inclu-
dit aliquam perfectionem. puta innocen-
tiam. q. est singulare donum dei: cum nō
des sine collatione gratie ipsius dei.
Et hanc nō includit. puritas vgi-
nis *M*arie. g. 1. c. Et sic. p. 3. q. nō
p. 3. xisse originale facit puritatem alte-
rius virginis esse maiorem. q. sit illa
viginis *M*arie. q. d. erat p. b. adū p. 3.
et. q. licet cum p. s. e. i. puritate alicuius
aie. stet talē aiam prius habuisse
culpā originale: et ē actualē. n. tñ
stat cum puritate illa: qua sub celo
maior dari nō possit. q. aliquādo
habuerit pctūz actualē. aut ori-
ginale. vt manifestat exēplo dato
viginis alterius: Et in hoc fuit de-
ceptus amicus noster. q. voluit vir-
ginē benedictā habuisse puritatē
talē maiorem. et tñ p. xisse originale
pctūz. Nec exēpla sua cogunt. qz
loquunt huiusmodi dicta de puri-
tate excludente absolute p. riu. nō
p. parādo quāta sit. *A*ie. g. sctōz:
s; dū vnirēt corpori. habuerit ali-
quā rubiginē culpe: nūc tñ habēt
puritatē magnā p. exclusionē cuius
cūq. ēt minimi pcti: s; istā purita-
tē maiorem sub celo. nō hnt. qz ali-
quo actuali: aut originali pctō. ali-
quādo ī munde fuerunt p. p. ter de-
fectū innocentie q. est p. fectio sp. riu.

tualis: et singulare donum dei ad
modū p. batū. Sicut. g. nūq. p. xisse
originale: nec potuisse p. here. Et
nō p. xisse: et tñ potuisse cōtrahere
facit maiorem: et minorem puritatē
secundū deuotos virginis. vt etiaz
cōcedit ab aduersario in presenti
responsione: licet cōtrariū dixerit
supra parte secunda. duodecima
ratione. secūde vie: Ita nūq. cō-
traxisse: et aliquando cōtraxisse. fa-
cit maiorem et minorem puritatē. etiā
cū subita. et instantanea scificā-
tione.

Argumentū secundū: licet sit s. m.
et tertium in inuectiua.

Angeli et *E*ua sunt inecen-
tia decorati. g. et virgo bene-
dictissima. eoz regina nō caruit il-
la. Antecedens. p. 3. p. quoscūq. fi-
deles. et maxime intelligendo in-
nocentiam in *E*ua a sui origine.
cōsequencia autē p. 3. p. id q. d. su-
pra puncto secūdo. veritate p. riu
Articuli secundi dictum est.

*P*alea inuectiue.

Ad hoc argumentū. *R*espō-
det amicus ille. q. *A*ngeli
aut *E*ua. non habuerunt origi-
nale peccatū. qz cū non fuerint ab

alio propagati id non potuerunt
habere. virgo autē Maria bene il-
lud habuit. quia ab alio fuit propaga-
ta seminali ratione. et sic contraxit.
Hec amicus ille.

¶ Ignis veritatis.

Sed haec solutio. palea est. Ideo
argumentum firmitatem suam te-
net. pro cuius declaratione maiori.
est notum. quod non parum differt dicere.
Angeli non transierunt originale peccatum.
sed nec virgo benedicta et dicere. An-
geli habuerunt omnimodam innocentiam:
qua et valde decorantur. sed virgo benedi-
cta non caruit illa. quia illa propter pro-
prium patitur calumniam: quam facta mime sentit.
Ratio autem prima est. quia virginem non tran-
sisse originale peccatum. quia nec An-
geli. nec Eva transierunt. arguit hos omnes
habuisse suum esse filii productione. quod est
falsum: cum virgo benedicta habuerit
esse naturali generatione: et Angeli cre-
atione. Ratio est secunda est. quia ut di-
ctum est in principio secundi puncti
Articuli precedentis quicquid est perfectio-
nis in seruo. non est remouendum ab
eorum Regina. et quia innocentia est spe-
cialis decor aie. et hec collata fuit.
tam Evae. quam Angelis. sed illa illatio
facta tenet: Serui habent tale deco-
rum aie et perfectionem. sed Regina be-
nedictissima non caret eis. quia et c.

Et istud euacuat solutionem articuli
secundi. et tertijs. ut patet.

¶ Argumentum tertium: licet sit quar-
tum in Inuectiua.

Deus benedictus elegerat et
preelegerat virginem Maria-
riam. ut esset mater filii et verbi icar-
nati. sed credendum est. quod ipsam preser-
uauerit ab originali peccato. Antec-
edens est fidei. consequentia tenet.
pro mediū pietatis et deuotionis. et
etiam pro mediū legis clamantis. quod
mater a filio est honoranda.

¶ Palea inuectiue.

Respondet hoc Argumentum
amicus ille. quod istud ni-
hil concludit. quia tempore conceptionis vir-
ginis. non fuit mater dei. sed non ho-
noranda ut mater similiter dicit. quod
tunc sequeretur. quod esset parui virginis de-
buisse preseruari a peccato originali
peccati. similiter tertio dicit. quod vir-
go debuit honorari a filio. honoris
concedenti. quod non debet dici de pre-
seruatione ab originali peccato.
ne ipsam parem filio faciamus.
Hec amicus ille.

¶ Ignis veritatis.

Sed haec solutio. palea est.
Ideo Argumentum firmitatem

suā tenet. si enī p̄ia sua respon-
sio valeret. sequeretur. q̄ nō debuis-
set liberari ab originali pctō. in .4.º
nec i sexto istāti a sua Cōceptione.
ne. qz tunc nō fuit mater dei. Si-
milr de pauis. nihil est. qz alia ē
dignitas maternitatē respectu filij
dei. Alia p̄sanguinitatē ⁊ parētel-
le. Similr dicē. q̄ si fuisset p̄suata
fuisset tūc par filio. qd̄ valde de-
rogat excellētie sue Cōceptionis.
hoc fuit impbatū p̄cto p̄cedētī se-
pe. vbi declaratū est. q̄ cū p̄suatio-
ne a pctō factū tñ fuit differēs Con-
ceptio v̄ginis: ⁊ filij sui b̄ndictis-
simi. q̄. ⁊ c. Propter maiorē laūt
declarationē Argumētū deuotorū
est notādū. q̄ nō dicimus nos. v̄gi-
nē benedictā fuisse p̄suatā a pctō
originali. qz futura erat mater dī.
ita q̄ istud fuerit cā sue p̄suatiōis.
hoc enī falsū esset. vt ex dictū ēt su-
p̄ in secundo articulo colligif. fuit
enī p̄suata ex immēsa clemētia ⁊
benignitate dei. ⁊ si q̄rat: q̄ deus
voluit eā p̄suare. Respondet. qz
voluit. Nec diuine voluntati assi-
gnāda ē alia cā. vt in. p̄. sētentiāz
di. 45. diffuse habet. 13. ḡ. cōgruū
fuerit satis decēs. q̄ illa q̄ erat el-
lecta. imo ⁊ p̄electa vt eēt mat̄ dī.
decoraret̄ tali innocētia. hoc tñ nō
fuit cā. imo n̄lla esset repugnāda.
q̄ siml̄ eēt m̄ dī: ⁊ pctūz origiale

Prisset. Ad. n. in positione vitatis
ducunt passioe amici v̄ginis. Ad
sic suadet oibus deuotis innocētiā
ipsi v̄ginis. vt tñ nullā p̄dictionē
in altera opiniōe cognoscāt. Ad
in n̄fo p̄posito formaliter euacuā-
do paleā amici: dico. q̄ quamuis
tpe cōceptionis v̄ginis benedictē
ipsa nō fuerit mater dei. erat tñ il-
la. q̄ mater dī futura erat. Et quā-
uis in originali pctō cōcipi. vt di-
ctū est nō repugnet formaliter di-
gnitati maternitatis. tñ ex parte
nostra cōgruū videt̄ credere ⁊ as-
serere. q̄ illa sic p̄lecta. ⁊ oibus
gratijs fecūdata: sit ēt diuina boni-
tate. hac innocētia decorata: ⁊ sic
ab originali p̄seruata.

Argumentum quartum.

Sed ego b̄ndictissima Pr̄it pec-
catū originale. ḡ. aliquādo
fuit in indignatiōe filij. imo i exclu-
sione visionis diuine. cōsequentia
nota ex fide: s̄ cōsequēs videt̄ ab-
surduz. q̄ illa. q̄ fuit ita p̄lecta.
aliquādo fuerit dei inimica. ḡ. ab-
surdū videt̄ id ex quo sequitur: s̄ cō-
sequēs seq̄: ex hoc q̄ ponit̄ ip̄az
Pr̄axisse originale pctūm. ḡ. ⁊ c.

Palea inuectiue.

H Ad hoc argumētū. Respon-
det amicus ille. Cōcedēdo
cōsequens et cōsequentiā. Ad Ab-
surditatē allegatā. dicit. q̄ nō icō-
uenit virginē bñdictā. fuisse in tali
indignatione. secūdu p̄sentē iniusti-
tiā. et p̄ parū t̄pus: s̄ bene esset
absurdū. q̄ fuisset in hui⁹ modi in-
dignatione cum finali effectu.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio: palea ē. Ido
Argumētū firmitatē suā te-
net. Licet enī nō fuisset in tali ex-
clusionē visionis diuine. cuz finali
effectu. fuisset in p̄ tūc: t̄pe. s̄. in iu-
stie. et inimica dei. et indigna cō-
sortio sanctorum. q̄ auribus ze-
latorū honoris sui horrēdū ē. Ap̄
quoscūq̄ ēi recte sentiētes. maio-
ris excellētie est. nunq̄ a castissi-
mis amplexibus sp̄si celestia ex-
cludi: q̄ post exclusionē. iterū ad
eius amorē admitti. Et melius sa-
tis est. nunq̄ culpa coiquinari. q̄
post maculā mundari. Nec fuga
illa amici satisfac. s̄. q̄ si v̄go bene-
dicta p̄xisset pctūz originale. fuisset
in indignatione dei. aliena et non
ppria culpa. qz aut pprio. aut alie-
no demerito. in dei fuisset inimici-
tia. qd nō bene sonat auribus de-
notorum.

Argumētū q̄ntū: s̄ octauum
in inuectiua.

Benedictissima virgo fuit p̄-
seruata a pctō veniali. ḡ. cō-
gruū est credere. q̄ fuit: p̄seruata
ēi a pctō originali. p̄. p̄sequentiā.
qz pctūz veniale. est minus malū
q̄ originale. vt patuit sufficienter
articulo p̄cedenti. Antecedēs aut
est fidei.

Palea inuectiue.

H Ad hoc Argumētū. Respon-
det amicus ille. negando cō-
sequentiā. qz pctūz veniale ē pctūz
p̄sone p̄cedens ex aliqua inordina-
tione illi⁹ cui attribuit: s̄ pctūz ori-
ginale. est pctūz nature. p̄cedens
ex inordinatione alterius volun-
tat. Similr falsū ē dicit ipse. q̄ ve-
niale sit minus malū q̄ originale
qz id pctūz qd h̄z min⁹ de volūta-
rio. ē min⁹ malū: q̄ id qd h̄z pl⁹ d̄
volūtarie. s̄ v̄tale ē hui⁹ modi cō-
patū ad originale: vt. p̄. d̄ se. ḡ. et c.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio. palea ē. Ido
argumētū firmitatē suā tenet.
Nā h̄z pctūz originale. sit pctūz na-
ture. ad bonū intellectū p̄cedens

actu alieno. tñ pctūm ē. dicēs de
f. 2 mitatē i eo cui iputat. q̄ defor
mitas ad nullū decorē fuissz illi. q̄
tota pulchra fuit aut erat. Et iō
credēdū. q̄ sicut placuit altissimo
sua bonitate reddere hāc bñdictā
immunē a pctō actuali. p̄ spetialem
sc̄tificationē remouētē ab ea fom
tē nē corrupte. Ita eādē voluerit
spetiali prerogatiua decorare. per
oī modā puritatē excludētē q̄cūq̄
maculā. Et sic a pctō originali pre
seruare. Sz p̄ altera parte palee.
qua negat veniale eē minus malū
q̄ originale. ē primo notū. q̄ quā
tū spectat ad presens. cū peccatū
dicat actū inordinatū. ex parte ac
tus. nō icōuenit ip̄z h̄re cām. sicut
et q̄cūq̄ alij actus. cū iter entia po
situa numerent. Sz ex parte ior
dinatiōis. nullo mō habet causā.
vt supra in primo puncto Articuli
primi declaratū ē. licet bene de
fectiua: eo modo quo priuatiōes
possunt habere cām. Unde sub
mersiōis nauis. ē causa: absentia
gubernatoris ipsius. et obscurita
tis. ē cā. absentia solis: Secūdo ē
notādū. q̄ peccatū originale. vt in
prio articulo fuit dictū. i paruolo.
nō dicit nisi quādā deformitatem.
cū obligatiōe ad penā dāni: lz in
Adan cōnotauerit actū deformē.
qz i ipso fuit actuale mortale. Et

hanc actualitatem in paruolo oīo
negamus. Unde tale peccatū in
ipsis infantibus dicitur peccatuz
nē. quia. s. cōtractū p̄ modū babi
tus: siue male dispositiōis nature
humane vulnerate. propter Ade
trāsgressionē. et nō pōt dici pecca
tū p̄sone cū ex nullo huius p̄sone
actu cōtrahat. Tercio ē notādū.
q̄ cū amici Virgins p̄cludūt. hāc
benedictā virginē liberatā a ma
iori malo. qz et a minori itelligūt
de malo culpe. nō pene. vt propte
rea excludatur illa calumnia illa
ta ab aduersario dicēte. q̄ ex hoc
sequeret ipsam nō mortuā. qz fuit
liberata a partus dolore. q̄ ē min
malū: q̄ mors. His notatū: ponūt
tria dicta correlative ex ip̄is sequē
tia. Primū quoz ē. q̄ cōparādo
veniale et originale pctūm: q̄tū ad
actum. veniale ē peius. p̄z. per ra
tionē aduersarij. qz h̄z maḡ de vo
luntario. Secūdū dictū: Vt ita sit.
vt dicit primū dictū. tñ nō esset ml
tum incōueniēs asserere oppositū
eius. p̄z. p̄ ea q̄ declarata sūt i pri
mo articulo. in quo cōclusum ē. q̄
omnes dicimur in Adā peccasse.
et demeruisse. qui tñ non habeba
mus actuale esse. q̄ sicut peccatuz
et demerituz nobis imputatur ex
actu demeritorio ipsius Adan.
sic aliquo modo actus voluntari

101
eius et inordinatus nobis ascribitur ex voluntario: et inordinato actu eiusdem. et sicut talis inordinatus actus. in ipso Adam habuit magis de voluntario: quam actus voluntarius. qui est substratum peccati venialis alterius. ita originale. ut sic consideratum. dicitur magis voluntarium quam veniale. et per consequens erit peius. Hoc tamen sit dictum opinative pro dilatatione huius cavillationis. Tercium dicitur: Comparatio veniale et originale quantum ad deformitatem. originale est peius: quam veniale. pro. quia deformitas est tanta: quanta est bonitas in positivo. cuius privatione denotatur tale peccatum. hoc manifestatur exemplo naturali. quia maiorem deformitatem inducit monoculus: quam exunguis. id est. privatus ungue. Sed bonitas quam privatur peccatum originale. est perfectior. quam illa quam privatur veniale. pro. quia primum peccatum dicitur privatione iusticie originale. et cuiuscumque gratie gratum facientis. quam non dicitur veniale cum possit stare cum gratia. gratia. et cetera. Et ideo ex hoc concedit Sanctus Thomas. primo secundae: quod 89. articulo. primo. quod peccatum veniale. non proprie causat maculam in anima: in quantum scilicet non excludit. neque diminuit habitum charitatis. et aliarum virtutum. quod non potest dici de originali peccato. quod et cetera.

Ex hoc ergo patet. quod qualiter solutio amici fuit palea: et qualiter amicoz virginis ratio. fuit aurea firmitate sua. Si. n. pro excellencia ratione in Regine. fuit ab ipsa. exclusa culpa minoris deformitatis. ergo et culpa maioris. qualis est culpa originalis. et cetera. Pro ampliori tamen noticia et confirmatione dictorum. videatur. veritas. x. conclusionis tertie. articuli secundi. ubi qualiter originale. sit gravius quam veniale. bene probatur.

Argumentum sextum: sed. xli. in Inuectiva.

Sed virgo benedicta contraxit originale. data sibi per casum electione. secundum dictamen rationis. debuisset citius velle non esse. et annihilari: quam esse in tali peccato. vel esse in inferno magis quam in culpa. Conditionalis ista patuit supra puncto. 3. articuli precedentis. Sed consequens videtur satis de se absurdum. ergo et id ex quo sequitur scilicet quod contraxerit originale peccatum. gratia. et cetera.

Palea inuective.

Respondeo hoc argumentum respondet amicus ille dicens. quod licet sit melius non esse: quam esse in

peccato perseveranter et sine fine.
non tamen esset melius non esse:
quod esse in peccato pro paruo tem-
pore. et postmodum esse in gratia.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio palea est.
Ideo argumentum firmita-
tatem suam tenet. Pro quo nota-
randa sunt que dixi in puncto. 3.
Articuli secundi in prima ratio-
ne principali. quia non dico. quod quis
deberet velle non esse voluntate
et appetitu naturali: magis quod esse
in culpa. sed voluntate deliberati-
ua et rationis. quia citius debet quis
velle non esse cum sui offensione:
immo totali annihilatione: quod esse
cum dei offensa. ut probat etiam
Ricardus in. 4. sententiarum. Nec
obstat quod illud malum culpe sit bre-
uissimum. puta per instans. quia per
ipsothesin. data sibi electione. citius
pro tunc deberet velle non esse. vel saltem
esse in quacumque pena. quod esse in culpa
quod etiam probatur specialiter. preter ea que
dicta sunt. et modo. et supra in. 2.
articulo. conclusione. 3. Pro quo nota-
tandum. quod respectu diligendorum. secundum
Augustinum. de doctrina christiana. est ta-
lis ordo. quod super omnia debemus primo dili-
gere deum. 2. animas nostras. 3. nostrorum
proximum. 4. corpus nostrum. Ad hoc

do constat. quod qui diliguntur duo inae-
qualiter. si unum debet exponi peri-
culo. exponitur minus dilectum. et sal-
uatur magis dilectum. Exemplum de
exponente manum vulnere. ut saluet
caput. In proposito ergo nostro.
virgo benedicta secundum ordinem
charitatis. debuit plus diligere.
et de facto plus dilexit deum: quam se
ipsam. et hoc pro quocumque instanti
in quo per casum habuit rationis
usum. magis citius debuit velle non esse
quod denotat sui offensionem: quam in pec-
cato esse. in dei offensione. pro. quia
debuit minus dilectum exponere
cuiusque periculo. quam magis dile-
ctum. magis et cetera. Hoc autem est satis in-
conueniens amicis virginis. quod tanta be-
nedictissima virgo fuerit pro aliquo
instanti in tali statu. in quo debuisset
velle non esse. magis inconueniens est
id ex quo sequitur. scilicet quod fuerit ali-
quid in originali peccato. quod. et cetera. alias
cauillationes adducit aduersari in
pallea sua. ut euadat argumentum au-
reum. Sed quod de se patere potest eorum
debilitas. non curavi aliter impu-
gnare. ut compendij ordinatissimi or-
do in nullo vitietur: maxime quia
amicis Regine iam tactum ar-
gumentum. et fidem. et magnam fa-
cit demonstrationem. quare. et cetera.

Argumentum septimum: Sz. xiiij.

In Inuectiua.

Virgo bñdictissima fuit specialis dei thalamus. q̄ congruū ē cōfiteri. q̄ nō p̄traxit pctūz originale. Cōsequētia p̄z. quia mūdissimo. ⁊ innocētissimo dei filio debebat inocētissim⁹ ⁊ mūdissim⁹ thalamus. p̄ exclusionē cuiuscūq; culpe. Antecedēs autē ē fidei.

ε

Pallea inuectiue.

Ad hoc argumentum. R̄spondet amicus ille. negādo p̄sequētiā. q̄a stat v̄ginē bñdictā fuisse speciale habitaculū dei. ⁊ tamē contraxisse originale pctūz. q̄ fuit postea preparatū p̄ specialissimam sanctificationē: in qua copiosius p̄ ceteris mun⁹ gratie accepit. Et hoc p̄bat p̄ auctoritates. s. q̄ plus gratie acceperit: q̄ alij quomodocūq; sanctificati.

Ignis veritatis.

Sed hec solo pallea ē: Ideo argumentū firmitatē suā tenet. Et nō soluz talis solo est pallea: imo ⁊ admirationē inducit. sicut ⁊ multa alia eius dicta: qualr. s. vir religiōi deditus. talē obnubilationem mētis patiat: Non enī

amicus v̄ginis. negāt in hac benedictissima. copiositatē gr̄e: Similiter nec asserunt impossibilitatem digni habitaculi pro diuina maiestate. et si originale peccatum cōtraxisset. s̄z bene p̄fiterē ⁊ credūt: tutū eē. sic p̄fiteri. q̄ specialior fuerit ⁊ dignior p̄paratio hui⁹ diuini habitaculi posita inocētia ab originali: q̄ posita p̄tractiōe illi⁹. Et. n. dixi. ē. argumēto. p̄ isti⁹ p̄cti positis p̄ casuz duab⁹ bñdictis v̄ginibus: oio equalibus ingratuitis ⁊ nālibus. ⁊ solū in cōtractiōe originalis peccati inequalib⁹. q̄s sane mētis negare poterit. illā q̄ nullū originale pctūz i sui cōceptiōe hūit eē digni⁹ habitaculū p̄ deo icarnato: q̄ aliā tali maculatam culpa: s̄z. q̄ nulla sit necessitas. q̄ ita fuerit. est tñ nō minima cōueniētia credē. q̄ hec fecūdata omnib⁹ gratijs. gr̄e equiualem iusticie originali nullo modo p̄suationē habuerit. Amicus autēz noster per devia queq; discurrens. ostēdit se longius ire: dū in tot auctoritatibus. fatigatur ad illi⁹ roborationē. quod nullus etiā in deuotus negaret. sicut. patet in multis ⁊ multis passibus inuectiue sue.

Argumentum octauū. S̄z. xvj. in Inuectiua.

Deus benedictissimus potuit
p̄seruare. ⁊ fuit decēs q̄ p̄
seruaret v̄ginez benedictā a pctō
originali. ḡ de facto p̄seruauit.
Antecedēs patuit in p̄rio. ⁊ secū
do p̄cto articuli precedenti. ⁊ cō
sequētia patuit in tertio p̄cto ei⁹
de articuli. ḡ. ⁊c.

Palea inuectiue.

Ad hoc argumentū. respōdet
amicus ille. negādo antece
dēs p̄ utraq; pte: lz ipse nō sit fi
dus. In formādo argumēta p̄ de
uotis v̄ginis. vnde quantū ad p̄ri
mā pte. s. q̄ deus potuerit p̄serua
re. dicit. q̄ lz potuerit de potentia
absoluta. nō tñ potuit de potētia
ordinata. Et de p̄a pte antecedēt
eiusdē. negat. q̄ fuerit decēs p̄ser
uare v̄ginez b̄ndictā a pctō origia
li. qz id derogaret dignitati xp̄i.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio palea est.
Ideo argumentū firmitatē
suā tenet. p̄ria enī solutio nō p̄uuz
errozē includit. Nō enī hoc argu
mentū valeret: Non potes calefie
ri a sole. ḡ. nō potes calefieri. Eo
dē modo n̄ valebit. Deus nō p̄t
hoc de potētia ordinata. ḡ. nō p̄t

Immo est fallacia cōsequētis. p̄
ueniens ex ignorātia dialetrice.
P̄t ēt ad id responderi. mō quo
dictū ē s. in p̄rio p̄cto articuli fi.
⁊ dicit q̄ nō est icōueniēs asserere.
deū potuisse p̄seruare virginē be
nedictā. ēt de potentia ordinata.
Ibi videat. vbi sequor viā Scoti.
Secūda solutionē datā sepe de p̄ri a
tecedēt nō ipugno hic aliē. qz suf
ficienter declaratū fuit in p̄cedēt
puncto. veritate. s. q̄ talis p̄serua
tio in nullo derogat dignitati xp̄i.
imo denotat magnā excellētiā in
ip̄o b̄ndictissimo. habuisse inocētis
simā matrē. ad illd̄ aut qd̄ obijcit
aduersarius sonare. s. heresiz. dūz
potuisse p̄seruare v̄ginē ab origia
li. ex hoc. qz potuit nō ifūdere. nō
dat speciale respōsū. qz falsa hec
calūnia ab ip̄o fingit. vt possit a
micos v̄ginis accusare. ip̄e tñ i fili
bus sibi caueat. ne cadat i laqueū
heresiz paratū inocētie. ⁊ v̄itati.
Ad nostruz. ḡ. p̄positū. cōcludat
resumēdo illud aureū argumētū. q̄
qz de⁹ potuit hoc facere. ⁊ decēs
fuit. idō p̄fitemur. q̄ ⁊ fecerit. et
maxie p̄positionē illā. s. decēs est
q̄ de⁹ hoc faciat. sic exponēdo. Si
de⁹ facēt hoc. illd̄ ēt decēs ⁊ d̄cē
ter factū. ita q̄ nō mō denotat qd̄
dā modus in agēte: sed etiā qd̄az
pulchritudo in facto: ac si dice

rem. q. deus deceter illud fecerit
ex quo facto. qda decencia et pul-
chritudo i effectu resultat. q. et c.

Argumētū nonū. Sed. xvij. in
Inuectiua.

Christus bñdictus fuit perfe-
ctus redēptor. q. vgo beata
fuit pseruata ab originali pctō. An
cedēs ē fidei. Cōsequētia pbat.
q. si fuit pfectissim⁹ redēptor. q. si
bi nō defecit aliqs modus redimē-
di. Cū g. iter modos redimēdi sit
pseruari ne labat i peccatū. q. xps
bñdictus illū hūit. et si illum hūit
circa aliquā psonā ab ipso redem-
ptā. maxie credēdū ē q. circa ma-
trē. et hoc loquēdo de redēptione
pseruatiōis ab originali pctō. q. et c.

Palea inuectiue.

Ad hoc argumentū. Rñdet
amicus ille. negādo psequē-
tiā. primo q. redēptio p xpi san-
guinē psupponit lapsū. et fuiturē
pp culpā. Et iō si virgo brā fuit re-
dēpta. q. patiebat talē lapsus re-
spectu originalis pcti. secūdo q. qz
uis redēptio respectu vltimi effe-
ctus. q. ē glia possit eē maior i vno
qz in alio. nō tñ redēptio respectu
effectus priuarii. puta liberatio.

103
nis. a fultute recipit hāc inequali-
tatē. Immo vt sic. oēs equalr sunt
redēpti. q. et cōcludit. q. lz virgo
beata nobiliori mō sit redēpta pri-
mo mō. i. q. tū hūit maiorē grāz et
gliaz. qz alia psona humana. non
tñ nobiliori mō est redēpta secun-
do mō redemptiōis. quare. et c.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio palea ē. Nō
argumētū firmitatē suam te-
net. Et lz supra pūcto pcedēti ve-
ritate. 7. sufficiēter pbatū sit. q. li-
beratio et redēptio nō psupponūt
casus: s. vt casus i actu. vt casus i
dispositiōe ppinqua. tñ adhuc ali-
qualr insistēdū ē. Et iō dico. q. cō-
cedi d. liberationē cōi acceptiōe.
vt plurimū verificari respectu ma-
li iā habiti. s. iterius magis pscr-
tādo. et locutiōes i sensu suo p-
derādo nō icōuenit: imo ē necessa-
riū pcedē. illū liberatū. q. ne cade-
ret misericorditer pseruat. vñ i Ri-
car. i. 3. di. 19. ar. p. q. 3. declarans
qualr p passionē xpi sum⁹ libati a
pena eterna dicit. q. aliquos libe-
rari a pena pōt tripliciter itelligi
. s. aut eos a pena eterna iāz hita
erripi. aut a reatu illi⁹ pene absol-
ui. aut ab illo reatu pseruari. quo-
libet autēz istoz modoz accipiat

liberari a pena eterna dico. q̄ oēs
hoies p̄ meritū passiōis xp̄i libatī
sūt a pena eterna q̄tū ad sufficiē
tiā. hec ille. Ecce igr̄ quātr libera
tio accipit p̄ p̄seruatiōe. q̄ nec in
cōueniet ēt sumē sic redēptionem
cū sit q̄dā liberatio. Et iō idē Ric
car. eadē. di. ar. 2. q. 1. dicit. q̄ chri
stus in hoc q̄ p̄ mortē suā deo satisf
fecit p̄ pctis n̄ris. pp̄ que obligati
eramus pene eterne. vere dī nos
ab illa pena redemisse. In hoc ēt
q̄ sumo p̄ri seipsuz moriēdo p̄ no
bis obtulit sacrificiū. quo nos deo
recōciliavit: et ianuā ad vidēdum
deū nob̄ aperuit. vere videt nos
redemisse. q̄ redimē ē id q̄d suuz
erat. v̄l eē debebat sibi restituere.
marie p̄cio interueniēte. hec ille.
Cū q̄ de' gl̄iosus p̄uideret v̄gi
nē Mariā ex mō p̄ceptionis sue
casurā. et ita ipsaz. vt sic. deper
dēdā. et tñ merito p̄uise passiōis.
exhibēde tñ. in ordine ad hāc p̄so
nā ipsaz p̄seruauerit. quodā mō
eā que sua semp esse debebat sibi
restituīt. Et q̄ i tali restitutiōe in
teruenit p̄ciū sanguis xp̄i b̄ndicti
p̄ ea exhibēdi. iō vere et irrep̄hēsi
bili locutiōe. talē p̄seruationē quan
dā possum' appellat redēptionē.
Et si aduersari' p̄tēuēdo insultet.
q̄ auctitates sctōz. sonāt redēptio
nez xp̄i dicē liberationē a fuiture

p̄tracta nō aūt p̄trabēda. huic r̄i
dēt Amici v̄ginis. mō quo p̄cece
dēt puncto. fasciculo. et cōbustiōe
sexta. dictū fuit. ad auctitates spe
cialiter accusantes br̄az v̄ginē de
peccato originali. Et qm̄ nullo mo
do admittat redēptionē sic p̄ser
uatis cōuenire. cū contentiōibus
deseruire minime liceat. cū deuo
tis virginis eius inocētiā cātabo.
et dicam. queretur peccatū illius.
et nō iueniet. adherendo magis
opinionī vere illuminatoz et zela
toz honoris ipsius. quā false iter
pretationi in sctōz sermonib' ab
ipso facte. q̄. et c. Secunda quoq̄
solutio illius palea ē: p̄ quo nota
tur. q̄ sicut effectus positius hui'
redēptiōis. nō stat ī diuisibili: s̄
habet magnaz latitudinem. vt de
se patet. quia nō omnes h̄nt eūdē
gradū gratie siue glorie. Sic esse
ctus priuatius habet aliquales
latitudinē saltem quo ad moduz.
nō quo ad essentiā ipsi' redēptio
nis. p̄. licet enī quo ad essentiā
redēptionis: Joannes baptista.
et Petrus fuerint equaliter redē
pti. et ambo ex merito passionis
christi p̄uise liberati a peccato
originali. nō fuit tamē equalitas
ex parte modi. quia Joannes ba
ptista. etiā in materno ventre fuit
sanctificatus. et petrus solū in cur

conciſiōe liberatus . ⁊ in ſpiritus
ſancti aduentu ſanctificatus. Si-
militer Joannes baptiſta fuit re-
demptus ne in mortale vnq̄ la-
beret. quod non fuit in petro. niſi
poſt ſanctificatiōē ⁊ aduētū eius-
dem ſpiritus ſancti. Stat ergo eē
vnā ⁊ eandē redemptiōē eſſen-
tialiter. ⁊ nō habere diuerſos mo-
dos. q̄ tamē non variāt eſſentiam
ipſius redēptiōis. Vñ p̄pter hoc
aſſignauī in tercio puncto articuli
p̄cedētis ſex modos redēptiōis.
Dixit enī de mēte dñi Alexandri
pape. q̄ primus modus redēptio-
nis. eſt quo quis redimit̄ poſt la-
pſum ī mortale peccatum. ⁊ hoc
modo redimunt̄ comuniter homi-
nines peccatores: Secundus mo-
dus. eſt quo quis redimit̄ poſt la-
pſum in veniale peccatum. ⁊ iſto
modo redimunt̄ viri perfecti ca-
rentes mortali. Tertius ē quo q̄s
redimitur poſt lapſus in origina-
le peccatū. vt pueri paruuli in vte-
ro. vel extra vterū. Quartus mo-
dus. ē quo quis redimit̄. ne laba-
tur ī mortale vt aſſeritur de Jo-
anne baptiſta. ⁊ de apoſtoliſ poſt
aduētū ſpiritus ſancti. Quintus
modus ē quo quis redimit̄ ne la-
batur ī veniale. vt eſt certū de vir-
gine benedicta. ⁊ ab aliquib⁹ cre-
ditur de Joāne baptiſta. propter

104
illū verſiculum. Ne leuit ſaltē ma-
culare vitam ſannne poſſes: q̄uis
Augustinus in libro de natura ⁊
gratia contrarium ſentire videa-
tur. Sextus modus. eſt quo quis
redimitur. ⁊ ſeruatur. ne labatur
in originale peccatum. ⁊ hic mo-
dus eſt nobiliſſimus ⁊ perfectiſſi-
mus. Quoniaz ergo chriſtus q̄n-
q̄ p̄miſſis modis redemit. ſeq̄-
tur q̄ ex quo fuit p̄fectiſſimus re-
demptor. q̄ etiā ſextū modum re-
dimēdi habuit: ⁊ per conſequēs.
q̄ aliquod fuerit indiuiduū in na-
tura humana ſic redemptum. q̄d
non fuit in originali conceptum.
⁊ ſi de aliquo indiuiduo hoc cre-
ditur: maxime credendum eſt de
virgine benedictiſſima: quā omni-
bus gracijs plenam. ⁊ ſecunda-
tam. omnes deuoti conſitent̄. Ex
quibus omnib⁹ patet. quid dicen-
dum ad ſolutiones illas. ⁊ quali-
ter debilitatem palee habentes
contra auri firmitatem non p̄-
ualuerunt. Stat ergo aureuz ar-
gumentum. quare ⁊ ſtat veritas
credita. q̄ b̄n̄dictiſſima virgo non
contraxit peccatū originale.

Argumētū. x. Sed decimum o-
ctauū inuectiua.

Chriſtus benedictus fuit p̄-
fectiſſim⁹ mediator. q̄ ego glo

cosa nō p̄traxit p̄tūz originale .
 Antecedēs ē fidei. Cōsequētia pro
 bat̄ ex duob⁹ p̄suppositū. primū. q̄
 p̄fectissimo mediatori. nō d̄z defici
 cere actus p̄fectissim⁹ mediādi cir
 ca p̄sonā p̄ qua maxime mediat.
 p̄z. ex opposito .n. p̄dicati infer̄
 oppositū subiecti: s̄z p̄suppositū
 ē. q̄ actus p̄fectissim⁹ mediādi re
 quirat p̄. es̄eruationē a culpa i p̄so
 na p̄ qua maxime mediat. hoc ē
 ex alio. p̄z. q̄z cū hoc sit possibile .
 nisi p̄seruaret. nō h̄ret actū p̄fectis
 simū mediādi. Ex his. q̄ apparet
 illatio. quā deducat quilibet deuo
 tus p̄ se. ⁊ videbit cōclusionē de
 notam .s. q̄ virgo benedictissima
 fuit p̄seruata a peccato origina
 li. pro qua ēt videat. q̄ dixi i p̄ria
 rōne. p̄cti t̄rcij articli primi. q̄z
 multū deseruiūt ad hoc argumen
 tum declarandum.

Palea Inuectiue.

Ad hoc argumētum r̄ndet
 amicus ille. negādo p̄sequē
 tiā: q̄a si valeret sequeret. q̄ null⁹
 alius cōtraxisset peccatū origina
 le. q̄d ē hereticū. Cuz fuerit enim
 p̄fectissim⁹ mediator circa oēs
 hoies. q̄ h̄uit actū p̄fectissimū me
 diādi circa eos. ⁊ sic p̄seruauit eos
 a cōtractu peccati origina. Si r̄

ex hoc mō atquēdi possem⁹ cōclu
 dere: dicit ipse: q̄ eēt aliq̄s ange
 lus ipeccabilis a creatiōe sua. v̄l
 aliq̄s hō i mortalē a nā. p̄bat̄. q̄a
 deus ē optimus creator. q̄ debet
 apparere in aliqua creatura opti
 mus modus creādi. S̄z optimus
 modus esset. q̄ crearet aliqd sine
 defectibilitate. q̄ ⁊ c̄. Et infer̄ ad
 suū p̄positū. q̄ ille ē p̄fectissimus
 mediator. nō q̄ mediat vt p̄t. sed
 vt debet. Et sic fuit christus respe
 ctu virḡis ⁊ alioz hominū. respe
 ctu quorum debuit mediate: ita q̄
 subleuaret lapsos nō aut̄ p̄serua
 ret casuros. q̄ ⁊ c̄. Hec sūt que ex
 multis suis verbis breuiter elice
 re possuz.

Ignis veritatis.

Sed hec solutio palea ē. Iō
 argumentū firmitatē suā te
 net. Et pro primo amici n̄ri moti
 uo eēt ab eo querēdū. an cōcede
 ret hoc argumētū. X̄ps fuit perfe
 ctissimus mediator. ⁊ ita media
 uit p̄ Joā. bap⁹: q̄ ēt in ventre ma
 tris fuit sanctificatus. ⁊ i mortale
 peccatū nunq̄ cecidit. q̄ ita fuit in
 oibus alijs hoibus. p̄z. n. q̄ recte
 r̄ndēdo. esset negādū. ⁊ t̄n argu
 mētū suū. quo veritatē verbis mē
 dacibus cōfundē n̄ri est idē. Si

militer nō valet. Xps fuit pfectissi-
mus mediator. q̄ hūit eūdē actuz
mediādi circa psonas oēs . p qb̄
mediavit. p̄ro huiusmodi. q̄ veri-
tate declarāda ē notadū. q̄tuz ad
p̄ns spectat. qz etiā in. 2° articulo
p̄cto. 3° veritate. 5° aliqua r̄ tactū
ē. q̄ p̄ncipale officū mediatoris .
ē recōciliare psonā offendētē pso-
ne offense. Et sic b̄ndictissim^o me-
diator dei et hoīuz xps iesus. hūit
p̄ncipalr̄ recōciliare nām huma-
nā suo creatori. v̄t i. 3° sentētiarū.
20. vi. satis abūdāter a Theolo-
gis tractat. ita q̄ p̄ncipaliū media-
toris n̄ri officū respicit recōcilia-
tionē. sicut et p̄ncipalē cā passibil̄
carnis assumptiōis. fuit pp̄ satisfā-
ctionē pcti. Ad mediatoris
itaqz officū p̄plēdū. nihil aliū re-
quirat . nisi q̄ p̄sone offense aliq̄d
offerat obsequiū p̄ offendētib^{us} re-
cōciliādis: q̄d obsequiū. tal̄ perso-
na grātius acceptet: q̄z sibi fuerit
displicēs offēsa illata. quo mediā-
te remittat iniuriā. et recōcilietur
offendēs. Adodo si p̄sone prius
offensa. et nūc recōciliata. cū toto
hoc. q̄ ex mediatoris gratificatio-
ne. oēs illos p̄ q̄bus mediabatur
sibi recōciliatos acceptavit. aliq̄d
de numero recōciliatorū. quē secū
in regia dignitate p̄sedē disponit.
singulr̄ decorat. et gr̄ijs ampliori

b^o magnificat. nō pp̄ hoc ē argnē-
dū. q̄ sic oib^{us} p̄ferat. quia nō oēs
assūmit ad regias p̄sultatiōes. nec
ex hoc recōciliator. v̄t ip̄e media-
tor accusari ōz. qz mediatoris ob-
latio vniuersalē meruit recōcilia-
tionē. et p̄sone p̄ri^{us} offensa et iam
recōciliata. nulli se debitorē fecit.
sz totū p̄plet ex suo mero et l. bali
gratuito pacto. Applicādo aut̄ oi-
cta ad p̄positū nostrū. sciēdū v̄t ē
p̄cto. 3° Articuli secūdi dictū ē de
mēte Scoti. post Ansel. q̄ hoī fa-
cto dei inimico p̄ culpā. disposuit
ipse de^{us}. nō remittere talē culpaz.
nisi p̄ aliq̄d sibi oblatū. q̄d grāt^{us}
acceptaret. q̄z offensa illa eēt sibi
displicēs. et qz tale obsequiū offe-
rēdū trinitati: q̄d eēt sibi grāt^{us}: q̄z
eēt sibi displicēs tota offensa gene-
ris hūani. n̄ poterat offerri ab ali-
qua p̄sone hūane nē. disposuit sc̄tā
trinitas p̄sonā dilectā p̄ obsequio
huiusmōi hūano generi dare: tal̄
p̄sone nō est nisi xps. et tale obse-
quiū. ē illū in quo maxia apparet
charitas. q̄d est offerre se vsqz ad
mortē. Ita q̄ illa b̄ndicta passio.
fuit cā meritoria respectu ois bo-
ni collati hoī viatori. Et fuit illud
grātissimū obsequiū. quo oēs recō-
ciliati iūm^{us} deo. Recōciliatio. q̄ ē
effectus essētiāl̄ huiusmōi media-
tiōis. q̄ aut̄ b̄tissima trinitas acce-

ptauerit illud munificentissimum obsequium. et sic gratum habuerit. quod est ex illius sola prouisione. voluerit et preferre maxima dona aliquibus personis reconciliatis. assumendis ad diuersa officia per regnum suum. non ex hoc est arguendum. quod omnibus talia sint collata: vel si non sunt uni collata. non ex hoc oportet arguere. quod nemini alteri sint collata. quia cum principali effectu ipsius mediatiois. stat ex maxima gratitudine oblatis obsequiis: et liberalitate incomprehensibili largitoris. quod secundum beneplacitum sanctissime trinitatis. diuersis diuersis preferantur gratie. Unde et iam tactum est. Ioan. bap. ultra reconciliatiois conuenienter prouidit sacrificatiois et in utero materno. et prouisione a peccato mortali. quod tunc fuit ex passione benedicti filii prouisa. tanquam causa meritoria. Et sicut ultra conuenienter effectu mediatiois prouidit beatissime uirgini. quod nunquam laberet in aliquo actuale peccatum. Et quod certitudine fidelis. quocumque modis reperimus beatissimam Trinitatem merito mediatoris humano generi varia spiritualia dona prouidisse. tunc per gratiam suam homines a lapsu in culpam subleuando. tunc per eandem gratiam eos ne cadant prouidendo. ut combinatio perfecta reddat in effectibus nostri benedictissimi mediatoris. addunt uirgis amici sextum modum: ad modum multoties declaratum. quod scilicet eadem sancta

trinitas uoluerit merito mediatoris aliquam personam prouidere ne cadat in originale. sicut aliquos ne in actuale: quodcumque labantur prouidit. Nec pro intuitu cernere possunt. hunc mediandi modum dignissimo mediatori defuisse. cui ample alij omnes ab omnibus catholice sibi attribuunt. Si autem et hunc habuit. maxime circa prouisione matrem habuisse deuotissima fide preferat. Sicque credunt et docent. quod illatio toties replicata necio teneat. scilicet. Christus fuit perfectissimus mediator. quod uirgo benedicta fuit prouidita ab originali. Unde et per. et. quod ex hoc inferre omnes alios sic prouidatos. est signum. quod tali sic inferenti. mediatoris officium minime notum est. Sufficit. enim. quod omnes uniuersaliter de natura humana gaudere possunt de reconciliatiois prouisione merito mediatoris. et si non assumunt ad illa prouidita dona: quod sunt processa dignissime genitrici. et angelico prouidator. et perfectis apostolis. quod et per. quod illa illata in iuria amicis uirgis. scilicet. quod ex suo argumento sequatur heretica positio. ortum habuit aut ab affectata ignorantia. aut a criminosa passione: quorum unum negare debuit eius officium. alter religiose professio. Ex dictis quoque patere potest. qualiter et secundum motum aduersarij palea fuit. Pro quo notandum. quod non est idem arguere prouidato

nē v̄gis ex p̄fectissimo mediatoze.
r arguē iuertibilitatē liberi arbi-
trij i boie ex p̄fectissimo creatoze.
primuz. n. deducit sine calūnia: q̄
nō deficit secundo. probat. Nā ex
hoc. q̄ placuit b̄issime trinitati di-
latasse mediatoris officium. ali-
quos. videlicet. p̄ qb̄ mediātū ē
subleuādo post lapsuz in mortale
v̄t veniale. aliquos aut oio prefer-
uādo ne i aliez aut aliez cadant.
oēs vero ab originali mundādo.
licet r hoc. suā habeat latitudinē.
vt p̄z. de Joāne bap̄ etiam in vte-
ro sanctificato. ex his inquam su-
munt virginis amici occasionē in-
ferendi p̄seruationē ipsi b̄ndi-
cte v̄gis. q̄ ex quo actus media-
tionis dilatatus ē. i subleuādo. r
p̄seruādo diuersimode ad moduz
declaratū. nō videt q̄ defuerit sibi
actus alius q̄ maiorem sonat p̄fe-
ctionē. s. q̄ ita mediauerit pro ali-
qua p̄sona. q̄ fuerit illa p̄serua-
ta ab originali peccato: sicut aliqua
est p̄seruata a mortali r venta-
li. Aliter nō vident qualr cōbin-
tio hoz actū sit cōpleta. si perfe-
ctior deficiat act̄. Et huic tali po-
sitioni deuotorum virginis suffra-
gatur non solum cōgruitas. cū nō
deceat. deum pariter operari re-
spectu matris. r alioruz. sicut nō
decurt omnes assumi ad statuz pa-

triarchalem. aut prophetales. si-
ue apostolicuz. sed etiā fauet Ra-
tio. Miraculuz. r vniuersalis cō-
fessio catholice fidei. Quare. p̄z.
q̄ illi illationi prime. nō est assi-
gnanda calūnia. quā secunda il-
latio minime euaderet. cum ibi re-
cta ratio. vera decentia. attestans
miraculuz. aut fidei confessio non
cōcurrat. vt patet. in Theologis
secundo sententiarū. Arguere ita
q̄. Deus est perfectissimus crea-
tor. q̄ Angelus natura impecca-
bilis creatus est tantū concludit.
quantum si dicat. q̄ quia deus est
perfectissimus creator. ideo mil-
le mundos creauit. p̄z. quia vtro-
biq̄ arguit a perfectione dei. ad
opus. vel effectum primo aspectu
perfectiorem. vt p̄z. intelligenti.
r tamē nulla haruz illationuz va-
let. quia vt ipsemet aduersarius
cōfitef. nō est perfectissimus crea-
tor: qui creat quod potest: s̄ sicut
potest r deoz. Et ideo si recta ra-
tio suaderet fuisse bonū. q̄ angeli
essent creati impeccabiles. vel q̄
centum mundi essent adhuc crea-
ti. vel creādi. esset concludendum
omniū conditor bonozū sic fecis-
se: secundū sententiā Augustini. 3.
de libero arbitrio: Sed quia ta-
les circūstancie deficiunt in vlti-
mis factis illationibus. cū non sit

condecencia. siue fidelium confes-
sio. q̄ deus creauerit mille mun-
dos. seu angelos impeccabiles:
sed sola est possibilitas. vt patet.
que tamen circumstantie in prima
dilutione mirabiliter apparent. ⁊
maxime oculis. velamen passiōis
deponētibz. ideo dicendū est. q̄
deuotorū virginis consequentia.
fuit rationalis ⁊ pia. ⁊ sic omni-
no admittenda. Sed alta quā nul-
la suadet ratio. nec admittit fides.
fuit magis volūtaria ⁊ ficta. qua-
re ⁊ ab oībz repellēda. Nō du-
bito tam. q̄ in simili materia plu-
ra scribi possent. s. an cum perfe-
ctissimo creatore. stet vertibilitas
liberi arbitrij ad bonū ⁊ ad ma-
lū. ⁊ huiusmodi. Sed. quia p̄sens
negotium Compēditatē sequi-
tur. ⁊ perscrutari talia p̄inet ad
secundū sententiaz. ideo bonū vi-
sū est tacto puncto ad amicos vir-
ginis pertinēte reliqua silentio p̄-
trāsire. remittens curiosos ad sō-
tes theologiaz questionū. ibi vi-
deant. ibi legant. ⁊ largā. plenā.
q̄ problematis premissi inueniēt
declarationē. Patet. q̄ in p̄posito
nō veritas Argumenti. q̄ nullo
modo ipugnauit. nec aliquo mo-
do debile reddit falsa Aduersarij
solutio. siue accusatio. Itaqz ex oī-
bz tam succincte. q̄ sine dubieta

te dictis in isto puncto manifesta
ta est fragilitas solutionū Amici
nostri: quas recte sub noie palee
semp descripsimus: vt inde appa-
ret. q̄ sicut palee debilitas acutis-
simo igni nequaquā resistē pōt: Ita
argumētis firmissimis amicoz in-
nocentissime marie: verbose solu-
tiones etiā in minimo obesse ne-
queunt: Nec mirum: quia veritas
oībz preualet. firmitatē enī hz
ab inuictissimo deo. cui recalcitra-
re durissimū. imo nephandissimū
est. Sed anteq̄ ad terciū punctuz
descendam. notēt feruentissimi a-
matōres dei genitricis. q̄ vt sup̄.
p̄cto. p̄ huius articuli dictū ē. nō
oībz libelli solutionibus singula-
res hic assigno euacuationes: tuz
quia ex contentis in compendio
isto patere possunt. tū q̄ non oīa
per ipsum recitata argumenta a
nobis: itaqz valida acceptantur: tū
etiā q̄ aliquas eius recitatas so-
lutiones itūeti statim occurret. q̄
passio ⁊ furor direxit pauperculū
illū. non aut zelus siue charitas.
Cōtra que nec verbo. nec calamo
p̄tendere visuz est: Sufficiat itaqz
in nihilū redactā eē p̄positā pa-
leam. dei virtute: ⁊ virginis inter-
cessione. Nūc q̄ vltimi puncti cam-
pum ingrediens ad innocentissi-
mā celi Reginā prius pfugio: itā

107
quod ad singulare remediū: ubi hu-
manū auxiliū nō sufficit requisitū
ut sua sapiētia, sua misericordia
suaque gratia, non deficiat comple-
mento laborū meorū: quorū prin-
cipio, et medio semper interesse di-
gnata est. Adsis ergo. **B**enedi-
cta super Benedictos nobis opti-
me de tuis perfectionibus sentiē-
tibus: quia totiens laus tua can-
tur, quoties innocētia de te astrui-
tur, quare faueas gloriā tuam cō-
fidentibus. **D**esp. linguā: et sensus
eius dirigas: qui presentis com-
pendij excellētie tue terminū glo-
riosum imponere studet.

Punctus tercius Articuli ter-
tij principalis, in quo ostendit: quod rō-
siones deuotoꝝ v̄ginis, date argu-
mentis oppositis: falso calūniant
in 4. parte inuectiue.

Circa tertium punctū huius articu-
li, repetēde sunt quādam bene
adducte rōsiones deuotoꝝ virgis,
ad aliqua male interpretata ab ad-
uersario, quas ipse in 4. parte in-
uectiue sue falsas eē dicit. Et h̄ il-
le in. xx. Rōsionibus talibus, ter-
minet hanc quartā libelli partē, quā
tū plures, et pauciores, s̄m quod ex-
pedit, ab amicis Regine datur,
maxime pro vt falsa, et diuersa pro-

ponunt argumēta, in hoc cōpendio
honoris v̄ginis: quod ordinatissimū
requirit processum: solū, x. repetā, vt
finis tractatus, principio, et medio
sit cōformis: et sic declaratio: et p-
batio perfectionū marialiū pro-
pria nō careat perfectiōe. Et nisi
inuidozum maledicta t̄muissez, a
quorū linguis venenatas sagittas
expectat pudicissimus liber iste,
huius partis nullā, aut saltem mi-
nimā fecissez mentionē: cū per iam to-
tius repetita facillimus habeat
aditus repellēdi quascunq; obie-
ctiōes. Sed ne silentio r̄ndere vi-
deant, quod tante matris honorē ze-
lant, breuiter bene date in puncto
p̄nti repetent solutiones, et ami-
cis veritatis manifeste declarabi-
tur, quod in illis nihil dictū est, nisi quod
pietas et ratio suggestit. Et quia
per dicta supra, tā in primo et se-
cūdo puncto huius articuli: quā in alijs
punctis secūdi articuli: oib; suis ca-
uillationib; data ē solutio: nūc obie-
ctionibus suis, noue nō sūt inqui-
rēde solutiones, nisi ad folia iplen-
da, sicut in inuectiuarū libello sepe-
fit, s; solū iam date repetēde et cō-
firmāde: Ideo in hoc vltimo pun-
cto, talē seruare ordinē statui, quod vt
delicet illis p̄positionib; quas in
sāctoz auc̄tantib; fundari dicit, x.
repetā solutiones: quas tū et ipse re-

citatur. et modum quo intelligi debent
exprimam. ut sic. vero illarum sensu
habito. cognoscant tamen omnes veri
tatis amatores. quod parum. aut nihil
obstat. quod ab aduersario in oppositum
in libelli quarta parte obijciunt.
Bene namque intellecte rationes ze
latoz virginis matris. non minus
firmitate. quam honestate. ac deuotio
ne sonant. Et in hoc est summa veri
tatis. ut videlicet passioe deposi
ta. valde intellectum vellate intelli
gat unusquisque fidelis. quod sibi velint.
et suasue rationes. et firmissime re
sponsiones pro opinione piissima. Nec
tunc multum est curandum de multipli
catis verbis oppositum concludentibus.
quia illis non nisi verbis respondendum est.
scripture autem omnia tradere nequaquam
liber. maxime. ubi ordinatissimum requi
rit processum: quale benedictissime vir
ginis laudes hic declarate expo
stulant. Proposita igitur intentione
punctis punctis: iam iam ad executio
nem procedo.

Prima expositio solutionis pri
me falso impugnate in. 4. parte
inuestiue.

Quia in dictis scripturis reperitur. quod
omnes filii naturales Adae contraxe
runt originale peccatum recurrendum est pro
Ratione ad primum punctum articuli

huius: Sed et potest dici iuxta al
legata ab aduersario in ista parte
quod huiusmodi locutiones intelli
guntur de iure et de debito. non au
tem de facto: unde aliqui habent
peccatum originale de iure et de
facto. sicut omnes alij a Christo.
et a benedicta virgine. Aliquis au
tem est. qui de iure: aut de facto
nunquam tali contaminatus est pec
cato: et hic solus est christus. Vir
go autem virginum. de facto ca
ruit culpa originali: in quantum au
tem habuit unde de se contrabe
ret dicitur habuisse illud de iure.
huius solutionis sensus verus est
iste. Pro quo notandum quod secun
dum veros innocentissime ami
cos Regine. triplex de peccati o
riginalis contractione inuenitur dif
ferentia. primo namque est speciosis
simus pro filiis hominum. qui nec
Adae maculas admisit. nec unde
admitteret naturam importauit. Cum
enim per dicta in primo et secun
do articulo. ad originalis culpe con
tractionem inter alia requiratur
debitum habendi iustitiam origi
nalem. et eius carentia. quod de
bitum naturales filij Adae in ipso suscep
erunt. et benedictus Iesus non descende
rit ab Adae naturali propagatione. ideo in
ipso non fuit immediata dispositio
ad talem contractionem de ipso. quod dicitur

ab huius veritatis sectatorib⁹. q^o
q^o nec formalr habuit culpā ori-
ginalē : nec nālem aptitudinē ad
ipsaz hñdā. ideo nec de facto. nec
de iure in ipso tale ē reptū pctūz.
Cōsiderāt secūdo p̄nominati zela-
tores. q^o virgo v̄ginū seminalr est
ppagata ab adā. ⁊ sic nō exclusā
ab illa imediata dispositiōe cōtra-
hendi originale. ita q^o relicta na-
ture sue. q^o ⁊ ipsa i primo parēte
acceperat debitū hñdi iusticiā ori-
ginalē: quā tñ ⁊ i illo deperdidit.
habuit vnde p̄traheret istā macu-
lam. ⁊ hoc vocāt cōtraxisse de iu-
re. q^o nihil aliud ē. q̄ q^o ex modo
q^o fuit filia nālis. Ade habuit vñ
p̄traheret. Et q^o sibi derelicta. nō
poterat nō p̄trahere. ideo habuit
debitū p̄trahēdi. q^o qdē debitum
dicit quādā inevitabilitatē respe-
ctu peccati originalr p̄trahendi. si-
cut dicimus nos in p̄ni via de le-
ge comuni. habere debitū peccan-
di saltē venialr. in q̄tū non possu-
mus nō h̄re illud. h̄re aut peccatū
originale isto mō. non est h̄re iusti-
tiz aliquā. ad modū quo de nob̄
formalr p̄trahentibus dicit. s^z so-
lum significat. q^o licet benedictissi-
ma v̄go fuerit p̄servata a macula
originali. illud tñ nō arguit. q^o ha-
buerit esse hāc p̄sonā aliter: vel p̄
aliū modū. q̄ nos: q^o ita seminalr

6108
fuit ppagata. sicut quilibet nostz:
⁊ sic ex hoc cōcludunt differentiā
nō habendi pctūm originale in fi-
lio dei ⁊ in ei⁹ matre. vt iā. ⁊ se-
pius supra patuit. Ultimi aut ha-
bentes originale peccatuz vtroq³
modo. fuerūt omnes alij excepto
christo benedicto p̄ naturā: ⁊ bea-
ta virgine p̄ gratiaz. q^o oēs pari
confessione cōcludūt. Adodo ad
propositū nostrum. sancti loquen-
tes generalr de p̄tractiōe peccati
originalr p̄pter causam in puncto
primo huius articuli expressaz in-
cludunt etiam virginem sanctam
cōtraxisse peccatū. nō quia oēs ta-
les crediderint. q^o illud habuerit
formalr sicut nos. sed magis ex-
primere volunt. q^o habuit ex natu-
ra sua debitū illud habendi. i q̄tū
habuit esse homo naturali propa-
gatione. sicut ⁊ alij filij natura-
les Ade. Et sic sibi derelicta ha-
buit inevitabilitatem ad origina-
le peccatum. Quare ⁊ patet. qua-
liter respōsio adducta per aduer-
sarium. si ad mentem amicosum
regine celi intelligatur nullaz pa-
titur reprehensionem. Immo tā-
q̄ vera ⁊ digna honore a fide-
bus est acceptanda. Unde bene
exposita repellit a se obiectiones
Adversarij. in quibus equivo-
cabat de debito. Nam quando

dicat. quicquid soluit debitum quod habet iustum facit: sed secundum viam nostram omnes homines ab adam propagati habent debitum peccandi. quod peccando faciunt iustum. et sic peccando non peccant. per. n. quod istum modum perueniendi. docuit eum passio et defectus charitatis. debitum namque assumptum per ipsum in argumento suo dicit quaedam obligationem. quod habet ortum a mutua voluntate partium iuncte prehenditur. quod est debitum legale. debitum autem quod assumimus est in nobis respectu culpe prehende. dicit solum inevitabilitatem quaedam ad modum declaratum. quod quidem debitum accepimus nos in. p. parente. quod. et c.

2. expositio solutionis secunde falso impugnate in. 4. parte iunctive.

Quam in aliquo scriptorum dicto inuenit. quod omnes peccauerunt. Ultra responsiones super in loco suo expositas. potest et dici: iuxta allegata ab aduersario. quod tales locutiones intelligi debent de lege comuni cum quo in stabit. quod non se extendant ad personam privilegiatam. qualis est in casu nostro virgo benedictissima. Huius solutionis sensus verus est iste. per quo notandum. quod adam per se et sua posteritate accepit iustitiam originalem. quam per dendo. sibi et suis filiis illam perdidit. quod sicut fuit comune de

bitum omnibus habendi illam. ut sepe dictum est in. p. articulo. ita imputatio per illius carentiam non est sola in. p. parente: sed et ad posterum transit. Exigit enim deus a natura humana. quod ipse dedit. et quod sibi iuste debet. et non inueniendo in ea quod dedit. aut illius equalis. iuste punit. Ad id in proposito nostro. Ratio peccati originalis et peccati in debito habendi iustitiam originalem. et carentiam illi. Tale autem debitum. est comune omnibus descenditibus ab adam per rationem seminales. ut. per. per dicta in. p. articulo. Et quod quando aliquid presequitur esse naturale alicuius dicit illud de comuni lege ei per petere. ideo de quocumque descendenti sic seminaliter ab adam. dicitur quod de lege comuni habet peccatum originale. cum quasi naturaliter debitum habendi iustitiam originalem et eius carentiam. consequantur esse cuiuscumque persone humane sic a. p. parente propagata: unde. quod de lege comuni de fecunditas voluntatis presequitur naturam humanam. ut lapsam. ideo dicimus quod quilibet de comuni lege peccat in presenti vita. Et sic. quod actio qualitatum in nobis et elementorum. tandem inducit defectum et mortem. ideo dicimus. quod de comuni lege quilibet nostrum morietur: sed licet ita sit. nulla est tamen repugnancia dicere. quod aliquis sit preuatus a venia lipctio et morte. et si in aliquo scriptorum dicto inuenirem. quod nullus in presenti

vita libera a pctō ē actuali sicut
dicit Joānes. Si dixerim⁹. qz pec
catū nō hēmus. ꝛc. possemus ꝛ dī
bemus excludere vginē bñdictaz
ēt sc̄is illā nō excludētib⁹. ꝛ di
cere. q̄ ipsa venialiter peccasset d̄
cōi lege. in q̄tū. s. hūit voluntatē v
tibilē nec in bono nāliter firmatā
qm̄ cōsequebat defectibilitas: ꝛ si
bi derelicta aliquādo illā defecti
bilitatē hūisset. p actū aliquē saltē
pūū iordiatū. Et sic vēialiter pec
casset. Cum hac tñ defectibilitate.
quasi nālī. ꝛ pctō d̄ cōi lege ab oī
bus aliquādo ē ab ipsa. vt sic ppe
trādo. nō minus cōcederemus. im
munitatē ab actuali pctō p grāā
pziuitatē sibi cōcessā. Sic p̄cise
dicendū est in casu nostro. scientes
enī familiares vginis bñdicte. q̄
ipsa fuit idiuiduū hūanū ab Adā
ppagatū cōcupiscibiliter: ꝛ q̄ tale
esse. cōseq̄ debitū iustitiē origināl
ꝛ carencia ei⁹: ꝛ sic de cōi lege p̄
ctio originalis pcti. ideo dicunt. q̄
sc̄ōꝝ auctoritates sic sunt itelligē
de. q̄ vgo bñdicta hūit originale
peccatūz idest habuit nāz quā cō
muniter pctūz originale sequit. ꝛ
sic hūit illud de cōi lege cū quo tñ
stat. q̄ qz p̄suata a deo glorioso. n̄
hūit formalit̄ iustitiā cōplētē rō
nez pcti origināl. Sꝛ obijcit adv̄
sarius dicēs. Si fuit p̄suata a lege

cōi. g. hoc fuit p pziuitatiū. cui nō
est credēdū nisi appareat ei⁹ vitas.
Ad hoc respōdet. q̄ huic pziuite
gio attestat̄. Ratio sc̄ōꝝ ꝛ docto
rū auctoritas. Devotio. Pietas.
Becē. ia. ꝛ alia sup̄ cōmemorata:
Sꝛ specialiter de ipso faciūt fidez
illa tria p eundē aduersariū ānota
ta. qz multe figurate ꝛ enigmati
ce locutiones. in sacra scriptura
sensū vꝛ hēre difficulter possūt. si
opinio deuotoꝝ vitate careret. Si
militer. si ecclesie. ꝛ pene omni
um catholicorum voluntas ꝛ desi
deriū. de hui⁹ mōi matia inuestiga
tur. interpretatam. ꝛ quasi expres
sam determinationem pro parte
negatiua statiz inueniemus. vt su
pra articulo secundo puncto ter
tio. diffuse declaratum est. Si veni
qz in sanctorū auctoritatibus se
cundarium ꝛ medullatuz sensum
qs p̄scrutat. nō paucas: sꝛ infinitas
eorum sententias habebit. que
hanc innocentissimā. ꝛ nulla for
de peccati deturpatam declarāt.
licet explicitē. rari eorū sermones
de huiusmodi p̄seruatione rep
iantur. propter causam in primo
istius articuli puncto positam. q̄
aūt ille amicus aliquas reuellatio
nes negat p tali veritate. forte for
te ni timor. aut erubescētia retra
beret. negaret ꝛ alia miracula. vt

reuelationes p̄ attestacione mul-
torum sanctorū . et̄ in cathologo p̄
ecclesiā positōz . Nō enim est mul-
tum facile . demonstratiue p̄bare re-
uelationes diuinas ⁊ miracula .
Et ideo infidelibus ⁊ paganis
suadere ⁊ de fide p̄ huiusmodi vi-
as . nisi ad oculū pateāt . ē (vt aiūt)
haurire aquā cribro . Sic in p̄posi-
to . q̄ apparitio scti thome . B . ep̄o
patauino . ⁊ sanitates . ⁊ huiusmo-
di gracie . reddite vouentibus ce-
lebrationē : vel altaris dedicatio-
nē : ad honozē immaculate cōceptio-
nis beate virginis . fuerit ab An-
gelo lucis : vel tenebrarū . nō est de-
mōstratio expectanda . s̄ in eccle-
sia dei . demōstratio alta nescit . ni-
si q̄ spiritus sctūs . nō est spiritus
mēdax . ⁊ cū illo spiritu regat̄ ip̄a
ecclesia . vt̄ sup̄ totiens repetitum
est : q̄ multas apparitiones ⁊ mira-
cula nō magis autentica : q̄ illa . s̄
Thome . de cōceptione v̄ginis be-
nedicte fuerint . laudat ⁊ app̄bat .
qd̄ mirz : si ista huius scti apparitio
⁊ tot tātaq̄ miracula zelantibus
virginis honozē : magnā de sua p̄-
suatiōe fidē ⁊ certitudinē faciūt .
Nec minus tales reuelationes
credibiles reddunt . qz paucis ⁊
paup̄cul̄ personis sint facte . qz ali-
ter reuelationes de catholica ac

x̄p̄iana fide suspecte forent : cui⁹
predicatores primi : qbus ei⁹ ve-
ritas est reuelata : paucissimi igno-
biles . īperitiq̄ exiterē . vt̄ docet
Augustinus . 22 . de . ciui . dei . c . 5 . ⁊
si oīno cōtēdat̄ . miracula q̄ de au-
tēticatiōe veritat̄ deuote a nobis
p̄dicant̄ . minime vera fuisse . hoc
certe maximū erit miraculū . q̄ tā-
ta fidelū multitudo . sapiētes : for-
tes : sanctitate p̄diti : sine miracul̄
se subiecerit . ad cōfiteūdū qd̄ paucis-
simi scalcia . ad modū amici loq̄n-
do . suaserūt . vt̄ et̄ in tercio p̄ctō .
secundi articuli de mente Augu-
stini declaratum est . quare . ⁊ c .

U 3^a expositio solutionis quarte .
falso impugnate in quarta parte
inuectiue .

QUam aliquę p̄positiones vni-
uersales sctoz legunt̄ . cōclu-
dentes oēs hēre pctūz originale :
post respōsiōnē in p̄o p̄uncto hui⁹
articuli datā . pōt̄ et̄ dici . secūdū al-
legata ab aduersario . q̄ ille locu-
tiōes itelligunt̄ de lege statuta nō
aūt de potētia dei absoluta . Hui⁹
aūt solutionis sensus verus ē iste .
pro quo notandū . q̄ sicut sepe di-
ctū est . oēs nos accepimus debitū
habendi iustitiā originālē in Adā

140
et propter eius transgressionem illam perdidimus. quia benedictus deus statuit. quod omnis anima rationalis. que unietur corpori humano propagato seminaliter a patre nostro parente. habeat partem originalem: et in tantum hoc statutum prevaluit. quod si christus benedictus sic descendisset ratione seminali ab Adama. sibi derelictus: isto peccato non caruisset. Ratio huius universalitatis est. quia debitum habendi iustitiam originalem fuit universale. in quantum illa fuit collata Adae et suis posteris. quantum ex parte dei fuit. et perditio illius est fuit universalis. ergo. et statutum de peccato debet esse universale. Modo in proposito nostro. quando sancti loquuntur de culpa originali. non respiciunt. quod deus facere potuit: sed quod decurrat ipsum facere: sed indistincte loquuntur: includendo omnes filios naturales Adae. pro quibus illa lex facta fuit. et quibus est natura talis: et tali modo habitata. quod de se non potuerunt non contra bere peccatum hoc. cum quo tamen stat. quod potentia dei absoluta imo et ordinata. ad modum super articulo secundo puncto primo declaratum aliud potuerit. sicut patere potest exemplo principis statuentis. quemcumque egredientem portam civitatis de nocte crimen tale incurrere. et talem penam mereri. et tamen in egressu sortis amici et collateralera

lis suspendentis edictum et legem. et sic liberantur ipsum sortem a crimine peccando. Ex quibus breviter declaratis nunc respondet ad obiectionem adversarij. quando. n. dicit. quod vel deus preservavit matrem suam a peccato in primo instanti conceptionis sue. et sic statuit quod sine peccato conciperetur et per consequens de lege statuta fuit sine peccato originali concepta. quod est contra: vel preservavit ante instans conceptionis. et hoc est impossibile. quia tunc non erat. Respondendum est. quod virgo benedictissima utroque modo est preservata. Nam primo dicitur potest. quod est preservata in instanti primo conceptionis sue. in quantum in illo primo instanti fuit esse. collata est anime sue tanta gratia. sed non precise. quanta conferatur alicui anime in baptismo. qua mediante non habuit carentiam. et iustitiam originalem et sibi equivalentem. ergo. in quantum fuit prevenuta a gratia. unde in primo instanti preservata. Et cum inferat. ergo. fuit preservata de statuta lege quia deus statuit sibi dare gratiam per quam non macularetur culpa. Dico. quod hoc est pro me. qui dixi ubi supra. quod quia in libertate dei est lex. et rectitudo legis: ideo quicquid facit recte facit. et in quantum rectum dicit quendam ordinem. quicquid deus facit ordinate

facit. tñ habēdo respectū ad priorem legem. s̄m quā nunc nō facit quicqd facit. pōt dici q̄ hoc est factum nō de lege statuta. sed absoluta. quia non facit cōformiter legi priori: sed legi secundarie: quare. &c. Similr potest dici. s̄m. s̄. q̄ preservauit eaz deus benedictus ante instās conceptionis. in q̄tū videlicet ante illud instās. voluit tale statutū de contrahendo originale esse suspensum in vniōe bñ anime cū hoc corpore. & q̄ beata virgo i primo instāti sui eē. non cōtraxit peccatū propter iam suspensum statutū anteq̄ ipsa p̄cipere retur. ideo non inconuenit dicere ipsam p̄seruatā ab originali ante instans sue p̄ceptionis. Et sic p̄. q̄ qualitercūq̄ dicat ad bonū sensum. bene respondet. lz an. ici. ale ad tantā altitudinē minime volauerint. Nec m̄. q̄ hūilitas ascendit. quo propria v̄l elata nō ducit perspicacitas: Sed de his satis.

Q 4. expositio solutiōis q̄ntē falso ipugnatē in. 4. parte inuectiue.

Quam sc̄ōp̄ dicta solū christū ab originali excipiūt. dicēdū est post r̄nsionem supra tactā loco suo. q̄ intelliguntur per nām. ita q̄

ipse solus p̄ nām nō p̄traxit originale. lz & beata virgo p̄ gr̄az p̄seruata fuerit. h̄uius aut solutiōis sensus verus est iste. pro quo notādū. q̄ vt dictū ē supra in primo articulo de mēte Scoti post Anselmō quare xp̄s nō h̄uerit originale. ē q̄ nō h̄uit nāz humanā seminātr ab Adam. vt et dicit Aug. li. 8. nu. & p̄cu. & ideo p̄fitemur illum benedictissimuz exp̄tēz nāliter delicti. exponēdo. ly. naturaliter. sic. q̄ ex modo quo habuit hāc humanam naturā. nec habuit nec h̄re debuit originale peccatuz: Et ideo nō parū errant. q̄ credunt christū immunē a pctō originali per priuilegium. ita q̄ sibi concessum fuerit ex gr̄a nō contrahere originale qd̄ a se contrahere debuisset. Hoc nāq̄ sonaret heresim. lz possit cōcedi sine reprehensiōe hāc christi gloriosi Cōceptionē eē priuilegiatā. i. quadā excellētia dotatā. que nemini alteri p̄cessa ē. Christi itaq̄ cōceptio nō admittit pctū originale etiā naturaliter. Sed v̄go bñdicta. nō p̄traxit originale peccatum per gratiā singularem. qd̄ tamen ex modo quo fuit hec persona contrahere debuit. Et ideo ex his patet. quid dicendum ad istam. Solus Christus fuit sine

peccato originali. qz solus ipse fuit.
ex natura sua. et ex modo quo fuit
iste homo. q originali caruit. cum
quo in stat. q non fuerit solus sine
peccato originali. qz et sua mater.
gratia dei ab illo fuit libera: s3 q
hoc arguit aduersarij dices. Quam
documqz vna priuatio competit vni
uoce duobus. non debet attribui
vni cu nota exclusionis. p3. qz si duo
hoies esset ceci ista esset falsa. So
lus iste ho est cecus. et dato q vni
competat talis priuatio p natura. et
alteri p gratia: sed ita est. q oes
hoies ab Adaz ppagati sunt ceci
peccato originali excepto xpo. et bea
ta virgine. q. falsu est dicere demo
strato xpo. tu solus es sine cecitate
peccati originalis. consequens est falsu.
qz oes scri cofitent solu xpm sine
peccato originali. q. et c. Ad hoc argu
mentu. respondeo formalr negan
do maiorez: qz expresse est falsa.
quam falsitate. q non videt nimis ce
cus est. no p natura: s3 p passionem
aut ignorantiam. nam implicat con
tradictionem. s. q ista priuatio con
ueniat duobus vnuoce. et in vni p
natura: et alteri no. vt presupponit
uis argumti sui. qz aliter no esset
ad propositu. vt. p3. intelligenti:
Sed admissa et posita per casum
veritate maioris: minor de se oio
est falsa: qz primari peccato originali.

non competit vno modo Christo: et
virgini. vt p3. et ideo potest pete
re vni cu determinatione etia cu
nota exclusionis. et hoc. p3. exem
plo in scriptura sacra et sancta ec
clesia. que vere cofitet solum deuz
esse sanctu. i. no terrenuz affectuz:
quod vt sic. est quoddam priuatiu.
et tamen illud competit multis alijs
a deo. Et hoc no nisi. quia intelli
gitur solum deum esse sanctu essen
tialiter. et alios participatiue: li
cet ergo. de duobus sic cecis. di
uersimode tamen: non possit dici
absolute. tu solus cecus. tamen po
test dici. cu determinatione. s. tu so
lus cecus naturaliter: et de alio.
tu solus cecus casualiter. sic in no
stro pposito. qz Iesus et Maria
sunt sine peccato originali. no pot
dici absolute. tu solus es sine peccato ori
ginali: demonstrato xpo. s3 bene po
test et debet dici cu determinatione
.s. tu solus es sine peccato originali
naturalr. et hec est vera. vt. p3. p
suas exponentes. Similr pot di
ci. tu sola es sine peccato originali p
gratia: demonstrata virgine bndicta.
Has veritates noluit intelligere a
micus ille: et forte ppter hoc. qz
caro et sanguis reuellant aliter. qz
spiritus eterni patris. q. et c.

Quinta expositio solutionis. sex

te falso impugnate l. 4. pte luectiue.

Ad ppositiōes scōz vniuersa
les. solū xp̄m ab originali ex
cipiētes: post respōsiones suo lo
co positas. pōt ēt dici. s̄z allegata
ab aduersario. q̄ solus xp̄us fuit si
ne pctō formalr z radicalr. bea
ta autē Maria fuit sine pctō for
maliter. s̄z nō radicaliter. Huius
autē solutionis sensus verus ē iste.
p quo notandū. q̄ vt sepe dictūz ē
pctūz originale formaliter cōsistit
in debito habēdi iustitiā originālē
z eius carentia. Radicaliter autē
cōsistit in mō habēdi hanc naturā
hūanā. Aliquē enī habuisse suum
ēē ab Adā p rōnē seminalē. facit
illū eē filiū nālem ipsius adā. Et
qz qlibet talis filius ē debitor ius
titiē. z tñ illā n̄ pōt hēre. idō. vt
sic. h̄z radicē p̄bendi pctūz origia
le. cū hēat eē hec p̄sona p modū il
luz: p quē nullus pōt nō p̄bere ta
lē culpā. nisi p̄uentat a diuina grā.
Modo in p̄posito nostro b̄ndictis
simus Iesus nō descēdit ab Adā
cōcupiscibiliter aut seminaliter: s̄z
p corpulētā carnē. q̄ n̄ fuit ei² fili²
nālis. i. nāliter precise genit². q̄ vt
sic. nō hūit radicē p̄bendi pctūm
originale. z qz ēt in istāi sue b̄n
dicte p̄ceptiōis. hūit plenitudiē
grē: iō n̄ hūit p aliq^o istāi carētiā
iustitiē origināl: vel sibi equalētiē

grē. q̄. nunq̄z hūit pctūz originale
formaliter nec radicaliter. Qz ve
ro hec benedictissima. hūit corp²
z aiām ad modū alioz. ita q̄ fuit
hec p̄sona z filia nālis ade. qz p
pagata ex viro z m̄tere. idō hūit
radicē p̄bendi pctūz originale. qz
tñ nūq̄z caruit grā. cū ēt in. p^o instā
ti sui eē hūit tantā quanta sufficit
ad deletionē pcti origināl in alio
. q̄. nūq̄z hūit pctūz originale for
maliter. licet hūerit radicaliter ad
modū declaratū. Sicut ēt p̄cedim²
q̄ nūq̄z hūit pctūz veniale formali
ter. qz nunq̄z p̄sensit aliquā actus
lē inordinatiōē in voluntate. z
tñ hūit illud radicaliter in quantū
hūit voluntatē suā. q̄ fuit defecti
bilis. z obliquabilis z sibi dereli
cta aliquando defecisset: z iordia
ta fuisset. q̄ voluntas vt sic defecti
bilis: ē radix venial² pcti. imo z
mortal². Ex his. q̄. patet. q̄ respō
sio deuotoz v̄ginis falso calūniat.
cū in se bene intellecta. sit catholi
ca z deuota. Mordet autē eā ami
cus ille. inquantū autoritates scōz
videtur aliquonēs sonare aliō. qd̄
nob̄ tñ paz concludit. qz illoz di
cta aliquādo excedūt in appētia:
lz si bene exponant. ad mediū ve
ritatē reduci possint. vt in. p^o p̄ucto
hui² articuli sufficiēter d̄claratū ē.
Sexta expositiō solutionū. i. 4.

et .is. falso impugnataz i. 4°. pte i.
uectiue.

Quam Augustini vel alterius
scri dictū sonat. Mariā be-
nedictā pp pctūz mortuā. dicens
est. vt in. p^o. puncto huius articuli ē
declaratū: s; nullo mō cōcedendū
est ab ipsius deuoris. q; ppz origi-
nale formaliter sūptū sit mortua.
Pro huius solutionis aut sensu
vero habēdo est notādū. q; mors.
et clausio ianue eo mō: quo sūt se-
quella pcti. non mō sunt sequella
pcti originalis formaliter sūpti:
s; ē radicaliter. eo. n. ipso quo ali-
quis seminalr est cōceptus a stir-
pe Adā. statī de se sōtacet. et pctō
originali. et sequellis eius. vt. p. 3.
p dicta in. p^o. cōbustione. et tertia.
puncti primi huius articuli. Sic. n.
ipse prim^o pater noster. priuat^o ē
in se: et sua posteritate illo supnāli
dono .s. iustitia originali. ita pri-
uatus est illa potentiaz ordinatis-
sima pace. et corporis immortalita-
te. de qua in. p^o. articulo diffuse di-
xi. q; libet g. suus nālis fili^o. ex mō
quo est b psona in nāsa humana.
huius clpe et pene portat on^o. Et
tū bndictissimus de^o nihil agit ad
extra necio: s; libere: et ptingēter.
sic in prio pūcto secūdi articuli de-
clarant. pōt vnū ab altero ē sine
sui iustitia remouere. Potuit. g.

ab infamia original' culpe. hāc filij
sui mrem futurā p̄suare. nō tñ lib
ādo a penis. vt sūt mors. fames.
et huiusmodi: in qbus nlla infamia
cognoscit. Ex his at relictū i ea pe-
nis: arguere original' pcti p̄tionē
esset dei potētā nō pax arctare:
ita vt nō remouere ad libitū possz
vnum sine altero. qd catholicis et
xpianis mētib^o: non paruā sonat
abusione. Dicat g breuit: quātū
ad p̄sens spectat. q; sicut hēre ori-
ginale pctūz radicaliter: ē quādo
hūit q; suū esse ab Adā seminalr
ita necessitas mortū: clausio paradisi.
et alie huiusmodi seq̄lle. dicunt eē
pene original' pcti in radice cōsi-
derati. et nō mō formaliter habi-
ti. Adō in pposito nro. si qrat q̄
benedicta vgo sit mortua. nō ē di-
cendū. q; pp originale pctūz for-
maliter: s; sufficit. q; pp id radica-
liter. p̄suauit nāq; illā de^o glorio-
sus ab illa culpa. q; nulli^o excellēte
in ea actū p̄ebat. et tñ noluit p̄-
uare a pena. q; et erroris tollebat
occasionē. et ad filij sui p̄formita-
tē ipsā reduxit. q; aliter in hoc ex-
cellētor ipso apparuissz. Quādo
g. Augustin^o fatet ipsā pp pctūz
mortuā. nihil aliō p̄cludere vlt: ni-
si q; ipa fuit ex penib^o carnalr sic
ut nos p̄cepta: et sic hūit radicē. ex
qua tales d̄formies fruct^o nāl' p̄ce

dunt. puta. culpa originalis. fames.
mors. & huiusmodi. Sed ex hoc quod mo-
rtua est arguitur. quod habuit peccatum origi-
nale formaliter est fallacia. sed non
causa: ut causa. ortu huiusmodi a liuore pas-
sionis. tunc a defectu considerationis.
Et si diceret aduersarius: quod de
Christo. quem tamen semper mortuarum
theologi confitent. si cruci non fuis-
set affixus? Respondet. quod hoc re-
greditur ad peccatum. Sed pro nunc dicatur
quod Christi pene voluntate fuerunt
assumpti. ut essent nobis redem-
ptio & medicina. & ideo non o-
portet hic recurrere ad peccatum in
radice habitum: cum nullo modo cul-
pam aliquam admiserit: sed sufficit
in nostro proposito. quod nec illatio
quam amicus ille facit. a deuotis vir-
ginis sui admittenda. scilicet. beata virgo
est mortua. quod habuit originale pec-
catum formaliter. Recurrere autem pro
huiusmodi negotio. ad auctores do-
ctorum. non amplius cogit: quam recur-
rere ad opiniones. ut visum est suf-
ficienter. in primo puncto huius
articuli: quod &c.

Septima expositio solutionis. 16.
falso impugnate in 4. parte inuestiue.

Phi scriptorum dicta sonant. quod
Christus fuit vniversalis re-
demptor. responderi debet sicut &

super multotiens. quod fuit. scilicet. & redem-
ptor huius immaculatissime eam preser-
uando. non subleuando. Huius solu-
tionis sensus verus est iste. pro quo
notandum. quod tota vis impugna-
tionis aduersarij circa hanc solutionem
solum est in terminis. Constat enim pro
suadere libellum suum percurrentibus. quod
redemptio presupponit seruitutem. &
sic in casu nostro lapsu. Et pro hoc
implet folia componendo quodammodo
lecturam. ex doctrina Sancti thome:
Sed quod de ista materia. quod teneat
amici genitricis dei. dixi sufficienter
in precedenti puncto. Argumento
nono: ubi & intuli. quod contentibus
desuere minime sed maxime: ubi prer-
uia cognoscitur. id in puncto expositio-
ne. contentus ero ad supradicta remit-
tere prius lectorum: absque alia. aut no-
ua super negotio hoc glosatione. &
maxime pro sequente expositionem. ver-
tate huius expositionis confirman-
tem. Dicant itaque veritatis amatores.
quod eo modo quo ipsi virginis sui. ne-
cessarius Christi aduentus: refor-
matio: & saluatio: & apertio ianue
celestis. ita fuit sibi necessaria re-
demptio. Sed cum omni modo innocentia:
& preservatione ipsius a macula ori-
ginali. concedimus omnia illa de bene-
dicta virgine. ut patuit puncto. pro
combustione secunda & tertia. huius
articuli. & secundo puncto. argumē

to nono eiusdem articuli .g. r c.

8° expositio solutionis. 17. falso impugnate in. 4° parte inuective.

Sicut concedi potest angelos bonos fuisse redemptos. quod tamen nunquam aliquid pretereptum. ita potest dici: virginem fuisse redemptam. quibus a quo libet peccato immunis fuerit. antecedens autem ponitur a Bernardo sermone. 22° super cantica. g. r c. Hec solutio non indiget alia declaratione: sed quod est confirmans precedentem ideo hic ponitur. maxime quod ab aduersario mordef. pro quo nota. quod iste pauper. cuius intentio amicis virginis iam nota est. dicit. quod si Bernardi verba inspiciuntur. sunt pro nos magis quam pro nobis. quare hic attendat quilibet fidelis. qualiter libelli compositor foueam facit. ut in eam incidat. Gladium pro sui interceptione preparat. iudicium vocat. et sibi met sententiam mortis infert. Cesarum appellauit. ad ipsum ibit. Allegatum deuotum doctorem ab amicis sponte. dicit ipsi priari. Repetantur. igitur queso verba Sancti huius. et sit vnus quisque catholicus iudex. passionis: cecitatis: et reliquarum infirmitatum huius pauperuli iam obtenebrati. et pro culpa confusi. Querit de notus Bernardus. an ante incar-

nationem possit dici christus redemptus: sicut sapientia: et iustitia: et arguitur pro non. quod id non reperitur in aliqua autentica scriptura. et maxime. quod nobis factus est redemptio solus post incarnationem. Si ergo. ante incarnationem fuisset redemptus. oportet dicere. quod hoc esset respectu Angelorum: cum ergo. angeli boni nunquam captiui fuerint. ergo. nunquam fuerunt redempti. hoc ergo. est argumentum deuoti doctoris. arguendo ad partes pro quod sito. et tandem infert solutionem dicens formaliter. Audi breuiter: quod errerit hominum lapsus. dedit statim angelone laberem. sicut hominem de captiuitate erruens. sic angelum a captiuitate defendens. Et hac ratione fuit utriusque redemptio soluens illum. et saluans istum. Si ergo. quod erat tamen angelis. factus est nobis. sapientia: iustitia: sanctificatio: et redemptio: hec ille. Quid clarius? poterat ne facilius exprimi processu. christum angelis et ante incarnationem fuisse redemptionem? Desirari certe non desino. utrum doctum: religiosum: et tanto habitu decoratum: ad hoc quasi puenisse genus mendacii. ut et quod clarius sole vident negare presumat. Ipse tamen videat quod dixerit. Ipse et corrigat. promptissima est enim benedictissima mater pietatis et spei admittere emendam. dum modo co-

gnoscat culpā . Nūc autē nō est re-
petēda interpretatio p̄fate aucto-
ritatis hui⁹ amici . que p̄ aspectu
cuiuscūq; sano intellectui falsitatez
offert . quasi implicite inuens . t̄ā
si hinc . ⁊ noli veritatē i falsitate
querere .

¶ Bona expositio solutiōis . i3 .
falso ipugnatē in . 4 . p̄te iuectiue .

Quam alicubi reperitur . q̄ sc̄us
Bernardus docuerit . ⁊ te-
nuerit beatā virginē in originali
cōceptā . Respōderi d̄z secunduz
documentū in p̄ puncto huius ar-
ticuli positum . vel dici pōt q̄ post
mortē retractauit q̄d falso in vita
tenuit . Pro huius autē solutionis
sensu vero habendo . est notandū
q̄ cū nullius sc̄i corporis reassum-
ptio . x̄po ⁊ eius matre benedicta
exceptis credat . quando appari-
tiones huiusmodi viuīs fiunt . tūc
est dicendū . q̄ aut p̄ quedā alia re-
assumpta corpora fiant . aut p̄ op-
erationes angeloz . ⁊ ideo si quan-
do in istoz apparitionibus gest⁹ :
locutiones : ⁊ talia que solis vitali-
bus corporibus cōueniūt vident
nō pp̄ hoc debet aliqs credere . q̄
ita in celesti patria disponant . vñ
de benedictissimo Jesu . dicit d̄s
⁊ sanctus Bonauentura in legen-
da maiori sc̄i francisci . q̄ circa fe-

stum sc̄tē crucis : apparuit patriar-
che pauperz in specie vnius saph-
sex alas miro modo ordinatas ha-
bens . ⁊ tñ nō paz deciperet . qui
eū sic i paradiso semp itatē crede-
ret . Sic dicendū est in nostro p̄po-
sito de sc̄to Bernardo . de quo . nō
in cōuenit credere ⁊ predicare . q̄
post mortē apparuit et cū macula
ad demonstrandū falsitatē opinio-
nis . quā docuerat de v̄ginis macu-
la . ⁊ culpa . illud enī corpus nō fu-
it precise suū secundū declaratio-
nē iā factā . Et ideo ex illa tali ap-
paritione . nō inferit . q̄ alicuius i-
perfectionis aīa sua i paradiso d̄-
fectū senserit . Cū enī credat ei⁹
aiam p̄fectissima gēte in patria il-
la frui ad quā nullus congnatus
admittit . cōcludit . q̄ pura ⁊ mun-
da oīo existat . Apparitio autē cum
corpore maculato . fuit magis pre-
mōstratiua p̄teriti ⁊ p̄sentis sta-
tus . Significauit igitur deuotissi-
mus Bernardus signo cōporali
q̄d imaginario solū ostendere nō
licuit . Corporea nāq; hec substan-
tia . i3 et ad iuisibilia aliquādo ra-
piat . p̄ inhabitantē in ea spirituz .
tñ q̄ sit graue sinist̄ū . qd̄ et mini-
mum : de tanta regina sentire de-
clarare volens : se maculatū corp⁹
hēre ostendit . vt disceret carnalis
hō : qd̄ macule : aut turpitudinis

secum gerit peccator. matrem dñi
Jesu dilectissimā de peccato accu-
sans. si ē eius amicus: ⁊ excellē-
ter deuotus. in sua beatitudine
coingnatus apparuit. quare .p.3.
q̄ nō mō nō est hereticū: vt obji-
cit passio ⁊ liuor. asserere hanc
apparitionē cū ex ea nullū sequa-
tur incōueniēs. q̄nimo catholicū
⁊ vtile valde ē illā credē. ⁊ p̄di-
care. p̄ quā ⁊ amici virginis: ⁊ al-
terā ē sequentes viā ad recte sen-
tiendū de ipsa disponāt. Nec ma-
ius erit incōueniens dicere: deuo-
tum istū apparuisse cū macula: q̄
sc̄tūz Thomā apparuisse. ⁊ expo-
suisse se falsū de cōceptione v̄gi-
nis in vita dixisse. q̄r. ⁊c.

Cx. expositio solutiōis secūde fal-
so ipugnatē in 4. pte inuectiue.

Licet aliquoz doctorū opinio
fuerit. q̄ benedicta v̄go p̄re-
rit pctūz originale tutius tñ est te-
nere cū deuotissimis eiusdē. qz isto-
rū veritas est magis pia. q̄z illozū
opinio. S; qz hanc solutiōnē ad-
uersarius nō recipit. dicēs. q̄ ma-
gis est piū sentire cū illo. ideo ad
huius declarationē est notandū.
q̄ pietas quantū ad p̄sens spectat
pōt sumi vno mō proprie. pro cul-
tu deo exhibito. tanq̄z principali
parenti: ⁊ olum principio pōt ēt

accipit alio mō iproprie. pro qua-
dā misericordia secundū Augusti-
nū .x. de. ci. dei. dicentem. **M**ore
vulgi nomē pietatis in opibus pie-
tatis frequentat. hec ille. In hac
g. exponenda solutione. accipitur
pietas proprie p̄ cultu exhibēdo
deo: ⁊ eius sc̄tis. nō aut̄ imp̄prie
Et sic aliquā opinionē esse magis
piā altera. p̄cipi poterit. ex ampli-
ori ⁊ nobiliori cultu: siue honore
deo p̄ vnam exhibito. ⁊ nō p̄ alte-
rā. p.3. ex dictis. In p̄posito itaqz
nostro. querendū est ab aduersa-
rio. qualis deo honor ex sua seq-
tur opinione. vel q̄d bonū elicit d̄-
us ex hoc. q̄ v̄rgo b̄ndicta: illius
opinionē supposita: p̄xit origiale
pctūz. forte dicet. q̄ bonū inde se-
cutuz. est bonū gratie: qua ipsā s̄-
cificauit. ⁊ a pctō subleuauit. quā
gratiam non participasset beata
Maria. si nō p̄xisset originale.
S; si ita dicat amicus ille. arguo
q̄ deus p̄mittere debuit. q̄ ⁊ ipsa
caderet i pctūz mortale. qz mai⁹
bonū ellegisset de⁹. si p̄ gratiā s̄-
cificantē subleuass; eā a pctō mor-
tali. tāqz a pctō maiori. q̄z ab ori-
ginali. q̄d tñ nō p̄cederet paupcu-
lus iste. quomodo ḡ magis piā opi-
nionē illā dicet. quā ⁊ piāz manie
p̄cludere pōt? Illaz. n. viā piā
vocare: ad quā nullus dei honor:

aut diuinus cultus sequitur est magna de pietatis conditione pretere-
re ignorantia. Deuotoꝝ aut veritas. quantum ad pietatem tendat. testimonium reddit presens virgineum
compendium. in quo clare ostendit. quod
quicquid de hac piissima veritate veri
amici marie confitentur. totum ad lau-
dem: et gloriam filij. et matris resul-
tat. Diuinum quoque cultum inde mul-
tiplicatum cognoscimus maxime
in solennissimo huius preservationis
die. et est tota octaua in quibus diuina
obsequia: cantus: et laudes. ita
deuote: ac solenniter deo redduntur.
quod est huius veritatis aduersarius
magna inde occasione de suo reuo-
cando errore reportat. et ad consi-
milia valde animari potest. Est ergo opi-
nio hec deuotoꝝ virginis. et pia:
et piissima. et sic tuto et fideliter
confitenda. et predicanda. atque nimis
cecus est. qui in hac eorum opinione:
pietatem: et veritatem minime cogno-
scit. *g. r. c.* Quod autem in hac ultima i-
uectine oblocutione: negat inue-
ctiuarum compositor. libertatem confiten-
di alteram vel alteram viam. hoc non
de spiritu: sed de carne procedit. que
suadet: que sensualitatis et passio-
nis sunt. non que dei. *Abemozes.*
g. sunt amici Regine celi: quod super
puncto per veritatem 4. et 5. huius ar-
ticuli dictum est. quod in quibus rebus nul-

la facta est determinatio per ecclesiam
nec in sacra scriptura: nec aposto-
lorum doctrina reperitur quod tenendum:
nihil obstat vtrum illud credatur: vel
non. Et ideo de conceptione virgi-
nis benedictae. sic semper sobrie et mo-
deste loquendum est. ut fidelibus et
catholicis: suadeatur vitas preserua-
tionis. non necessitas confessionis.
Concedatur ergo. quod vtriusque opinio suarum
tolerantiam habet: cum vtriusque secum propria
portet probabilitatem. Si tamen de re du-
bia verum potest eliciri sensus. ad hoc tam-
dem puenerunt deuoti virginis. quod pre-
servationem quam fideliter hactenus
confessi sunt auctenticam miraculis: et
reuelationibus firmatam: habere
meruerunt. Quod vero spiritus probandi
sunt. an sint a deo: placuit christi
quondam dignissimo vicario sanctis-
simo nostro pontifici summo Sixto 4.
in istis opinionibus neminem eccle-
siastico precepto ad alteram vel alte-
ram profutendam cogere. vnde legimus scrip-
tissime preceptionis celebritas. deuotus
Dei parte libere concedatur. et eam
obseruantes spiritualiter remunere-
rent. non tamen ex hoc: in oppositam opi-
nionem aliqua transit condemnatio: si-
ue calumnia. imo tam opinio quam illam
tenentes et defendentes. nihil mi-
nus fideles et catholici ab ecclesia
cognoscunt. *Abordendus* est itaque
falsus criminator: si talis aliquis

inter fideles inuenit. q̄ amicis re-
gine molestia: aut medace iponit
ppter piā opinionē calūniā. Sz
z si q̄ alij forēt: q̄ eos deuotos ēt
appellaret hereticos: siue quouis
alio sibi titulo infestaret. hi tā sa-

eane traditi sūt. z tāq̄ diaboli fi-
lij. q̄ p̄ medacij ē. oio a sc̄toꝝ fide-
liū separādi p̄sortio: vt p̄fati quo-
q̄ sanctissimi. B. n̄ri littere cōpo-
site manifestāt. quaz tenor de ver-
bo ad verbū hic infra assignat.

ALEXANDER Ep̄s Seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuā rei Memoriam:
Graue nimis gerim⁹ z molestum: cuz sinistra nob̄ de qb̄uis ecclia-
sticis p̄sonis referūtur. Sz in eoz q̄ ad euāgelizādū verbū dei sūt depute-
ti excessibus predicando cōmissis: eo grauius p̄uocamur: quo illi pericu-
losius remanēt icorrupti: cuz facile deleri nequeāt: q̄ multoz cordib⁹ sic
publice p̄dicādo diffusius z dānabilius imprimunt errozes: Sane cum
sancta Romana ecclesia de intemerate semp̄q̄ virgine M̄arie cōceptio-
ne publice festū solēniter celebret. z speciale ac propriū super hoc offi-
cium ordinauerit. Nonnulli: vt accepimus: diuersoz ordinum predicator-
es in suis p̄monibus ad populū publice p̄ diuersas Ciuitates z terras
affirmare hactenus non erubuerunt. z quotidie predicare non cessant:
omnes illi qui tenent aut asserunt eandem gloriosam z immaculatam dei
genitricē absq̄ originalis peccati macula fuisse cōceptam: mortalit̄ pec-
care: v̄l eē hereticos. eiusdēq̄ immaculate p̄ceptiōis officium celebrātes:
ac audiētes p̄mones illoꝝ q̄ eā sine huiusmodi macula cōceptā eē affir-
māt peccare grauius. Sz z p̄fatis p̄dicatiōibus nō p̄tēti. p̄fectos super
his suis assertiōib⁹ libros in publicū ediderūt: Ex quoz p̄dicatiōibus z
assertiōibus huiusmodi nō leuia scādala in mētib⁹ fidelīū exorta sūt z
maioza merito exoriri formidāt in dies. Nos igit̄ huiusmodi temerarijs
ausis z p̄uersis assertiōib⁹ ac scandalis que exinde in dei ecclia exoriri
possent: quātum nob̄ ex alto cōceditur obuiare volētes: motu p̄prio non
ad alicui⁹ nob̄ sup̄ hoc oblate petitiōis instātiā: Sz de n̄ra mera delibe-
ratiōe z certa scientia huiusmodi assertiōes p̄dicatoꝝ eozū dē z alioꝝ
quozlibet. q̄ affirmare p̄sumerēt eos q̄ crederent z tenerēt eandem dei
genitricem ab originalis peccati macula. in sua p̄ceptiōe p̄seruatā fuisse:
p̄terea alicuius heresis labe pollutos fore: v̄l mortaliter peccare: aut

eiusdē cōceptiōis officiū celebrātes: seu huiusmōi s̄mones audiētes ali-
cuius peccati reatū incurrere: vt pote falsas ⁊ erroneas: ⁊ a veritate pe-
nitus alienas: editosq; d̄super libros p̄dictos id cōtinentes: quo ad hoc
auctitate ap̄lica p̄ntiū tenore reprobamus ⁊ dānamus: ac motu: sciētia:
⁊ auctitate. p̄dictis: Statuimus: ⁊ ordinam⁹. q̄ p̄dicatores verbi dei.
⁊ q̄cūq; alij cuiuscūq; status: gradus: ordīs: ⁊ p̄ditiōis fuerit: q̄ d̄ cetero
ausu temerario p̄sumpserint in eoz s̄monib⁹ ad populū: seu alias quo
modolibet affirmare huiusmōi sic p̄ nos reprobatas: ⁊ dānatas assertio-
nes: veras esse: aut dictos libros p̄ veris legere: tenere: v̄l h̄re: postq; de
p̄ntibus sciētiam habuerint: excommunicatiōis sententiā eo ipso incurrāt.
a qua ab alio q̄ a Romano P̄dōnifice nisi in mortis articulo: nequeant
absolutiōis beneficium obtinere. Itē motu: sciētia: ⁊ auctitate: similib⁹.
simili pene ac censure subiicientes eos: q̄ ausi fuerint asserere cōtrariā
opinionē tenētes: videlicet gl̄iosā v̄ginē M̄ariā cū originali culpa fuis-
se cōceptā: heresim crimē: v̄l mortale pctūm incurrere. cū nōdum sit hoc
a Romana eccl̄ia ⁊ ap̄lica sede decisum. Nō obstantib⁹ cōstitutiōib⁹:
ordinatiōib⁹ ap̄licis cōtrariis quibuscūq; seu in aliqb⁹ comuniter: v̄l di-
uisim a sede ap̄lica indultū existat. q̄ interdicti: suspendi: v̄l excommunica-
ri nō possint: per litteras ap̄licas nō faciētes plenā: ⁊ expressam: ac de
verbo ad verbū de idulto huiusmōi mētionē. Et ne de p̄missis aliqui va-
leant ignorantiam allegare: Volumus q̄ locoꝝ ordinarij req̄siti p̄ntes
litteras in Ecclesijs p̄sistentib⁹ in eozum ciuitatibus ⁊ suaz Diocesum
locis insignibus: dū maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit:
s̄monibus ad populū mandēt: ⁊ faciāt publicari. P̄terea q̄ difficile
foret p̄ntes litteras ad singula loca in quib⁹ expediens fuerit deferre: et
volumus ⁊ dicta auctitate decernimus. q̄ earūdē litteraz trasumpto ma-
nu publici notarij cōfecro: ⁊ autentico al cuius p̄lati eccl̄iastici sigillo
munito v̄lq; stetur. p̄ vt stare eisdē originalib⁹ litteris: si forent exhibi-
te: vel ostense. Nulli ḡ oīo hoīuz liceat hāc paginā n̄re reprobatōis: dā-
natiōis: statuti: ordinatiōis: volūtatis: ⁊ decreti infringere: v̄l ei ausu te-
merario cōtraire. Si qs aūt hoc attētare p̄sumpserit: indignationē oīpo-
tēis Dei: ⁊ B̄tōꝝ Petri ⁊ Pauli ap̄loꝝ eius se nouerit incursur. Da-
tum Rome apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Domini.
M̄. cccc. lxxiiij. L. Brus.

Quæ litterarum igitur applicarum te-
noze pars. quæ quæ magis pla-
cet opinio teneri potest. sed non minus
pateat: quæ graue sit de heresi im-
putare. quæ in meo domini de eius perfecta in-
cetera laudare studet: cum talium sic
obloquendum culpa. sed in applice re-
mittenda refuetur. Taceat igitur in-
postea. quæcumque catholice viuere cu-
piens. et amplius non sit molestus ze-
latoribus virginei honoris. Illis
quæ non ascribat prohibendum nomen he-
resis. quæ heresum: et vitiorum quorumcum-
que extirpatores cognoscit. quæ. et c.

Ita iam igitur o Sancte matris amato-
res aliqualem compendij huius pro-
lixitas exigit. ut eiusdem finis ha-
beat. quæuis ante ipsius omnimodam
terminationem. hec pauca sub qua-
dam epilogationis forma inferre.
non minus sit vtile: quæ necessarium.
Proposueram condeuotissimi virgi-
nis in principio patris tractatus
tres articulos principales. quos
omnes in diuersis partibus subdistinguen-
do christi iesu semper et beatissime vir-
ginis fauore percludere studui. ma-
gis veritate secretando: quæ mordacitati
interdico. Noui et enim me inter christi
fideles vitam ducere. sed et non minus
noui. plus fidelitatis christiane: et
modestie in viro. cuius vita tota et
professio perfectionem clamat semper re-
quiri: quæ in quocumque alio. non sub
christi consilio. sed solum preceptis viuere

te. Quæ vero amicus plato. amicus
socrates: magis autem est amica ve-
ritas: sic opinioni credite in patris
ordinato processu adhesi. ut non modo
illius fundamenta: rationes: et persua-
siones exposuerim: sed et quantum li-
cuit: aliorum. ut miserarum: fideliter
solui argumenta oppositum conclu-
dentia. ostendendo quæ opportuni-
tas se se obtulit. quæ talia multoties
ortum habuerunt ab ignorantia: aliquan-
do a mentis offuscatione. Hoc autem
feci non: ut illam opinionem aut eius differ-
entes vanitati tradam. sed ut christiana.
et deuota nostra veritas ma-
gis clarescat. quæ tunc magis credet
quæ quæcumque viderint. quæ aliorum argu-
menta non est multum difficile soluere.
In amici autem inuectiuarum libel-
lum per apostolicum ordinem. imo per re-
ginam celi inuehere non curavi.
Ad quod me impulit propria seraphi-
ca professio. et honorandi habitus:
et religionis. cuius ille est indignum
membrum reuerentia. Non enim ob-
stude perditionem. aliorum apostolorum inno-
centia calumnianda est. sic per unius
procacissimas oblocutiones. suo
benedicto ordini. iniuria est non est in-
ferenda iniuria. Optimum huius pa-
tris. bonos confites. sibi imputet pro-
pria malitia. Et tunc huius: ipse sibi vi-
deat. et veniam imploret. Reliquum
nunc est fidelissimi innocentie vir-
ginis zelatores. ut omnipotenti deo a

q^o oē bonū grās tales: quales hu-
mana bec lingua valet. oēs humi-
liter agamus. ipsius. n. grā intū
habuit. spūale hoc cōpēdiū. ipse fu-
it q^o accēdit affectū: et manū dire-
xit in mediū successionē. Idē quo-
q^o idē fuit. cuius bonitate et dono
totius opis terminū vidimus. ipsi
g^o gl'ia. et iperū i secl'a scloz. Am.
Sed et nūc tandē ad te. **D.** be-
nedictissima sup bñdictos. et ima-
culatissima verbi incarnati mater
se voluūt hi tui singulares zelato-
res: et p̄mptissimi innocētie tue d̄
fensores. gēmbus puolati. affectū
tantū mōstrantes: s; nihil expri-
mentes. Vellent nāq; si possent.
et possent si velles: tue pietati: in-
dicibili: tue m̄ficordie: imenseq;
largitati grās dicere. Quas aut a-
gent grās. cū si ēt angeloz loque-
rent lingua. sicut debent: aut sicut
cupiunt condignas laudes minie
redderent. **A**unus enī diuinuz
fuit secl'iss^o v; . tue conceptionis
bñdicte reuellatio. **A**unus qdē
nō collatū oī nationi. **A**unus in
q̄. qd nō scierūt oēs p̄res nostri:
neq; intellexerūt q in his que sūt
pure fidei Aristotelicas querunt
demonstrationes. **S**rarū igif actio.
qualis erit. **D.** Angeloz boium
q; regina: quā tota humana lingua
atq; intellectus angelic^o ignorat?
Nēpe tenuis minor certe q̄ dici

possit: satis ac multū deficiens a d̄
bito. Accipias tñ queso horū fide-
liū amicoz. s; melius seruoꝝ. que
possunt reddita obsega. et quas d̄
siderāt gratiaz actiones. et illoꝝ
respicias affectū: quoꝝ effect^o mi-
nimus. imo quasi nullus est. **S**is
g^o. benedicta. **D.** benedictissima.
et te bñdicant. q benedicti querūt.
nec tuis p̄iuentur bñdictionibus.
q te a maledicto cois legis bñdi-
ctā sepanit: **S** et benedictus fru-
ctus ventris tui. cuius mediatione
et merito: in tua cōceptione: nati-
uitate. et tota vita. atq; tandē nūc
in gloria. te tui deuoti beatissimā
p̄dicāt. **B**enedicti quoq; sunt pa-
rentes tui. grandi digni laude. q
talis ac tante benedictissime filie
p̄geitores eē meruerūt. **S**it itaq;
D. gloriosissima in huiusmodi m̄-
multiplicatis benedictionibus. cōpē-
diū tui virginei honoris finis. et q
bus tui imundū introit^o dedisti re-
cta sapere in eoz exitu tribue feli-
cia regna videre: et dicat ois ino-
cēissime p̄ceptionis zelator. fiat.
fiat. **A**mē.

Ad eandē imaculatā v̄ginem.

Deuotoꝝ carmen.

Tu q^o q; p̄rutilās gēma o. cadentē
olympi.

D magni ep̄irei v̄go supna dec^o.

Celozum aspiciens sumo de ver-
tice nostros

- A**ffectus: manibus suscipe virgo pijs.
- O**mnibus in bello recti me cordis agentem
- A**iribus: auxiliij respice sole tui.
- P**eccati macula: mundā te proxi-
sus ab omni
- A**ffero: fac vitijs munder et ipse
meis.
- R**espice virgo: tue magnum qui-
cunq; per orbem
- D**euoto studium pectore laudis
habent.
- T**e sine pestifera conceptam la-
be fatentur.
- H**os sine criminibus cetib; ad-
de poli.
- R**espice et eterno gabrielem no-
mine dignum
- P**ontificem: aspectu respice vir-
go sacro.
- A**lle quidem ecclesie turris fortis-
sima sancte
- L**audibus his ponit mentia fir-
ma tuis.
- E**t tu diuino firmatus roboze ser-
uans
- S**i dignum in summo sac reside-
re throno.
- H**oc vero: intrepidis votis depo-
scimus illi
- C**elestē facias vt reperire sedē.
- F**ac pia: fac clemens virgo: defen-
dimus almas

In fessis laudes mentibus ecce
tuas.

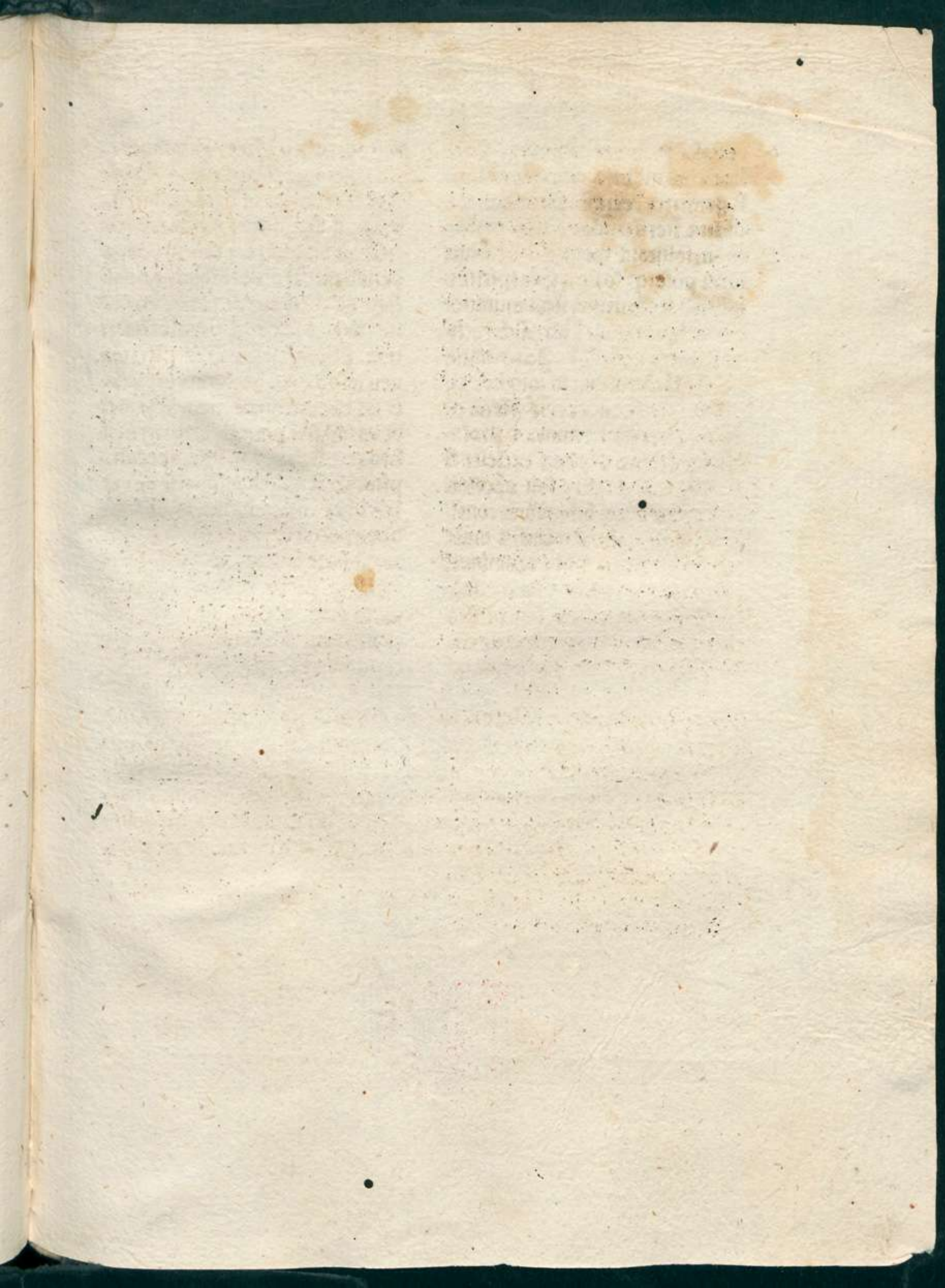
Atendat nūc queso quilibz
diligēs lector. et p̄sertim de-
uotus v̄ginee inocētie. q̄ vix p̄ns
imp̄essorib; traditū erat opus. et
nec dū tertia ei; pars p̄plebat. cū
subito rumor detractiōi silis. quo
rūdā amicoz ad aures meas pue-
nit. opusculo huic honestissimo. iā
mordacitatē nō modicā p̄paran-
tū. Hos igit oēs benigna admo-
neo charitate: et nō min; charita-
tiua benignitate. vt memores sint
illoz. q̄ supra in libri p̄cipio te-
status sū. q̄. s. passio aut liuor. huic
sancti cōpendij cōpositionē mini-
me psuaserūt. Et itez nūc clarissi-
me et fidelr p̄testoz. q̄ nihil aliud
meū ipulit affectū. ad scribendū q̄
de sancte **M**arie cōceptiōe sen-
tiebaz. nisi spiritus iesu. Et nihil
aliud in hoc spiritali tractatu in-
serui. nisi qd̄ idem spiritus cordi
meo imisit: et quod eidē pijsimo
iesu: et sue benedictissime matri.
ad magnam resultaret gloriā.
Quia igit p̄ncipalis auctor cō-
positiōis huius est sapiētia increa-
ta. et tñ incarnata. et veritas ind u-
bitata. licet non ab oibus cognita:
Sapientissimus. s. iesus. ideo be-
ne. hoc sponsi opus eius sponse:

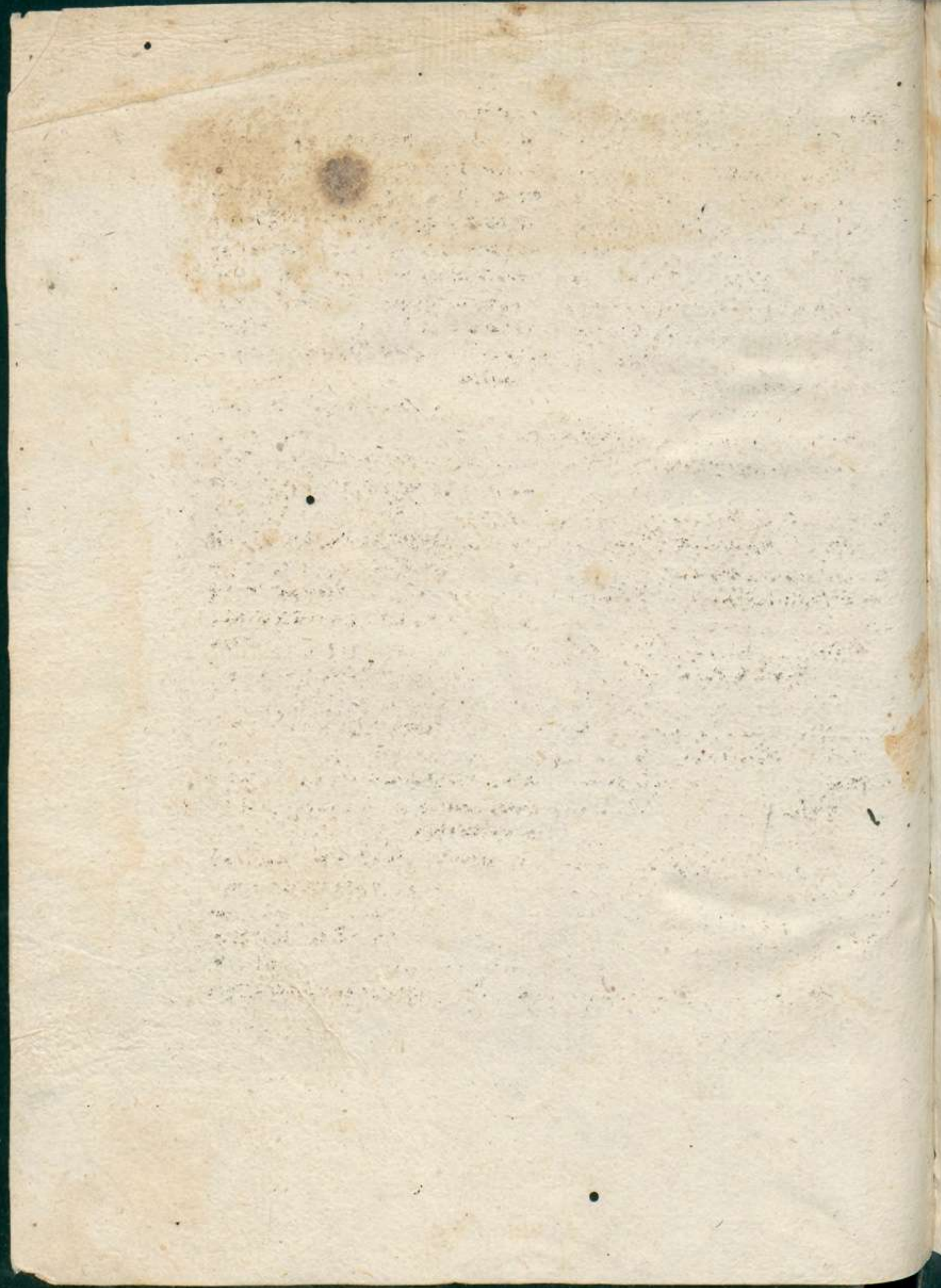
ecclesie videlicet catholice. et om-
nibus eius membris. maxime de spō-
si genitrice recte sentientibus tra-
didi: et iterū irado. Cuius corze-
ctioni solius: et me: et libzū submit-
to. ut pote: qz forte q̄ ipse spiritus
imittebat cordi: vel sicut immitte-
bat ex ignorātia. v̄l nō p̄sideratio-
ne scribere nō valui. Ideo omne
quod illi cōtrarium in toto hoc p̄-
cessu reperiretur. ex nūc plene re-
uoco: et detestor: immo et profi-
teor. me in vera ipsius ecclesie fi-
de viuere. Cui soli: et soli apostoli-
ce sedi. me semp̄ submissum confi-
teor. ut ip̄a errores meos et male-
mea dicta: si qua sunt: examinet:
emendet: et corrigat. Quare nul-
lus alius inferior ipsa sancta Ro-
mana ecclesia in his que eidē cō-
formiter dicta sunt. presumat. qd

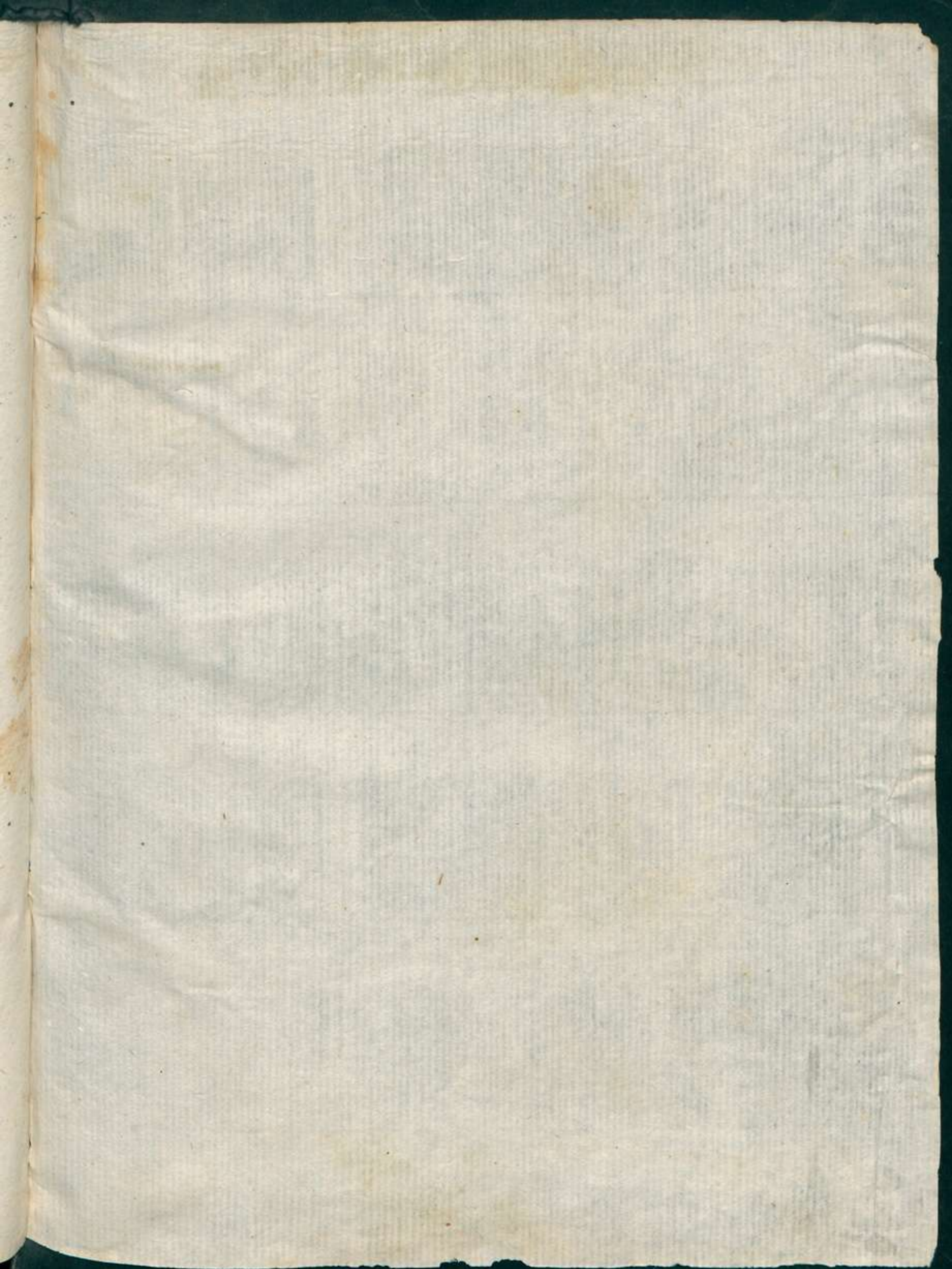
et minimuz. addere vel minuire.
Si quis autez scorpis: ut verbis
vtar hieronymi in prologo sup li-
brum Josue. arcuato vulnere con-
tra nos insurgere et sanctuz opus
venenata carpere lingua non des-
stat: Is certe eiusdē sancte eccle-
sie inimicū se oñdit. cuius excellē-
tias. et sponsi spiritualis p̄fectio-
nes abhorzere declarat. Si quis
et ad hec oīa apposuerit. apponet
deus sup illū plagas scriptas in li-
bro reuellationum. siue apocali-
psis. Et si quis diminuerit de ver-
bis libri cōpendij huius. auferet
deus partem eius de libro vite. et
de ciuitate sancta. Et dicit qui te-
stimonij perhibet istoz. Etia: si-
ue. Amen. Gratia dñi nostri iesu
christi cum omnibus virginee con-
ceptionis deuotis. Amen.

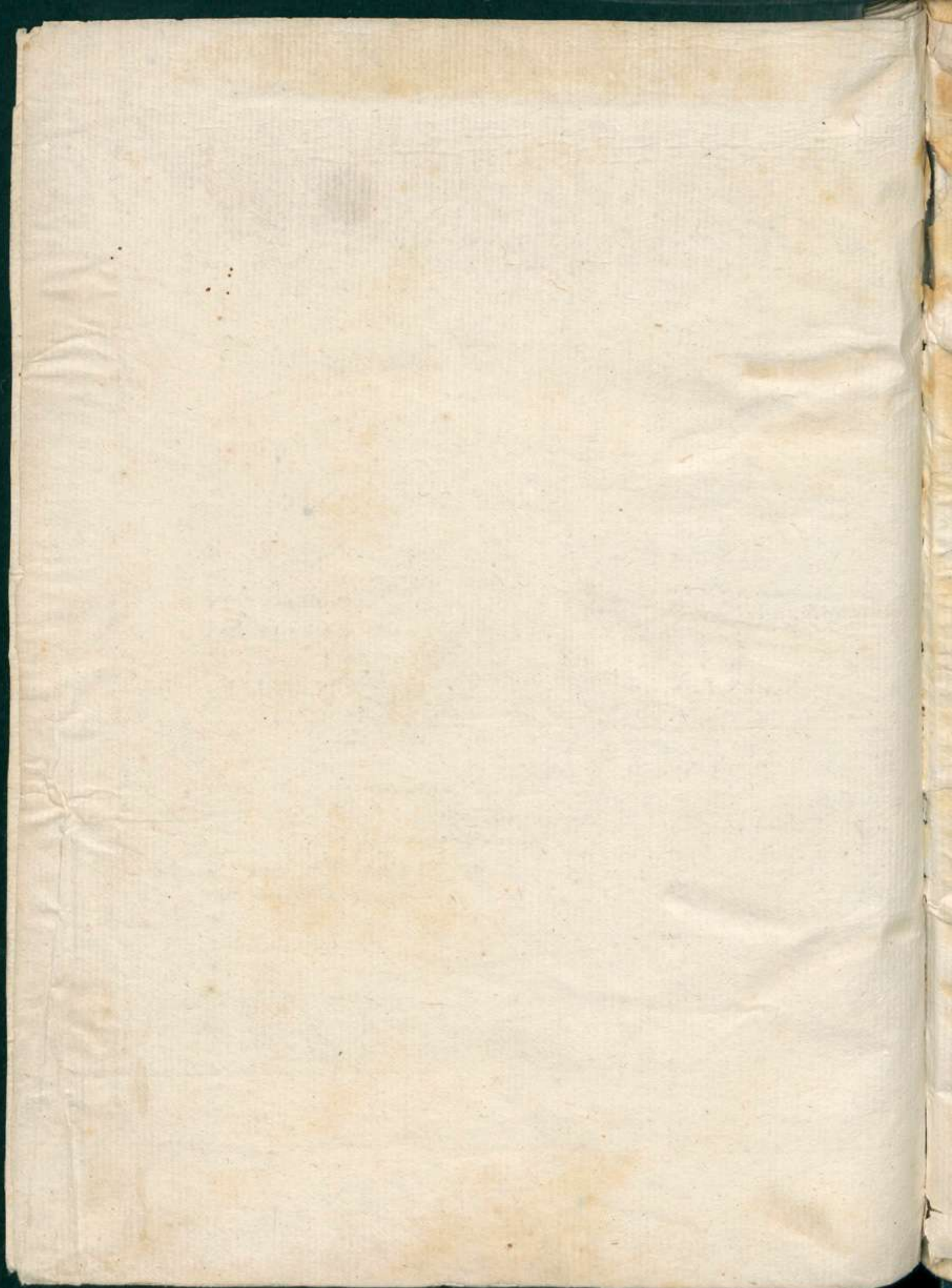
Opus benedictissime Cōceptiōis v̄gis M̄arie. p̄ venerādū: et Sacraz
litteraz docissimū interpretē. Frat̄e Ludouicū a Turri: de Verona: or-
dinis minorz obf̄uātie: deuotissime editū. ̄ Libellū Inuectiuaz Reli-
giosi inoian: turpiter de ap̄lico ordine: imo de virginea inocētia oblo-
quētis: explicit. Impressuz Brixie p̄ Boninū de Boninis de Ragusia:
Et cōpletuz. xviii. Augusti. intra octauaz Eiusdem immaculate virginis.
Anno Boniani. M̄. cccc. lxxxvj.º.

8au.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

Reg. *478.538*

Sig. *268-8*

Mar 268-8

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001801321

